॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

# သံယုတ္တနိကာယော

# သဠာယတနဝဂ္ဂေါ

## ၁. သဠာယတနသံယုတ္တံ

### ၁. အနိစ္စဝဂ္ဂေါ

#### ၁. အဇ္ဈတ္တာနိစ္စသုတ္တံ

**၁.** ဧဝံ မေ သုတံ။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''စက္ခုံ , ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ; ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သောတံ အနိစ္စံ။ ယဒနိစ္စံ။ပေ.။ ဃာနံ အနိစ္စံ။ ယဒနိစ္စံ။ပေ.။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ; ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကာယော အနိစ္စော။ ယဒနိစ္စံ။ပေ.။ မနော အနိစ္စော။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ; ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သောတသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဃာနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ကာယသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ , မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ ပဌမံ။

#### ၂. အဇ္ဈတ္တဒုက္ခသုတ္တံ

၂. ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ; ယဒနတ္တာ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သောတံ ဒုက္ခံ။ပေ.။ ဃာနံ ဒုက္ခံ။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ။ ကာယော ဒုက္ခော။ မနော ဒုက္ခော။ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ; ယဒနတ္တာ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

#### ၃. အဇ္ဈတ္တာနတ္တသုတ္တံ

၃. ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သောတံ အနတ္တာ။ပေ.။ ဃာနံ အနတ္တာ။ ဇိဝှာ အနတ္တာ။ ကာယော အနတ္တာ။ မနော အနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။ တတိယံ။

#### ၄. ဗာဟိရာနိစ္စသုတ္တံ

၄. ‘‘ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ; ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ; ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သဒ္ဒေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဂန္ဓေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရသေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ဗာဟိရဒုက္ခသုတ္တံ

၅. ‘‘ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာ။ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ; ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ။ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဗာဟိရာနတ္တသုတ္တံ

၆. ‘‘ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. အဇ္ဈတ္တာနိစ္စာတီတာနာဂတသုတ္တံ

၇. ‘‘စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ အတီတာနာဂတံ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နဿ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတသ္မိံ စက္ခုသ္မိံ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ စက္ခုံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နဿ စက္ခုဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ သောတံ အနိစ္စံ။ ဃာနံ အနိစ္စံ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာယ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတာယ ဇိဝှာယ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ ဇိဝှံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နာယ ဇိဝှာယ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ကာယော အနိစ္စော။ပေ.။ မနော အနိစ္စော အတီတာနာဂတော; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နဿ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတသ္မိံ မနသ္မိံ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ မနံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နဿ မနဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ’’တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဇ္ဈတ္တဒုက္ခာတီတာနာဂတသုတ္တံ

၈. ‘‘စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အတီတာနာဂတံ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နဿ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတသ္မိံ စက္ခုသ္မိံ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ စက္ခုံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နဿ စက္ခုဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ သောတံ ဒုက္ခံ။ပေ.။ ဃာနံ ဒုက္ခံ။ပေ.။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာယ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတာယ ဇိဝှာယ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ ဇိဝှံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နာယ ဇိဝှာယ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ကာယော ဒုက္ခော။ပေ.။ မနော ဒုက္ခော အတီတာနာဂတော; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နဿ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတသ္မိံ မနသ္မိံ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ မနံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နဿ မနဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. အဇ္ဈတ္တာနတ္တာတီတာနာဂတသုတ္တံ

၉. ''စက္ခုံ , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ အတီတာနာဂတံ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နဿ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတသ္မိံ စက္ခုသ္မိံ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ စက္ခုံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နဿ စက္ခုဿ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ သောတံ အနတ္တာ။ပေ.။ ဃာနံ အနတ္တာ။ပေ.။ ဇိဝှာ အနတ္တာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာယ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတာယ ဇိဝှာယ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ ဇိဝှံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နာယ ဇိဝှာယ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ကာယော အနတ္တာ။ပေ.။ မနော အနတ္တာ အတီတာနာဂတော; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နဿ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတသ္မိံ မနသ္မိံ အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတံ မနံ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နဿ မနဿ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဗာဟိရာနိစ္စာတီတာနာဂတသုတ္တံ

၁၀. ''ရူပါ , ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာနံ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတေသု ရူပေသု အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတေ ရူပေ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ရူပါနံ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာနံ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတေသု ဓမ္မေသု အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတေ ဓမ္မေ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ဗာဟိရဒုက္ခာတီတာနာဂတသုတ္တံ

၁၁. ''ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာနံ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတေသု ရူပေသု အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတေ ရူပေ နာဘိနန္ဒတိ ; ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ရူပါနံ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ''တိ။ပေ. ။။ ဧကာဒသမံ။

## ၁၂. ဗာဟိရာနတ္တာတီတာနာဂတသုတ္တံ

၁၂. ''ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာနံ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတေသု ရူပေသု အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတေ ရူပေ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ရူပါနံ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနတ္တာ အတီတာနာဂတာ; ကော ပန ဝါဒော ပစ္စုပ္ပန္နာနံ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ , သုတဝါ အရိယသာဝကော အတီတေသု ဓမ္မေသု အနပေက္ခော ဟောတိ; အနာဂတေ ဓမ္မေ နာဘိနန္ဒတိ; ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ''တိ။ ဒွါဒသမံ။

အနိစ္စဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ စ, တယော အဇ္ဈတ္တဗာဟိရာ။
ယဒနိစ္စေန တယော ဝုတ္တာ, တေ တေ အဇ္ဈတ္တဗာဟိရာတိ။

## ၂. ယမကဝဂ္ဂေါ

## ၁. ပဌမပုဗ္ဗေသမ္ဗောဓသုတ္တံ

၁၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – 'ကော နု ခော စက္ခုဿ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝော, ကိံ နိဿရဏံ? ကော သောတဿ။ပေ.။

ကော ဃာနဿ။ ကော ဇိဝှါယ။ ကော ကာယဿ။ ကော မနဿ အဿာဒေါ, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ’န္တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယံ ခေါ စက္ခုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ စက္ခုဿ အဿာဒေါ။ ယံ စက္ခုံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, အယံ စက္ခုဿ အာဒီနဝေါ။ ယော စက္ခုသ္မိံ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ စက္ခုဿ နိဿရဏံ။ ယံ သောတံ။ပေ။ ယံ ဃာနံ။ပေ။ ယံ ဇိဝှံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ ဇိဝှါယ အဿာဒေါ။ ယံ [ယာ (သီ. ဿျာ. ကံ. ပီ.)] ဇိဝှာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, အယံ ဇိဝှါယ အာဒီနဝေါ။ ယော ဇိဝှါယ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ ဇိဝှါယ နိဿရဏံ။ ယံ ကာယံ။ပေ။ ယံ မနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ မနဿ အဿာဒေါ။ ယံ [ယော (သီ. ဿျာ. ကံ. က.)] မနော အနိစ္စော ဒုက္ခော ဝိပရိဏာမဓမ္မော, အယံ မနဿ အာဒီနဝေါ။ ယော မနသ္မိံ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ မနဿ နိဿရဏ’’’န္တိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ ဧဝံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညာသိံ, နေဝ တာဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ‘အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ [သမ္ဗုဒ္ဓေါပိ ဝေမေဝ ဣတိသဒ္ဒေန သဟ ဒိဿတိ] ပစ္စညာသိံ။ ယတော စ ခေါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ ဧဝံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, အထာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ‘အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – ‘အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ [စေတောဝိမုတ္တိ (သီ. ပီ. က.) ဧဝမုပရိပိ], အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’’တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယပုဗ္ဗေသမ္ဗောဓသုတ္တံ

၁၄. ‘‘ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – ‘ကော နု ခေါ ရူပါနံ အဿာဒေါ, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏံ? ကော သဒ္ဒါနံ။ပေ။ ကော ဂန္ဓာနံ။ ကော ရသာနံ။ ကော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ကော ဓမ္မာနံ အဿာဒေါ, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ’န္တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယံ ခေါ ရူပေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ ရူပါနံ အဿာဒေါ။ ယံ ရူပါ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, အယံ ရူပါနံ အာဒီနဝေါ။ ယော ရူပေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ ရူပါနံ နိဿရဏံ။ ယံ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ယံ ဓမ္မေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ ဓမ္မာနံ အဿာဒေါ။ ယံ ဓမ္မာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ , အယံ ဓမ္မာနံ အာဒီနဝေါ။ ယော ဓမ္မေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ ဓမ္မာနံ နိဿရဏ’’’န္တိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ ဧဝံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညာသိံ, နေဝ တာဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ‘အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ ပစ္စညာသိံ။ ယတော စ ခေါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ ဧဝံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, အထာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ‘အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – ‘အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ, အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’’တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ပဌမအဿာဒပရိယေသနသုတ္တံ

၁၅. ‘‘စက္ခုဿာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဿာဒပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော စက္ခုဿ အဿာဒေါ တဒဇ္ဈဂမံ။ ယာဝတာ စက္ခုဿ အဿာဒေါ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ စက္ခုဿာဟံ, ဘိက္ခဝေ , အာဒီနဝပရိယေသနံ အစရိံ။

ယော စက္ခုဿ အာဒီနဝေ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ စက္ခုဿ အာဒီနဝေ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ စက္ခုဿာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏပရိယေသနံ အစရိံ။ ယံ စက္ခုဿ နိဿရဏံ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ စက္ခုဿ နိဿရဏံ , ပညာယ မေ တံ သုဒိဋ္ဌံ။ သောတဿာဟံ , ဘိက္ခဝေ။ ဃာနဿာဟံ, ဘိက္ခဝေ။ ဇိဝှာယာဟံ ဘိက္ခဝေ, အဿာဒပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော ဇိဝှာယ အဿာဒော တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ဇိဝှာယ အဿာဒော ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ဇိဝှာယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော ဇိဝှာယ အာဒီနဝေ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ဇိဝှာယ အာဒီနဝေ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ဇိဝှာယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏပရိယေသနံ အစရိံ။ ယံ ဇိဝှာယ နိဿရဏံ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ဇိဝှာယ နိဿရဏံ, ပညာယ မေ တံ သုဒိဋ္ဌံ။ မနဿာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဿာဒပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော မနဿ အဿာဒော တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ မနဿ အဿာဒော ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ မနဿာဟံ, ဘိက္ခဝေ , အာဒီနဝပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော မနဿ အာဒီနဝေ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ မနဿ အာဒီနဝေ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ မနဿာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏပရိယေသနံ အစရိံ။ ယံ မနဿ နိဿရဏံ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ မနဿ နိဿရဏံ, ပညာယ မေ တံ သုဒိဋ္ဌံ။

''ယာဝကီဝဉ္စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညာသိံ။ပေ.။ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပာဒိ – 'အကုပ္ပာ မေ ဝိမုတ္တိ, အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ'''တိ။ တတိယံ။

## ၄. ဒုတိယအဿာဒပရိယေသနသုတ္တံ

၁၆. ''ရူပါနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဿာဒပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော ရူပါနံ အဿာဒော တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ရူပါနံ အဿာဒော ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ရူပါနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော ရူပါနံ အာဒီနဝေ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ရူပါနံ အာဒီနဝေ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ရူပါနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏပရိယေသနံ အစရိံ။ ယံ ရူပါနံ နိဿရဏံ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ရူပါနံ နိဿရဏံ, ပညာယ မေ တံ သုဒိဋ္ဌံ။ သဒ္ဒါနာဟံ, ဘိက္ခဝေ။ ဂန္ဓာနာဟံ, ဘိက္ခဝေ။ ရသာနာဟံ, ဘိက္ခဝေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနာဟံ, ဘိက္ခဝေ။ ဓမ္မာနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဿာဒပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော ဓမ္မာနံ အဿာဒော တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ဓမ္မာနံ အဿာဒော ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ဓမ္မာနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝပရိယေသနံ အစရိံ။ ယော ဓမ္မာနံ အာဒီနဝေ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ဓမ္မာနံ အာဒီနဝေ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ဓမ္မာနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏပရိယေသနံ အစရိံ။ ယံ ဓမ္မာနံ နိဿရဏံ တဒဗ္ဘုဂမံ။ ယာဝတာ ဓမ္မာနံ နိဿရဏံ, ပညာယ မေ တံ သုဒိဋ္ဌံ။

''ယာဝကီဝဉ္စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညာသိံ။ပေ.။ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပာဒိ – 'အကုပ္ပာ မေ ဝိမုတ္တိ, အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ'''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဌမနောစေအဿာဒသုတ္တံ

၁၇. ''နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဿ အဿာဒော အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ စက္ခုသ္မိံ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ စက္ခုဿ အဿာဒော တသ္မာ သတ္တာ စက္ခုသ္မိံ သာရဇ္ဇန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဿ အာဒီနဝေ အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ စက္ခုသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ စက္ခုဿ အာဒီနဝေ တသ္မာ သတ္တာ စက္ခုသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဿ နိဿရဏံ အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ စက္ခုသ္မာ နိဿရေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ စက္ခုဿ နိဿရဏံ တသ္မာ သတ္တာ စက္ခုသ္မာ နိဿရန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, သောတဿ အဿာဒော အဘဝိဿ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဃာနဿ အဿာဒော အဘဝိဿ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာယ အဿာဒော အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဇိဝှာယ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ဇိဝှာယ အဿာဒော, တသ္မာ သတ္တာ ဇိဝှာယ သာရဇ္ဇန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာယ အာဒီနဝေ အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဇိဝှာယ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ဇိဝှာယ အာဒီနဝေ, တသ္မာ သတ္တာ ဇိဝှာယ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာ

ယ နိဿရဏံ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ နိ
ဿရဏံ, တသ္မာ သတ္တာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ နိဿရန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကာယဿ အဿာဒေါ အဘာဝိဿ။ နော
စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, မနဿ အဿာဒေါ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ မနသ္မိံ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခု
ဝေ, အတ္ထိ မနဿ အဿာဒေါ, တသ္မာ သတ္တာ မနသ္မိံ သာရတ္တာ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, မနဿ အာဒီနဝေါ
အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ မနသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ မနဿ အာဒီနဝေါ, တသ္မာ
သတ္တာ မနသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, မနဿ နိဿရဏံ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ မနသ္မာ နိဿ
ရေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ မနဿ နိဿရဏံ, တသ္မာ သတ္တာ မနသ္မာ နိဿရန္တိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဣမေသံ ဆန္နံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော,
အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညံသု, နေဝ တာဝ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သ
ဒေဝကာ လောကာ သမာရကာ သဗြဟ္မကာ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ နိဿဋာ ဝိသညုတ္တာ ဝိပ္ပမုတ္တာ ဝိမရိယာဒီကတေန [ဝိပရိယာဒိကတေန (သီ. ပီ.), ဝိပရိယာဒိကတေန (သျာ. ကံ. က.)] စေတသာ ဝိဟရိံ
သု။ ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဣမေသံ ဆန္နံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော,
အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ အဗ္ဘညံသု , အထ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သဒေဝ
ကာ လောကာ သမာရကာ သဗြဟ္မကာ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ နိဿဋာ ဝိသညုတ္တာ
ဝိပ္ပမုတ္တာ ဝိမရိယာဒီကတေန စေတသာ ဝိဟရန္တိ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဒုတိယနောစေအဿာဒသုတ္တံ

**၁၈.** ''နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ အဿာဒေါ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ရူပေသု သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ
ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ရူပာနံ အဿာဒေါ, တသ္မာ သတ္တာ ရူပေသု သာရတ္တာ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ အာ
ဒီနဝေါ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ရူပေသု နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ရူပာနံ အာဒီနဝေါ, တ
သ္မာ သတ္တာ ရူပေသု နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ နိဿရဏံ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ရူပေဟိ နိဿ
ရေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ရူပာနံ နိဿရဏံ, တသ္မာ သတ္တာ ရူပေဟိ နိဿရန္တိ။ နော စေဒံ,
ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဒာနံ။ ဂန္ဓာနံ။ ရသာနံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဓမ္မာနံ အဿာဒေါ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဓမ္မေသု သာရဇ္ဇ
ေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ဓမ္မာနံ အဿာဒေါ, တသ္မာ သတ္တာ ဓမ္မေသု သာရတ္တာ။ နော စေ
ဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ အာဒီနဝေါ အဘာဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဓမ္မေသု နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အ
တ္ထိ ဓမ္မာနံ အာဒီနဝေါ, တသ္မာ သတ္တာ ဓမ္မေသု နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ နိဿရဏံ အဘာဝိ
ဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဓမ္မေဟိ နိဿရေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ဓမ္မာနံ နိဿရဏံ, တသ္မာ သတ္
တာ ဓမ္မေဟိ နိဿရန္တိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဣမေသံ ဆန္နံ ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီန
ဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညံသု , နေဝ တာဝ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သဒေဝ
ကာ လောကာ သမာရကာ သဗြဟ္မကာ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ နိဿဋာ ဝိသညုတ္တာ
ဝိပ္ပမုတ္တာ ဝိမရိယာဒီကတေန စေတသာ ဝိဟရိံသု။ ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဣမေသံ ဆန္နံ ဗာဟိရာနံ အာ
ယတနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော, အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော, နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ အဗ္ဘ
ညံသု, အထ, ဘိက္ခဝေ , သတ္တာ သဒေဝကာ လောကာ သမာရကာ သဗြဟ္မကာ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ
သဒေဝမနုဿာယ နိဿဋာ ဝိသညုတ္တာ ဝိပ္ပမုတ္တာ ဝိမရိယာဒီကတေန စေတသာ ဝိဟရန္တီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ပဌမာဘိနန္ဒသုတ္တံ

**၁၉.** ''ယော , ဘိက္ခဝေ, စက္ခုံ အဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ, အပရိမုတ္တော
သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ ယော သောတံ။ပေ.။ ယော ဃာနံ။ပေ.။ ယော ဇိဝ္ဟံ အဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ။

ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ, အပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒာမိ။ ယော ကာယံ။ပေ.။ ယော မနံ အဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ, အပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာ''တိ ဝဒာမိ။

''ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုံ နာဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော နာဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ နာဘိနန္ဒတိ, ပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒာမိ။ ယော သောတံ။ပေ.။ ယော ဃာနံ။ပေ.။ ယော ဇိဝှံ နာဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော နာဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ နာဘိနန္ဒတိ, ပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒာမိ။ ယော ကာယံ။ပေ.။ ယော မနံ နာဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော နာဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ နာဘိနန္ဒတိ, ပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာ''တိ ဝဒာမိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဒုတိယာဘိနန္ဒသုတ္တံ

၂၀. ''ယော, ဘိက္ခဝေ, ရူပေ အဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ, အပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒာမိ။ ယော သဒ္ဒေ။ပေ.။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ အဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ, အပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာ''တိ ဝဒာမိ။

''ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရူပေ နာဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော နာဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ နာဘိနန္ဒတိ, ပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒာမိ ။ ယော သဒ္ဒေ။ပေ.။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ နာဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော နာဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ နာဘိနန္ဒတိ, ပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာ''တိ ဝဒာမိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ပဌမဒုက္ခုပ္ပာဒသုတ္တံ

၂၁. ''ယော , ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဿ ဥပ္ပာဒော ဌိတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝော, ဒုက္ခဿေသော ဥပ္ပာဒော, ရောဂါနံ ဌိတိ, ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝော။ ယော သောတဿ။ပေ.။ ယော ဃာနဿ။ ယော ဇိဝှာယ။ ယော ကာယဿ။ ယော မနဿ ဥပ္ပာဒော ဌိတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝော, ဒုက္ခဿေသော ဥပ္ပာဒော, ရောဂါနံ ဌိတိ, ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝော။

''ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဿ နိရောဓော ဝူပသမော အတ္ထင်္ဂမော, ဒုက္ခဿေသော နိရောဓော, ရောဂါနံ ဝူပသမော, ဇရာမရဏဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ယော သောတဿ။ ယော ဃာနဿ။ ယော ဇိဝှာယ။ ယော ကာယဿ။ ယော မနဿ နိရောဓော ဝူပသမော အတ္ထင်္ဂမော, ဒုက္ခဿေသော နိရောဓော, ရောဂါနံ ဝူပသမော, ဇရာမရဏဿ အတ္ထင်္ဂမော''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒုတိယဒုက္ခုပ္ပာဒသုတ္တံ

၂၂. ''ယော, ဘိက္ခဝေ, ရူပါနံ ဥပ္ပာဒော ဌိတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝော, ဒုက္ခဿေသော ဥပ္ပာဒော, ရောဂါနံ ဌိတိ, ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝော။ ယော သဒ္ဒါနံ။ပေ.။ ယော ဂန္ဓာနံ။ ယော ရသာနံ။ ယော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ယော ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒော ဌိတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝော, ဒုက္ခဿေသော ဥပ္ပာဒော, ရောဂါနံ ဌိတိ, ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝော။

''ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရူပါနံ နိရောဓော ဝူပသမော အတ္ထင်္ဂမော, ဒုက္ခဿေသော နိရောဓော, ရောဂါနံ ဝူပသမော, ဇရာမရဏဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ယော သဒ္ဒါနံ။ပေ.။ ယော ဂန္ဓာနံ။ ယော ရသာနံ။ ယော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ယော ဓမ္မာနံ နိရောဓော ဝူပသမော အတ္ထင်္ဂမော, ဒုက္ခဿေသော နိရောဓော, ရောဂါနံ ဝူပသမော, ဇရာမရဏဿ အတ္ထင်္ဂမော''တိ။ ဒသမံ။

ယမကဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သမ္ဗောဓေန ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊ အသ္သာဒေန အပရေ ဒုဝေ။
နော စေတေန ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊ အဘိနန္ဒေန အပရေ ဒုဝေ။
ဥပ္ပာဒေန ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

## ၃. သဗ္ဗဝဂ္ဂေါ

### ၁. သဗ္ဗသုတ္တံ

၂၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''သဗ္ဗံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ? စက္ခုဉ္စေဝ ရူပါ စ, သောတဉ္စ [သောတဉ္စေဝ (?) ဧဝမိတရယုဂလေသုပိ] သဒ္ဒါ စ, ဃာနဉ္စ ဂန္ဓာ စ, ဇိဝှာ စ ရသာ စ, ကာယော စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ, မနော စ ဓမ္မာ စ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ။ ယော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အဟမေတံ သဗ္ဗံ ပစ္စက္ခာယ အညံ သဗ္ဗံ ပညာပေဿာမီ'တိ, တဿ ဝါစာဝတ္ထုကမေဝဿ [တဝါစာဝတ္ထုရေဝဿ (သီ. ပီ.), တဝါစာဝတ္ထုဒေဝဿ (သျာ. ကံ.)]; ပုဋ္ဌော စ န သမ္ပာယေယျ, ဥတ္တရိဉ္စ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိသယသ္မိ''န္တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ပဟာနသုတ္တံ

၂၄. ''သဗ္ဗပ္ပဟာနာယ [သဗ္ဗံ ပဟာနာယ (သျာ. ကံ. က.)] ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗပ္ပဟာနာယ ဓမ္မော? စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဟာတဗ္ဗံ, ရူပါ ပဟာတဗ္ဗာ, စက္ခုဝိညာဏံ ပဟာတဗ္ဗံ, စက္ခုသမ္ဖဿော ပဟာတဗ္ဗော , ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ပဟာတဗ္ဗံ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ သောတသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ပဟာတဗ္ဗံ။ ယမ္ပိဒံ ဃာနသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ပဟာတဗ္ဗံ။ ဇိဝှာ ပဟာတဗ္ဗာ, ရသာ ပဟာတဗ္ဗာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ ပဟာတဗ္ဗံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော ပဟာတဗ္ဗော, ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ပဟာတဗ္ဗံ။ ကာယော ပဟာတဗ္ဗော။ မနော ပဟာတဗ္ဗော, ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ, မနောဝိညာဏံ ပဟာတဗ္ဗံ, မနောသမ္ဖဿော ပဟာတဗ္ဗော, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ပဟာတဗ္ဗံ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗပ္ပဟာနာယ ဓမ္မော''တိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. အဘိညာပရိညာပဟာနသုတ္တံ

၂၅. ''သဗ္ဗံ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာနာယ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာနာယ ဓမ္မော? စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗံ, ရူပါ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗာ , စက္ခုဝိညာဏံ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗံ, စက္ခုသမ္ဖဿော အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗော, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗံ။ပေ.။ ဇိဝှာ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗာ, ရသာ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗော, ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗံ။ ကာယော အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗော။ မနော အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗော, ဓမ္မာ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗာ, မနောဝိညာဏံ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗံ, မနောသမ္ဖဿော အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗော, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗံ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာနာယ ဓမ္မော''တိ။ တတိယံ။

### ၄. ပဌမအပရိဇာနနသုတ္တံ

၂၆. ''သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ? စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အ

ဝိရာဓယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ရူပေ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ စက္ခုဝိညာဏံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ပေ.။ ဇိဝှံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ရသေ။ပေ.။ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ပေ.။ ဇိဝှာသမ္ဖဿံ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကာယံ။ပေ.။ မနံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ မနောဝိညာဏံ။ပေ.။ မနောသမ္ဖဿံ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။

“သဗ္ဗဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကိဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ? စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ရူပေ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ စက္ခုဝိညာဏံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ပေ.။ ဇိဝှံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ရသေ။ပေ.။ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ပေ.။ ဇိဝှာသမ္ဖဿံ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကာယံ။ပေ.။ မနံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ မနောဝိညာဏံ။ပေ.။ မနောသမ္ဖဿံ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ဒုတိယအပရိဇာနနသုတ္တံ

၂၇. “သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ? ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ , စက္ခု, ယေ စ ရူပါ, ယဉ္စ စက္ခုဝိညာဏံ, ယေ စ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ပေ.။ ယာ စ ဇိဝှာ, ယေ စ ရသာ, ယဉ္စ ဇိဝှာဝိညာဏံ, ယေ စ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ; ယော စ ကာယော, ယေ စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, ယဉ္စ ကာယဝိညာဏံ, ယေ စ ကာယဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ; ယော စ မနော, ယေ စ ဓမ္မာ, ယဉ္စ မနောဝိညာဏံ, ယေ စ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ – ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။

“သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ? ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု, ယေ စ ရူပါ, ယဉ္စ စက္ခုဝိညာဏံ, ယေ စ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ပေ.။ ယာ စ ဇိဝှာ, ယေ စ ရသာ, ယဉ္စ ဇိဝှာဝိညာဏံ, ယေ စ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ; ယော စ ကာယော, ယေ စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, ယဉ္စ ကာယဝိညာဏံ, ယေ စ ကာယဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ; ယော စ မနော, ယေ စ ဓမ္မာ, ယဉ္စ မနောဝိညာဏံ, ယေ စ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ – ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. အာဒိတ္တသုတ္တံ

၂၈. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဂယာယံ ဝိဟရတိ ဂယာသီသေ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသဟဿေန။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒိတ္တံ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အာဒိတ္တံ? စက္ခု [စက္ခုံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] , ဘိက္ခဝေ, အာဒိတ္တံ, ရူပါ အာဒိတ္တာ, စက္ခုဝိညာဏံ အာဒိတ္တံ, စက္ခုသမ္ဖဿော အာဒိတ္တော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿ

သပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အာဒိတ္တံ။ ကေန အာဒိတ္တံ? ‘ရာဂဂ္ဂိနာ, ဒောသဂ္ဂိနာ, မောဟဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ, ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ အာဒိတ္တ’န္တိ ဝဒာမိ။ပေ.။ ဇိဝှာ အာဒိတ္တာ, ရသာ အာဒိတ္တာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ အာဒိတ္တံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော အာဒိတ္တော ။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အာဒိတ္တံ။ ကေန အာဒိတ္တံ? ‘ရာဂဂ္ဂိနာ, ဒောသဂ္ဂိနာ, မောဟဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ, ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ အာဒိတ္တ’န္တိ ဝဒာမိ။ပေ.။ မနော အာဒိတ္တော, ဓမ္မာ အာဒိတ္တာ, မနောဝိညာဏံ အာဒိတ္တံ, မနောသမ္ဖဿော အာဒိတ္တော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အာဒိတ္တံ။ ကေန အာဒိတ္တံ? ‘ရာဂဂ္ဂိနာ, ဒောသဂ္ဂိနာ, မောဟဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ, ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ အာဒိတ္တ’န္တိ ဝဒာမိ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝာ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုံ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ တဿ ဘိက္ခုသဟဿဿ အနုပာဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသူတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. အဒ္ဓဘူတသုတ္တံ

၂၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓဘူတံ [အန္ဓဘူတံ (သီ. သျာ. ကံ.)] ။ ကိဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အဒ္ဓဘူတံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓဘူတံ, ရူပါ အဒ္ဓဘူတာ, စက္ခုဝိညာဏံ အဒ္ဓဘူတံ, စက္ခုသမ္ဖဿော အဒ္ဓဘူတော, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အဒ္ဓဘူတံ။ ကေန အဒ္ဓဘူတံ? ‘ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ အဒ္ဓဘူတ’န္တိ ဝဒာမိ။ပေ.။ ဇိဝှာ အဒ္ဓဘူတာ, ရသာ အဒ္ဓဘူတာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ အဒ္ဓဘူတံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော အဒ္ဓဘူတော, ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အဒ္ဓဘူတံ။ ကေန အဒ္ဓဘူတံ? ‘ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ အဒ္ဓဘူတ’န္တိ ဝဒာမိ။ ကာယော အဒ္ဓဘူတော။ပေ.။ မနော အဒ္ဓဘူတော, ဓမ္မာ အဒ္ဓဘူတာ, မနောဝိညာဏံ အဒ္ဓဘူတံ, မနောသမ္ဖဿော အဒ္ဓဘူတော, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အဒ္ဓဘူတံ။ ကေန အဒ္ဓဘူတံ? ‘ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ အဒ္ဓဘူတ’န္တိ ဝဒာမိ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝာ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ , ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ‘ဝိမုတ္တ’မိတိ ဉာဏံ ဟောတိ, ‘ခီဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. သမုဂ္ဃာတသာရုပ္ပသုတ္တံ

၃၀. ‘‘သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသာရုပ္ပံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိပဒံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီတိ။ ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသာရုပ္ပာ ပဋိပဒါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုံ န မညတိ, စက္ခုသ္မိံ န မညတိ, စက္ခုတော န မညတိ, စက္ခုံ မေတိ န မညတိ။ ရူပေ န မညတိ, ရူပေသု န မညတိ, ရူပတော န မညတိ, ရူပါ မေတိ န မညတိ။ စက္ခုဝိညာဏံ န မညတိ, စက္ခုဝိညာဏသ္မိံ န မညတိ, စက္ခုဝိညာဏတော န မညတိ, စက္ခုဝိညာဏံ မေတိ န မညတိ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ န မညတိ, စက္ခုသမ္ဖဿသ္မိံ န မညတိ, စက္ခုသမ္ဖဿတော န မညတိ, စက္ခုသမ္ဖဿော မေတိ န မညတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ န မညတိ , တသ္မိမ္ပိ န မညတိ, တတောပိ န မညတိ, တံ မေတိ န မညတိ။ပေ.။ ဇိဝှံ န မညတိ, ဇိဝှာယ န မ

ညတိ, ဇိဝှာဟာတော န မညတိ, ဇိဝှာ မေတိ န မညတိ။ ရသေ န မညတိ, ရသေသု န မညတိ, ရသတော န မညတိ, ရသာ မေတိ န မညတိ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ န မညတိ, ဇိဝှာဝိညာဏသ္မိံ န မညတိ, ဇိဝှာဝိညာဏတော န မညတိ, ဇိဝှာဝိညာဏံ မေတိ န မညတိ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿံ န မညတိ, ဇိဝှာသမ္ဖဿသ္မိံ န မညတိ, ဇိဝှာသမ္ဖဿတော န မညတိ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော မေတိ န မညတိ။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ န မညတိ, တသ္မိမ္ပိ န မညတိ, တတောပိ န မညတိ, တံ မေတိ န မညတိ။ပေ.။ မနံ န မညတိ, မနသ္မိံ န မညတိ, မနတော န မညတိ, မနော မေတိ န မညတိ။ ဓမ္မေ န မညတိ, ဓမ္မေသု န မညတိ, ဓမ္မတော န မညတိ, ဓမ္မာ မေတိ န မညတိ။ မနောဝိညာဏံ န မညတိ, မနောဝိညာဏသ္မိံ န မညတိ, မနောဝိညာဏတော န မညတိ, မနောဝိညာဏံ မေတိ န မညတိ။ မနောသမ္ဖဿံ န မညတိ, မနောသမ္ဖဿသ္မိံ န မညတိ, မနောသမ္ဖဿတော န မညတိ, မနောသမ္ဖဿော မေတိ န မညတိ ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ န မညတိ, တသ္မိမ္ပိ န မညတိ, တတောပိ န မညတိ, တံ မေတိ န မညတိ။ သဗ္ဗံ န မညတိ, သဗ္ဗသ္မိံ န မညတိ, သဗ္ဗတော န မညတိ, သဗ္ဗံ မေတိ န မညတိ။ သော ဧဝံ အမညမာနော န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပာဒိယတိ။ အနုပာဒိယံ န ပရိတဿတိ။ အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတိ။ အယံ ခော သာ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသာရုပ္ပာ ပဋိပဒာ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ပဌမသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယသုတ္တံ

၃၁. ''သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိပဒံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယာ ပဋိပဒာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုံ န မညတိ, စက္ခုသ္မိံ န မညတိ, စက္ခုတော န မညတိ, စက္ခုံ မေတိ န မညတိ။ ရူပေ န မညတိ။ပေ.။ စက္ခုဝိညာဏံ န မညတိ, စက္ခုသမ္ဖဿံ န မညတိ, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ န မညတိ, တသ္မိမ္ပိ န မညတိ, တတောပိ န မညတိ, တံ မေတိ န မညတိ။ ယဉှိ, ဘိက္ခဝေ, မညတိ, ယသ္မိံ မညတိ, ယတော မညတိ, ယံ မေတိ မညတိ, တတော တံ ဟောတိ အညထာ။ အညထာဘာဝီ ဘဝသတ္တော လောကော ဘဝမေဝာဘိနန္ဒတိ။ပေ.။ ဇိဝှံ န မညတိ, ဇိဝှာယ န မညတိ, ဇိဝှာတော န မညတိ, ဇိဝှာ မေတိ န မညတိ။ ရသေ န မညတိ။ပေ.။ ဇိဝှာဝိညာဏံ န မညတိ, ဇိဝှာသမ္ဖဿံ န မညတိ။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ န မညတိ, တသ္မိမ္ပိ န မညတိ, တတောပိ န မညတိ, တံ မေတိ န မညတိ။ ယဉှိ, ဘိက္ခဝေ, မညတိ, ယသ္မိံ မညတိ, ယတော မညတိ, ယံ မေတိ မညတိ, တတော တံ ဟောတိ အညထာ။ အညထာဘာဝီ ဘဝသတ္တော လောကော ဘဝမေဝာဘိနန္ဒတိ။ပေ.။ မနံ န မညတိ, မနသ္မိံ န မညတိ, မနတော န မညတိ, မနော မေတိ န မညတိ။ ဓမ္မေ န မညတိ။ပေ.။ မနောဝိညာဏံ န မညတိ, မနောသမ္ဖဿံ န မညတိ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ န မညတိ, တသ္မိမ္ပိ န မညတိ, တတောပိ န မညတိ, တံ မေတိ န မညတိ။ ယဉှိ, ဘိက္ခဝေ, မညတိ, ယသ္မိံ မညတိ, ယတော မညတိ, ယံ မေတိ မညတိ, တတော တံ ဟောတိ အညထာ။ အညထာဘာဝီ ဘဝသတ္တော လောကော ဘဝမေဝာဘိနန္ဒတိ။ ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, ခန္ဓဓာတုအာယတနံ တမ္ပိ န မညတိ, တသ္မိမ္ပိ န မညတိ, တတောပိ န မညတိ, တံ မေတိ န မညတိ။ သော ဧဝံ အမညမာနော န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပာဒိယတိ။ အနုပာဒိယံ န ပရိတဿတိ။ အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတိ ။ အယံ ခော သာ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယာ ပဋိပဒာ''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒုတိယသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယသုတ္တံ

၃၂. ''သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိပဒံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယာ ပဋိပဒာ?

''တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုံ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ''တိ?

“ဒုက္ခံ , ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ ဘန္တေ”။

“ရူပာ။ပေ.။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ”တိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ဇိဝှာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စာ ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ရသာ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။ပေ.။ ဓမ္မာ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါတိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။

“ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ?

“ဒုက္ခံ ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရသေသုပိ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ ။ အယံ ခေါ သာ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ”တိ။ ဒသမံ။

သဗ္ဗဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> သဗ္ဗဉ္စ ဒွေဝပိ ပဟာနာ၊ ပရိဇာနာပရေ ဒုဝေ။
> အာဒိတ္တံ အန္ဓဘူတဉ္စ၊ သာရုပ္ပာ ဒွေ စ သပ္ပာယာ။
> ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

## ၄. ဇာတိဓမ္မဝဂ္ဂေါ

### ၁-၁၀. ဇာတိဓမ္မာဒိသုတ္တဒသကံ

၃၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခေါ။ပေ.။ “သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိဓမ္မံ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ ဇာတိဓမ္မံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိဓမ္မံ။ ရူပါ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿော ဇာတိဓမ္မော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဇာတိဓမ္မံ။ပေ.။ ဇိဝှာ။ ရသာ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဇာတိဓမ္မံ။ ကာယော။ပေ... မနော ဇာတိဓမ္မော, ဓမ္မာ ဇာတိဓမ္မာ, မနောဝိညာဏံ ဇာတိဓမ္မံ, မနောသမ္ဖဿော ဇာတိဓမ္မော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဇာတိဓမ္မံ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ။ စက္ခုဝိညာဏေပိ။ စက္ခုသမ္ဖဿေပိ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ”တိ။ ပဌမံ။

၃၄. “သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, ဇရာဓမ္မံ။ပေ.။ သံခိတ္တံ။ ဒုတိယံ။

၃၅. “သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဗျာဓိဓမ္မံ။ပေ.။။ တတိယံ။

၃၆. “သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, မရဏဓမ္မံ။ပေ.။။ စတုတ္ထံ။

၃၇. “သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, သောကဓမ္မံ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

၃၈. “သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, သံကိလေသိကဓမ္မံ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၃၉. “သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, ခယဓမ္မံ။ပေ.။။ သတ္တမံ။

၄၀. “သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဝယဓမ္မံ။ပေ.။။ အဋ္ဌမံ။

၄၁. ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, သမုဒယဓမ္မံ။ပေ.။။ နဝမံ။

၄၂. ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, နိရောဓဓမ္မံ။ပေ.။။ ဒသမံ။

ဇာတိဓမ္မဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏံ၊ သောကော စ သံကိလေသိကံ။
ခယဝယသမုဒယံ၊ နိရောဓဓမ္မေန တေ ဒသာတိ။

## ၅. သဗ္ဗအနိစ္စဝဂ္ဂေါ

### ၁-၉. အနိစ္စာဒိသုတ္တနဝကံ

၄၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခေါ။ပေ.။ ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ အနိစ္စံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, ရူပါ အနိစ္စာ, စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စံ, စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ။ပေ.။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ, ရသာ အနိစ္စာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ အနိစ္စံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော အနိစ္စော။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ။ ကာယော အနိစ္စော။ပေ.။ မနော အနိစ္စော, ဓမ္မာ အနိစ္စာ, မနောဝိညာဏံ အနိစ္စံ, မနောသမ္ဖဿော အနိစ္စော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ပဌမံ။

၄၄. ‘‘သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

၄၅. ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ။ပေ.။။ တတိယံ။

၄၆. ‘‘သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, အဘိညေယျံ။ပေ.။ ။ စတုတ္ထံ။

၄၇. ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိညေယျံ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

၄၈. ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ပဟာတဗ္ဗံ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၄၉. ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ။ပေ.။ ။ သတ္တမံ။

၅၀. ‘‘သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အဘိညာပရိညေယျံ။ပေ.။။ အဋ္ဌမံ။

၅၁. ‘‘သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, ဥပဒ္ဒုတံ။ပေ.။။ နဝမံ။

### ၁၀. ဥပဿဋ္ဌသုတ္တံ

၅၂. ‘‘သဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, ဥပဿဋ္ဌံ [ဥပသဋ္ဌံ (က.)] ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗံ ဥပဿဋ္ဌံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ဥပဿဋ္ဌံ, ရူပါ ဥပဿဋ္ဌာ, စက္ခုဝိညာဏံ ဥပဿဋ္ဌံ, စက္ခုသမ္ဖဿော ဥပဿဋ္ဌော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဥပဿဋ္ဌံ။ပေ.။ ဇိဝှာ ဥပဿဋ္ဌာ, ရသာ ဥပဿဋ္ဌာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ ဥပဿဋ္ဌံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော ဥပဿဋ္ဌော။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဥပဿဋ္ဌံ။ ကာယော ဥပဿဋ္ဌော။ မနော ဥပဿဋ္ဌော, ဓမ္မာ ဥပဿဋ္ဌာ, မနောဝိညာဏံ ဥပဿဋ္ဌံ, မနောသမ္ဖဿော ဥပဿဋ္ဌော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဥပဿဋ္ဌံ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဒသမံ။

သဗ္ဗအနိစ္စဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊ အဘိညေယျံ ပရိညေယျံ။
ပဟာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ၊ အဘိညေယျပရိညေယျံ [အဘိညေယျံ ပရိညေယျံ (သီ. သျာ. ကံ.)၊ အဘိညာတံ ပရိညေယျံ (ပီ. က.)]။
ဥပဒ္ဒုတံ ဥပဿဋ္ဌံ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

သဠာယတနဝဂ္ဂေ ပဌမပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

တဿ ဝဂ္ဂုဒ္ဒာနံ –

အနိစ္စဝဂ္ဂံ ယမကံ၊ သဗ္ဗံ ဝဂ္ဂံ ဇာတိဓမ္မံ။
အနိစ္စဝဂ္ဂေန ပညာသံ၊ ပဉ္စမော တေန ပဝုစ္စတီတိ။

## ၆. အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ

### ၁. အဝိဇ္ဇာပဟာနသုတ္တံ

၅၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော ကထံ ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ?

‘‘စက္ခုံ ခေါ, ဘိက္ခု, အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ရူပေ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ မနံ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဓမ္မေ ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။ ပဌမံ။

## ၂. သံယောဇနပဟာနသုတ္တံ

၅၄. ‘‘ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော, ကထံ ပဿတော, သံယောဇနာ ပဟီယန္တီ’’တိ? ‘‘စက္ခုံ ခေါ, ဘိက္ခု, အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော သံယောဇနာ ပဟီယန္တိ။ ရူပေ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော သံယောဇနာ ပဟီယန္တိ။ သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ မနံ။ ဓမ္မေ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော သံယောဇနာ ပဟီယန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော သံယောဇနာ ပဟီယန္တီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. သံယောဇနသမုဂ္ဃာတသုတ္တံ

၅၅. ‘‘ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော, ကထံ ပဿတော သံယောဇနာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တီ’’တိ? ‘‘စက္ခုံ ခေါ, ဘိက္ခု, အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော သံယောဇနာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ။ ရူပေ အနတ္တတော။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော သံယောဇနာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ။ သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ မနံ။ ဓမ္မေ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော သံယောဇနာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော သံယောဇနာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တီ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. အာသဝပဟာနသုတ္တံ

၅၆. ‘‘ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော, ကထံ ပဿတော အာသဝါ ပဟီယန္တီ’’တိ။ပေ.။။ စတုတ္ထံ။

## ၅. အာသဝသမုဂ္ဃာတသုတ္တံ

၅၇. ‘‘ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော, ကထံ ပဿတော အာသဝါ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တီ’’တိ။ပေ.။ ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. အနုသယပဟာနသုတ္တံ

၅၈. ‘‘ကထံ နု ခေါ။ပေ.။ အနုသယာ ပဟီယန္တီ’’တိ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. အနုသယသမုဂ္ဃာတသုတ္တံ

၅၉. ‘‘ကထံ နု ခေါ။ပေ.။ အနုသယာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တီ’’တိ? ‘‘စက္ခုံ ခေါ, ဘိက္ခု, အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အနုသယာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ။ပေ.။ သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ မနံ။ ဓမ္မေ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အနုသယာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အနုသယာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တီ’’တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. သဗ္ဗုပါဒာနပရိညာသုတ္တံ

၆၀. ‘‘သဗ္ဗုပါဒာနပရိညာယ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗုပါဒာနပရိညာယ ဓမ္မော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဧဝံ ပဿံ , ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမောက္ခာ [ဝိမောက္ခံ (က.), ဝိမောက္ခ (သျာ. ကံ.)] ‘ပရိညာတံ မေ ဥပါဒာန’န္တိ ပဇာနာတိ။ သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇ

တိ။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ။ ဇိဝှာဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ , ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမောက္ခာ 'ပရိညာတံ မေ ဥပာဒါန'န္တိ ပဇာနာတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗုပာဒါနပရိညာယ ဓမ္မော''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ပဌမသဗ္ဗုပာဒါနပရိယာဒါနသုတ္တံ

၆၁. ''သဗ္ဗုပာဒါနပရိယာဒါနာယ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗုပာဒါနပရိယာဒါနာယ ဓမ္မော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမောက္ခာ 'ပရိယာဒိန္နံ [သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ ဒန္တဇ-နကာရေနေဝ] မေ ဥပာဒါန'န္တိ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမောက္ခာ 'ပရိယာဒိန္နံ မေ ဥပာဒါန'န္တိ ပဇာနာတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗုပာဒါနပရိယာဒါနာယ ဓမ္မော''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒုတိယသဗ္ဗုပာဒါနပရိယာဒါနသုတ္တံ

၆၂. ''သဗ္ဗုပာဒါနပရိယာဒါနာယ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗုပာဒါနပရိယာဒါနာယ ဓမ္မော''?

''တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'''တိ?

''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ရူပါ။ပေ.။ စက္ခုဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။ပေ.။။

''စက္ခုသမ္ဖဿော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ''တိ?

''အနိစ္စော, ဘန္တေ''။ပေ.။။

‘‘ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ?

‘‘အနိစ္စံ, ဘန္တေ’’။ပေ.။။

‘‘သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝ္ဟာ။ ကာယော။ မနော။ ဓမ္မာ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ, တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ?

‘‘အနိစ္စံ , ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ?

‘‘ဒုက္ခံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ဇိဝ္ဟာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရသေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဇိဝ္ဟာဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဇိဝ္ဟာသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ယမ္ပိဒံ ဇိဝ္ဟာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ.။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗုပာဒာနပရိယာဒာနာယ ဓမ္မော’’တိ။ ဒသမံ။

အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> အဝိဇ္ဇာ သံယောဇနာ ဒွေ၊ အာသဝေန ဒုဝေ ဝုတ္တာ။
> အနုသယာ အပရေ ဒွေ၊ ပရိညာ ဒွေ ပရိယာဒိန္နံ။
> ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

## ၇. မိဂဇာလဝဂ္ဂေါ

### ၁. ပဌမမိဂဇာလသုတ္တံ

၆၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခော အာယသ္မာ မိဂဇာလော ယေန ဘဂဝါ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ မိဂဇာလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘ဧကဝိဟာရီ, ဧကဝိဟာရီ’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, ဧကဝိဟာရီ ဟောတိ, ကိတ္တာဝတာ စ ပန သဒုတိယဝိဟာရီ ဟောတီ’’တိ?

‘‘သန္တိ ခော, မိဂဇာလ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌ

တော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ [နန္ဒိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ။ နန္ဒိယာ သတိ သာရာဂေါ ဟောတိ; သာရာဂေ သတိ သံယောဂေါ ဟောတိ။ နန္ဒိသံယောဇနသံယုတ္တော ခော, မိဂဇာလ, ဘိက္ခု သဒုတိယဝိဟာရီတိ ဝုစ္စတိ။ သန္တိ။ပေ.။ သန္တိ ခော, မိဂဇာလ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ။ နန္ဒိယာ သတိ သာရာဂေါ ဟောတိ; သာရာဂေ သတိ သံယောဂေါ ဟောတိ။ နန္ဒိသံယောဇနသံယုတ္တော ခော, မိဂဇာလ, ဘိက္ခု သဒုတိယဝိဟာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံဝိဟာရီ စ, မိဂဇာလ, ဘိက္ခု ကိဉ္စာပိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝတိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟသေယျကာနိ [မနုဿရာဟသေယျကာနိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ; အထ ခော သဒုတိယဝိဟာရီတိ ဝုစ္စတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တဏှာ ဟိဿ ဒုတိယာ, သာဿ အပ္ပဟီနာ။ တသ္မာ သဒုတိယဝိဟာရီ''တိ ဝုစ္စတိ။

''သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော နန္ဒီ နိရုဇ္ဈတိ။ နန္ဒိယာ အသတိ သာရာဂေါ န ဟောတိ; သာရာဂေ အသတိ သံယောဂေါ န ဟောတိ။ နန္ဒိသံယောဇနဝိသံယုတ္တော ခော, မိဂဇာလ, ဘိက္ခု ဧကဝိဟာရီတိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။ သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော နန္ဒီ နိရုဇ္ဈတိ။ နန္ဒိယာ အသတိ သာရာဂေါ န ဟောတိ; သာရာဂေ အသတိ သံယောဂေါ န ဟောတိ။ နန္ဒိသံယောဇနဝိပ္ပယုတ္တော ခော, မိဂဇာလ, ဘိက္ခု ဧကဝိဟာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံဝိဟာရီ စ, မိဂဇာလ, ဘိက္ခု ကိဉ္စာပိ ကမန္တေ ဝိဟရတိ အာကိဏ္ဏော ဘိက္ခူဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ဥပါသကေဟိ ဥပါသိကာဟိ ရာဇူဟိ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ ။ အထ ခော ဧကဝိဟာရီတိ ဝုစ္စတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တဏှာ ဟိဿ ဒုတိယာ, သာဿ ပဟီနာ။ တသ္မာ ဧကဝိဟာရီတိ ဝုစ္စတီ''တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယမိဂဇာလသုတ္တံ

၆၄. အထ ခော အာယသ္မာ မိဂဇာလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ မိဂဇာလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ''န္တိ။

''သန္တိ ခော, မိဂဇာလ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ။ နန္ဒိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော, မိဂဇာလာတိ ဝဒါမိ။ပေ.။ သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ ။ နန္ဒိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော, မိဂဇာလာတိ ဝဒါမိ။

''သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော နန္ဒီ နိရုဇ္ဈတိ။ နန္ဒိနိရောဓာ ဒုက္ခနိရောဓော, မိဂဇာလာတိ ဝဒါမိ။ပေ.။ သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ။ပေ.။ သန္တိ စ ခော, မိဂဇာလ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော နန္ဒီ နိရုဇ္ဈတိ။ နန္ဒိနိရောဓာ ဒုက္ခနိရောဓော, မိဂဇာလာတိ ဝဒါမီ''တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ မိဂဇာလော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခော အာယသ္မာ မိဂဇာလော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော

အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရတော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အကရသ္မာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ မိဂဇာလော အရဟတံ အဟောသီတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ပဌမသမိဒ္ဓိမာရပဉှာသုတ္တံ

၆၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝာပေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သမိဒ္ဓိ ယေန ဘဂဝါ။ပေ.။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "'မာရော, မာရော'တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, မာရော ဝါ အဿ မာရပညတ္တိ ဝါ"တိ?

"ယတ္ထ ခေါ, သမိဒ္ဓိ, အတ္ထိ စက္ခု, အတ္ထိ ရူပါ, အတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏံ , အတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။ အတ္ထိ သောတံ, အတ္ထိ သဒ္ဒါ, အတ္ထိ သောတဝိညာဏံ, အတ္ထိ သောတဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။ အတ္ထိ ဃာနံ, အတ္ထိ ဂန္ဓာ, အတ္ထိ ဃာနဝိညာဏံ, အတ္ထိ ဃာနဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။ အတ္ထိ ဇိဝှာ, အတ္ထိ ရသာ, အတ္ထိ ဇိဝှာဝိညာဏံ, အတ္ထိ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။ အတ္ထိ ကာယော, အတ္ထိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, အတ္ထိ ကာယဝိညာဏံ, အတ္ထိ ကာယဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။ အတ္ထိ မနော, အတ္ထိ ဓမ္မာ, အတ္ထိ မနောဝိညာဏံ, အတ္ထိ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။

"ယတ္ထ စ ခေါ, သမိဒ္ဓိ, နတ္ထိ စက္ခု, နတ္ထိ ရူပါ, နတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏံ, နတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, နတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။ နတ္ထိ သောတံ။ပေ.။ နတ္ထိ ဃာနံ။ပေ.။ နတ္ထိ ဇိဝှာ, နတ္ထိ ရသာ, နတ္ထိ ဇိဝှာဝိညာဏံ, နတ္ထိ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, နတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ။ နတ္ထိ ကာယော။ပေ.။ နတ္ထိ မနော, နတ္ထိ ဓမ္မာ, နတ္ထိ မနောဝိညာဏံ, နတ္ထိ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, နတ္ထိ တတ္ထ မာရော ဝါ မာရပညတ္တိ ဝါ"တိ။ တတိယံ။

## ၄. သမိဒ္ဓိသတ္တပဉှာသုတ္တံ

၆၆. "'သတ္တော, သတ္တော'တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, သတ္တော ဝါ အဿ သတ္တပညတ္တိ ဝါ"တိ။ပေ.။ စတုတ္ထံ။

## ၅. သမိဒ္ဓိဒုက္ခပဉှာသုတ္တံ

၆၇. "'ဒုက္ခံ, ဒုက္ခ'န္တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဒုက္ခံ ဝါ အဿ ဒုက္ခပညတ္တိ ဝါ"တိ။ပေ.။ ပဉ္စမံ။

## ၆. သမိဒ္ဓိလောကပဉှာသုတ္တံ

၆၈. "'လောကော, လောကော'တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, လောကော ဝါ အဿ လောကပညတ္တိ ဝါ"တိ? ယတ္ထ ခေါ, သမိဒ္ဓိ, အတ္ထိ စက္ခု, အတ္ထိ ရူပါ, အတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏံ, အတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ လောကော ဝါ လောကပညတ္တိ ဝါတိ။ပေ.။ အတ္ထိ ဇိဝှာ။ပေ.။ အတ္ထိ မနော, အတ္ထိ ဓမ္မာ, အတ္ထိ မနောဝိညာဏံ, အတ္ထိ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, အတ္ထိ တတ္ထ လောကော ဝါ လောကပညတ္တိ ဝါ။

"ယတ္ထ စ ခေါ, သမိဒ္ဓိ, နတ္ထိ စက္ခု, နတ္ထိ ရူပါ, နတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏံ, နတ္ထိ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, နတ္ထိ တတ္ထ လောကော ဝါ လောကပညတ္တိ ဝါ။ပေ.။ နတ္ထိ ဇိဝှာ။ပေ.။ နတ္ထိ မနော, နတ္ထိ ဓမ္မာ, နတ္ထိ မနောဝိညာဏံ, နတ္ထိ မနော

ဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ, နတ္ထိ တတ္ထ လောကော တ လောကပညတ္တိ တ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဥပသေနအာသီဝိသသုတ္တံ

၆၉. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ ဥပသေနော ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တိ သီတဝနေ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရေ။ တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မတော ဥပသေနဿ ကာယေ အာသီဝိသော ပတိတော ဟောတိ။ အထ ခော အာယသ္မာ ဥပသေနော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဧထ မေ, အာဝုသော, ဣမံ ကာယံ မဉ္စကံ အာရောပေတ္ွာ ဗဟိဒ္ဓါ နီဟရထ။ ပုရာယံ ကာယော ဣဓေဝ ဝိကိရတိ; သေယျထာပိ ဘုသမုဋ္ဌီ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ ဥပသေနံ ဧတဒဝောစ – ''န ခော ပန မယံ ပဿာမ အာယသ္မတော ဥပသေနဿ ကာယဿ ဝါ အညထတ္တံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝါ ဝိပရိဏာမံ။ အထ စ ပနာယသ္မာ ဥပသေနော ဧဝမာဟ – 'ဧထ မေ, အာဝုသော, ဣမံ ကာယံ မဉ္စကံ အာရောပေတ္ွာ ဗဟိဒ္ဓါ နီဟရထ။ ပုရာယံ ကာယော ဣဓေဝ ဝိကိရတိ; သေယျထာပိ ဘုသမုဋ္ဌီ'''တိ။ ''ယဿ နူန, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧဝမဿ – 'အဟံ စက္ခုန္တိ ဝါ မမ စက္ခုန္တိ ဝါ။ပေ။ အဟံ ဇိဝှာတိ ဝါ မမ ဇိဝှာတိ ဝါ။ အဟံ မနောတိ ဝါ မမ မနောတိ ဝါ'။ တဿ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, သိယာ ကာယဿ ဝါ အညထတ္တံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝါ ဝိပရိဏာမော။ မယှဉ္စ ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, န ဧဝံ ဟောတိ – 'အဟံ စက္ခုန္တိ ဝါ မမ စက္ခုန္တိ ဝါ။ပေ။ အဟံ ဇိဝှာတိ ဝါ မမ ဇိဝှာတိ ဝါ။ပေ။ အဟံ မနောတိ ဝါ မမ မနောတိ ဝါ'။ တဿ မယှဉ္စ ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကိံ ကာယဿ ဝါ အညထတ္တံ ဘဝိဿတိ, ဣန္ဒြိယာနံ ဝါ ဝိပရိဏာမော''တိ!

''တထာ ဟိ ပနာယသ္မတော ဥပသေနဿ ဒီဃရတ္တံ အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာနုသယော သုသမူဟတော။ တသ္မာ အာယသ္မတော ဥပသေနဿ န ဧဝံ ဟောတိ – 'အဟံ စက္ခုန္တိ ဝါ မမ စက္ခုန္တိ ဝါ။ပေ။ အဟံ ဇိဝှာတိ ဝါ မမ ဇိဝှာတိ ဝါ။ပေ။ အဟံ မနောတိ ဝါ မမ မနောတိ ဝါ'''တိ။ အထ ခော တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော ဥပသေနဿ ကာယံ မဉ္စကံ အာရောပေတ္ွာ ဗဟိဒ္ဓါ နီဟရိံသု။ အထ ခော အာယသ္မတော ဥပသေနဿ ကာယော တတ္ထေဝ ဝိကိရိ; သေယျထာပိ ဘုသမုဋ္ဌီတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဥပဝါဏသန္ဒိဋ္ဌိကသုတ္တံ

၇၀. အထ ခော အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝောစ – '''သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော, သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော'တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ, အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ''တိ?

''ဣဓ ပန, ဥပဝါဏ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ရူပပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ရူပရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ စ။ သန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂော'တိ ပဇာနာတိ။ ယံ တံ, ဥပဝါဏ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ရူပပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ရူပရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ စ။ သန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂော'တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဥပဝါဏ, သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ''တိ။ပေ။။

''ပုန စပရံ, ဥပဝါဏ, ဘိက္ခု ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ ရသပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ရသရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ စ။ သန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ရသေသု ရာဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရသေသု ရာဂော'တိ ပဇာနာတိ။ ယံ တံ, ဥပဝါဏ, ဘိက္ခု ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ ရသပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ရသရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ စ။ သန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ရသေသု ရာဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရသေသု ရာဂော'တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဥပဝါဏ, သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ''တိ။ပေ။။

“ပုန စပရံ, ဥပတဏ, ဘိက္ခု မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဓမ္မပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ စ။ သန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂံ ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂေါ’တိ ပဇာနာတိ။ ယံ တံ, ဥပတဏ, ဘိက္ခု မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဓမ္မပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ စ။ သန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂံ ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂေါ’တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဥပတဏ, သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ။ပေ.။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ”တိ။ပေ.။။

“ဣဓ ပန, ဥပတဏ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ရူပပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ, နော စ ရူပရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ။ အသန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂံ ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂေါ’တိ ပဇာနာတိ။ ယံ တံ, ဥပတဏ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ရူပပ္ပဋိသံဝေဒီဟိ ခော ဟောတိ, နော စ ရူပရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ။ အသန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂံ ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရူပေသု ရာဂေါ’တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဥပတဏ, သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ, အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ”တိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဥပတဏ, ဘိက္ခု ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ ရသပ္ပဋိသံဝေဒီဟိ ခော ဟောတိ, နော စ ရသရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ။ အသန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ရသေသု ရာဂံ ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရသေသု ရာဂေါ’တိ ပဇာနာတိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဥပတဏ, ဘိက္ခု မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဓမ္မပ္ပဋိသံဝေဒီဟိ ခော ဟောတိ, နော စ ဓမ္မရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ။ အသန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂံ ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂေါ’တိ ပဇာနာတိ။ ယံ တံ, ဥပတဏ, ဘိက္ခု မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဓမ္မပ္ပဋိသံဝေဒီဟိ ခော ဟောတိ, နော စ ဓမ္မရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ။ အသန္တဉ္စ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂံ ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ရာဂေါ’တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဥပတဏ, သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ, အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ပဌမဆဖဿာယတနသုတ္တံ

၇၁. “ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အဝုသိတံ တေန ဗြဟ္မစရိယံ, အာရကာ သော ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဧတ္ထာဟံ, ဘန္တေ, အနဿသံ [အနဿသိံ (သီ.), အနဿာသံ (သျာ. ကံ.), အနဿာသိံ (ပီ.)]။ အဟဉ္ဟိ, ဘန္တေ, ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမီ”တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ဘိက္ခု, စက္ခုံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ , ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“သာဓု, ဘိက္ခု, ဧတ္ထ စ တေ, ဘိက္ခု, စက္ခု ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ။ ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿ။ပေ.။ ဇိဝှံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“သာဓု, ဘိက္ခု, ဧတ္ထ စ တေ, ဘိက္ခု, ဇိဝှာ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဘဝိဿတိ။ ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿ။ပေ.။ မနံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

‘‘သာဓု, ဘိက္ခု, ဧတ္ထ စ တေ, ဘိက္ခု, မနော ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ။ ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿာ’’တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒုတိယဆဖဿာယတနသုတ္တံ

၇၂. ‘‘ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အဝုသိတံ တေန ဗြဟ္မစရိယံ, အာရကာ သော ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧတ္ထာဟံ, ဘန္တေ, အနဿသံ ပနဿသံ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမီ’’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ဘိက္ခု, စက္ခုံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ , န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘သာဓု, ဘိက္ခု, ဧတ္ထ စ တေ, ဘိက္ခု, စက္ခု ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ။ ဧဝံ တေ ဧတံ ပဌမံ ဖဿာယတနံ ပဟီနံ ဘဝိဿတိ အာယတိံ အပုနဗ္ဘဝါယ။ပေ.။။

‘‘ဇိဝှံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘သာဓု , ဘိက္ခု, ဧတ္ထ စ တေ, ဘိက္ခု, ဇိဝှာ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ။ ဧဝံ တေ ဧတံ စတုတ္ထံ ဖဿာယတနံ ပဟီနံ ဘဝိဿတိ အာယတိံ အပုနဗ္ဘဝါယ။ပေ.။။

‘‘မနံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘သာဓု, ဘိက္ခု, ဧတ္ထ စ တေ, ဘိက္ခု, မနော ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ။ ဧဝံ တေ ဧတံ ဆဋ္ဌံ ဖဿာယတနံ ပဟီနံ ဘဝိဿတိ အာယတိံ အပုနဗ္ဘဝါယာ’’တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. တတိယဆဖဿာယတနသုတ္တံ

၇၃. ‘‘ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အဝုသိတံ တေန ဗြဟ္မစရိယံ, အာရကာ သော ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧတ္ထာဟံ, ဘန္တေ, အနဿသံ ပနဿသံ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမီ’’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ဘိက္ခု, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှာ။ ကာယော။ မနော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ”တိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခု, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သောတသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဃာနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ကာယသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။ ဧကာဒသမံ။

မိဂဇာလဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> မိဂဇာလေန ဒွေ ဝုတ္တာ၊ စတ္တာရော စ သမိဒ္ဓိနာ။
> ဥပသေနော ဥပဝါဏော၊ ဆဖဿာယတနိကာ တယောတိ။

## ၈. ဂိလာနဝဂ္ဂေါ

### ၁. ပဌမဂိလာနသုတ္တံ

၇၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အမုကသ္မိံ, ဘန္တေ, ဝိဟာရေ အညတရော ဘိက္ခု နဝေါ အပ္ပညာတော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ယေန သော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ”တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ နဝဝါဒဉ္စ သုတွာ ဂိလာနဝါဒဉ္စ, “အပ္ပညာတော ဘိက္ခူ”တိ ဣတိ ဝိဒိတွာ ယေန သော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန မဉ္စကေ သမဓောသိ [သမဥ

စောသိ (သီ.), သမဓေသိ (သျာ. ကံ.), သမဓ္ဓောပိ (ပီ.)]။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – “အလံ, ဘိက္ခု, မာ တွံ မညိ ကေ သမဓေသိ။ သန္တိမာနိ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ, တတ္ထာဟံ နိသီဒိဿာမီ”တိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – “ကစ္စိ တေ, ဘိက္ခု, ခမနီယံ, ကစ္စိ ယာပနီယံ, ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ နော အဘိက္ကမန္တိ, ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော အဘိက္ကမော”တိ?

“န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ, ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ, အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမော”တိ။

“ကစ္စိ တေ, ဘိက္ခု, န ကိဉ္စိ ကုက္ကုစ္စံ, န ကောစိ ဝိပ္ပဋိသာရော”တိ?

“တဂ္ဃ မေ, ဘန္တေ, အနပ္ပကံ ကုက္ကုစ္စံ, အနပ္ပကော ဝိပ္ပဋိသာရော”တိ။

“ကစ္စိ ပန တံ [တွံ (သီ.), တေ (သျာ. ကံ. က.)] , ဘိက္ခု, အတ္တာ သီလတော ဥပဝဒတီ”တိ?

“န ခေါ မံ, ဘန္တေ, အတ္တာ သီလတော ဥပဝဒတီ”တိ [နော ဟေတံ ဘန္တေ (ပီ. က.)] ။

“နော စေ ကိရ တေ, ဘိက္ခု, အတ္တာ သီလတော ဥပဝဒတိ, အထ ကိဉ္စ [အထ ကိသ္မိဉ္စ (သီ.), အထ ဘိက္ခု ကိသ္မိဉ္စ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] တေ ကုက္ကုစ္စံ ကော စ ဝိပ္ပဋိသာရော”တိ?

“န ခွာဟံ , ဘန္တေ, သီလဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမီ”တိ ။

“နော စေ ကိရ တွံ, ဘိက္ခု, သီလဝိသုဒ္ဓတ္ထံ မယာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသိ, အထ ကိမတ္ထံ စရဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မယာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသီ”တိ?

“ရာဂဝိရာဂတ္ထံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမီ”တိ။

“သာဓု သာဓု, ဘိက္ခု! သာဓု ခေါ တွံ, ဘိက္ခု, ရာဂဝိရာဂတ္ထံ မယာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသိ။ ရာဂဝိရာဂတ္ထော ဟိ, ဘိက္ခု, မယာ ဓမ္မော ဒေသိတော။ တံ ကိံ မညသိ ဘိက္ခု, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ။ပေ.။ သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှာ။ ကာယော။ မနော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ”တိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခု, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သောတသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။

က္ကဒမတေစ ဘဂဝတ။ အတ္တမနော သော ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ တဿ ဘိက္ခုနော ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – ''ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ''န္တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၂. ဒုတိယဂိလာနသုတ္တံ

၇၅. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု။ပေ။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အမုကသ္မိံ, ဘန္တေ, ဝိဟာရေ အညတရော ဘိက္ခု နဝေါ အပ္ပညာတော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ယေန သော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ နဝဝါဒဉ္စ သုတွာ ဂိလာနဝါဒဉ္စ, ''အပ္ပညာတော ဘိက္ခူ''တိ ဣတိ ဝိဒိတွာ ယေန သော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန မဉ္စကေ သမဓောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – ''အလံ, ဘိက္ခု, မာ တွံ မဉ္စကေ သမဓောသိ။ သန္တိမာနိ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ, တတ္ထာဟံ နိသီဒိဿာမီ''တိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – ''ကစ္စိ တေ, ဘိက္ခု, ခမနီယံ, ကစ္စိ ယာပနီယံ, ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ နော အဘိက္ကမန္တိ, ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော အဘိက္ကမော''တိ?

''န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ။ပေ။ န ခေါ မံ [မေ (သဗ္ဗတ္ထ)] , ဘန္တေ, အတ္တာ သီလတော ဥပဝဒတီ''တိ။

''နော စေ ကိရ တေ, ဘိက္ခု, အတ္တာ သီလတော ဥပဝဒတိ, အထ ကိဉ္စ တေ ကုက္ကုစ္စံ ကော စ ဝိပ္ပဋိသာရော''တိ?

''န ခွာဟံ, ဘန္တေ, သီလဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမီ''တိ။

''နော စေ ကိရ တွံ, ဘိက္ခု, သီလဝိသုဒ္ဓတ္ထံ မယာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသိ, အထ ကိမတ္ထံ စရဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မယာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသီ''တိ?

''အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမီ''တိ။

''သာဓု သာဓု, ဘိက္ခု! သာဓု ခေါ တွံ, ဘိက္ခု, အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ မယာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသိ။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထော ဟိ, ဘိက္ခု, မယာ ဓမ္မော ဒေသိတော။

''တံ ကိံ မညသိ, ဘိက္ခု, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ , ဘန္တေ''။

''ယံ။ပေ။ သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှာ။ ကာယော။ မနော။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခု, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ။ မနသ္မိမ္ပိ။ မနောဝိညာဏေပိ။ မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။

ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ တဿ ဘိက္ခုဿ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတိ [ဝိမုစ္စတီတိ (သဗ္ဗတ္ထ)] ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ရာဓအနိစ္စသုတ္တံ

၇၆. အထ ခေါ အာယသ္မာ ရာဓော။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ရာဓော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု , ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ’’န္တိ။ ‘‘ယံ ခေါ, ရာဓ, အနိစ္စံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ရာဓ, အနိစ္စံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော? စက္ခု အနိစ္စံ , ရူပါ အနိစ္စာ, စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ။ ဇိဝှာ။ ကာယော။ မနော အနိစ္စော။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ဓမ္မာ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ ခေါ, ရာဓ, အနိစ္စံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. ရာဓဒုက္ခသုတ္တံ

၇၇. ‘‘ယံ ခေါ, ရာဓ, ဒုက္ခံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ရာဓ, ဒုက္ခံ? စက္ခု ခေါ, ရာဓ, ဒုက္ခံ။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ရူပါ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿ။ပေ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ။ မနော ဒုက္ခော။ ဓမ္မာ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ ခေါ, ရာဓ, ဒုက္ခံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ရာဓအနတ္တသုတ္တံ

၇၈. ‘‘ယော ခေါ, ရာဓ, အနတ္တာ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ကော စ, ရာဓ, အနတ္တာ? စက္ခု ခေါ, ရာဓ, အနတ္တာ။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ရူပါ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ။ပေ။ မနော အနတ္တာ။ ဓမ္မာ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တာ။ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယော ခေါ, ရာဓ, အနတ္တာ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ပဌမအဝိဇ္ဇာပဟာနသုတ္တံ

၇၉. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အတ္ထိ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ?

“အတ္ထိ ခေါ, ဘိက္ခု, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ?

“အဝိဇ္ဇာ ခေါ, ဘိက္ခု, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ကထံ ပန, ဘန္တေ, ဇာနတော, ကထံ ပဿတော ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ?

“စက္ခုံ ခေါ, ဘိက္ခု, အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ရူပေ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ, စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ॰။ မနံ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဓမ္မေ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဒုတိယအဝိဇ္ဇာပဟာနသုတ္တံ

၈၀. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု။ပေ॰။ ဧတဒဝေါစ – “အတ္ထိ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ?

“အတ္ထိ ခေါ, ဘိက္ခု, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ?

“အဝိဇ္ဇာ ခေါ, ဘိက္ခု, ဧကော ဓမ္မော ယဿ ပဟာနာ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ကထံ ပန, ဘန္တေ, ဇာနတော, ကထံ ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ?

“ဣဓ, ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ – ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ’တိ။ ဧဝဉ္စေတံ, ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ – ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ’တိ။ သော သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိဇာနာတိ, သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိညာယ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိဇာနာတိ, သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိညာယ သဗ္ဗနိမိတ္တာနိ အညတော ပဿတိ, စက္ခုံ အညတော ပဿတိ , ရူပေ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အညတော ပဿတိ။ပေ॰။ မနံ အညတော ပဿတိ, ဓမ္မေ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အညတော ပဿတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. သမ္ဗဟုလဘိက္ခုသုတ္တံ

၈၁. အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ပေ॰။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဓ နော, ဘန္တေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တိ – ‘ကိမတ္ထိယံ, အာဝုသော, သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌာ မယံ, ဘန္တေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရောမ – ‘ဒုက္ခဿ ခေါ, အာဝုသော, ပရိညတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ’တိ။ ကစ္စိ မယံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရမာနာ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ ဘဂဝတော ဟောမ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခာမ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောမ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတီ”တိ?

‘‘တဠ တုမှေဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရမာနာ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ မေ ဟောထ, န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခထ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောထ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ။ ဒုက္ခဿ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပရိညတ္ထံ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ သစေ ပန ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကတမံ ပန တံ, အာဝုသော, ဒုက္ခံ, ယဿ ပရိညာယ သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေဟ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – ‘စက္ခု ခေါ, အာဝုသော, ဒုက္ခံ, တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ရူပာ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ပေ.။ မနော ဒုက္ခော။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ဣဒံ ခေါ တံ, အာဝုသော, ဒုက္ခံ, တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေဟ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထာ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. လောကပဉှာသုတ္တံ

၈၂. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘‘လောကော, လောကော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, လောကောတိ ဝုစ္စတီ’’တိ? ‘‘‘လုဇ္ဇတီ’တိ ခေါ, ဘိက္ခု, တသ္မာ လောကောတိ ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စ လုဇ္ဇတိ? စက္ခု ခေါ, ဘိက္ခု, လုဇ္ဇတိ။ ရူပာ လုဇ္ဇန္တိ, စက္ခုဝိညာဏံ လုဇ္ဇတိ, စက္ခုသမ္ဖဿော လုဇ္ဇတိ , ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ လုဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ လုဇ္ဇတိ။ပေ.။ မနော လုဇ္ဇတိ, ဓမ္မာ လုဇ္ဇန္တိ, မနောဝိညာဏံ လုဇ္ဇတိ, မနောသမ္ဖဿော လုဇ္ဇတိ, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ လုဇ္ဇတိ။ လုဇ္ဇတီတိ ခေါ, ဘိက္ခု, တသ္မာ လောကောတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဖဂ္ဂုနပဉှာသုတ္တံ

၈၃. အထ ခေါ အာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘အတ္ထိ နု ခေါ, ဘန္တေ, တံ စက္ခု, ယေန စက္ခုနာ အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ။ပေ.။ အတ္ထိ နု ခေါ, ဘန္တေ, သာ ဇိဝှာ, ယာယ ဇိဝှာယ အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ။ပေ.။ အတ္ထိ နု ခေါ သော, ဘန္တေ, မနော, ယေန မနေန အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ပညာပယမာနော ပညာပေယျာ’’တိ?

‘‘နတ္ထိ ခေါ တံ, ဖဂ္ဂုန, စက္ခု, ယေန စက္ခုနာ အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ ။ပေ.။ နတ္ထိ ခေါ သာ , ဖဂ္ဂုန, ဇိဝှာ, ယာယ ဇိဝှာယ အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ။ပေ.။ နတ္ထိ ခေါ သော, ဖဂ္ဂုန, မနော, ယေန မနေန အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ပညာပယမာနော ပညာပေယျာ’’တိ။ ဒသမံ။

ဂိလာနဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဂိလာနေန ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊ ရာဓေန အပရေ တယော။

အဝိဇ္ဇာယ စ ဒွေဝ ဝုတ္တာ၊ ဘိက္ခု လောကော စ ဖဂ္ဂုနောတိ။

## ၉. ဆန္နဝဂ္ဂေါ

### ၁. ပလောကဓမ္မသုတ္တံ

၈၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘‘လောကော, လောကော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, လောကောတိ ဝုစ္စတီ’’တိ? ‘‘ယံ ခေါ, အာနန္ဒ, ပလောကဓမ္မံ, အယံ ဝုစ္စတိ အရိယဿ ဝိနယေ လောကော။ ကိဉ္စ, အာနန္ဒ, ပလောကဓမ္မံ? စက္ခု ခေါ, အာနန္ဒ, ပလောကဓမ္မံ, ရူပါ ပလောကဓမ္မာ, စက္ခုဝိညာဏံ ပလောကဓမ္မံ, စက္ခုသမ္ဖဿော ပလောကဓမ္မော, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ။ပေ.။ တမ္ပိ ပလောကဓမ္မံ။ပေ.။ ဇိဝှာ ပလောကဓမ္မာ, ရသာ ပလောကဓမ္မာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ ပလောကဓမ္မံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော ပလောကဓမ္မော, ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ။ပေ.။ တမ္ပိ ပလောကဓမ္မံ။ပေ.။ မနော ပလောကဓမ္မော, ဓမ္မာ ပလောကဓမ္မာ, မနောဝိညာဏံ ပလောကဓမ္မံ, မနောသမ္ဖဿော ပလောကဓမ္မော, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ပလောကဓမ္မံ။ ယံ ခေါ, အာနန္ဒ, ပလောကဓမ္မံ, အယံ ဝုစ္စတိ အရိယဿ ဝိနယေ လောကော’’တိ။ ပဌမံ။

### ၂. သုညတလောကသုတ္တံ

၈၅. အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ပေ.။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘သုညော လောကော, သုညော လောကော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, သုညော လောကောတိ ဝုစ္စတီ’’တိ? ‘‘ယသ္မာ စ ခေါ, အာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ တသ္မာ သုညော လောကောတိ ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စ, အာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ? စက္ခု ခေါ, အာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ။ ရူပါ သုညာ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ, စက္ခုဝိညာဏံ သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ, စက္ခုသမ္ဖဿော သုညော အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ။ ယသ္မာ စ ခေါ, အာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ, တသ္မာ သုညော လောကောတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. သံခိတ္တဓမ္မသုတ္တံ

၈၆. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ’’န္တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, အာနန္ဒ, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ?

‘‘အနိစ္စံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ?

‘‘ဒုက္ခံ , ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’’’တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ရူပာ နိစ္စာ တ အနိစ္စာ တ”တိ?

“အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“စက္ခုဝိညာဏံ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ဇိဝှာ နိစ္စာ တ အနိစ္စာ တ”တိ?

“အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ဇိဝှာဝိညာဏံ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ဧဝံ ပဿံ, အာနန္ဒ, သုတဝာ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။ တတိယံ။

## ၄. ဆန္နသုတ္တံ

၈၇. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာစုန္ဒော အာယသ္မာ စ ဆန္နော ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ဝိဟရန္တိ။ တေန ခော ပန သမ

ယေန ယေန အာယသ္မာ ဆန္နော အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာစုန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာစုန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''အာယာမာဝုသော စုန္ဒ, ယေနာယသ္မာ ဆန္နော တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဂိလာနပုစ္ဆကာ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာစုန္ဒော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာစုန္ဒော ယေနာယသ္မာ ဆန္နော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိံသု။ နိသဇ္ဇ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ ဧတဒဝေါစ – ''ကစ္စိ တေ, အာဝုသော ဆန္န, ခမနီယံ, ကစ္စိ ယာပနီယံ, ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ နော အဘိက္ကမန္တိ, ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော အဘိက္ကမော''တိ?

''န မေ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ခမနီယံ န ယာပနီယံ, ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ, အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမော။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဗလဝါ ပုရိသော တိဏှေန သိခရေန [ခဂ္ဂေန (က.)] မုဒ္ဓနိ [မုဒ္ဓာနံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အဘိမတ္ထေယျ [အဘိမန္ထေယျ (သီ.)]; ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အဓိမတ္တာ ဝါတာ မုဒ္ဓနိ [မုဒ္ဓာနံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဦဟနန္တိ [ဩဟနန္တိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ. က.), ဥဟနန္တိ (က.)]။ န မေ, အာဝုသော, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ။ပေ.။ နော ပဋိက္ကမော။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဗလဝါ ပုရိသော ဒဠှေန ဝရတ္တက္ခဏ္ဍေန သီသေ သီသဝေဌံ ဒဒေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အဓိမတ္တာ သီသေ သီသဝေဒနာ။ န မေ, အာဝုသော, ခမနီယံ , န ယာပနီယံ။ပေ.။ နော ပဋိက္ကမော။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဒက္ခော ဂောဃာတကော ဝါ ဂောဃာတကန္တေဝါသီ ဝါ တိဏှေန ဂောဝိကန္တနေန ကုစ္ဆိံ ပရိကန္တေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ အဓိမတ္တာ ဝါတာ ကုစ္ဆိံ ပရိကန္တန္တိ။ န မေ, အာဝုသော, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ။ပေ.။ နော ပဋိက္ကမော။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဒွေ ဗလဝန္တော ပုရိသာ ဒုဗ္ဗလတရံ ပုရိသံ နာနာဗာဟာသု ဂဟေတွာ အင်္ဂါရကာသုယာ သန္တာပေယျုံ သမ္ပရိတာပေယျုံ; ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အဓိမတ္တော ကာယသ္မိံ ဍာဟော။ န မေ, အာဝုသော, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ, ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ, အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမော။ သတ္ထံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အာဟရိဿာမိ, နာဝကင်္ခာမိ [နာပိ ကင်္ခာမိ (က.)] ဇီဝိတ''န္တိ။

''မာ အာယသ္မာ ဆန္နော သတ္ထံ အာဟရေသိ။ ယာပေတာယသ္မာ ဆန္နော, ယာပေန္တံ မယံ အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ ဣစ္ဆာမ။ သစေ အာယသ္မတော ဆန္နဿ နတ္ထိ သပ္ပာယာနိ ဘောဇနာနိ, အဟံ အာယသ္မတော ဆန္နဿ သပ္ပာယာနိ ဘောဇနာနိ ပရိယေသိဿာမိ။ သစေ အာယသ္မတော ဆန္နဿ နတ္ထိ သပ္ပာယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ, အဟံ အာယသ္မတော ဆန္နဿ သပ္ပာယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ပရိယေသိဿာမိ။ သစေ အာယသ္မတော ဆန္နဿ နတ္ထိ ပတိရူပာ ဥပဋ္ဌာကာ, အဟံ အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ။ မာ အာယသ္မာ ဆန္နော သတ္ထံ အာဟရေသိ။ ယာပေတာယသ္မာ ဆန္နော, ယာပေန္တံ မယံ အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ ဣစ္ဆာမာ''တိ။

''န မေ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, နတ္ထိ သပ္ပာယာနိ ဘောဇနာနိ; အတ္ထိ မေ သပ္ပာယာနိ ဘောဇနာနိ။ နပိ မေ နတ္ထိ သပ္ပာယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ; အတ္ထိ မေ သပ္ပာယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ။ နပိ မေ နတ္ထိ ပတိရူပာ ဥပဋ္ဌာကာ; အတ္ထိ မေ ပတိရူပာ ဥပဋ္ဌာကာ။ အပိ စ မေ, အာဝုသော, သတ္ထာ ပရိစိဏ္ဏော ဒီဃရတ္တံ မနာပေနေဝ, နော အမနာပေန။ ဧတဉ္ဟိ, အာဝုသော, သာဝကဿ ပတိရူပံ ယံ သတ္ထာရံ ပရိစရေယျ မနာပေနေဝ, နော အမနာပေန။ 'အနုပဝဇ္ဇံ [တံ အနုပဝဇ္ဇံ (ဗဟူသု)] ဆန္နော ဘိက္ခု သတ္ထံ အာဟရိဿတီ'တိ – ဧဝမေတံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဓာရေဟီ''တိ။

''ပုစ္ဆေယျာမ မယံ အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ ကဉ္စိဒေဝ [ကိဉ္စိဒေဝ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ဒေသံ, သစေ အာယသ္မာ ဆန္နော ဩကာသံ ကရောတိ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယာ''တိ။ ''ပုစ္ဆာဝုသော သာရိပုတ္တ, သုတွာ ဝေဒိဿာမာ''တိ။

''စက္ခုံ, အာဝုသော ဆန္န, စက္ခုဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ သမနုပဿသိ။ပေ.။ ဇိဝှံ, အာဝုသော ဆန္န, ဇိဝှာဝိညာဏံ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ 'ဧတံ မမ,

ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿသိ။ပေ.။ မနံ, အာဝုသော ဆန္န, မနောဝိညာဏံ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ’’တိ?

‘‘စက္ခုံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, စက္ခုဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿာမိ။ပေ.။ ဇိဝှံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဇိဝှာဝိညာဏံ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿာမိ။ပေ.။ မနံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, မနောဝိညာဏံ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿာမီ’’တိ။

‘‘စက္ခုသ္မိံ, အာဝုသော ဆန္န, စက္ခုဝိညာဏေ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ကိံ ဒိသွာ ကိံ အဘိညာယ စက္ခုံ စက္ခုဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿသိ။ ဇိဝှာယ, အာဝုသော ဆန္န, ဇိဝှာဝိညာဏေ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ကိံ ဒိသွာ ကိံ အဘိညာယ ဇိဝှံ ဇိဝှာဝိညာဏံ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿသိ။ မနသ္မိံ, အာဝုသော ဆန္န, မနောဝိညာဏေ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ကိံ ဒိသွာ ကိံ အဘိညာယ မနံ မနောဝိညာဏံ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ’’တိ?

‘‘စက္ခုသ္မိံ , အာဝုသော သာရိပုတ္တ, စက္ခုဝိညာဏေ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု နိရောဓံ ဒိသွာ နိရောဓံ အဘိညာယ စက္ခုံ စက္ခုဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿာမိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဇိဝှာဝိညာဏေ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု နိရောဓံ ဒိသွာ နိရောဓံ အဘိညာယ ဇိဝှံ ဇိဝှာဝိညာဏံ ဇိဝှာဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿာမိ။ပေ.။ မနသ္မိံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, မနောဝိညာဏေ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု နိရောဓံ ဒိသွာ နိရောဓံ အဘိညာယ မနံ မနောဝိညာဏံ မနောဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿာမီ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ မဟာစုန္ဒော အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တသ္မာတိဟ, အာဝုသော ဆန္န, ဣဒမ္ပိ တဿ ဘဂဝတော သာသနံ နိစ္စကပ္ပံ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗံ – ‘နိဿိတဿ စလိတံ, အနိဿိတဿ စလိတံ နတ္ထိ။ စလိတေ အသတိ ပဿဒ္ဓိ ဟောတိ။ ပဿဒ္ဓိယာ သတိ နတိ န ဟောတိ။ နတိယာ အသတိ အာဂတိဂတိ န ဟောတိ။ အာဂတိဂတိယာ အသတိ စုတူပပါတော န ဟောတိ။ စုတူပပါတေ အသတိ နေဝိဓ န ဟုရံ န ဥဘယမန္တရေန။ ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿာ’’’တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာစုန္ဒော အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဆန္နော အစိရပက္ကန္တေသု တေသု အာယသ္မန္တေသု သတ္ထံ အာဟရေသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အာယသ္မတာ, ဘန္တေ, ဆန္နေန သတ္ထံ အာဟရိတံ။ တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော’’တိ? ‘‘နနု တေ, သာရိပုတ္တ, ဆန္နေန ဘိက္ခုနာ သမ္မုခါယေဝ အနုပဝဇ္ဇတာ ဗျာကတာ’’တိ ? ‘‘အတ္ထိ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗဝိဇ္ဇနံ [ပုဗ္ဗဝိစိရံ (သီ.), ပုဗ္ဗဝိဇ္ဇနံ (ပီ.), ပုဗ္ဗဇိရံ (မ. နိ. ၃.၃၉၄)] နာမ ဝဇ္ဇိဂါမော။ တတ္ထာယသ္မတော ဆန္နဿ မိတ္တကုလာနိ သုဟဇ္ဇကုလာနိ ဥပဝဇ္ဇကုလာနီ’’တိ။ ‘‘ဟောန္တိ ဟေတေ, သာရိပုတ္တ, ဆန္နဿ ဘိက္ခုနော မိတ္တကုလာနိ သုဟဇ္ဇကုလာနိ ဥပဝဇ္ဇကုလာနိ။ နာဟံ ခေါ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ , ဧတ္တာဝတာ သဥပဝဇ္ဇောတိ ဝဒါမိ။ ယော ခေါ, သာရိပုတ္တ, တဉ္စ ကာယံ နိက္ခိပတိ, အညဉ္စ ကာယံ ဥပါဒိယတိ, တမဟံ သဥပဝဇ္ဇောတိ ဝဒါမိ။ တံ ဆန္နဿ ဘိက္ခုနော နတ္ထိ။ ‘အနုပဝဇ္ဇံ ဆန္နေန ဘိက္ခုနာ သတ္ထံ အာဟရိတ’န္တိ – ဧဝမေတံ, သာရိပုတ္တ, ဓာရေဟီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပုဏ္ဏသုတ္တံ

၈၈. အထ [သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ (?) မ. နိ. ၃.၃၉၅ ပဿိတဗ္ဗံ] ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော ယေန ဘဂဝါ တေနု ပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ''န္တိ။

''သန္တိ ခေါ, ပုဏ္ဏ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ။ 'နန္ဒိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော, ပုဏ္ဏာ'တိ ဝဒာမိ။ပေ။ သန္တိ ခေါ, ပုဏ္ဏ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ။ သန္တိ ခေါ, ပုဏ္ဏ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာ ယ တိဋ္ဌတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ။ 'နန္ဒိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော, ပုဏ္ဏာ'တိ ဝဒာမိ။

''သန္တိ ခေါ, ပုဏ္ဏ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော နိရုဇ္ဈတိ နန္ဒီ။ 'နန္ဒိနိရောဓာ ဒုက္ခနိရောဓော, ပုဏ္ဏာ'တိ ဝဒာမိ။ပေ။ သန္တိ ခေါ, ပုဏ္ဏ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈော သာယ တိဋ္ဌတိ, တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော နိရုဇ္ဈတိ နန္ဒီ။ 'နန္ဒိနိရောဓာ ဒုက္ခနိရောဓော, ပုဏ္ဏာ'တိ ဝဒာမိ။

''ဣမိနာ တွံ [ဣမိနာ စ တွံ], ပုဏ္ဏ, မယာ သံခိတ္တေန ဩဝါဒေန ဩဝဒိတော ကတမသ္မိံ [ကတရသ္မိံ (မ. နိ. ၃.၃၉၅)] ဇနပဒေ ဝိဟရိဿသီ''တိ? ''အတ္ထိ, ဘန္တေ, သုနာပရန္တော နာမ ဇနပဒော, တတ္ထာဟံ ဝိဟရိဿာမီ''တိ။

''စဏ္ဍာ ခေါ, ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ; ဖရုသာ ခေါ, ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ။ သစေ တံ, ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ အက္ကောသိဿန္တိ ပရိဘာသိဿန္တိ, တတ္ထ တေ, ပုဏ္ဏ, ကိန္တိ ဘဝိဿ တီ''တိ?

''သစေ မံ, ဘန္တေ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ အက္ကောသိဿန္တိ ပရိဘာသိဿန္တိ, တတ္ထ မေ ဧဝံ ဘဝိဿ တိ – 'ဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, သုဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, ယံ မေ [မံ (သဗ္ဗ တ္ထ)] နယိမေ ပါဏိနာ ပဟာရံ ဒေန္တီ'တိ။ ဧဝမေတ္ထ [ဧဝမေ့တ္ထ (?)] , ဘဂဝါ, ဘဝိဿတိ; ဧဝမေတ္ထ, သုဂတ, ဘဝိဿတီ''တိ။

''သစေ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ ပါဏိနာ ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ထ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, ကိန္တိ ဘဝိဿတီ''တိ?

''သစေ မေ, ဘန္တေ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ ပါဏိနာ ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ထ မေ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – 'ဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, သုဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, ယံ မေ [ဧဝမေ့တ္ထ (?)] န ယိမေ လေဍ္ဍုနာ ပဟာရံ ဒေန္တီ'တိ။ ဧဝမေတ္ထ, ဘဂဝါ, ဘဝိဿတိ; ဧဝမေတ္ထ, သုဂတ, ဘဝိဿတီ''တိ။

''သစေ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ လေဍ္ဍုနာ ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ထ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, ကိန္တိ ဘဝိဿတီ''တိ?

''သစေ မေ, ဘန္တေ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ လေဍ္ဍုနာ ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ထ မေ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – 'ဘ ဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, သုဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, ယံ မေ နယိမေ ဒဏ္ဍေန ပ ဟာရံ ဒေန္တီ'တိ ။ ဧဝမေတ္ထ, ဘဂဝါ, ဘဝိဿတိ; ဧဝမေတ္ထ, သုဂတ, ဘဝိဿတီ''တိ။

“သစေ ပန ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ ဒဏ္ဍေန ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ရ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, ကိန္တိ ဘဝိဿတီ”တိ?

“သစေ မေ, ဘန္တေ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ ဒဏ္ဍေန ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ရ မေ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – ‘ဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, သုဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, ယံ မေ နယိမေ သတ္ထေန ပဟာရံ ဒေန္တီ’တိ။ ဧဝမေတ္ထ, ဘဂဝါ, ဘဝိဿတိ; ဧဝမေတ္ထ, သုဂတ, ဘဝိဿတီ”တိ။

“သစေ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ သတ္ထေန ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ရ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, ကိန္တိ ဘဝိဿတီ”တိ?

“သစေ မေ, ဘန္တေ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ သတ္ထေန ပဟာရံ ဒဿန္တိ, တတ္ရ မေ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – ‘ဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, သုဘဒ္ဒကာ ဝတိမေ သုနာပရန္တကာ မနုဿာ, ယံ မံ နယိမေ တိဏှေန သတ္ထေန ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တီ’တိ။ ဧဝမေတ္ထ, ဘဂဝါ, ဘဝိဿတိ; ဧဝမေတ္ထ, သုဂတ, ဘဝိဿတီ”တိ။

“သစေ ပန တံ, ပုဏ္ဏ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ တိဏှေန သတ္ထေန ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿန္တိ, တတ္ရ ပန တေ, ပုဏ္ဏ, ကိန္တိ ဘဝိဿတီ”တိ?

“သစေ မံ, ဘန္တေ, သုနာပရန္တကာ မနုဿာ တိဏှေန သတ္ထေန ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿန္တိ, တတ္ရ မေ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – ‘သန္တိ ခေါ တဿ ဘဂဝတော သာဝကာ ကာယေန စ ဇီဝိတေန စ အဋ္ဋီယမာနာ ဟရာယမာနာ ဇိဂုစ္ဆမာနာ သတ္ထဟာရကံ ပရိယေသန္တိ, တံ မေ ဣဒံ အပရိယိဋ္ဌညေဝ သတ္ထဟာရကံ လဒ္ဓ’န္တိ။ ဧဝမေတ္ထ, ဘဂဝါ, ဘဝိဿတိ; ဧဝမေတ္ထ, သုဂတ, ဘဝိဿတီ”တိ။

“သာဓု သာဓု, ပုဏ္ဏ! သက္ခိဿသိ ခေါ တွံ, ပုဏ္ဏ, ဣမိနာ ဒမူပသမေန သမန္နာဂတော သုနာပရန္တသ္မိံ ဇနပဒေ ဝတ္ထုံ။ ယဿဒါနိ တွံ, ပုဏ္ဏ, ကာလံ မညသီ”တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော ဘဂဝတော ဝစနံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ သေနာသနံ သံသာမေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ယေန သုနာပရန္တော ဇနပဒေါ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ။ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန သုနာပရန္တော ဇနပဒေါ တဒဝသရိ။ တတ္ရ သုဒံ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော သုနာပရန္တသ္မိံ ဇနပဒေ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော တေနေဝန္တရဝဿေန ပဉ္စမတ္တာနိ ဥပာသကသတာနိ ပဋိပါဒေသိ [ပဋိဟာဒေသိ (သီ. ပီ.), ပဋိဒေသေသိ (သျာ. ကံ.)] ။ တေနေဝန္တရဝဿေန ပဉ္စမတ္တာနိ ဥပာသိကာသတာနိ ပဋိပါဒေသိ။ တေနေဝန္တရဝဿေန တိဿော ဝိဇ္ဇာ သစ္ဆာကာသိ။ တေနေဝန္တရဝဿေန ပရိနိဗ္ဗာယိ။

အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ယော သော, ဘန္တေ, ပုဏ္ဏော နာမ ကုလပုတ္တော ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဩဝါဒေန ဩဝဒိတော, သော ကာလင်္ကတော။ တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော”တိ?

“ပဏ္ဍိတော, ဘိက္ခဝေ, ပုဏ္ဏော ကုလပုတ္တော [ကုလပုတ္တော အဟောသိ (သဗ္ဗတ္ထ)] , ပစ္စပါဒိ [သစ္စဝါဒီ (သျာ. ကံ. က.)] ဓမ္မဿာနုဓမ္မံ, န စ မံ ဓမ္မာဓိကရဏံ ဝိဟေသေသိ [ဝိဟေဌေသိ (သီ. သျာ. ကံ.)] ။ ပရိနိဗ္ဗုတော, ဘိက္ခဝေ, ပုဏ္ဏော ကုလပုတ္တော”တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဗာဟိယသုတ္တံ

၈၉. အထ ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ

သုတ္တေ ကော ဂူပကဥ္စော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ”န္တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ဗာဟိယ, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ရူပါ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ပေ.။ စက္ခုဝိညာဏံ။ပေ.။ စက္ခုသမ္ဖဿော။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧဝံ ပဿံ, ဗာဟိယ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ “ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ , နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ ဗာဟိယော အရဟတံ အဟောသီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ပဌမဓောသုတ္တံ

၉၀. “ဧဇာ , ဘိက္ခဝေ, ရောဂေါ, ဧဇာ ဂဏ္ဍော, ဧဇာ သလ္လံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော အနေဇော ဝိဟရတိ ဝီတသလ္လော။ တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ ‘အနေဇော ဝိဟရေယျံ [ဝိဟရေယျ

(သီ. ပီ. က.)] ဝီတသလ္လော’တိ, စက္ခုံ န မညေယ္ယ, စက္ခုသ္မိံ န မညေယ္ယ, စက္ခုတော န မညေယ္ယ, စက္ခု မေတိ န မညေယ္ယ; ရူပေ န မညေယ္ယ, ရူပေသု န မညေယ္ယ, ရူပတော န မညေယ္ယ, ရူပာ မေတိ န မညေယ္ယ; စက္ခုဝိညာဏံ န မညေယ္ယ, စက္ခုဝိညာဏသ္မိံ န မညေယ္ယ, စက္ခုဝိညာဏတော န မညေယ္ယ, စက္ခုဝိညာဏံ မေတိ န မညေယ္ယ; စက္ခုသမ္ဖဿံ န မညေယ္ယ, စက္ခုသမ္ဖဿသ္မိံ န မညေယ္ယ, စက္ခုသမ္ဖဿတော န မညေယ္ယ, စက္ခုသမ္ဖဿော မေတိ န မညေယ္ယ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န မညေယ္ယ, တသ္မိမ္ပိ န မညေယ္ယ, တတောပိ န မညေယ္ယ, တံ မေတိ န မညေယ္ယ။

“သောတံ န မညေယ္ယ။ပေ.။ ဃာနံ န မညေယ္ယ။ပေ.။ ဇိဝှံ န မညေယ္ယ, ဇိဝှာယ န မညေယ္ယ, ဇိဝှာတော န မညေယ္ယ, ဇိဝှာ မေတိ န မညေယ္ယ; ရသေ န မညေယ္ယ။ပေ.။ ဇိဝှာဝိညာဏံ န မညေယ္ယ။ပေ.။ ဇိဝှာသမ္ဖဿံ န မညေယ္ယ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န မညေယ္ယ, တသ္မိမ္ပိ န မညေယ္ယ, တတောပိ န မညေယ္ယ, တံ မေတိ န မညေယ္ယ။

“ကာယံ န မညေယ္ယ။ပေ.။ မနံ န မညေယ္ယ, မနသ္မိံ န မညေယ္ယ, မနတော န မညေယ္ယ, မနော မေတိ န မညေယ္ယ; ဓမ္မေ န မညေယ္ယ။ပေ.။ မနော ဝိညာဏံ။ပေ.။ မနောသမ္ဖဿံ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န မညေယ္ယ, တသ္မိမ္ပိ န မညေယ္ယ, တတောပိ န မညေယ္ယ, တံ မေတိ န မညေယ္ယ; သဗ္ဗံ န မညေယ္ယ, သဗ္ဗသ္မိံ န မညေယ္ယ, သဗ္ဗတော န မညေယ္ယ, သဗ္ဗံ မေတိ န မညေယ္ယ။

“သော ဧဝံ အမညမာနော န ကိဉ္စိပိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ။ အပရိတဿံ ပစ္စတ္တဉ္ဉေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဒုတိယဧဇာသုတ္တံ

၉၁. “ဧဇာ , ဘိက္ခဝေ, ရောဂေါ, ဧဇာ ဂဏ္ဍော, ဧဇာ သလ္လံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော အနေဇော ဝိဟရတိ ဝီတသလ္လော။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ ‘အနေဇော ဝိဟရေယျံ ဝီတသလ္လော’တိ, စက္ခုံ န မညေယ္ယ, စက္ခုသ္မိံ န မညေယ္ယ, စက္ခုတော န မညေယ္ယ, စက္ခု မေတိ န မညေယ္ယ; ရူပေ န မညေယ္ယ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န မညေယ္ယ, တသ္မိမ္ပိ န မညေယ္ယ, တတောပိ န မညေယ္ယ, တံ မေတိ န မညေယ္ယ။ ယဉှိ, ဘိက္ခဝေ, မညတိ, ယသ္မိံ မညတိ, ယတော မညတိ, ယံ မေတိ မညတိ, တတော တံ ဟောတိ အညထာ။ အညထာဘာဝီ ဘဝသတ္တော လောကော ဘဝမေဝ အဘိနန္ဒတိ။ပေ.။။

“ဇိဝှံ န မညေယ္ယ, ဇိဝှာယ န မညေယ္ယ, ဇိဝှာတော န မညေယ္ယ, ဇိဝှာ မေတိ န မညေယ္ယ; ရသေ န မညေယ္ယ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န မညေယ္ယ, တသ္မိမ္ပိ န မညေယ္ယ, တတောပိ န မညေယ္ယ, တံ မေတိ န မညေယ္ယ။ ယဉှိ, ဘိက္ခဝေ, မညတိ, ယသ္မိံ မညတိ, ယတော မညတိ, ယံ မေတိ မညတိ, တတော တံ ဟောတိ အညထာ။ အညထာဘာဝီ ဘဝသတ္တော လောကော ဘဝမေဝ အဘိနန္ဒတိ။ပေ.။။

“မနံ န မညေယ္ယ, မနသ္မိံ န မညေယ္ယ, မနတော န မညေယ္ယ, မနော မေတိ န မညေယ္ယ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န မညေယ္ယ, တသ္မိမ္ပိ န မညေယ္ယ, တတောပိ န မညေယ္ယ, တံ မေတိ န မညေယ္ယ။ ယဉှိ, ဘိက္ခဝေ, မညတိ, ယသ္မိံ မညတိ , ယတော မညတိ, ယံ မေတိ မညတိ, တတော တံ ဟောတိ အညထာ။ အညထာဘာဝီ ဘဝသတ္တော လောကော ဘဝမေဝ အဘိနန္ဒတိ။

“ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, ခန္ဓဓာတုအာယတနာ တမ္ပိ န မညေယ္ယ, တသ္မိမ္ပိ န မညေယ္ယ, တတောပိ န မညေယ္ယ, တံ မေတိ န မညေယ္ယ။ သော ဧဝံ အမညမာနော န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ။ အပရိ

တသ္မံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ပဌမဒြယသုတ္တံ

၉၂. ‘‘ဒြယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒြယံ? စက္ခုဉ္စေဝ ရူပါ စ, သောတဉ္စေဝ သဒ္ဒါ စ, ဃာနဉ္စေဝ ဂန္ဓာ စ, ဇိဝှာ စေဝ ရသာ စ, ကာယော စေဝ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ , မနော စေဝ ဓမ္မာ စ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒြယံ။

‘‘ယော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟမေတံ ဒြယံ ပစ္စက္ခာယ အညံ ဒြယံ ပညပေဿာမီ’တိ, တဿ ဝါစာဝတ္ထုကမေဝဿ။ ပုဋ္ဌော စ န သမ္ပာယေယျ။ ဥတ္တရိဉ္စ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိသယသ္မိ’’န္တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒုတိယဒြယသုတ္တံ

၉၃. ‘‘ဒြယံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဝိညာဏံ သမ္ဘောတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒြယံ ပဋိစ္စ ဝိညာဏံ သမ္ဘောတိ? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခု အနိစ္စံ ဝိပရိဏာမိ အညထာဘာဝိ။ ရူပါ အနိစ္စာ ဝိပရိဏာမိနော အညထာဘာဝိနော။ ဣတ္ထေတံ ဒြယံ စလဉ္စေဝ ဗျထဉ္စ အနိစ္စံ ဝိပရိဏာမိ အညထာဘာဝိ။ စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စံ ဝိပရိဏာမိ အညထာဘာဝိ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော စက္ခုဝိညာဏဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဟေတု သောပိ ပစ္စယော အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ အနိစ္စံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ စက္ခုဝိညာဏံ ကုတော နိစ္စံ ဘဝိဿတိ! ယာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ သင်္ဂတိ သန္နိပါတော သမဝါယော, အယံ ဝုစ္စတိ စက္ခုသမ္ဖဿော။ စက္ခုသမ္ဖဿောပိ အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော စက္ခုသမ္ဖဿဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဟေတု သောပိ ပစ္စယော အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ အနိစ္စံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နော စက္ခုသမ္ဖဿော ကုတော နိစ္စော ဘဝိဿတိ! ဖုဋ္ဌော , ဘိက္ခဝေ, ဝေဒေတိ, ဖုဋ္ဌော စေတေတိ, ဖုဋ္ဌော သဉ္ဇာနာတိ။ ဣတ္ထေတေပိ ဓမ္မာ စလာ စေဝ ဗျထာ စ အနိစ္စာ ဝိပရိဏာမိနော အညထာဘာဝိနော။ သောတံ။ ပေ.။

‘‘ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ [ဝိပရိဏာမိနီ အညထာဘာဝိနီ (?)]။ ရသာ အနိစ္စာ ဝိပရိဏာမိနော အညထာဘာဝိနော။ ဣတ္ထေတံ ဒြယံ စလဉ္စေဝ ဗျထဉ္စ အနိစ္စံ ဝိပရိဏာမိ အညထာဘာဝိ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ အနိစ္စံ ဝိပရိဏာမိ အညထာဘာဝိ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော ဇိဝှာဝိညာဏဿ ဥပ္ပာဒာယ , သောပိ ဟေတု သောပိ ပစ္စယော အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ အနိစ္စံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ ဇိဝှာဝိညာဏံ, ကုတော နိစ္စံ ဘဝိဿတိ! ယာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ သင်္ဂတိ သန္နိပါတော သမဝါယော, အယံ ဝုစ္စတိ ဇိဝှာသမ္ဖဿော။ ဇိဝှာသမ္ဖဿောပိ အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော ဇိဝှာသမ္ဖဿဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဟေတု သောပိ ပစ္စယော အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ အနိစ္စံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နော ဇိဝှာသမ္ဖဿော, ကုတော နိစ္စော ဘဝိဿတိ! ဖုဋ္ဌော, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒေတိ, ဖုဋ္ဌော စေတေတိ, ဖုဋ္ဌော သဉ္ဇာနာတိ။ ဣတ္ထေတေပိ ဓမ္မာ စလာ စေဝ ဗျထာ စ အနိစ္စာ ဝိပရိဏာမိနော အညထာဘာဝိနော။ ကာယံ။ ပေ.။

‘‘မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ မနော အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ ဝိပရိဏာမိနော အညထာဘာဝိနော။ ဣတ္ထေတံ ဒြယံ စလဉ္စေဝ ဗျထဉ္စ အနိစ္စံ ဝိပရိဏာမိ အညထာဘာဝိ။ မနောဝိညာဏံ အနိစ္စံ ဝိပရိဏာမိ အညထာဘာဝိ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော မနောဝိညာဏဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဟေတု သောပိ ပစ္စယော အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ အနိစ္စံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ မနောဝိညာဏံ, ကုတော နိစ္စံ ဘဝိဿတိ! ယာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ သင်္ဂတိ သန္နိပါတော သမဝါယော, အယံ ဝုစ္စတိ မနောသမ္ဖဿော။ မနောသမ္ဖဿောပိ အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော မနောသမ္ဖဿဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဟေတု သောပိ ပစ္စယော အနိစ္စော ဝိပရိဏာမီ အညထာဘာဝီ။ အနိစ္စံ

ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နော မနောသမ္ဖဿော, ကုတော နိစ္စော ဘဝိဿတိ! ဖုဋ္ဌော, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒေတိ, ဖုဋ္ဌော စေတေတိ, ဖုဋ္ဌော သဉ္ဇာနာတိ။ ဣတ္ထေတေပိ ဓမ္မာ စလာ စေဝ ဗျယာ စ အနိစ္စာ ဝိပရိဏာမိနော အညထာဘာဝိနော။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွယံ ပဋိစ္စ ဝိညာဏံ သမ္ဘောတီ''တိ။ ဒသမံ။

ဆန္နဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ပလောကသုညာ သံခိတ္တံ၊ ဆန္နော ပုဏ္ဏော စ ဗာဟိယော။
ဧဇေန စ ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊ ဒွယေဟိ အပရေ ဒုဝေတိ။

## ၁၀. သဠဝဂ္ဂေါ

### ၁. အဒန္တအဂုတ္တသုတ္တံ

၉၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''ဆယိမေ , ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနာ အဒန္တာ အဂုတ္တာ အရက္ခိတာ အသံဝုတာ ဒုက္ခာဓိဝဟာ ဟောန္တိ။ ကတမေ ဆ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနံ အဒန္တံ အဂုတ္တံ အရက္ခိတံ အသံဝုတံ ဒုက္ခာဓိဝဟံ ဟောတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနံ အဒန္တံ အဂုတ္တံ အရက္ခိတံ အသံဝုတံ ဒုက္ခာဓိဝဟံ ဟောတိ။ ပေ.။ မနော, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနံ အဒန္တံ အဂုတ္တံ အရက္ခိတံ အသံဝုတံ ဒုက္ခာဓိဝဟံ ဟောတိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဆ ဖဿာယတနာ အဒန္တာ အဂုတ္တာ အရက္ခိတာ အသံဝုတာ ဒုက္ခာဓိဝဟာ ဟောန္တိ''။

''ဆယိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနာ သုဒန္တာ သုဂုတ္တာ သုရက္ခိတာ သုသံဝုတာ သုခာဓိဝဟာ ဟောန္တိ။ ကတမေ ဆ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနံ သုဒန္တံ သုဂုတ္တံ သုရက္ခိတံ သုသံဝုတံ သုခာဓိဝဟံ ဟောတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနံ သုဒန္တံ သုဂုတ္တံ သုရက္ခိတံ သုသံဝုတံ သုခာဓိဝဟံ ဟောတိ။ပေ.။ မနော, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာယတနံ သုဒန္တံ သုဂုတ္တံ သုရက္ခိတံ သုသံဝုတံ သုခာဓိဝဟံ ဟောတိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဆ ဖဿာယတနာ သုဒန္တာ သုဂုတ္တာ သုရက္ခိတာ သုသံဝုတာ သုခာဓိဝဟာ ဟောန္တီ''တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ပေ.။ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''သဠေဝ [ဆဠေဝ (က.)] ဖဿာယတနာနိ ဘိက္ခဝေါ၊
အသံဝုတော ယတ္ထ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ။
တေသဉ္စ ယေ သံဝရဏံ အဝေဒိသုံ၊
သဒ္ဓာဒုတိယာ ဝိဟရန္တာနဝဿုတာ။

''ဒိသွာန ရူပါနိ မနောရမာနိ၊
အထောပိ ဒိသွာန အမနောရမာနိ။
မနောရမေ ရာဂပထံ ဝိနောဒယေ၊
န စာပ္ပိယံ မေတိ မနံ ပဒောသယေ။

''သဒ္ဒဉ္စ သုတွာ ဒုဘယံ ပိယာပ္ပိယံ၊
ပိယမှိ သဒ္ဒေ န သမုစ္ဆိတော သိယာ။
အထောပ္ပိယေ ဒောသဂတံ ဝိနောဒယေ၊
န စာပ္ပိယံ မေတိ မနံ ပဒောသယေ။

''ဂန္ဓဉ္စ ဃတွာ သုရဘိံ မနောရမံ၊
အထောပိ ဃတွာ အသုစိံ အကန္တိယံ။

အကန္တိယသ္မိံ ပဋိဃံ ဝိနောဒယေ၊
ဆန္ဒာနုနီတော န စ ကန္တိယေ သိယာ။

“ရသဉ္စ ဘောတွာန အသာဒိတဉ္စ သာဒုံ၊
အထောပိ ဘောတွာန အသာဒုမေကဒါ။
သာဒုံ ရသံ နာဇ္ဈောသာယ ဘုဉ္ဇေ၊
ဝိရောဓမာသာဒုသု နောပဒံသယေ။

“ဖဿေန ဖုဋ္ဌော န သုခေန မဇ္ဇေ [မဇ္ဈေ (သျာ. ကံ. ပီ.)] ၊
ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌောပိ န သမ္ပဝေဓေ။
ဖဿဒွယံ သုခဒုက္ခေ ဥပေက္ခေ၊
အနာနုရုဒ္ဓေါ အဝိရုဒ္ဓ ကေနစိ။

“ပပဉ္စသညာ ဣတရီတရာ နရာ၊
ပပဉ္စယန္တာ ဥပယန္တိ သညိနော။
မနောမယံ ဂေဟသိတဉ္စ သဗ္ဗံ၊
ပနုဇ္ဇ နေက္ခမ္မသိတံ ဣရီယတိ။

“ဧဝံ မနော ဆသ္သု ယဒါ သုဘာဝိတော၊
ဖုဋ္ဌဿ စိတ္တံ န ဝိကမ္ပတေ ကွစိ။
တေ ရာဂဒောသေ အဘိဘုယျ ဘိက္ခဝေါ၊
ဘဝတ္ထ [ဘဝထ (သီ. သျာ. ကံ.)] ဇာတိမရဏဿ ပါရဂါ”တိ။ ပဌမံ။

## ၂. မာလုကျပုတ္တသုတ္တံ

၉၅. အထ ခေါ အာယသ္မာ မာလုကျပုတ္တော [မာလုင်္ကျပုတ္တော (သီ.)] ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မာလုကျပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ”န္တိ။

“ဧတ္ထ ဒါနိ, မာလုကျပုတ္တ, ကိံ ဒဟရေ ဘိက္ခူ ဝက္ခာမ! ယတြ ဟိ နာမ တွံ, ဘိက္ခု, ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော သံခိတ္တေန ဩဝါဒံ ယာစသီ”တိ။

“ကိဉ္စာပဟံ, ဘန္တေ, ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ ဒေသေတု မေ, ဘန္တေ , ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ, ဒေသေတု သုဂတော သံခိတ္တေန ဓမ္မံ, အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဘဂဝတော ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနေယျံ။ အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဘဂဝတော ဘာသိတဿ ဒါယာဒော အဿ”န္တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, မာလုကျပုတ္တ, ယေ တေ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ အဒိဋ္ဌာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ, န စ ပဿသိ, န စ တေ ဟောတိ ပဿေယျန္တိ? အတ္ထိ တေ တတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ယေ တေ သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ အဿုတာ အဿုတပုဗ္ဗာ, န စ သုဏာသိ, န စ တေ ဟောတိ သုဏေယျန္တိ? အတ္ထိ တေ တတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ယေ တေ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ အဃာယိတာ အဃာယိတပုဗ္ဗာ, န စ ဃာယသိ, န စ တေ ဟောတိ ဃာယေယျန္တိ? အတ္ထိ တေ တတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ယေ တေ ဇိဝှာဟာဝိညေယျာ ရသာ အဿာယိတာ အဿာယိတပုဗ္ဗာ, န စ သာယသိ, န စ တေ ဟောတိ သာယေယျံ ယန္တိ? အတ္ထိ တေ တတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ယေ တေ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ အသမ္ဖုဋ္ဌာ အသမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ, န စ ဖုသသိ, န စ တေ ဟောတိ ဖုသေယျံ ယန္တိ? အတ္ထိ တေ တတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ယေ တေ မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ အဝိညာတာ အဝိညာတပုဗ္ဗာ, န စ ဝိဇာနာသိ, န စ တေ ဟောတိ ဝိဇာနေယျန္တိ? အတ္ထိ တေ တတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧတ္ထ စ တေ, မာလုကျပုတ္တ, ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ, သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ, မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ, ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ယတော ခော တေ, မာလုကျပုတ္တ, ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ, သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ , မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ, ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿတိ; တတော တွံ, မာလုကျပုတ္တ, န တေန။ ယတော တွံ, မာလုကျပုတ္တ, န တေန; တတော တွံ, မာလုကျပုတ္တ , န တတ္ထ။ ယတော တွံ, မာလုကျပုတ္တ, န တတ္ထ; တတော တွံ, မာလုကျပုတ္တ, နေဝိဓ, န ဟုရံ, န ဥဘယမန္တရေန။ ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿာ”တိ။

“ဣမဿ ခွါဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ –

“ရူပံ ဒိသွာ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။
သာရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ အဇ္ဈောသ [အဇ္ဈောသာယ (သီ.)] တိဋ္ဌတိ။

“တဿ ဝဍ္ဎန္တိ ဝေဒနာ၊ အနေကာ ရူပသမ္ဘဝါ။
အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စ၊ စိတ္တမဿူပဟညတိ။
ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

“သဒ္ဒံ သုတွာ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။
သာရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ အဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

“တဿ ဝဍ္ဎန္တိ ဝေဒနာ၊ အနေကာ သဒ္ဒသမ္ဘဝါ။
အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စ၊ စိတ္တမဿူပဟညတိ။
ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

“ဂန္ဓံ ဃတွာ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။
သာရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ အဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

“တဿ ဝဍ္ဎန္တိ ဝေဒနာ၊ အနေကာ ဂန္ဓသမ္ဘဝါ။
အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စ၊ စိတ္တမဿူပဟညတိ။
ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

“ရသံ ဘောတွာ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။
သာရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ အဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

“တဿ ဝဍ္ဎန္တိ ဝေဒနာ၊ အနေကာ ရသသမ္ဘဝါ။
အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စ၊ စိတ္တမဿူပဟညတိ။
ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

‘‘ဖဿံ    ဖုဿ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။
သာရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ အဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

‘‘တဿ ဝဍ္ဎန္တိ ဝေဒနာ၊ အနေကာ ဖဿသမ္ဘဝါ။
အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စ၊ စိတ္တမဿူပဟညတိ။
ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

‘‘ဓမ္မံ ဉတွာ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။
သာရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ အဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

‘‘တဿ ဝဍ္ဎန္တိ ဝေဒနာ၊ အနေကာ ဓမ္မသမ္ဘဝါ။
အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စ၊ စိတ္တမဿူပဟညတိ။
ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

‘‘န သော ရဇ္ဇတိ ရူပေသု၊ ရူပံ ဒိသွာ ပဋိဿတော။
ဝိရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ နာဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

‘‘ယထာဿ ပဿတော ရူပံ၊ သေဝတော စာပိ ဝေဒနံ။
ခီယတိ နောပစီယတိ၊ ဧဝံ သော စရတီ သတော။
ဧဝံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

‘‘န သော ရဇ္ဇတိ သဒ္ဒေသု၊ သဒ္ဒံ သုတွာ ပဋိဿတော။
ဝိရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ နာဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

‘‘ယထာဿ    သုဏတော သဒ္ဒံ၊ သေဝတော စာပိ ဝေဒနံ။
ခီယတိ နောပစီယတိ၊ ဧဝံ သော စရတီ သတော။
ဧဝံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

‘‘န သော ရဇ္ဇတိ ဂန္ဓေသု၊ ဂန္ဓံ ဃတွာ ပဋိဿတော။
ဝိရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ နာဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

‘‘ယထာဿ ဃာယတော ဂန္ဓံ၊ သေဝတော စာပိ ဝေဒနံ။
ခီယတိ နောပစီယတိ၊ ဧဝံ သော စရတီ သတော။
ဧဝံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

‘‘န သော ရဇ္ဇတိ ရသေသု၊ ရသံ ဘောတွာ ပဋိဿတော။
ဝိရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ နာဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

‘‘ယထာဿ    သာယတော ရသံ၊ သေဝတော စာပိ ဝေဒနံ။
ခီယတိ နောပစီယတိ၊ ဧဝံ သော စရတီ သတော။
ဧဝံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

‘‘န သော ရဇ္ဇတိ ဖဿေသု၊ ဖဿံ ဖုဿ ပဋိဿတော။
ဝိရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ နာဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

‘‘ယထာဿ ဖုသတော ဖဿံ၊ သေဝတော စာပိ ဝေဒနံ။

ခီယတိ နောပစီယတိ၊ ဧဝံ သော စရတီ သတော။
ဧဝံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။

"န သော ရဇ္ဇတိ ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မံ ဉတွာ ပဋိဿတော။
ဝိရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ နာဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

"ယထာဿ ဇာနတော ဓမ္မံ၊ သေဝတော စာပိ ဝေဒနံ။
ခီယတိ နောပစီယတိ၊ ဧဝံ သော စရတီ သတော။
ဧဝံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနမုစ္စတီ"တိ။

"ဣမဿ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမီ"တိ။ "သာဓု သာဓု, မာလုက္ယပုတ္တ! သာဓု ခော တွံ, မာလုက္ယပုတ္တ, မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာသိ –

"ရူပံ ဒိသွာ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။
သာရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ အဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

"တဿ ဝဍ္ဎန္တိ ဝေဒနာ၊ အနေကာ ရူပသမ္ဘဝါ။
အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စ၊ စိတ္တမဿူပဟညတိ။
ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနမုစ္စတိ။ပေ.။

"န သော ရဇ္ဇတိ ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မံ ဉတွာ ပဋိဿတော။
ဝိရတ္တစိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တဉ္စ နာဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ။

"ယထာဿ ဝိဇာနတော ဓမ္မံ၊ သေဝတော စာပိ ဝေဒနံ။
ခီယတိ နောပစီယတိ၊ ဧဝံ သော စရတီ သတော။
ဧဝံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနမုစ္စတီ"တိ။

"ဣမဿ ခော, မာလုက္ယပုတ္တ, မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော"တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ မာလုက္ယပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခော အာယသ္မာ မာလုက္ယပုတ္တော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ "ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ"တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ မာလုက္ယပုတ္တော အရဟတံ အဟောသီတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ပရိဟာနဓမ္မသုတ္တံ

၉၆. "ပရိဟာနဓမ္မဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အပရိဟာနဓမ္မဉ္စ ဆ စ အဘိဘာယတနာနိ။ တံ သုဏာထ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပါပကာ အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပာ [အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ (ဿျာ. ကံ. ပီ. က.) ဥပရိ အာသီဝိသဝဂ္ဂေ သတ္တမသုတ္တေ ပန "အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပါ" တွေ့ဝ သဗ္ဗတ္ထ ဒိဿတိ] သံယောဇနိယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဓိဝါသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ [ဗျန္တိကရောတိ (ပီ.) ဗျန္တိံ ကရောတိ (က.)] န အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – 'ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ'။ ပရိဟာနဉ္ဟေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ပေ.။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ပေ.။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟပကာ အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဓိဝါသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – ‘ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ’။ ပရိဟာနဥ္ဟေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟပကာ အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – ‘န ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ’။ အပရိဟာနဥ္ဟေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ပေ.။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟပကာ အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – ‘န ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ’။ အပရိဟာနဥ္ဟေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ။

“ကတမာနိ စ, ဘိက္ခဝေ, ဆ အဘိဘာယတနာနိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟပကာ အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – ‘အဘိဘူတမေတံ အာယတနံ’။ အဘိဘာယတနဥ္ဟေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ပေ.။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – ‘အဘိဘူတမေတံ အာယတနံ’။ အဘိဘာယတနဥ္ဟေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ ဣမာနိ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဆ အဘိဘာယတနာနီ”တိ။ တတိယံ။

## ၄. ပမာဒဝိဟာရီသုတ္တံ

၉၇. “ပမာဒဝိဟာရိဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အပ္ပမာဒဝိဟာရိဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ? စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတော စိတ္တံ ဗျာသိဉ္စတိ [ဗျာသိစ္စတိ (သီ. သျာ. ကံ.)]။ စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု တဿ ဗျာသိတ္တစိတ္တဿ ဟမောဇ္ဇံ န ဟောတိ။ ဟမောဇ္ဇေ အသတိ ပီတိ န ဟောတိ။ ပီတိယာ အသတိ ပဿဒ္ဓိ န ဟောတိ။ ပဿဒ္ဓိယာ အသတိ ဒုက္ခံ ဟောတိ။ ဒုက္ခိနော စိတ္တံ န သမာဓိယတိ။ အသမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ န ဟတုဘဝန္တိ။ ဓမ္မာနံ အဟတုဘာဝါ ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။ ဇိဝှိန္ဒြိယံ အသံဝုတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတော စိတ္တံ ဗျာသိဉ္စတိ ဇိဝှာဝိညေယျေသု ရသေသု, တဿ ဗျာသိတ္တစိတ္တဿ။ပေ.။ ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတော စိတ္တံ ဗျာသိဉ္စတိ မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု, တဿ ဗျာသိတ္တစိတ္တဿ ဟမောဇ္ဇံ န ဟောတိ။ ဟမောဇ္ဇေ အသတိ ပီတိ န ဟောတိ ။ ပီတိယာ အသတိ ပဿဒ္ဓိ န ဟောတိ။ ပဿဒ္ဓိယာ အသတိ ဒုက္ခံ ဟောတိ။ ဒုက္ခိနော စိတ္တံ န သမာဓိယတိ။ အသမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ န ဟတုဘဝန္တိ ။ ဓမ္မာနံ အဟတုဘာဝါ ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ? စက္ခုန္ဒြိယံ သံဝုတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတော စိတ္တံ န ဗျာသိဉ္စတိ စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု, တဿ အဗျာသိတ္တစိတ္တဿ ဟမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝိဟရတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ ဟတုဘဝန္တိ။ ဓမ္မာနံ ဟတုဘာဝါ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။ ဇိဝှိန္ဒြိယံ သံဝုတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတော စိတ္တံ န ဗျာသိဉ္စတိ။ပေ.။ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ မနိန္ဒြိယံ သံဝုတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတော စိတ္တံ န ဗျာသိဉ္စတိ, မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု, တဿ အဗျာသိတ္တစိတ္တဿ ဟမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝိ

ဟာရတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ ပါတုဘဝန္တိ။ ဓမ္မာနံ ပါတုဘာဝါ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ တွေ၀ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. သံဝရသုတ္တံ

၉၈. ''သံဝရဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, အသံဝရဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသံဝရော ဟောတိ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – 'ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ'။ ပရိဟာနဉှေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – 'ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ'။ ပရိဟာနဉှေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အသံဝရော ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သံဝရော ဟောတိ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ – 'န ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ'။ အပရိဟာနဉှေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခုနာ – 'န ပရိဟာယာမိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ'။ အပရိဟာနဉှေတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံဝရော ဟောတီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. သမာဓိသုတ္တံ

၉၉. ''သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ။ သမာဟိတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ကိဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ? 'စက္ခု အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; 'ရူပါ အနိစ္စာ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; 'စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; 'စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ 'ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ 'မနော အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဓမ္မာ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ 'ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ။ သမာဟိတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ပဋိသလ္လာနသုတ္တံ

၁၀၀. ''ပဋိသလ္လာနေ [ပဋိသလ္လာနံ (သီ. ပီ. က.), ပဋိသလ္လီနာ (သျာ. ကံ.)] , ဘိက္ခဝေ, ယောဂမာပဇ္ဇထ။ ပဋိသလ္လီနော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ကိဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ? 'စက္ခု အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; 'ရူပါ အနိစ္စာ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; 'စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; 'စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ 'ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ 'ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိအနိစ္စ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ပဋိသလ္လာနေ, ဘိက္ခဝေ, ယောဂမာပဇ္ဇထ။ ပဋိသလ္လီနော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ပဌမနတုမှာကံသုတ္တံ

၁၀၁. ''ယံ [ယမ္ပိ (ပီ. က.)] , ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ ဝော ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ ။ တံ ပဇဟထ။ တံ ဝော ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿ

သတိ ။ ရူပာ န တုမှာကံ။ တေ ပဇဟထ။ တေ တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ စက္ခုဝိညာဏံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ စက္ခုသမ္ဖဿော န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သော တေ ပဟီနော ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ သောတံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ သဒ္ဒါ န တုမှာကံ။ တေ ပဇဟထ။ တေ တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ သောတဝိညာဏံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ သောတသမ္ဖဿော န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သော တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ယမ္ပိဒံ သောတသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ဃာနံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ဂန္ဓာ န တုမှာကံ။ တေ ပဇဟထ။ တေ တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ ဃာနဝိညာဏံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ဃာနသမ္ဖဿော န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သော တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ယမ္ပိဒံ ဃာနသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။

ဇိဝှာ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သာ တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ရသာ န တုမှာကံ။ တေ ပဇဟထ။ တေ တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သော တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ ။ပေ.။။

မနော န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သော တေ ပဟီနော ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ဓမ္မာ န တုမှာကံ။ တေ ပဇဟထ။ တေ တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ မနောဝိညာဏံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ မနောသမ္ဖဿော န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သော တေ ပဟီနော ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ဣမသ္မိံ ဇေတဝနေ တိဏကဋ္ဌသာခာပလာသံ တံ ဇနော ဟရေယျ ဝါ ဍဟေယျ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရေယျ, အပိ နု တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အမှေ ဇနော ဟရတိ ဝါ ဍဟတိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောတီ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“တံ ကိဿ ဟေတု”?

“န ဟိ နော ဧတံ, ဘန္တေ, အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါ”တိ။

“ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ရူပာ န တုမှာကံ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿော။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဒုတိယနတုမှာကံသုတ္တံ

၁၀၂. “ယံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ရူပာ န တုမှာကံ။ တေ ပဇဟထ။ တေ တေ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ စက္ခုဝိညာဏံ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။

တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ စက္ခုသမ္ဖဿော န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ သော တေ ပဟီနော ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ န တုမှာကံ။ တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတီ''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဥဒကသုတ္တံ

**၁၀၃.** ''ဥဒကော [ဥဒ္ဒကော (သီ. ပီ.)] သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ရာမပုတ္တော ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ – 'ဣဒံ ဇာတု ဝေဒဂူ, ဣဒံ ဇာတု သဗ္ဗဇိ [သဗ္ဗဇိ (ပီ.)], ဣဒံ ဇာတု အပလိခတံ ဂဏ္ဍမူလံ ပလိခဏိ'န္တိ။ တံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကော ရာမပုတ္တော အဝေဒဂူယေဝ သမာနော 'ဝေဒဂူသ္မီ'တိ ဘာသတိ, အသဗ္ဗဇိယေဝ သမာနော 'သဗ္ဗဇိသ္မီ'တိ ဘာသတိ, အပလိခတံယေဝ ဂဏ္ဍမူလံ ပလိခတံ မေ 'ဂဏ္ဍမူလ'န္တိ ဘာသတိ။ ဣဓ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'ဣဒံ ဇာတု ဝေဒဂူ, ဣဒံ ဇာတု သဗ္ဗဇိ, ဣဒံ ဇာတု အပလိခတံ ဂဏ္ဍမူလံ ပလိခဏိ'''န္တိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒဂူ ဟောတိ? ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒဂူ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗဇိ ဟောတိ? ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပာဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ; ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗဇိ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပလိခတံ ဂဏ္ဍမူလံ ပလိခတံ ဟောတိ? ဂဏ္ဍောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမဿေတံ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ အဓိဝစနံ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဿ ဩဒနကုမ္မာသူပစယဿ အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မဿ ။ ဂဏ္ဍမူလန္တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တဏှာယေတံ အဓိဝစနံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တဏှာ ပဟီနာ ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ; ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပလိခတံ ဂဏ္ဍမူလံ ပလိခတံ ဟောတိ။

''ဥဒကော သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ရာမပုတ္တော ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ – 'ဣဒံ ဇာတု ဝေဒဂူ, ဣဒံ ဇာတု သဗ္ဗဇိ, ဣဒံ ဇာတု အပလိခတံ ဂဏ္ဍမူလံ ပလိခဏိ'န္တိ။ တံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကော ရာမပုတ္တော အဝေဒဂူယေဝ သမာနော 'ဝေဒဂူသ္မီ'တိ ဘာသတိ, အသဗ္ဗဇိယေဝ သမာနော 'သဗ္ဗဇိသ္မီ'တိ ဘာသတိ; အပလိခတံယေဝ ဂဏ္ဍမူလံ 'ပလိခတံ မေ ဂဏ္ဍမူလ'န္တိ ဘာသတိ။ ဣဓ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'ဣဒံ ဇာတု ဝေဒဂူ, ဣဒံ ဇာတု သဗ္ဗဇိ, ဣဒံ ဇာတု အပလိခတံ ဂဏ္ဍမူလံ ပလိခဏိ'''န္တိ။ ဒသမံ။

သဠဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေ သံဂယှာ ပရိဟာနံ၊ ပမာဒဝိဟာရီ စ သံဝရော။
သမာဓိ ပဋိသလ္လာနံ၊ ဒွေ နတုမှာကေန ဥဒ္ဒကောတိ။

သဠာယတနဝဂ္ဂေ ဒုတိယပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

တဿ ဝဂ္ဂုဒ္ဒါနံ –

အဝိဇ္ဇာ မိဂဇာလဉ္စ၊ ဂိလာနံ ဆန္နံ စတုတ္ထကံ။
သဠဝဂ္ဂေန ပညာသံ၊ ဒုတိယော ပဏ္ဏာသကော အယန္တိ။

## ၁၁. ယောဂက္ခေမိဝဂ္ဂေါ

### ၁. ယောဂက္ခေမိသုတ္တံ

၁၀၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''ယောဂက္ခေမိပရိယာယံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ယောဂက္ခေမိပရိယာယော ဓမ္မပရိယာယော? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တေ တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ တေသဉ္စ ပဟာနာယ အက္ခာသိ ယောဂံ, တသ္မာ တထာဂတော 'ယောဂက္ခေမီ'တိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တေ တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ တေသဉ္စ ပဟာနာယ အက္ခာသိ ယောဂံ, တသ္မာ တထာဂတော 'ယောဂက္ခေမီ'တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယောဂက္ခေမိပရိယာယော ဓမ္မပရိယာယော''တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ဥပါဒါယသုတ္တံ

၁၀၅. ''ကိသ္မိံ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, သတိ ကိံ ဥပါဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခ''န္တိ?

''ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ.။။

''စက္ခုသ္မိံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတိ စက္ခုံ ဥပါဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ။ပေ.။ မနသ္မိံ သတိ မနံ ဥပါဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, အပိ နု တံ အနုပါဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခ''န္တိ?

''နော ဟေတံ ဘန္တေ''။ပေ.။။

''ဇိဝှာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, အပိ နု တံ အနုပါဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခ''န္တိ?

''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ပေ.။။

''မနော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ''တိ?

‘‘အနိစ္စော, ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ?

‘‘ဒုက္ခံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, အပိ နု တံ အနုပာဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခ’’န္တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိ ရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဒုက္ခသမုဒယသုတ္တံ

၁၀၆. ‘‘ဒုက္ခဿ , ဘိက္ခဝေ, သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ သမုဒယော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ အယံ ဒုက္ခဿ သမုဒယော။ပေ.။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ အယံ ဒုက္ခဿ သမုဒယော။ ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ သမုဒယော။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ အတ္ထင်္ဂမော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော; ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောက ပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ဒုက္ခဿ အတ္ထင်္ဂမော။ပေ.။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော; ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော ; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ အတ္ထင်္ဂမော’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. လောကသမုဒယသုတ္တံ

၁၀၇. ‘‘လောကဿ, ဘိက္ခဝေ, သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ သမုဒယော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒာနံ; ဥပါဒာနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ သမုဒယော ။ပေ.။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒာနံ; ဥပါဒာနပစ္စယာ ဘဝေါ ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ သမုဒယော။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ အတ္ထင်္ဂမော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော; ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော ; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ အတ္ထင်္ဂမော။ပေ.။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော; ဥပါဒာနနိရောဓာ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ အတ္ထင်္ဂမော’’တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. သေယျောဟမသ္မိသုတ္တံ

**၁၀၈**. ‘‘ကိသ္မိံ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတိ ကိံ ဥပါဒာယ ကိံ အဘိနိဝိဿ သေယျောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ, သဒိသောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ, ဟီနောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတီ’’တိ?

‘‘ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။

‘‘စက္ခုသ္မိံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတိ စက္ခုံ ဥပါဒာယ စက္ခုံ အဘိနိဝိဿ သေယျောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ, သဒိသောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ, ဟီနောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ သတိ။ပေ.။ မနသ္မိံ သတိ မနံ ဥပါဒာယ မနံ အဘိနိဝိဿ သေယျောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ, သဒိသောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ, ဟီနောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟောတိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ?

‘‘အနိစ္စံ , ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ?

‘‘ဒုက္ခံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, အပိ နု တံ အနုပါဒာယ သေယျောဟမသ္မီတိ ဝါ အဿ, သဒိသောဟမသ္မီတိ ဝါ အဿ, ဟီနောဟမသ္မီတိ ဝါ အဿာ’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ပေ.။ ဇိဝှာ။ ကာယော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ’’တိ?

‘‘အနိစ္စော, ဘန္တေ’’။ပေ.။။

‘‘မနော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ’’တိ?

‘‘အနိစ္စော, ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ?

‘‘ဒုက္ခံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, အပိ နု တံ အနုပါဒာယ သေယျောဟမသ္မီတိ ဝါ အဿ, သဒိသောဟမသ္မီတိ ဝါ အဿ, ဟီနောဟမသ္မီတိ ဝါ အဿာ’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဇဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝာ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. သံယောဇနိယသုတ္တံ

**၁၀၉.** ‘‘သံယောဇနိယေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ သံယောဇနဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ, ကတမဉ္စ သံယောဇနံ? စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယော ဓမ္မော။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ပေ။ ဇိဝှာ သံယောဇနိယော ဓမ္မော။ပေ။ မနော သံယောဇနိယော ဓမ္မော။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ, ဣဒံ သံယောဇန’’န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဥပါဒါနိယသုတ္တံ

**၁၁၀.** ‘‘ဥပါဒါနိယေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ ဥပါဒါနဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ, ကတမဉ္စ ဥပါဒါနံ ? စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယော ဓမ္မော။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ ဥပါဒါနံ။ပေ။ ဇိဝှာ ဥပါဒါနိယော ဓမ္မော။ပေ။ မနော ဥပါဒါနိယော ဓမ္မော။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ ဥပါဒါနံ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ, ဣဒံ ဥပါဒါန’’န္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဇ္ဈတ္တိကာယတနပရိဇာနနသုတ္တံ

**၁၁၁.** ‘‘စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ မနံ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ စက္ခုဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ပေ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ မနံ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဗာဟိရာယတနပရိဇာနနသုတ္တံ

**၁၁၂.** ‘‘ရူပေ , ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ရူပေ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ’’တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဥပဿုတိသုတ္တံ

**၁၁၃.** ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ [ဉာတိကေ (သီ. ဿျာ. ကံ.)] ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ အထ ခော ဘဂဝါ ရဟောဂတော ပဋိသလ္လီနော ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ အဘာသိ – ‘‘စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ’’။

‘‘စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရော

ဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ပေ.။ ဗိဠာရဥ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော ; ဥပါဒာနနိရောဓာ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။

တေန ခော ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဥပဿုတိ [ဥပဿုတိံ (သီ. က.)] ဌိတော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဥပဿုတိ ဌိတံ။ ဒိသွာန တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – ''အဿောသိ နော တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယ''န္တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''ဥဂ္ဂဏှာဟိ တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ။ ပရိယာပုဏာဟိ တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ။ ဓာရေဟိ တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ။ အတ္ထသံဟိတောယံ, ဘိက္ခု, ဓမ္မပရိယာယော အာဒိဗြဟ္မစရိယကော''တိ။ ဒသမံ။

ယောဂက္ခေမိဝဂ္ဂေါ ဧကာဒသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ယောဂက္ခေမိ ဥပါဒာယ၊ ဒုက္ခံ လောကော စ သေယျော စ။
> သံယောဇနံ ဥပါဒါနံ၊ ဒ္ဝေ ပရိဇာနံ ဥပဿုတီတိ။

## ၁၂. လောကကာမဂုဏဝဂ္ဂေါ

### ၁. ပဌမမာရပါသသုတ္တံ

၁၁၄. ''သန္တိ , ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ, ဘိက္ခု, အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာဝသဂတော မာရဿ, မာရဿ ဝသံ ဂတော [ဝသဂတော (သီ. အဋ္ဌ. သျာ. အဋ္ဌ.)] , ပဋိမုက္ကဿ မာရပါသော။ ဗဒ္ဓေါ သော မာရဗန္ဓနေန ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။။

''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာဝသဂတော မာရဿ, မာရဿ ဝသံ ဂတော, ပဋိမုက္ကဿ မာရပါသော။ ဗဒ္ဓေါ သော မာရဗန္ဓနေန။ပေ.။။

''သန္တိ , ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာဝသဂတော မာရဿ, မာရဿ ဝသံ ဂတော, ပဋိမုက္ကဿ မာရပါသော။ ဗဒ္ဓေါ သော မာရဗန္ဓနေန ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။

''သန္တိ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု နာဝသဂတော မာရဿ, န မာရဿ ဝသံ ဂတော, ဥမ္မုက္ကဿ မာရပါသော။ မုတ္တော သော မာရဗန္ဓနေန န ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။။

''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နာဝသဂတော မာရဿ, န မာရဿ ဝသံ ဂတော, ဥမ္မုက္ကဿ မာရပါသော။ မုတ္တော သော မာရဗန္ဓနေန န ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။။

“သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နာတသၥဂတော မာရဿ, န မာရဿ ဝသံ ဂတော, ဥမ္မုက္ကဿ မာရပါသော။ မုတ္တော သော မာရဗန္ဓနေန န ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော”တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယမာရပါသသုတ္တံ

**၁၁၅.** “သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဒ္ဓော စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု, အာတသၥဂတော မာရဿ, မာရဿ ဝသံ ဂတော, ပဋိမုက္ကဿ မာရပါသော။ ဗဒ္ဓော သော မာရဗန္ဓနေန ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။

“သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဒ္ဓော မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု, အာတသၥဂတော မာရဿ, မာရဿ ဝသံ ဂတော, ပဋိမုက္ကဿ မာရပါသော။ ဗဒ္ဓော သော မာရဗန္ဓနေန ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။

“သန္တိ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု မုတ္တော စက္ခုဝိညေယျေဟိ ရူပေဟိ, နာတသၥဂတော မာရဿ, န မာရဿ ဝသံ ဂတော, ဥမ္မုက္ကဿ မာရပါသော။ မုတ္တော သော မာရဗန္ဓနေန န ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။

“သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မုတ္တော မနောဝိညေယျေဟိ ဓမ္မေဟိ, နာတသၥဂတော မာရဿ, န မာရဿ ဝသံ ဂတော, ဥမ္မုက္ကဿ မာရပါသော။ မုတ္တော သော မာရဗန္ဓနေန န ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော”တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. လောကန္တဂမနသုတ္တံ

**၁၁၆.** “နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ, ဒဋ္ဌေယျံ [ဒိဋ္ဌေယျံ (သျာ. ကံ. က.)], ပတ္တေယျန္တိ ဝဒာမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒာမီ”တိ။ ဣဒံ ဝတွာ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။ အထ ခော တေသံ ဘိက္ခူနံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – “ဣဒံ ခော နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ, ဒဋ္ဌေယျံ, ပတ္တေယျန္တိ ဝဒာမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒာမီ’တိ။ ကော နု ခော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာ”တိ?

အထ ခော တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – “အယံ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော, သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ။ ပဟောတိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ”တိ။

အထ ခော တေ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ

ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေစုံ –

“ဣဒံ ခေါ နော, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဘဂဝတ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ, ဒဋ္ဌေယျံ, ပတ္တေယျန္တိ ဝဒါမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမီ’တိ။ တေသံ နော, အာဝုသော, အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘ဣဒံ ခေါ နော, အာဝုသော, ဘဂဝတ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ, ဒဋ္ဌေယျံ, ပတ္တေယျန္တိ ဝဒါမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမီတိ။ ကော နု ခေါ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာ’တိ ? တေသံ နော, အာဝုသော, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – ‘အယံ ခေါ, အာဝုသော, အာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော, သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ။ ပဟောတိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ’တိ။ ဝိဘဇတာယသ္မာ အာနန္ဒော”တိ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ, မူလံ အတိက္ကမ္မေဝ, ခန္ဓံ သာခါပလာသေ သာရံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ မညေယျ; ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ အာယသ္မန္တာနံ သတ္ထရိ သမ္မုခီဘူတေ တံ ဘဂဝန္တံ အတိသိတွာ အမှေ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ မညထ [မညေထ (ပီ. က.)]။ သော ဟာဝုသော, ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတိ – စက္ခုဘူတော, ဉာဏဘူတော, ဓမ္မဘူတော, ဗြဟ္မဘူတော, ဝတ္တာ, ပဝတ္တာ, အတ္ထဿ နိန္နေတာ, အမတဿ ဒာတာ, ဓမ္မဿာမီ, တထာဂတော။ သော စေဝ ပနေတဿ ကာလော အဟောသိ ယံ ဘဂဝန္တံယေဝ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာထ ။ ယထာ ဝေါ ဘဂဝါ ဗျာကရေယျ တထာ နံ ဓာရေယျာထာ”တိ။

“အဒ္ဓာဝုသော အာနန္ဒ, ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတိ – စက္ခုဘူတော, ဉာဏဘူတော, ဓမ္မဘူတော, ဗြဟ္မဘူတော, ဝတ္တာ, ပဝတ္တာ, အတ္ထဿ နိန္နေတာ, အမတဿ ဒာတာ, ဓမ္မဿာမီ, တထာဂတော။ သော စေဝ ပနေတဿ ကာလော အဟောသိ ယံ ဘဂဝန္တံယေဝ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမ ။ ယထာ နော ဘဂဝါ ဗျာကရေယျ တထာ နံ ဓာရေယျာမ။ အပိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော, သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ။ ပဟောတိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ဝိဘဇတာယသ္မာ အာနန္ဒော အဂရုံ ကရိတွာ”တိ။

“တေနဟာဝုသော, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝမာဝုသော”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဧတဒဝေါစ –

“ယံ ခေါ ဝေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ, ဒဋ္ဌေယျံ, ပတ္တေယျန္တိ ဝဒါမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမီ’တိ, ဣမဿ ခွာဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ ယေန ခေါ, အာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ – အယံ ဝုစ္စတိ အရိယဿ ဝိနယေ လောကော။ ကေန စာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ? စက္ခုနာ ခေါ, အာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ။ သောတေန ခေါ, အာဝုသော။ ဃာနေန ခေါ, အာဝုသော။ ဇိဝှာယ ခေါ, အာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ ။ ကာယေန ခေါ, အာဝုသော။ မနေန ခေါ, အာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ။ ယေန ခေါ, အာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ – အယံ ဝုစ္စတိ အရိယဿ ဝိနယေ လောကော။ ယံ ခေါ ဝေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္

ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘာဇိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာ
တေယျံ , ဒဋ္ဌေယျံ, ပတ္တေယျန္တိ ဝဒာမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ
အန္တကိရိယံ ဝဒာမီ’တိ, ဣမဿ ခ္ဝတဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန
အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ အာကင်္ခမာနာ စ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဘဂဝန္တံ
တံယေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာထ။ ယထာ ဝော ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ တထာ နံ ဓာရေယျာ
ထာ’’တိ။

‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ ခော တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ
တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္
ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

‘‘ယံ ခော နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘာဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာ
သနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ, ဒဋ္ဌေယျံ, ပတ္တေယျန္တိ ဝ
ဒာမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒာမီ’တိ။ တေသံ နော, ဘန္
တေ, အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘ဣဒံ ခော နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္
ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘာဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဂမနေန
လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ, ဒဋ္ဌေယျံ, ပတ္တေယျန္တိ ဝဒာမိ။ န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပတွာ လောကဿ
သ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒာမီ’တိ။ ကော နု ခော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ
သ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာတိ? တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ ဧ
တဒဟောသိ – ‘အယံ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော, သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ။
ပဟောတိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အ
ဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္
ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ’တိ။ အထ ခော မယံ , ဘန္တေ, ယေနာယသ္မာ အာနန္
ဒော တေနုပသင်္ကမိမှ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆိမှ။ တေသံ နော, ဘန္တေ,
အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ဣမေဟိ အာကာရေဟိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဣမေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ အတ္ထော ဝိဘတ္တော’’တိ။

‘‘ပဏ္ဍိတော , ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒော; မဟာပညော, ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒော! မံ စေပိ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧတမတ္
ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာထ, အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝံ ဗျာကရေယျံ ယထာ တံ အာနန္ဒေန ဗျာကတံ။ ဧသော စေဝေတဿ
အတ္ထော, ဧဝဉ္စ နံ ဓာရေယျာထာ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. ကာမဂုဏသုတ္တံ

၁၁၇. ‘‘ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ –
‘ယေမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ စေတသော သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ အတီတာ နိရုဒ္ဓါ ဝိပရိဏတာ, တတြ မေ စိတ္တံ ဗဟုလံ ဂစ္ဆမာနံ ဂ
စ္ဆေယျ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဝါ အပ္ပံ ဝါ အနာဂတေသု’။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေမေ ပဉ္စ ကာမ
ဂုဏာ စေတသော သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ အတီတာ နိရုဒ္ဓါ ဝိပရိဏတာ, တတြ မေ အတ္တရူပေန အပ္ပမာဒော သတိ စေတသော အာ
ရက္ခော ကရဏီယော’။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကမ္ပိ ယေ ဝေါ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ စေတသော သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ
အတီတာ နိရုဒ္ဓါ ဝိပရိဏတာ, တတြ ဝေါ စိတ္တံ ဗဟုလံ ဂစ္ဆမာနံ ဂစ္ဆေယျ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဝါ အပ္ပံ ဝါ အနာဂ
တေသု။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကမ္ပိ ယေ ဝေါ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ စေတသော သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ အတီတာ နိရုဒ္ဓါ
ဝိပရိဏတာ, တတြ ဝေါ အတ္တရူပေဟိ အပ္ပမာဒော သတိ စေတသော အာရက္ခော ကရဏီယော။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ,
သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ.။ ယ
တ္ထ ဇိဝှာ စ နိရုဇ္ဈတိ, ရသသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ.။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မ
သညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ’’တိ။ ဣဒံ ဝတွာ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပာဝိသိ။

အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ့ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ''ယံ ခေါ နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – 'တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ။ ယတ္ထ ဇိဝှာ စ နိရုဇ္ဈတိ, ရသသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ။ ကော နု ခေါ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာ''တိ?

အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – ''အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော, သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ။ ပဟောတိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ''တိ။

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ –

''ယံ ခေါ နော, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – 'တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ။ ယတ္ထ ဇိဝှာ စ နိရုဇ္ဈတိ , ရသသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ။ တေသံ နော, အာဝုသော, အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – 'ယံ ခေါ နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ။ ယတ္ထ ဇိဝှာ စ နိရုဇ္ဈတိ, ရသသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ။ ကော နု ခေါ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာ တိ? တေသံ နော, အာဝုသော, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – 'အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော, သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ။ ပဟောတိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ'တိ။ ဝိဘဇတာယသ္မာ အာနန္ဒော''တိ။

''သေယျထာပိ, အာဝုသော, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ။ပေ။ ဝိဘဇတာယသ္မာ အာနန္ဒော အဂရုံ ကရိတွာတိ။

''တေနဟာဝုသော , သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဧတဒဝေါစ –

''ယံ ခေါ ဝေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – 'တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ။ ဣမဿ ခွာဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ သဠာယတနနိရောဓံ နော ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ – 'တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ, ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈ

တိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ.။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – 'တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ.။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ။ ဣမဿ ခွာတဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ အာကင်္ခမာနာ စ ပန တုမှေ့ဟ အာယသ္မန္တော ဘဂဝန္တံယေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယ္ယာထ။ ယထာ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ တထာ နံ ဓာရေယ္ယာထာ''တိ။

''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

''ယံ ခေါ နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – 'တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ.။ ယတ္ထ ဇိဝှာ စ နိရုဇ္ဈတိ, ရသသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ.။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ, တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – 'ဣဒံ ခေါ နော, အာဝုသော , ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ, ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ။ပေ.။ ယတ္ထ မနော စ နိရုဇ္ဈတိ, ဓမ္မသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ'တိ။ 'ကော နု ခေါ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယ္យာ'တိ?
တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – 'အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော, သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ။ ပဟောတိ စာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမေယ္យာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယ္ယာမာ'တိ။ အထ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိမှ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆိမှ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ဣမေဟိ အာကာရေဟိ, ဣမေဟိ ပဒေဟိ, ဣမေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ အတ္ထော ဝိဘတ္တော''တိ။

''ပဏ္ဍိတော, ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒော; မဟာပညော, ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒော! မံ စေပိ တုမှေ့ဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယ္ယာထ, အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝံ ဗျာကရေယျံ ယထာ တံ အာနန္ဒေန ဗျာကတံ။ ဧသော စေဝေတဿ အတ္ထော။ ဧဝဉ္စ နံ ဓာရေယ္ယာထာ''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. သက္ကပဉှသုတ္တံ

**၁၁၈.** ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ? ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ''တိ?

''သန္တိ ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, စက္ခုဝိညေယ္ယာ ရူပါ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ

တိဋ္ဌတော တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ တဒုပာဒါနံ။ သဥပါဒါနော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု နော ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ပေ.။။

“သန္တိ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဇိဝှါဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ တဒုပါဒါနံ။ သဥပါဒါနော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု နော ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အယံ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။

“သန္တိ စ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော န တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ, န တဒုပါဒါနံ။ အနုပါဒါနော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ပေ.။ ။

“သန္တိ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဇိဝှါဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော န တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ န တဒုပါဒါနံ။ အနုပါဒါနော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အယံ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ပဉ္စသိခသုတ္တံ

**၁၁၉.** ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခော ပဉ္စသိခော ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခော ပဉ္စသိခော ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ? ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ”တိ? “သန္တိ ခော, ပဉ္စသိခ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ပဉ္စသိခ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ တဒုပါဒါနံ။ သဥပါဒါနော, ပဉ္စသိခ , ဘိက္ခု နော ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အယံ ခော, ပဉ္စသိခ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ”။

“သန္တိ စ ခော, ပဉ္စသိခ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ပဉ္စသိခ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော န တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ, န တဒုပါဒါနံ။ အနုပါဒါနော, ပဉ္စသိခ, ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အယံ ခော, ပဉ္စသိခ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သာရိပုတ္တသဒ္ဓိဝိဟာရိကသုတ္တံ

**၁၂၀.** ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ။ အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဘိက္ခု အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “သဒ္ဓိဝိဟာရိကော , အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တော”တိ။

‘‘ဝေမေတံ, အာဝုသော, ဟောတိ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရတာ, ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ, ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တတာ။ ‘သော ဝတာဝုသော, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရော ဘောဇနေ အမတ္တညူ ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တော ယာဝဇီဝံ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ သန္တာနေဿတီ’တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ‘သော ဝတာဝုသော, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော, ဘောဇနေ မတ္တညူ, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ယာဝဇီဝံ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ သန္တာနေဿတီ’တိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ – ‘နေဝ ဒဝါယ, န မဒါယ, န မဏ္ဍနာယ, န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ, ဝိဟိံသူပရတိယာ, ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ။ ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခါမိ, နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပာဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ , အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာ’တိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ ။ ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော, ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ။ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဟောတိ။ တသ္မာတိဟာဝုသော, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာ ဘဝိဿာမ, ဘောဇနေ မတ္တညုနော, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝော, အာဝုသော, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ

၁၂၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘‘ပရိပက္ကာ ခေါ ရာဟုလဿ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ ဓမ္မာ; ယံနူနာဟံ ရာဟုလံ ဥတ္တရိံ အာသဝါနံ ခယေ ဝိနေယျ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဂဏှာဟိ, ရာဟုလ, နိသီဒနံ။ ယေန အန္ဓဝနံ တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါဝိဟာရာယာ’’တိ ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နိသီဒနံ အာဒာယ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္ဓာနိ ဟောန္တိ – ‘‘အဇ္ဇ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ ဥတ္တရိံ အာသဝါနံ ခယေ ဝိနေဿတီ’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အန္ဓဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ ရာဟုလော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ?

‘‘အနိစ္စံ, ဘန္တေ’’။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ ( ) [(တံ ကိံ မညသိ) ဧဝမိတရေသုပိ (မ. နိ. ၃.၄၁၆-၄၁၇)]

“ရူပာ နိစ္စာ တ အနိစ္စာ တ”တိ?

“အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“စက္ခုဝိညာဏံ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“စက္ခုသမ္ဖဿော နိစ္စော တ အနိစ္စော တ”တိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာဂတံ, သညာဂတံ, သင်္ခါရဂတံ, ဝိညာဏဂတံ, တမ္ပိ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ဇိဝှာ နိစ္စာ တ အနိစ္စာ တ”တိ?

“အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ဇိဝှာဝိညာဏံ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ဇိဝှာသမ္ဖဿော နိစ္စော တ အနိစ္စော တ”တိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ယမ္ပိဒံ ဗိဝ္ဟာသမ္ဖသ္သပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာဂတံ, သညာဂတံ, သင်္ခါရဂတံ, ဝိညာဏဂတံ, တမ္ပိ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဇတံ မမ, ဇသောဟမသ္မိ, ဇသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“မနော နိစ္စော တ အနိစ္စော တ”တိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တတိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ ‘ဇတံ မမ, ဇသောဟမသ္မိ, ဇသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဓမ္မာ နိစ္စာ တ အနိစ္စာ တ”တိ?

“အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“မနောဝိညာဏံ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“မနောသမ္ဖဿော နိစ္စော တ အနိစ္စော တ”တိ?

“အနိစ္စော, ဘန္တေ”။ပေ.။။

“ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာဂတံ, သညာဂတံ, သင်္ခါရဂတံ, ဝိညာဏဂတံ, တမ္ပိ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရသေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဇိဝှာဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဇိဝှာသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။။

“မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, မနောသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ ရာဟုလော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ အာယသ္မတော ရာဟုလဿ အနုပါဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ အနေကာနဉ္စ ဒေဝတာသဟဿာနံ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. သံယောဇနိယဓမ္မသုတ္တံ

၁၂၂. “သံယောဇနိယေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ သံယောဇနဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ, ကတမဉ္စ သံယောဇနံ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇန”န္တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဥပါဒာနိယဓမ္မသုတ္တံ

၁၂၃. “ဥပါဒာနိယေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ ဥပါဒာနဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒာနိယာ ဓမ္မာ, ကတမဉ္စ ဥပါဒာနံ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒာနိယာ ဓမ္မာ။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ ဥပါဒာနံ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒာနိယာ ဓမ္မာ။ ယော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ ဥပါဒာန”န္တိ။ ဒသမံ။

လောကကာမဂုဏဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မာရပါသေန ဒွေ ဝုတ္တာ၊ လောကကာမဂုဏေန စ။
သက္ကော ပဉ္စသိခေါ စေဝ၊ သာရိပုတ္တော စ ရာဟုလော။
သံယောဇနံ ဥပါဒာနံ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

## ၁၃. ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ

### ၁. ဝေသာလီသုတ္တံ

၁၂၄. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ? ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ''တိ?

''သန္တိ ခေါ, ဂဟပတိ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ တဒုပါဒါနံ။ သဥပါဒါနော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု နော ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ပေ.။ သန္တိ ခေါ, ဂဟပတိ, ဇိဝှါဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ ခေါ, ဂဟပတိ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ တဒုပါဒါနံ။ သဥပါဒါနော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု နော ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အယံ ခေါ, ဂဟပတိ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။

''သန္တိ စ ခေါ, ဂဟပတိ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော န တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ, န တဒုပါဒါနံ။ အနုပါဒါနော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ပေ.။ သန္တိ ခေါ, ဂဟပတိ, ဇိဝှါဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ ခေါ, ဂဟပတိ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော။ န တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ, န တဒုပါဒါနံ။ အနုပါဒါနော , ဂဟပတိ, ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အယံ ခေါ, ဂဟပတိ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ''တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ဝဇ္ဇီသုတ္တံ

၁၂၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝဇ္ဇီသု ဝိဟရတိ ဟတ္ထိဂာမေ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂာမကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂာမကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ? ကော ပန, ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ''တိ? (ယထာ ပုရိမသုတ္တန္တံ, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ အယံ ခေါ, ဂဟပတိ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီတိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. နာဠန္ဒသုတ္တံ

၁၂၆. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။ အထ ခေါ, ဥပါလိ ဂဟပတိ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ, ဥပါလိ ဂဟပတိ, ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ? ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ''တိ? (ယထာ ပုရိမသုတ္တန္တံ, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ အယံ ခေါ, ဂဟပတိ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီတိ။ တတိယံ။

## ၄. ဘာရဒွာဇသုတ္တံ

၁၂၇. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇော ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခော ရာဇာ ဥဒေနော ယေနာယသ္မာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ရာဇာ ဥဒေနော အာယသ္မန္တံ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇံ ဧတဒဝေါစ – “ကော နု ခော, ဘော ဘာရဒွာဇ, ဟေတု ကော ပစ္စယော ယေနိမေ ဒဟရာ ဘိက္ခူ သုသူ [သုသု (သီ. က.)] ကာဠကေသာ ဘဒ္ရေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတာ ပဌမေန ဝယသာ အနိကီဠိတာဝိနော ကာမေသု ယာဝဇီဝံ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ, အဒ္ဓာနဉ္စ အာပါဒေန္တီ”တိ?
“ဝုတ္တံ ခော ဧတံ, မဟာရာဇ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန – ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, မာတုမတ္တီသု မာတုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေထ, ဘဂိနိမတ္တီသု ဘဂိနိစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေထ, ဓီတုမတ္တီသု ဓီတုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေထာ’တိ။ အယံ ခော, မဟာရာဇ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေနိမေ ဒဟရာ ဘိက္ခူ သုသူ ကာဠကေသာ ဘဒ္ရေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတာ ပဌမေန ဝယသာ အနိကီဠိတာဝိနော ကာမေသု ယာဝဇီဝံ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ, အဒ္ဓာနဉ္စ အာပါဒေန္တီ”တိ။

“လောလံ [လောဠံ (သျာ. ကံ.)] ခော, ဘော ဘာရဒွာဇ, စိတ္တံ။ အပ္ပေကဒါ မာတုမတ္တီသုပိ လောဘဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဘဂိနိမတ္တီသုပိ လောဘဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဓီတုမတ္တီသုပိ လောဘဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အတ္ထိ နု ခော, ဘော ဘာရဒွာဇ, အညော စ ဟေတု, အညော စ ပစ္စယော ယေနိမေ ဒဟရာ ဘိက္ခူ သုသူ ကာဠကေသာ…ပေ… အဒ္ဓာနဉ္စ အာပါဒေန္တီ”တိ?

“ဝုတ္တံ ခော ဧတံ, မဟာရာဇ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန – ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခထ – အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော မံသံ နှာရု [နဟာရု (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ [အဋ္ဌိမိဉ္ဇာ (သီ.)] ဝက္ကံ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ဖာသံ အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါ အဿု ဝသာ ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေနိမေ ဒဟရာ ဘိက္ခူ သုသူ ကာဠကေသာ…ပေ… အဒ္ဓာနဉ္စ အာပါဒေန္တီ”တိ။ “ယေ တေ, ဘော ဘာရဒွာဇ, ဘိက္ခူ ဘာဝိတကာယာ ဘာဝိတသီလာ ဘာဝိတစိတ္တာ ဘာဝိတပညာ, တေသံ တံ သုကရံ ဟောတိ။ ယေ စ ခော တေ , ဘော ဘာရဒွာဇ, ဘိက္ခူ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ, တေသံ တံ ဒုက္ကရံ ဟောတိ။ အပ္ပေကဒါ, ဘော ဘာရဒွာဇ, အသုဘတော မနသိ ကရိဿာမီတိ [မနသိ ကရိဿာမာတိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သုဘတောဝ [သုဘတော တ (သီ.), သုဘတော စ (သျာ. ကံ.)] အာဂစ္ဆတိ။ အတ္ထိ နု ခော, ဘော ဘာရဒွာဇ , အညော စ ခော ဟေတု အညော စ ပစ္စယော ယေနိမေ ဒဟရာ ဘိက္ခူ သုသူ ကာဠကေသာ…ပေ… အဒ္ဓာနဉ္စ အာပါဒေန္တီ”တိ?

“ဝုတ္တံ ခော ဧတံ, မဟာရာဇ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန – ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာ ဝိဟရထ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ မာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိနော အဟုဝတ္ထ, မာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟိနော။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇထ။ ရက္ခထ စက္ခုန္ဒြိယံ; စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇထ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ…ပေ… ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ မာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိနော အဟုဝတ္ထ, မာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟိနော။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇထ ။ ရက္ခထ မနိန္ဒြိယံ; မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇထာ’တိ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေနိမေ ဒဟရာ ဘိက္ခူ သုသူ ကာဠကေသာ ဘဒ္ရေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတာ ပဌမေန ဝယသာ အနိကီဠိတာဝိနော ကာမေသု ယာဝဇီဝံ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ, အဒ္ဓာနဉ္စ အာပါဒေန္တီ”တိ။

“အစ္ဆရိယံ, ဘော ဘာရဒွါဇ; အဗ္ဘုတံ, ဘော ဘာရဒွါဇ! ယာဝ သုဘာသိတံ စိဒံ [ယာဝ သုဘာသိတမိဒံ (သီ.)], ဘော ဘာရဒွါဇ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန။ ဧသောဝ ခော, ဘော ဘာရဒွါဇ, ဟေတု, ဧသ ပစ္စယော ယေနိမေ ဒဟရာ ဘိက္ခူ သုသူ ကာဠကေသာ ဘဒ္ရေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတာ ပဌမေန ဝယသာ အနိကီဠိတာဝိနော ကာမေသု ယာဝဇီဝံ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ, အဒ္ဓါနဉ္စ အာပာဒေန္တီတိ။ အဟမ္ပိ ခော, ဘော [အဟမ္ပိ ဘော (သီ. ပီ.)] ဘာရဒွါဇ, ယသ္မိံ သမယေ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန, အရက္ခိတာယ ဝါစာယ, အရက္ခိတေန စိတ္တေန, အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ, အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ အန္တေပုရံ ပဝိသာမိ, အတိဝိယ မံ တသ္မိံ သမယေ လောဘဓမ္မာ ပရိသဟန္တိ။ ယသ္မိဉ္စ ခွါဟံ, ဘော ဘာရဒွါဇ, သမယေ ရက္ခိတေနေဝ ကာယေန, ရက္ခိတာယ ဝါစာယ, ရက္ခိတေန စိတ္တေန, ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ , သံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ အန္တေပုရံ ပဝိသာမိ, န မံ တထာ တသ္မိံ သမယေ လောဘဓမ္မာ ပရိသဟန္တိ။ အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဘာရဒွါဇ; အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဘာရဒွါဇ! သေယျထာပိ , ဘော ဘာရဒွါဇ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ [နိကုဇ္ဇိတံ (ပီ.)] ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ , ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဘာရဒွါဇေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘော ဘာရဒွါဇ, တံ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ, ဓမ္မဉ္စ, ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဘာရဒွါဇော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. သောဏသုတ္တံ

၁၂၈. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ အထ ခော သောဏော ဂဟပတိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သောဏော ဂဟပတိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ? ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ”တိ? (ယထာ ပုရိမသုတ္တန္တံ, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ အယံ ခော, သောဏ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဃောသိတသုတ္တံ

၁၂၉. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခော ဃောသိတော ဂဟပတိ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဃောသိတော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – “‘ဓာတုနာနတ္တံ, ဓာတုနာနတ္တ’န္တိ , ဘန္တေ အာနန္ဒ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ”တိ? “သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, စက္ခုဓာတု, ရူပါ စ မနာပါ, စက္ခုဝိညာဏဉ္စ သုခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, စက္ခုဓာတု, ရူပါ စ အမနာပါ, စက္ခုဝိညာဏဉ္စ ဒုက္ခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, စက္ခုဓာတု, ရူပါ စ မနာပါ ဥပေက္ခာဝေဒနိယာ, စက္ခုဝိညာဏဉ္စ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ပေ.။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, ဇိဝှာဓာတု, ရသာ စ မနာပါ, ဇိဝှာဝိညာဏဉ္စ သုခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, ဇိဝှာဓာတု, ရသာ စ အမနာပါ, ဇိဝှာဝိညာဏဉ္စ ဒုက္ခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, ဇိဝှာဓာတု, ရသာ စ ဥပေက္ခာဝေဒနိယာ, ဇိဝှာဝိညာဏဉ္စ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ပေ.။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, မနောဓာတု, ဓမ္မာ စ မနာပါ, မနောဝိညာဏဉ္စ သုခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, မနောဓာတု, ဓမ္မာ စ အမနာပါ, မနောဝိညာဏဉ္စ ဒုက္ခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဂဟပတိ, မနောဓာတု, ဓမ္မာ စ ဥပေက္ခာဝေဒနိယာ, မနောဝိညာဏဉ္စ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဧတ္တာဝတာ ခော, ဂဟပတိ, ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ္တံ

၁၃၀. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော အဝန္တီသု ဝိဟရတိ ကုရရဃရေ [ကုလဃရေ (သျာ. က.)] ပပတေ [ပဝတ္တေ (သီ. ပီ.), သမ္ပဝတ္တေ (သျာ. ကံ. က.) ဧတ္ထေဝ အဋ္ဌမပိဋ္ဌေပိ] ပဗ္ဗတေ။ အထ ခော ဟာလိဒ္ဒိကာနိ [ဟာလိဒ္ဒကာနိ (သီ. သျာ. ကံ.)] ဂဟပတိ ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဟာလိဒ္ဒိကာနိ ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတဒဝေါစ – ''ဝုတ္တမိဒံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ – 'ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ; ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တ'န္တိ။ ကထံ နု ခော, ဘန္တေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ; ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တ''န္တိ?
''ဣဓ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ 'မနာပံ ဣတ္ထေတ'န္တိ ပဇာနာတိ စက္ခုဝိညာဏံ သုခဝေဒနိယဉ္စ [သုခဝေဒနိယံ, သုခဝေဒနိယံ (သီ. ပီ.), သုခဝေဒနိယဉ္စ, သုခဝေဒနိယံ (သျာ. ကံ. က.) ဧဝံ ''ဒုက္ခဝေဒနိယဉ္စ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယဉ္စာ''တိ ပဒေသုပိ။ အဋ္ဌကထာဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ]။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခာ ဝေဒနာ။ စက္ခုနာ ခော ပနေဝ [ပနေဝံ (သျာ. ကံ. က.)] ရူပံ ဒိသွာ 'အမနာပံ ဣတ္ထေတ'န္တိ ပဇာနာတိ စက္ခုဝိညာဏံ ဒုက္ခဝေဒနိယဉ္စ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ စက္ခုနာ ခော ပနေဝ ရူပံ ဒိသွာ 'ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ [ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ (က.)] ဣတ္ထေတ'န္တိ ပဇာနာတိ စက္ခုဝိညာဏံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယဉ္စ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခာ ဝေဒနာ။

''ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ 'မနာပံ ဣတ္ထေတ'န္တိ ပဇာနာတိ မနောဝိညာဏံ သုခဝေဒနိယဉ္စ ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခာ ဝေဒနာ။ မနသာ ခော ပနေဝ ဓမ္မံ ဝိညာယ 'အမနာပံ ဣတ္ထေတ'န္တိ ပဇာနာတိ မနောဝိညာဏံ ဒုက္ခဝေဒနိယဉ္စ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ မနသာ ခော ပနေဝ ဓမ္မံ ဝိညာယ 'ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ ဣတ္ထေတ'န္တိ ပဇာနာတိ မနောဝိညာဏံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယဉ္စ။ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခာ ဝေဒနာ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတိ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ; ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တ''န္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. နကုလပိတုသုတ္တံ

၁၃၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဠာဝနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခော နကုလပိတာ ဂဟပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော နကုလပိတာ ဂဟပတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ? ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ''တိ? ''သန္တိ ခော, ဂဟပတိ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ တဒုပါဒါနံ။ သဥပါဒါနော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု နော ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ဂဟပတိ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ဂဟပတိ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ တဒုပါဒါနံ။ သဥပါဒါနော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု နော ပရိနိဗ္ဗာယတိ ။ အယံ ခော, ဂဟပတိ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နော ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ''။

''သန္တိ စ ခော, ဂဟပတိ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခုနာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော န တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ, န တဒုပါဒါနံ။ အနုပါဒါနော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ဂဟပတိ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ ခော, ဂဟပတိ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ နာဘိနန္ဒတော နာဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော န တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ န တဒုပါဒါနံ။ အနုပါဒါနော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အယံ ခော, ဂဟပတိ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. လောဟိစ္စသုတ္တံ

၁၃၂. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော အဝန္တီသု ဝိဟရတိ မက္ကရကတေ [မက္ကရကဋ္ဌေ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အရညကုဋိကာယံ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ အန္တေဝါသိကာ ကဋ္ဌဟာရကာ မာဏဝကာ ယေနာယသ္မတော မဟာကစ္စာနဿ အရညကုဋိကာ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိတော ပရိတော ကုဋိကာယ အနုစင်္ကမန္တိ အနုဝိစရန္တိ ဥစ္စာသဒ္ဒါ မဟာသဒ္ဒါ ကာနိစိ ကာနိစိ သေလေယျကာနိ ကရောန္တိ [သေလိဿကာနိ ကရောန္တာ (သီ.)] – "ဣမေ ပန မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကဏှာ [ကိဏှာ (သီ. ပီ.)] ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ, ဣမေသံ ဘရတကာနံ သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ အပစိတာ"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ တေ မာဏဝကေ ဧတဒဝေါစ – "မာ မာဏဝကာ သဒ္ဒမကတ္ထ; ဓမ္မံ ဝော ဘာသိဿာမီ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ မာဏဝကာ တုဏှီ အဟေသုံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေ မာဏဝကေ ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ –

"သီလုတ္တမာ ပုဗ္ဗတရာ အဟေသုံ,
တေ ဗြာဟ္မဏာ ယေ ပုရာဏံ သရန္တိ။
ဂုတ္တာနိ ဒွါရာနိ သုရက္ခိတာနိ,
အဟေသုံ တေသံ အဘိဘုယျ ကောဓံ။

"ဓမ္မေ စ ဈာနေ စ ရတာ အဟေသုံ,
တေ ဗြာဟ္မဏာ ယေ ပုရာဏံ သရန္တိ။
ဣမေ စ ဝေါက္ကမ္မ ဇဟာမသေတိ,
ဂေါတ္တေန မတ္တာ ဝိသမံ စရန္တိ။

"ကောဓာဘိဘူတာ ပုထုအတ္တဒဏ္ဍာ [ကောဓာဘိဘူတာသုပုထုတ္တဒဏ္ဍာ (သျာ. ကံ. က.)],
ဝိရဇ္ဇမာနာ သတဏှာသတဏှေသု။
အဂုတ္တဒွါရဿ ဘဝန္တိ မောဃာ,
သုပိနေဝ လဒ္ဓံ ပုရိသဿ ဝိတ္တံ။

"အနာသကာ ထဏ္ဍိလသာယိကာ စ။
ပါတော သိနာနဉ္စ တယော စ ဝေဒါ။

"ခရာဇိနံ ဇဋာပင်္ကော, မန္တာ သီလဗ္ဗတံ တပေါ။
ကုဟနာ ဝင်္ကဒဏ္ဍာ စ, ဥဒကာစမနာနိ စ။

"ဝဏ္ဏာ ဧတေ ဗြာဟ္မဏာနံ, ကတာ ကိဉ္စိက္ခဘာဝနာ။
စိတ္တဉ္စ သုသမာဟိတံ, ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
အခိလံ သဗ္ဗဘူတေသု, သော မဂ္ဂေါ ဗြဟ္မပတ္တိယာ"တိ။

အထ ခေါ တေ မာဏဝကာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ယေန လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ လောဟိစ္စံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – "ယဂ္ဃေ! ဘဝံ ဇာနေယျ, သမဏော မဟာကစ္စာနော ဗြာဟ္မဏာနံ မန္တေ [မန္တံ (က.)] ဧကံသေန အပဝဒတိ, ပဋိက္ကောသတီ"တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော ကုပိတော အဟောသိ အနတ္တမနော။ အထ ခေါ လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – "န ခေါ ပန မေတံ ပတိရူပံ ယောဟံ အညဒတ္ထု မာဏဝကာနံယေဝ သုတွာ သမဏံ မဟာကစ္စာနံ အက္ကောသေယျံ [အက္ကောသေယျံ ဝိရုဇ္ဈေယျံ (သျာ. ကံ. က.)] ပရိဘာသေယျံ။ ယံနူနာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျ"န္တိ။

အထ ခေါ လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော တေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာကစ္စာနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတဒဝေါစ –

"အာဂမံသု နု ခွိဓ, ဘော ကစ္စာန, အမှာကံ သမ္ဗဟုလာ အန္တေဝာသိကာ ကဋ္ဌဟာရကာ မာဏဝကာ"တိ? "အာဂမံသု ခွိဓ တေ, ဗြာဟ္မဏ, သမ္ဗဟုလာ အန္တေဝာသိကာ ကဋ္ဌဟာရကာ မာဏဝကာ"တိ။ "အဟု ပန ဘောတော ကစ္စာနဿ တေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပော"တိ? "အဟု ခေါ မေ, ဗြာဟ္မဏ, တေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပော"တိ ။ "ယထာ ကထံ ပန ဘောတော ကစ္စာနဿ တေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ကထာသလ္လာပော"တိ? "ဧဝံ ခေါ မေ, ဗြာဟ္မဏ, တေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ကထာသလ္လာပော –

> "သီလုတ္တမာ ပုဗ္ဗတရာ အဟေသုံ၊
> တေ ဗြာဟ္မဏာ ယေ ပုရာဏံ သရန္တိ။ပေ.။
> အဘိလံ သဗ္ဗဘူတေသု၊
> သော မဂ္ဂေ ဗြဟ္မပတ္တိယာ"တိ။

"ဧဝံ ခေါ မေ, ဗြာဟ္မဏ, တေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ကထာသလ္လာပော"တိ။

"'အဂုတ္တဒွါရော'တိ [အဂုတ္တဒွါရော အဂုတ္တဒွါရောတိ (က.)] ဘဝံ ကစ္စာနော အာဟ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘော ကစ္စာန, အဂုတ္တဒွါရော ဟောတီ"တိ? "ဣဓ, ဗြာဟ္မဏ, ဧကစ္စော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသတိ [အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ (သျာ. ကံ. ပီ. က.) ဥပရိ အာသီဝိသဝဂ္ဂေ အဝဿုတသုတ္တေ ပန "အနုပဋ္ဌိတကာယသတီ"တွေဝ သဗ္ဗတ္ထ ဒိဿတိ] စ ဝိဟရတိ, ပရိတ္တစေတသော တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ စ ဓမ္မေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ, ပရိတ္တစေတသော တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, အဂုတ္တဒွါရော ဟောတီ"တိ။ "အစ္ဆရိယံ, ဘော ကစ္စာန; အဗ္ဘုတံ, ဘော ကစ္စာန! ယာဝဉ္စိဒံ ဘောတာ ကစ္စာနေန အဂုတ္တဒွါရောဝ သမာနော အဂုတ္တဒွါရောတိ အက္ခာတော။

"'ဂုတ္တဒွါရော'တိ ဘဝံ ကစ္စာနော အာဟ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘော ကစ္စာန, ဂုတ္တဒွါရော ဟောတီ"တိ? "ဣဓ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ, အပ္ပမာဏစေတသော တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ, အပ္ပမာဏစေတသော တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဂုတ္တဒွါရော ဟောတီ"တိ။

"အစ္ဆရိယံ, ဘော ကစ္စာန; အဗ္ဘုတံ, ဘော ကစ္စာန! ယာဝဉ္စိဒံ ဘောတာ ကစ္စာနေန ဂုတ္တဒွါရောဝ သမာနော ဂုတ္တဒွါရောတိ အက္ခာတော။ အဘိက္ကန္တံ, ဘော ကစ္စာန; အဘိက္ကန္တံ, ဘော ကစ္စာန! သေယျထာပိ, ဘော ကစ္စာန, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ကစ္စာနေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ, ဘော ကစ္စာန, တံ ဘဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ, ဓမ္မဉ္စ, ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ကစ္စာနော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။ ယထာ စ ဘဝံ ကစ္စာနော မက္ကရကတေ ဥပာသ

ကကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ; ဇေမေဝ လောဟိစ္စကုလံ ဥပသင်္ကမတု။ တတ္ထ ယေ မာဏဝကာ တ မာဏဝိကာ တ ဘဝန္တံ ကစ္စာနံ အဘိဝါဒေဿန္တိ ပစ္စုဋ္ဌိဿန္တိ အာသနံ တ ဥဒကံ တ ဒဿန္တိ, တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဝေရဟစ္စာနိသုတ္တံ

၁၃၃. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ဥဒာယီ ကာမဏ္ဍာယံ ဝိဟရတိ တောဒေယျဿ ဗြာဟ္မဏဿ အမ္ဗဝနေ။ အထ ခေါ ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာယ ဗြာဟ္မဏိယာ အန္တေဝါသီ မာဏဝကော ယေနာယသ္မာ ဥဒာယီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ ဥဒာယိနာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ တံ မာဏဝကံ အာယသ္မာ ဥဒာယီ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ သော မာဏဝကော အာယသ္မတာ ဥဒာယိနာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာ ဗြာဟ္မဏီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တံ ဗြာဟ္မဏိံ ဧတဒဝေါစ – ''ယဂ္ဃေ, ဘောတိ, ဇာနေယျာသိ [ဘောတိ ဇာနေယျ (သီ. ပီ. က.), ဘောတီ ဇာနေယျ (သျာ. ကံ.)]! သမဏော ဥဒာယီ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ , သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ''တိ။

''တေန ဟိ တွံ, မာဏဝက, မမ ဝစနေန သမဏံ ဥဒာယိံ နိမန္တေဟိ သွာတနာယ ဘတ္တေနာ''တိ ။ ''ဧဝံ ဘောတီ''တိ ခေါ သော မာဏဝကော ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာယ ဗြာဟ္မဏိယာ ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ ဥဒာယီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ဧတဒဝေါစ – ''အဓိဝါသေတု ကိရ, ဘဝံ, ဥဒာယိ, အမှာကံ အာစရိယဘရိယာယ ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာယ ဗြာဟ္မဏိယာ သွာတနာယ ဘတ္တ''န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒာယီ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒာယီ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ယေန ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာယ ဗြာဟ္မဏိယာ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာ ဗြာဟ္မဏီ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာ ဗြာဟ္မဏီ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပာဏိံ ဟဒုကာ အာသနာ ဟိတွာ ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒိတွာ သီသံ ဩဂုဏ္ဌိတွာ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ဧတဒဝေါစ – ''ဘဏ, သမဏ, ဓမ္မ''န္တိ။ ''ဘဝိဿတိ, ဘဂိနိ, သမယော''တိ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိ [ပက္ကာမိ (သျာ. ကံ. ပီ.)] ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော မာဏဝကော ယေနာယသ္မာ ဥဒာယီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ ဥဒာယိနာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ တံ မာဏဝကံ အာယသ္မာ ဥဒာယီ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော မာဏဝကော အာယသ္မတာ ဥဒာယိနာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာ ဗြာဟ္မဏီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တံ ဗြာဟ္မဏိံ ဧတဒဝေါစ – ''ယဂ္ဃေ, ဘောတိ, ဇာနေယျာသိ! သမဏော ဥဒာယီ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ , သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ''တိ။

''ဧဝမေဝံ ပန တွံ, မာဏဝက, သမဏဿ ဥဒာယိဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသသိ။ သမဏော ပနုဒာယီ 'ဘဏ, သမဏ, ဓမ္မ'န္တိ ဝုတ္တော သမာနော 'ဘဝိဿတိ, ဘဂိနိ, သမယော'တိ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကန္တော''တိ။ ''တထာ ဟိ ပန တွံ, ဘောတိ, ဟဒုကာ အာသနာ ဟိတွာ ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒိတွာ သီသံ ဩဂုဏ္ဌိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'ဘဏ, သမဏ, ဓမ္မ'န္တိ။ ဓမ္မဂရုနော ဟိ တေ ဘဝန္တော ဓမ္မဂါရဝါ''တိ။ ''တေန ဟိ တွံ, မာဏဝက, မမ ဝစနေန သမဏံ ဥဒာယိံ နိမန္တေဟိ သွာတနာယ ဘတ္တေနာ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘောတီ''တိ ခေါ သော မာဏဝကော ဝေရဟစ္စာနိဂောတ္တာယ ဗြာဟ္မဏိယာ ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ ဥဒာယီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ဧတဒဝေါ

စ – ‘‘အဓိတသေတု ကိရ ဘဝံ ဥဒာယီ အမှာကံ အာစရိယဘရိယာယ ဝေရဟစ္စာနိကေတ္တာယ ဗြာဟ္မဏိယာ သုတ တနာယ ဘတ္တ’’န္တိ။ အဓိတသေသိ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒာယီ တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒာယီ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာ ယ ယေန ဝေရဟစ္စာနိကေတ္တာယ ဗြာဟ္မဏိယာ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိ သီဒိ။ အထ ခေါ ဝေရဟစ္စာနိကေတ္တာ ဗြာဟ္မဏီ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟ တ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ ဝေရဟစ္စာနိကေတ္တာ ဗြာဟ္မဏီ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပာဏိံ ပါဒုကာ ဩရောဟိတွာ နီစေ အာသနေ နိသီဒိတွာ သီသံ ဝိဝရိတွာ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ဧတဒ ဝေစ – ‘‘ကိသ္မိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, သတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, ကိသ္မိံ အသတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ န ပညပေန္တီ’’တိ?

‘‘စက္ခုသ္မိံ ခေါ, ဘဂိနိ, သတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, စက္ခုသ္မိံ အသတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ န ပညပေန္တိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ သတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, ဇိဝှာယ အသတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ န ပ ညပေန္တိ။ပေ.။။ မနသ္မိံ သတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, မနသ္မိံ အသတိ အရဟန္တော သုခဒုက္ခံ န ပညပေ န္တီ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဝေရဟစ္စာနိကေတ္တာ ဗြာဟ္မဏီ အာယသ္မန္တံ ဥဒာယိံ ဧတဒဝေစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ; အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ , ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှ ဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ အယျေန ဥဒာယိနာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, အယျ ဥဒာယိ, တံ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ ဆာမိ, ဓမ္မဉ္စ, ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသိကံ မံ အယျော ဥဒာယီ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။ ဒသမံ။

ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ဝေသာလီ ဝဇ္ဇီ နာဠန္ဒာ၊ ဘာရဒွါဇ သောဏော စ ဃောသိတော။
> ဟာလိဒ္ဒိကော နကုလပိတာ၊ လောဟိစ္စော ဝေရဟစ္စာနီတိ။

## ၁၄. ဒေဝဒဟဝဂ္ဂေါ

## ၁. ဒေဝဒဟသုတ္တံ

**၁၃၄**. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ဒေဝဒဟံ နာမ သက္ယာနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာ မန္တေသိ – ‘‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗေသံယေဝ ဘိက္ခူနံ ဆသု ဖဿာယတနေသု အပ္ပမာဒေန ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ, န စ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗေသံယေဝ ဘိက္ခူနံ ဆသု ဖဿာယတနေသု နာပ္ပမာဒေန ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။ ယေ တေ, ဘိ က္ခဝေ, ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ, တေသာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ဆသု ဖဿာယတနေသု နာပ္ပမာဒေန ကရ ဏီယန္တိ ဝဒါမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကတံ တေသံ အပ္ပမာဒေန, အဘဗ္ဗာ တေ ပမဇ္ဇိတုံ။ ယေ စ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သေက္ခာ [သေခါ (သီ. ဿာ. ကံ. ပီ. က.)] အပ္ပတ္တမာနသာ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနာ ဝိဟရ န္တိ, တေသာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ဆသု ဖဿာယတနေသု အပ္ပမာဒေန ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ မနောရမာပိ, အမနောရမာပိ။ တျာဿ ဖုဿ ဖုဿ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ။ စေတသော အပရိယာဒါနာ အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ [အပမ္မုဋ္ဌာ (သီ.), အပ္ပမုဋ္ဌာ (ဿာ. ကံ.)], ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ ဣမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခ

ဝေ, အပ္ပမာဒဖလံ သမ္ပဿမာနော တေသံ ဘိက္ခူနံ ဆသု ဖဿာယတနေသု အပ္ပမာဒေန ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။ပေ။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ မနောရမာပိ အမနောရမာပိ။ တ္యာဿု ဖုဿ ဖုဿ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ။ စေတသော အပရိယာဒါနာ အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ, ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ ဣမံ ခွတဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမာဒဖလံ သမ္ပဿမာနော တေသံ ဘိက္ခူနံ ဆသု [ဆသွာ (သီ.)] ဖဿာယတနေသု အပ္ပမာဒေန ကရဏီယန္တိ ဝဒါမီ''တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ခဏသုတ္တံ

၁၃၅. ''လာဘာ တေ, ဘိက္ခဝေ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ခဏော တေ ပဋိလဒ္ဓော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, ဆဖဿာယတနိကာ နာမ နိရယာ။ တတ္ထ ယံ ကိဉ္စိ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ အနိဋ္ဌရူပံယေဝ ပဿတိ, နော ဣဋ္ဌရူပံ; အကန္တရူပံယေဝ ပဿတိ, နော ကန္တရူပံ; အမနာပရူပံယေဝ ပဿတိ, နော မနာပရူပံ။ ယံ ကိဉ္စိ သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ ဇိဝှာယ ရသံ သာယတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ အနိဋ္ဌရူပံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော ဣဋ္ဌရူပံ; အကန္တရူပံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော ကန္တရူပံ; အမနာပရူပံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော မနာပရူပံ။ လာဘာ တေ, ဘိက္ခဝေ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ခဏော တေ ပဋိလဒ္ဓော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, ဆဖဿာယတနိကာ နာမ သဂ္ဂါ။ တတ္ထ ယံ ကိဉ္စိ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ ဣဋ္ဌရူပံယေဝ ပဿတိ, နော အနိဋ္ဌရူပံ; ကန္တရူပံယေဝ ပဿတိ, နော အကန္တရူပံ; မနာပရူပံယေဝ ပဿတိ, နော အမနာပရူပံ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ ဇိဝှာယ ရသံ သာယတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ ဣဋ္ဌရူပံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော အနိဋ္ဌရူပံ; ကန္တရူပံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော အကန္တရူပံ; မနာပရူပံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော အမနာပရူပံ။ လာဘာ တေ, ဘိက္ခဝေ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ခဏော တေ ပဋိလဒ္ဓော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယာ''တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ပဌမရူပါရာမသုတ္တံ

၁၃၆. ''ရူပါရာမာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ရူပရတာ ရူပသမ္မုဒိတာ။ ရူပဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ ဒုက္ခာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဝိဟရန္တိ။ သဒ္ဒါရာမာ, ဘိက္ခဝေ , ဒေဝမနုဿာ သဒ္ဒရတာ သဒ္ဒသမ္မုဒိတာ။ သဒ္ဒဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ ဒုက္ခာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဝိဟရန္တိ။ ဂန္ဓာရာမာ။ ရသာရာမာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရာမာ။ ဓမ္မာရာမာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဓမ္မရတာ ဓမ္မသမ္မုဒိတာ။ ဓမ္မဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ ဒုက္ခာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဝိဟရန္တိ။ တထာဂတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ရူပါနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝံ စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ န ရူပါရာမော န ရူပရတော န ရူပသမ္မုဒိတော။ ရူပဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ သုခော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဝိဟရတိ။ သဒ္ဒါနံ။ ဂန္ဓာနံ။ ရသာနံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဓမ္မာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ န ဓမ္မာရာမော, န ဓမ္မရတော, န ဓမ္မသမ္မုဒိတော။ ဓမ္မဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ သုခော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဝိဟရတီ''။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''ရူပါ သဒ္ဒါ ရသာ ဂန္ဓာ၊ ဖဿာ ဓမ္မာ စ ကေဝလာ။
ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ စ၊ ယာဝတတ္ထီတိ ဝုစ္စတိ။

''သဒေဝကဿ လောကဿ၊ ဧတေ ဝေါ သုခသမ္မတာ။
ယတ္ထ စေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တံ တေသံ ဒုက္ခသမ္မတံ။

''သုခံ [သုခန္တိ (သီ.)] ဒိဋ္ဌမရိယေဘိ၊ သက္ကာယဿ နိရောဓနံ။
ပစ္စနီကမိဒံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗလောကေန ပဿတံ။

''ယံ ပရေ သုခတော အာဟု၊ တဒရိယာ အာဟု ဒုက္ခတော။
ယံ ပရေ ဒုက္ခတော အာဟု၊ တဒရိယာ သုခတော ဝိဒူ။

“ပဿ စမ္မံ ဒုရာဇာနံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေဟတ္တ အဝိဒ္ဒသု။
နိဝုတာနံ တမော ဟောတိ၊ အန္ဓကာရော အပဿတံ။

“သတဉ္စ ဝိဝဋံ ဟောတိ၊ အာလောကော ပဿတာမိ။
သန္တိကေ န ဝိဇာနန္တိ၊ မဂ္ဂါ [မဂ (သီ.)] ဓမ္မဿ အကောဝိဒါ။

“ဘဝရာဂပရေတေဘိ ၊ ဘဝရာကနုသာရိဘိ [ဘဝသောတာနုသာရိဘိ (သျာ. ကံ. ပီ.)၊ ဘဝသောတာနုသာရိဟိ (သီ.)]။
မာရဓေယျာနုပန္နေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။

“ကော နု အညတြ မရိယေဘိ၊ ပဒံ သမ္ဗုဒ္ဓုမရဟတိ။
ယံ ပဒံ သမ္မဒညာယ၊ ပရိနိဗ္ဗန္တိ အနာသဝါ”တိ။ တတိယံ။

## ၄. ဒုတိယရူပါရာမသုတ္တံ

၁၃၇. “ရူပါရာမာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ရူပရတာ ရူပသမ္မုဒိတာ။ ရူပဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ ဒုက္ခာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဝိဟရန္တိ။ သဒ္ဒါရာမာ။ ဂန္ဓာရာမာ။ ရသာရာမာ ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရာမာ။ ဓမ္မာရာမာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဓမ္မရတာ ဓမ္မသမ္မုဒိတာ။ ဓမ္မဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ ဒုက္ခာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဝိဟရန္တိ။ တထာဂတော စ, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ရူပါနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ န ရူပါရာမော န ရူပရတော န ရူပသမ္မုဒိတော။ ရူပဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ သုခော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဝိဟရတိ။ သဒ္ဒါနံ။ ဂန္ဓာနံ။ ရသာနံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဓမ္မာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ န ဓမ္မာရာမော န ဓမ္မရတော န ဓမ္မသမ္မုဒိတော။ ဓမ္မဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓာ သုခော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဝိဟရတီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဌမနတုမှာကံသုတ္တံ

၁၃၈. “ယံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ တံ ပဇဟထ။ တံ ဝေါ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ; တံ ပဇဟထ။ တံ ဝေါ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ပေ။ ဇိဝှာ န တုမှာကံ ; တံ ပဇဟထ။ သာ ဝေါ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ပေ။ မနော န တုမှာကံ; တံ ပဇဟထ။ သော ဝေါ ပဟီနော ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ဣမသ္မိံ ဇေတဝနေ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ တံ ဇနော ဟရေယျ ဝါ ဍဟေယျ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရေယျ, အပိ နု တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အမှေ ဇနော ဟရတိ ဝါ ဍဟတိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောတီ’”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “တံ ကိဿ ဟေတု”? “န ဟိ နော ဧတံ, ဘန္တေ, အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု န တုမှာကံ; တံ ပဇဟထ။ တံ ဝေါ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ပေ။ ဇိဝှာ န တုမှာကံ; တံ ပဇဟထ။ သာ ဝေါ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ပေ။ မနော န တုမှာကံ ; တံ ပဇဟထ။ သော ဝေါ ပဟီနော ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဒုတိယနတုမှာကံသုတ္တံ

၁၃၉. “ယံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ ဝေါ ပဟီနံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ; တေ ပဇဟထ။ တေ ဝေါ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ န တုမှာကံ; တေ ပဇဟထ။ တေ ဝေါ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ဣမသ္မိံ ဇေတဝနေ။ပေ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ရူပါ န တုမှာကံ; တေ ပဇဟထ။ တေ ဝေါ ပဟီနာ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. အဇ္ဈတ္တာနိစ္စဟေတုသုတ္တံ

၁၄၀. ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော စက္ခုဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနိစ္စော။ အနိစ္စသမ္ဘူတံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု ကုတော နိစ္စံ ဘဝိဿတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ဇိဝှာယ ဥပ္ပာဒာယ သောပိ အနိစ္စော။ အနိစ္စသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာ ကုတော နိစ္စာ ဘဝိဿတိ။ပေ.။ မနော အနိစ္စော။ ယောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော မနဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနိစ္စော။ အနိစ္စသမ္ဘူတော, ဘိက္ခဝေ, မနော ကုတော နိစ္စော ဘဝိဿတိ! ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဇ္ဈတ္တဒုက္ခဟေတုသုတ္တံ

၁၄၁. ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော စက္ခုဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဒုက္ခော။ ဒုက္ခသမ္ဘူတံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု ကုတော သုခံ ဘဝိဿတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ဇိဝှာယ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဒုက္ခော။ ဒုက္ခသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာ ကုတော သုခာ ဘဝိဿတိ။ပေ.။ မနော ဒုက္ခော။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော မနဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဒုက္ခော။ ဒုက္ခသမ္ဘူတော, ဘိက္ခဝေ, မနော ကုတော သုခော ဘဝိဿတိ! ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. အဇ္ဈတ္တာနတ္တဟေတုသုတ္တံ

၁၄၂. ''စက္ခုံ , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော စက္ခုဿ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနတ္တာ။ အနတ္တသမ္ဘူတံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု ကုတော အတ္တာ ဘဝိဿတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ အနတ္တာ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော ဇိဝှာယ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနတ္တာ။ အနတ္တသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာ ကုတော အတ္တာ ဘဝိဿတိ။ပေ.။ မနော အနတ္တာ။ ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော မနဿ ဥပ္ပာဒာယ , သောပိ အနတ္တာ။ အနတ္တသမ္ဘူတော, ဘိက္ခဝေ, မနော ကုတော အတ္တာ ဘဝိဿတိ! ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဗာဟိရာနိစ္စဟေတုသုတ္တံ

၁၄၃. ''ရူပာ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ရူပာနံ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနိစ္စော။ အနိစ္စသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ရူပါ ကုတော နိစ္စာ ဘဝိဿန္တိ! သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနိစ္စော။ အနိစ္စသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ကုတော နိစ္စာ ဘဝိဿန္တိ! ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ဗာဟိရဒုက္ခဟေတုသုတ္တံ

၁၄၄. ''ရူပာ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ရူပာနံ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဒုက္ခော။ ဒုက္ခသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ရူပါ ကုတော သုခာ ဘဝိဿန္တိ! သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ ဒုက္ခော။ ဒုက္ခသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ကုတော သုခာ ဘဝိဿန္တိ! ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

## ၁၂. ဗာဟိရာနတ္တဟေတုသုတ္တံ

၁၄၅. ‘‘ရူပာ , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ရူပာနံ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနတ္တာ။ အနတ္တသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာ ကုတော အတ္တာ ဘဝိဿန္တိ! သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနတ္တာ။ ယောပိ ဟေတု, ယောပိ ပစ္စယော ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ, သောပိ အနတ္တာ။ အနတ္တသမ္ဘူတာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ကုတော အတ္တာ ဘဝိဿန္တိ! ဧဝံ ပဿံ , ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သဒ္ဒေသုပိ။ ဂန္ဓေသုပိ။ ရသေသုပိ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသုပိ။ ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဒေဝဒဟဝဂ္ဂေါ စုဒ္ဒသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ဒေဝဒဟော ခဏော ရူပာ၊ ဒွေ ဝ နတုမှာကမေဝ စ။
> ဟေတုနာပိ တယော ဝုတ္တာ၊ ဒုဝေ အဇ္ဈတ္တဗာဟိရာတိ။

## ၁၅. နဝပုရာဏဝဂ္ဂေါ

### ၁. ကမ္မနိရောဓသုတ္တံ

၁၄၆. ‘‘နဝပုရာဏာနိ , ဘိက္ခဝေ, ကမ္မာနိ ဒေသေဿာမိ ကမ္မနိရောဓံ ကမ္မနိရောဓဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏကမ္မံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏကမ္မံ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ ဝေဒနိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ.။ ဇိဝှာ ပုရာဏကမ္မာ အဘိသင်္ခတာ အဘိသဉ္စေတယိတာ ဝေဒနိယာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ပေ.။ မနော ပုရာဏကမ္မော အဘိသင်္ခတော အဘိသဉ္စေတယိတော ဝေဒနိယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏကမ္မံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နဝကမ္မံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကမ္မံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နဝကမ္မံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ကမ္မနိရောဓော? ယော ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မမနောကမ္မဿ နိရောဓာ ဝိမုတ္တိံ ဖုသတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ကမ္မနိရောဓော။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ကမ္မနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ကမ္မနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒေသိတံ မယာ ပုရာဏကမ္မံ, ဒေသိတံ နဝကမ္မံ, ဒေသိတော ကမ္မနိရောဓော, ဒေသိတာ ကမ္မနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒာယ, ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ။ ဈာယထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ’’တိ။ ပဌမံ။

### ၂. အနိစ္စနိဗ္ဗာနသပ္ပာယသုတ္တံ

၁၄၇. ‘‘နိဗ္ဗာနသပ္ပာယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိပဒံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ပေ.။ ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ, ရူပာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ, စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စောတိ ပဿတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, ရသာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, ဇိဝှာဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော အနိစ္စောတိ ပဿတိ , ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ။ပေ.။ မနော အနိစ္စောတိ ပဿတိ, ဓမ္မာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, မနောဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ, မနောသမ္ဖဿော အနိစ္စောတိ ပဿတိ, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ။ အယံ ခော သာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ’’တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဒုက္ခနိဗ္ဗာနသပ္ပာယသုတ္တံ

၁၄၈. ''နိဗ္ဗာနသပ္ပာယံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိပဒံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ပေ.။ ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုံ ဒုက္ခန္တိ ပဿတိ, ရူပါ ဒုက္ခာတိ ပဿတိ, စက္ခုဝိညာဏံ ဒုက္ခန္တိ ပဿတိ, စက္ခုသမ္ဖဿော ဒုက္ခောတိ ပဿတိ, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ ပဿတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာတိ ပဿတိ။ပေ.။ မနော ဒုက္ခောတိ ပဿတိ, ဓမ္မာ ဒုက္ခာတိ ပဿတိ, မနောဝိညာဏံ ဒုက္ခန္တိ ပဿတိ, မနောသမ္ဖဿော ဒုက္ခောတိ ပဿတိ, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ ပဿတိ။ အယံ ခေါ သာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ''တိ။ တတိယံ။

## ၄. အနတ္တနိဗ္ဗာနသပ္ပာယသုတ္တံ

၁၄၉. ''နိဗ္ဗာနသပ္ပာယံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိပဒံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ပေ.။ ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုံ အနတ္တာတိ ပဿတိ, ရူပါ အနတ္တာတိ ပဿတိ, စက္ခုဝိညာဏံ အနတ္တာတိ ပဿတိ, စက္ခုသမ္ဖဿော အနတ္တာတိ ပဿတိ, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တာတိ ပဿတိ။ပေ.။ မနော အနတ္တာတိ ပဿတိ, ဓမ္မာ အနတ္တာတိ ပဿတိ, မနောဝိညာဏံ အနတ္တာတိ ပဿတိ, မနောသမ္ဖဿော အနတ္တာတိ ပဿတိ, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တာတိ ပဿတိ။ အယံ ခေါ သာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. နိဗ္ဗာနသပ္ပာယပဋိပဒါသုတ္တံ

၁၅၀. ''နိဗ္ဗာနသပ္ပာယံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိပဒံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ပေ.။ ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ? တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'''တိ?

''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ရူပါ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။။

''စက္ခုဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿော။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝာ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ အယံ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနသပ္ပာယာ ပဋိပဒါ”တိ ။ ပဥ္စမံ။

## ၆. အန္တေဝါသိကသုတ္တံ

၁၅၁. “အနန္တေဝါသိကမိဒံ , ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ အနာစရိယကံ။ သန္တေဝါသိကော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု [ဖာသုံ (သီ. ပီ.)] ဝိဟရတိ။ အနန္တေဝါသိကော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနာစရိယကော သုခံ ဖာသု ဝိဟရတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခု, သန္တေဝါသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တ္യာဿ အန္တော ဝသန္တိ, အန္ဝါဿဝ ဝသန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သန္တေဝါသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ, သမုဒာစရန္တိ နံ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တ္യာဿ အန္တော ဝသန္တိ, အန္ဝါဿဝ ဝသန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သန္တေဝါသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ, သမုဒာစရန္တိ နံ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တ္യာဿ အန္တော ဝသန္တိ, အန္ဝါဿဝ ဝသန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သန္တေဝါသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ, သမုဒာစရန္တိ နံ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခော , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သန္တေဝါသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ, န ဖာသု ဝိဟရတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနန္တေဝါသိကော အနာစရိယကော သုခံ ဖာသု ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တ္യာဿ န အန္တော ဝသန္တိ, နာဿ အန္တော ဝသန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ ။ တသ္မာ အနန္တေဝါသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ န သမုဒာစရန္တိ, န သမုဒာစရန္တိ နံ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ အနာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တ္യာဿ န အန္တော ဝသန္တိ, နာဿ အန္တော ဝသန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ အနန္တေဝါသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ န သမုဒာစရန္တိ, န သမုဒာစရန္တိ နံ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ အနာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ။ တ္യာဿ န အန္တော ဝသန္တိ, နာဿ အန္တော ဝသန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ အနန္တေဝါသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ န သမုဒာစရန္တိ, န သမုဒာစရန္တိ နံ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ အနာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနန္တေဝါသိကော အနာစရိယကော သုခံ ဖာသု ဝိဟရတိ။ အနန္

တောတသိကမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ ။ အနာစရိယကံ သန္တေ္တဝါသိကော , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာစရိယကော ဒုက္ခံ, န ဖာသု ဝိဟရတိ။ အနန္တေဝါသိကော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနာစရိယကော သုခံ ဖာသု ဝိဟရတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ကိမတ္ထိယဗ္ရဟ္မစရိယသုတ္တံ

၁၅၂. ''သစေ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကိမတ္ထိယံ, အာဝုသော, သမဏေ ဂေါတမေ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတီ'တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – 'ဒုက္ခဿ ခေါ, အာဝုသော, ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတီ'တိ။ သစေ ပန ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကတမံ ပနာဝုသော, ဒုက္ခံ, ယဿ ပရိညာယ သမဏေ ဂေါတမေ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတီ'တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ –

''စက္ခု ခေါ, အာဝုသော, ဒုက္ခံ; တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ။ ရူပါ ဒုက္ခာ ; တေသံ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ။ စက္ခုဝိညာဏံ ဒုက္ခံ; တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ။ စက္ခုသမ္ဖဿော ဒုက္ခော; တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ; တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ။ပေ.။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ။ မနော ဒုက္ခော; တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ; တဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတိ။ ဣဒံ ခေါ, အာဝုသော , ဒုက္ခံ; ယဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုသ္သတီ'တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထာ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အတ္ထိနုခေါပရိယာယသုတ္တံ

၁၅၃. ''အတ္ထိ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဘိက္ခု အညတြေဝ သဒ္ဓာယ, အညတြ ရုစိယာ, အညတြ အနုဿဝါ, အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ, အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အညံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗ္ရဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ [ပဇာနာတီတိ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)]? ''ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ, ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဘိက္ခု အညတြေဝ သဒ္ဓာယ, အညတြ ရုစိယာ, အညတြ အနုဿဝါ, အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ, အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အညံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗ္ရဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော, ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဘိက္ခု အညတြေဝ သဒ္ဓာယ။ပေ.။ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အညံ ဗျာကရောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗ္ရဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမီ'တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ ; အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ။ ယံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ; အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ။ အပိ နုမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သဒ္ဓာယ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ရုစိယာ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အနုဿဝေန ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အာကာရပရိဝိတက္ကေန ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ''တိ? ''နော ဟေတံ , ဘန္တေ''။ ''နနုမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ပညာယ ဒိသွာ ဝေဒိတဗ္ဗာ''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဘိက္ခု အညတြေဝ သဒ္ဓာယ, အညတြ ရုစိယာ, အညတြ အနုဿဝါ, အညတြ

ရ အာကာရပရိဝိတက္ကာ, အညတ္ရ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အညံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ’’တိ။ပေ.။။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ။ပေ.။ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ; အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ ။ ယံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ; အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ; အပိ နုမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သဒ္ဓါယ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ရုစိယာ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အနုဿဝေန ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အာကာရပရိဝိတက္ကေန ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘နနုမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ပညာယ ဒိသွာ ဝေဒိတဗ္ဗာ’’တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘အယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဘိက္ခု အညတြေဝ သဒ္ဓါယ, အညတြ ရုစိယာ, အညတြ အနုဿဝာ, အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ, အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ’’တိ [ပဇာနာတီတိ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ။ပေ.။။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ; အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ။ ယံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ; အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟံ, နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဒောသမောဟောတိ ပဇာနာတိ; အပိ နုမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သဒ္ဓါယ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ရုစိယာ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အနုဿဝေန ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အာကာရပရိဝိတက္ကေန ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘နနုမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ပညာယ ဒိသွာ ဝေဒိတဗ္ဗာ’’တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘အယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဘိက္ခု အညတြေဝ သဒ္ဓါယ, အညတြ ရုစိယာ, အညတြ အနုဿဝာ, အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ, အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နသုတ္တံ

၁၅၄. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော, ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော ဟောတီ’’တိ?

‘‘စက္ခုန္ဒြိယေ စေ, ဘိက္ခု, ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော စက္ခုန္ဒြိယေ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ဇိဝှိန္ဒြိယေ စေ, ဘိက္ခု, ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော ဇိဝှိန္ဒြိယေ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ မနိန္ဒြိယေ စေ, ဘိက္ခု, ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော မနိန္ဒြိယေ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘိက္ခု, ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော ဟောတီ’’တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဓမ္မကထိကပုစ္ဆာသုတ္တံ

၁၅၅. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘ဓမ္မကထိကော , ဓမ္မကထိကော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဓမ္မကထိကော ဟောတီ’’တိ?

‘‘စက္ခုဿ စေ, ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ‘ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခူ’တိ အလံဝစနာယ။ စက္ခုဿ စေ, ဘိက္ခု, နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, ‘ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခူ’တိ အလံ

စနာယ။ စက္ခုသ္မိ စေ, ဘိက္ခု, နိဗ္ဗိဒာ ဝိရာက နိရောဓာ အနုပာဒာဝိမုတ္တော ဟောတိ, ‘ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဘိက္ခူ’တိ အလံဝစနာယ။ပေ.။ ဇိဝှာယ စေ, ဘိက္ခု, နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာကယ နိရောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ‘ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခူ’တိ အလံဝစနာယ။ပေ.။ မနသ္မိ စေ, ဘိက္ခု, နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာကယ နိရောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ‘ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခူ’တိ အလံဝစနာယ။ မနသ္မိ စေ, ဘိက္ခု, နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာကယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, ‘ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခူ’တိ အလံဝစနာယ။ မနသ္မိ စေ, ဘိက္ခု, နိဗ္ဗိဒာ ဝိရာက နိရောဓာ အနုပာဒာဝိမုတ္တော ဟောတိ, ‘ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဘိက္ခူ’တိ အလံဝစနာယာ’’တိ။ ဒသမံ။

နဝပုရာဏဝဂ္ဂေါ ပဉ္စဒသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> ကမ္မံ စတ္တာရိ သပ္ပာယာ၊ အနန္တေဝါသိ ကိမတ္ထိယာ။
> အတ္ထိ နု ခေါ ပရိယာယော၊ ဣန္ဒြိယကထိကေန စာတိ။

သဠာယတနဝဂ္ဂေ တတိယပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

တဿ ဝဂ္ဂုဒ္ဒာနံ –

> ယောဂက္ခေမိ စ လောကော စ၊ ဂဟပတိ ဒေဝဒဟေန စ။
> နဝပုရာဏေန ပဏ္ဏာသော၊ တတိယော တေန ဝုစ္စတီတိ။

## ၁၆. နန္ဒိက္ခယဝဂ္ဂေါ

### ၁. အဇ္ဈတ္တနန္ဒိက္ခယသုတ္တံ

**၁၅၆.** ‘‘အနိစ္စံယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ, သာဿ [သာယံ (ပီ. က.)] ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာ ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။ အနိစ္စံယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇိဝှံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ, သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာ ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ။ပေ.။ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။ အနိစ္စံယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မနံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ, သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာ ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ဗာဟိရနန္ဒိက္ခယသုတ္တံ

**၁၅၇.** ‘‘အနိစ္စေယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပေ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာ ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော ။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ အနိစ္စေယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာ ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. အဇ္ဈတ္တအနိစ္စနန္ဒိက္ခယသုတ္တံ

**၁၅၈.** ‘‘စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိ ကရောထ; စက္ခာနိစ္စတဉ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿထ။ စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသော မနသိကရောန္တော, စက္ခာနိစ္စတဉ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿန္တော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ သောတံ , ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိ ကရောထ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိ ကရောထ; ဇိဝှာနိစ္စတဉ္စ ယထာဘူ

တံ သမနုပဿထ။ ဖိဋ္ဌဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသော မနသိကရောန္တော, ဖိဋ္ဌဟာနိစ္စတဥ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿ န္တော ဖိဋ္ဌဟာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမု တ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ ကာယံ။ မနံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိ ကရောထ; မနာနိစ္စတဥ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿထ။ မနံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသော မနသိကရောန္တော , မနာနိစ္စတဥ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿန္တော မနသ္မိံပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတီ''တိ။ တတိယံ။

## ၄. ဗာဟိရအနိစ္စနန္ဒိက္ခယသုတ္တံ

၁၅၉. ''ရူပေ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိ ကရောထ; ရူပါနိစ္စတဥ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿထ။ ရူပေ, ဘိက္ခ ဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသော မနသိကရောန္တော, ရူပါနိစ္စတဥ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿန္တော ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နန္ဒိက္ ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိ ကရောထ; ဓမ္မာနိစ္စတဥ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿထ။ ဓမ္ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသော မနသိကရောန္တော, ဓမ္မာနိစ္စတဥ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿန္တော ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိ န္ဒတိ။ နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော; ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော ။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ ဝုစ္စတီ''တိ။ စ တုတ္ထံ။

## ၅. ဇီဝကမ္ဗဝနသမာဓိသုတ္တံ

၁၆၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကမ္ဗဝနေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခ ဝေ''တိ။ပေ။ ''သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ။ သမာဟိတဿ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခုနော ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ။ ကိဉ္ စ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ? စက္ခုံ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, ရူပါ အနိစ္စာတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စောတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာ ယတိ။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ။ပေ။ မနော အနိစ္စောတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, ဓမ္မာ အ နိစ္စာတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ။ပေ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခ မသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ။ သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ။ သမာဟိတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဇီဝကမ္ဗဝနပဋိသလ္လာနသုတ္တံ

၁၆၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကမ္ဗဝနေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ပေ။ ''ပဋိ သလ္လာနေ, ဘိက္ခဝေ, ယောဂမာပဇ္ဇထ။ ပဋိသလ္လီနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ။ ကိဉ္စ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ? စက္ခုံ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, ရူပါ အနိစ္စာတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စောတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာ ယတိ။ပေ။ မနော အနိစ္စောတိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ, ဓမ္မာ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စန္တိ ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတိ။ ပဋိ သလ္လာနေ ဘိက္ခဝေ, ယောဂမာပဇ္ဇထ။ ပဋိသလ္လီနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ယထာဘူတံ ဩက္ခာယတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ကောဋ္ဌိကအနိစ္စသုတ္တံ

၁၆၂. အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာ ယသ္မာ ကောဋ္ဌိကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂ ဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ''န္တိ။

“ယံ ခော, ကောဋ္ဌိက, အနိစ္စံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ကောဋ္ဌိက, အနိစ္စံ? စက္ခု ခော, ကောဋ္ဌိက, အနိစ္စံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ရူပါ အနိစ္စာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စော; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ရသာ အနိစ္စာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ဇိဝှာဝိညာဏံ အနိစ္စံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော အနိစ္စော; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ မနော အနိစ္စော; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ မနောဝိညာဏံ အနိစ္စံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ မနောသမ္ဖဿော အနိစ္စော; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ ခော, ကောဋ္ဌိက, အနိစ္စံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော”တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ကောဋ္ဌိကဒုက္ခသုတ္တံ

၁၆၃. အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော။ပေ.။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သာဓု မေ, ဘန္တေ။ပေ.။ ဝိဟရေယျ”န္တိ။ “ယံ ခော, ကောဋ္ဌိက, ဒုက္ခံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ကောဋ္ဌိက, ဒုက္ခံ? စက္ခု ခော, ကောဋ္ဌိက, ဒုက္ခံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ရူပါ ဒုက္ခာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ စက္ခုဝိညာဏံ ဒုက္ခံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ စက္ခုသမ္ဖဿော ဒုက္ခော; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ မနော ဒုက္ခော; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော ။ မနောဝိညာဏံ ဒုက္ခံ ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ မနောသမ္ဖဿော ဒုက္ခော; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ ဒုက္ခံ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ ခော, ကောဋ္ဌိက, ဒုက္ခံ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော”တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ကောဋ္ဌိကအနတ္တသုတ္တံ

၁၆၄. ဧကမန္တံ။ပေ.။ ဝိဟရေယျန္တိ။ “ယော ခော, ကောဋ္ဌိက, အနတ္တာ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ကော စ, ကောဋ္ဌိက, အနတ္တာ? စက္ခု ခော, ကောဋ္ဌိက, အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ရူပါ အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ စက္ခုဝိညာဏံ အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ စက္ခုသမ္ဖဿော အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော ။ပေ.။ ဇိဝှာ အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ မနော အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ဓမ္မာ အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿော။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယော ခော, ကောဋ္ဌိက, အနတ္တာ, တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော”တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဟာနသုတ္တံ

၁၆၅. အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကထံ နု ခော, ဘန္တေ, ဇာနတော ကထံ ပဿတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယတီ”တိ?

“စက္ခုံ ခော, ဘိက္ခု, အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ ရူပေ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ အနိစ္စတော ဇာန

တော ပဿတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ပေ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အ ဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယတီ''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနသုတ္တံ

**၁၆၆**. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု။ပေ။ ဧတဒဝေါစ – ''ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော ကထံ ပဿတော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီယတီ''တိ? ''စက္ခုံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဒုက္ခတော ဇာနတော ပဿတော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ ရူပေ ဒုက္ခ တော ဇာနတော ပဿတော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ စက္ခုဝိညာဏံ ဒုက္ခတော ဇာနတော ပဿတော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီ ယတိ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ ဒုက္ခတော ဇာနတော ပဿတော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ပေ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥ ပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ ဒုက္ခတော ဇာနတော ပဿတော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီယတီ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

## ၁၂. အတ္တာနုဒိဋ္ဌိပဟာနသုတ္တံ

**၁၆၇**. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု။ပေ။ ဧတဒဝေါစ – ''ကထံ နု ခေါ , ဘန္တေ, ဇာနတော ကထံ ပဿတော အ တ္တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတီ''တိ? ''စက္ခုံ ခေါ, ဘိက္ခု, အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ ရူပေ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ စက္ခုဝိညာဏံ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အတ္ တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖ ဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အတ္ တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ပေ။ ဇိဝှံ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ပေ။ မနံ အနတ္တတော ဇာန တော ပဿတော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီယတိ။ ဓမ္မေ။ မနောဝိညာဏံ။ မနောသမ္ဖဿံ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ အနတ္တတော ဇာနတော ပဿတော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ပဟီ ယတီ''တိ။ ဒွါဒသမံ။

နန္ဒိက္ခယဝဂ္ဂေါ သောဠသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> နန္ဒိက္ခယေန စတ္တာရော၊ ဇီဝကမ္ဗဝနေ ဒုဝေ။
> ကောဋ္ဌိကေန တယော ဝုတ္တာ၊ မိစ္ဆာ သက္ကာယ အတ္တနောတိ။

## ၁၇. သဋ္ဌိပေယျာလဝဂ္ဂေါ

## ၁. အဇ္ဈတ္တအနိစ္စဆန္ဒသုတ္တံ

**၁၆၈**. ''ယံ , ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, တတြ ဝေါ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ? စက္ခု , ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ; တတြ ဝေါ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ; တတြ ဝေါ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ပေ။ မနော အနိ စ္စော; တတြ ဝေါ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, တတြ ဝေါ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော''တိ။

## ၂. အဇ္ဈတ္တအနိစ္စရာဂသုတ္တံ

**၁၆၉**. ''ယံ , ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, တတြ ဝေါ ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ; တတြ ဝေါ ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ; တတြ ဝေါ ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော။ပေ။ မနော အနိစ္ စော; တတြ ဝေါ ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, တတြ ဝေါ ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော''တိ။

## ၃. အဇ္ဈတ္တအနိစ္စဆန္ဒရာဂသုတ္တံ

၁၇၀. ‘‘ယံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, တတြ ဝေ ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ; တတြ ဝေ ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ မနော အနိစ္စော; တတြ ဝေ ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, တတြ ဝေ ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။

## ၄-၆. ဒုက္ခဆန္ဒာဒိသုတ္တံ

၁၇၁-၁၇၃. ‘‘ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ, တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ။ပေ.။ မနော ဒုက္ခော; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။

## ၇-၉. အနတ္တဆန္ဒာဒိသုတ္တံ

၁၇၄-၁၇၆. ‘‘ယော , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ, တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ ဇိဝှာ အနတ္တာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ပေ.။ မနော အနတ္တာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ယော, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။

## ၁၀-၁၂. ဗာဟိရာနိစ္စဆန္ဒာဒိသုတ္တံ

၁၇၇-၁၇၉. ‘‘ယံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ? ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ သဒ္ဒါ အနိစ္စာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ဂန္ဓာ အနိစ္စာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ရသာ အနိစ္စာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ အနိစ္စာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။

## ၁၃-၁၅. ဗာဟိရဒုက္ခဆန္ဒာဒိသုတ္တံ

၁၈၀-၁၈၂. ‘‘ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ, တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ? ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ; တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ, တတြ ဝေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေ ပဟာတဗ္ဗော’’တိ။

## ၁၆-၁၈. ဗာဟိရာနတ္တဆန္ဒာဒိသုတ္တံ

၁၈၃-၁၈၅. ''ယော , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ, တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ? ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနတ္တာ; တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော။ ယော, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ တတြ တေ ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော, ရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော, ဆန္ဒရာဂေါ ပဟာတဗ္ဗော''တိ။

## ၁၉. အဇ္ဈတ္တာတီတာနိစ္စသုတ္တံ

၁၈၆. ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ အတီတံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ အတီတာ။ပေ။ မနော အနိစ္စော အတီတော။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ။ ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။

## ၂၀. အဇ္ဈတ္တာနာဂတာနိစ္စသုတ္တံ

၁၈၇. ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ အနာဂတံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ အနာဂတာ။ပေ။ မနော အနိစ္စော အနာဂတော။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။

## ၂၁. အဇ္ဈတ္တပစ္စုပ္ပန္နာနိစ္စသုတ္တံ

၁၈၈. ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ပေ။ မနော အနိစ္စော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။

## ၂၂-၂၄. အဇ္ဈတ္တာတီတာဒိဒုက္ခသုတ္တံ

၁၈၉-၁၉၁. ''စက္ခုံ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အတီတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ပေ။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ပေ။ မနော ဒုက္ခော အတီတော အနာဂတော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ဧဝံ ပဿံ , ဘိက္ခဝေ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။

## ၂၅-၂၇. အဇ္ဈတ္တာတီတာဒိအနတ္တသုတ္တံ

၁၉၂-၁၉၄. ''စက္ခုံ , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ အတီတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနတ္တာ။ပေ။ မနော အနတ္တာ အတီတော အနာဂတော ပစ္စုပ္ပန္နော ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။

## ၂၈-၃၀. ဗာဟိရာတီတာဒိအနိစ္စသုတ္တံ

၁၉၅-၁၉၇. ''ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။

## ၃၁-၃၃. ဗာဟိရာတီတာဒိဒုက္ခသုတ္တံ

၁၉၈-၂၀၀. ''ရူပါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။

## ၃၄-၃၆. ဗာဟိရာတီတာဒိအနတ္တသုတ္တံ

၂၀၁-၂၀၃. ‘‘ရူပ , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ သဒ္ဒာ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနတ္တာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၃၇. အဇ္ဈတ္တာတီတယဒနိစ္စသုတ္တံ

၂၀၄. ‘‘စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ အတီတံ။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ အတီတာ။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ မနော အနိစ္စော အတီတော။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ , န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၃၈. အဇ္ဈတ္တာနာဂတယဒနိစ္စသုတ္တံ

၂၀၅. ‘‘စက္ခု , ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ အနာဂတံ။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ အနာဂတာ။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ မနော အနိစ္စော အနာဂတော။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၃၉. အဇ္ဈတ္တပစ္စုပ္ပန္နယဒနိစ္စသုတ္တံ

၂၀၆. ‘‘စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနိစ္စာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ မနော အနိစ္စော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၄၀-၄၂. အဇ္ဈတ္တာတီတာဒိယံဒုက္ခသုတ္တံ

၂၀၇-၂၀၉. ‘‘စက္ခု , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အတီတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ ဇိဝှာ ဒုက္ခာ။ပေ။ မနော ဒုက္ခော အတီတော အနာဂတော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၄၃-၄၅. အဇ္ဈတ္တာတီတာဒိယဒနတ္တသုတ္တံ

၂၁၀-၂၁၂. ‘‘စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ အတီတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ။ ဇိဝှာ အနတ္တာ။ပေ။ မနော အနတ္တာ အတီတော အနာဂတော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၄၆-၄၈. ဗာဟိရာတီတာဒိယဒနိစ္စသုတ္တံ

၂၁၃-၂၁၅. ‘‘ရူပာ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဒာ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၄၉-၅၁. ဗာဟိရာတီတာဒိယံဒုက္ခသုတ္တံ

၂၁၆-၂၁၈. ‘‘ရူပာ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဒာ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၅၂-၅၄. ဗာဟိရာတီတာဒိယဒနတ္တသုတ္တံ

၂၁၉-၂၂၁. ‘‘ရူပာ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဒာ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနတ္တာ အတီတာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ယဒနတ္တာ, တံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၅၅. အဇ္ဈတ္တာယတနအနိစ္စသုတ္တံ

၂၂၂. ‘‘စက္ခု , ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ။ပေ.။ ဇိဝ္ဟာ အနိစ္စာ။ပေ.။ မနော အနိစ္စော။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၅၆. အဇ္ဈတ္တာယတနဒုက္ခသုတ္တံ

၂၂၃. ‘‘စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ။ပေ.။ ဇိဝ္ဟာ ဒုက္ခာ။ပေ.။ မနော ဒုက္ခော။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၅၇. အဇ္ဈတ္တာယတနအနတ္တသုတ္တံ

၂၂၄. ‘‘စက္ခု , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ။ပေ.။ ဇိဝ္ဟာ အနတ္တာ။ပေ.။ မနော အနတ္တာ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၅၈. ဗာဟိရာယတနအနိစ္စသုတ္တံ

၂၂၅. ‘‘ရူပာ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ။ သဒ္ဒာ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနိစ္စာ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၅၉. ဗာဟိရာယတနဒုက္ခသုတ္တံ

၂၂၆. ‘‘ရူပာ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာ။ သဒ္ဒာ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

## ၆၀. ဗာဟိရာယတနအနတ္တသုတ္တံ

၂၂၇. ‘‘ရူပာ , ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ။ သဒ္ဒာ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ အနတ္တာ။ ဧဝံ ပဿံ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ’’တိ။

သဠာယတနပေယျာလဝဂ္ဂေါ သတ္တရသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဆန္ဒေနဋ္ဌာရသ ဟောန္တိ၊ အတီတေန စ ဒွေ နဝ။
ယဒနိစ္စာဋ္ဌာရသ ဝုတ္တာ၊ တယော အဇ္ဈတ္တဗာဟိရာ။
ပေယျာလော သဋ္ဌိကော ဝုတ္တော၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာတိ။
သုတ္တန္တာနိ သဋ္ဌိ။

## ၁၈. သမုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ

## ၁. ပဌမသမုဒ္ဒသုတ္တံ

၂၂၈. ‘‘‘သမုဒ္ဒော , သမုဒ္ဒော’တိ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဘာသတိ။ နေသော, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ သမုဒ္ဒော။ မဟာ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကရာသိ မဟာဥဒကဏ္ဏဝေါ။ စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသဿ သမုဒ္ဒော; တဿ ရူပမယော ဝေဂေါ။ ယော တံ ရူပမယံ ဝေဂံ သဟတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတရိ စက္ခုသမုဒ္ဒံ သဥမ္မိံ သာဝဋ္ဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ; တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော။ပေ။ ဇိဝှာ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသဿ သမုဒ္ဒော; တဿ ရသမယော ဝေဂေါ။ ယော တံ ရသမယံ ဝေဂံ သဟတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတရိ ဇိဝှာသမုဒ္ဒံ သဥမ္မိံ သာဝဋ္ဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ; တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော။ပေ။ မနော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသဿ သမုဒ္ဒော; တဿ ဓမ္မမယော ဝေဂေါ။ ယော တံ ဓမ္မမယံ ဝေဂံ သဟတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတရိ မနောသမုဒ္ဒံ သဥမ္မိံ သာဝဋ္ဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ; တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော’’တိ။ ဣဒမဝေါစ။ပေ။ သတ္ထာ –

‘‘ယော ဣမံ သမုဒ္ဒံ သဂါဟံ သရက္ခသံ၊
သဥမ္မိံ သာဝဋ္ဋံ သဘယံ ဒုတ္တရံ အစ္စတရိ။
သ ဝေဒဂူ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော၊
လောကန္တဂူ ပါရဂတောတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသမုဒ္ဒသုတ္တံ

၂၂၉. ‘‘သမုဒ္ဒော, သမုဒ္ဒော’တိ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဘာသတိ ။ နေသော, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ သမုဒ္ဒော။ မဟာ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကရာသိ မဟာဥဒကဏ္ဏဝေါ။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ သမုဒ္ဒော။ ဧတ္ထာယံ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ ယေဘုယျေန သမုန္နာ တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ [ဂုဠာဂုဏ္ဌိကဇာတာ (သီ.), ကုလဂုဏ္ဍိကဇာတာ (သျာ. ကံ.), ဂုဏဂုဏိကဇာတာ (ပီ.), ကုလာဂုဏ္ဍိကဇာတာ (က.)] မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ, အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။ပေ။။

“သန္တိ    , ဘိက္ခဝေ, ဖိဋ္ဌဗ္ဗာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ သမုဒ္ဒေါ။ ဧတ္ထာယံ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ ယေဘုယျေန သမုန္နာ တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတီ”တိ။

“ယဿ    ရာဂေါ စ ဒေါသော စ၊ အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
သော ဣမံ သမုဒ္ဒံ သဂါဟံ သရက္ခသံ၊ သဦမိဘယံ ဒုတ္တရံ အစ္စတရိ။

“သင်္ဂါတိဂေါ မစ္စုဇဟော နိရုပဓိ၊ ပဟာသိ ဒုက္ခံ အပုနဗ္ဘဝါယ။
အတ္ထင်္ဂတော သော န ပုနေတိ    [န ပမာဏမေတိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)]    ၊ အမောဟယီ မစ္စုရာဇန္တိ ဗြူမီ”တိ။
ဒုတိယံ။

## ၃. ဗာဠိသိကောပမသုတ္တံ

၂၃၀. “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဗာဠိသိကော အာမိသဂတဗဠိသံ ဂမ္ဘီရေ ဥဒကရဟဒေ ပက္ခိပေယျ။ တမေနံ အညတရော အာမိသစက္ခု မစ္ဆော ဂိလေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မစ္ဆော ဂိလိတဗဠိသော ဗာဠိသိကဿ အနယံ အာပန္နော ဗျသနံ အာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော ဗာဠိသိကဿ။

ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဆယိမေ ဗဠိသာ လောကသ္မိံ အနယာယ သတ္တာနံ ဝဓာယ    [ဗျာဗာဓာယ (သီ. ပီ.)]    ပါဏီနံ။ ကတမေ ဆ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ, ဘိက္ခု, အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂိလိတဗဠိသော, မာရဿ အနယံ အာပန္နော ဗျသနံ အာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။။

သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ, ဘိက္ခု, အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂိလိတဗဠိသော မာရဿ အနယံ အာပန္နော ဗျသနံ အာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။

“သန္တိ    စ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဂိလိတဗဠိသော မာရဿ အဘေဒိ ဗဠိသံ ပရိဘေဒိ ဗဠိသံ န အနယံ အာပန္နော န ဗျသနံ အာပန္နော န ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ပေ.။။

“သန္တိ    , ဘိက္ခဝေ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဂိလိတဗဠိသော မာရဿ အဘေဒိ ဗဠိသံ ပရိဘေဒိ ဗဠိသံ န အနယံ အာပန္နော န ဗျသနံ အာပန္နော န ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော”တိ။ တတိယံ။

## ၄. ခီရရုက္ခောပမသုတ္တံ

၂၃၁. “ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ    စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု ယော ရာဂေါ သော အတ္ထိ, ယော ဒေါသော သော အတ္ထိ, ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေါ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေါသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော တဿ ပရိတ္တာ စေပိ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ စက္ခုဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ ပရိယာဒိယန္တေဝဿ စိတ္တံ; ကော ပန ဝါဒော အဓိမတ္တာနံ! တံ ကိဿ ဟေတု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေါ, သော အတ္ထိ, ယော ဒေါသော သော အတ္ထိ, ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေါ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေါသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော။ပေ.။။

“ယသ္မႃ ကသ္မႃစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုႆ တ ဘိက္ခုနိယာ တ ဇိဝွာဝိညေယ်ေသု ရသေသု ယော ရာဂေ သော အတ္ထိ။ပေ.။။

“ယသ္မႃ ကသ္မႃစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုႆ တ ဘိက္ခုနိယာ တ မနောဝိညေယ်ေသု ဓမ္မေသု ယော ရာဂေ သော အတ္ထိ, ယော ဒေသော သော အတ္ထိ, ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော, တႆ ပရိတ္တာ စေပိ မနောဝိညေယ်ာ ဓမ္မာ မနႆ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ ပရိယာဒိယန္တေဝႆ စိတ္တံ; ကော ပန ဝါဒေ အဓိမတ္တာနံ! တံ ကိႆ ဟေတု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေ, သော အတ္ထိ, ယော ဒေသော သော အတ္ထိ, ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော။

“သေယ်ထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ခီရရုက္ခော အႆတ္ထော တ နိဂြောဓော တ ပိလက္ခော တ ဥဒုမ္ဗရော တ ဒဟ ရော တရုဏော ကောမာရကော။ တမေနံ ပုရိသော တိဏွာယ ကုဌာရိယာ ယတော ယတော အာဘိန္ဒေယ် [ဘိန္ဒေယ် (သ်ာ. ကံ. သီ. အဌ.), အဘိန္ဒေယ် (ကတ္ထစိ)] အာဂစ္ဆေယ် ခီရ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “တံ ကိႆ ဟေ တု”? “ယဥှိ, ဘန္တေ, ခီရံ တံ အတ္ထီ”တိ။

“ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မႃ ကသ္မႃစိ ဘိက္ခုႆ တ ဘိက္ခုနိယာ တ စက္ခုဝိညေယ်ေသု ရူပေသု ယော ရာ ဂေ သော အတ္ထိ, ယော ဒေသော သော အတ္ထိ, ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော, တႆ ပရိတ္တာ စေပိ စက္ခုဝိညေယ်ာ ရူပာ စက္ ခုႆ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ ပရိယာဒိယန္တေဝႆ စိတ္တံ; ကော ပန ဝါဒေ အဓိမတ္တာနံ! တံ ကိႆ ဟေတု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေ သော အတ္ထိ, ယော ဒေသော သော အတ္ထိ , ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော။ပေ.။။

“ယသ္မႃ ကသ္မႃစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုႆ တ ဘိက္ခုနိယာ တ ဇိဝွာဝိညေယ်ေသု ရသေသု ယော ရာဂေ သော အတ္ထိ။ပေ.။။

“ယသ္မႃ ကသ္မႃစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုႆ တ ဘိက္ခုနိယာ တ မနောဝိညေယ်ေသု ဓမ္မေသု ယော ရာဂေ သော အတ္ထိ, ယော ဒေသော သော အတ္ထိ, ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော, တႆ ပရိတ္တာ စေပိ မနောဝိညေယ်ာ ဓမ္မာ မနႆ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ ပရိယာဒိယန္တေဝႆ စိတ္တံ; ကော ပန ဝါဒေ အဓိမတ္တာနံ! တံ ကိႆ ဟေတု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေ သော အတ္ထိ, ယော ဒေသော သော အတ္ထိ, ယော မောဟော သော အတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော အပ္ပဟီနော, ယော ဒေသော သော အပ္ပဟီနော, ယော မောဟော သော အပ္ပဟီနော။

“ယသ္မႃ ကသ္မႃစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုႆ တ ဘိက္ခုနိယာ တ စက္ခုဝိညေယ်ေသု ရူပေသု ယော ရာဂေ သော နတ္ထိ, ယော ဒေသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော ပဟီနော, ယော ဒေသော သော ပဟီ နော, ယော မောဟော သော ပဟီနော, တႆ အဓိမတ္တာ စေပိ စက္ခုဝိညေယ်ာ ရူပာ စက္ခုႆ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္ တိ နေဝႆ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ; ကော ပန ဝါဒေ ပရိတ္တာနံ! တံ ကိႆ ဟေတု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေ သော နတ္ထိ, ယော ဒေသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော ပဟီနော, ယော ဒေသော သော ပဟီ နော, ယော မောဟော သော ပဟီနော။ပေ.။။

“ယသ္မႃ ကသ္မႃစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုႆ တ ဘိက္ခုနိယာ တ ဇိဝွာဝိညေယ်ေသု ရသေသု။ပေ.။ မနောဝိညေ ယ်ေသု ဓမ္မေသု ယော ရာဂေ သော နတ္ထိ, ယော ဒေသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော ပဟီနော, ယော ဒေသော သော ပဟီနော, ယော မောဟော သော ပဟီနော, တႆ အဓိမတ္တာ စေပိ မနောဝိညေယ်ာ ဓမ္မာ မနႆ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ နေဝႆ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ; ကော ပန ဝါဒေ ပရိတ္တာနံ! တံ ကိႆ ဟေ တု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေ သော နတ္ထိ, ယော ဒေသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေ သော ပ ဟီနော, ယော ဒေသော သော ပဟီနော, ယော မောဟော သော ပဟီနော။ သေယ်ထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ခီရရုက္ခော အႆ

သတ္တော တ နိဂ္ဂေဓော တ ပိလက္ခော တ ဥဒုမ္ဗရော တ သုက္ခော ကောလာပေ တေရောဝသ္သိကော။ တမေနံ ပုရိ
သော တိဏှဟာယ ကုဌာရိယာ ယတော ယတော အာဘိန္ဒေယ္ယ အာဂစ္ဆေယ္ယ ခီရ''န္တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။
''တံ ကိသ္သ ဟေတု''? ''ယဉှိ, ဘန္တေ, ခီရံ တံ နတ္ထီ''တိ။

''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယသ္သ ကသ္သစိ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု ယော ရာ
ဂေါ သော နတ္ထိ, ယော ဒေါသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေါ သော ပဟီနော, ယော ဒေါသော
သော ပဟီနော, ယော မောဟော သော ပဟီနော, တသ္သ အဓိမတ္တာ စေပိ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ စက္ခုဿ အာပာထံ
အာဂစ္ဆန္တိ နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ; ကော ပန ဝါဒော ပရိတ္တာနံ! တံ ကိသ္သ ဟေတု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာ
ဂေါ သော နတ္ထိ, ယော ဒေါသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေါ သော ပဟီနော, ယော ဒေါသော
သော ပဟီနော, ယော မောဟော သော ပဟီနော။ပေ.။။

''ယသ္သ ကသ္သစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ဇိဝှာဝိညေယျေသု ရသေသု။ပေ.။။

''ယသ္သ ကသ္သစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု ယော ရာဂေါ သော
နတ္ထိ, ယော ဒေါသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေါ သော ပဟီနော, ယော ဒေါသော သော ပဟီ
နော, ယော မောဟော သော ပဟီနော, တသ္သ အဓိမတ္တာ စေပိ မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ မနသ္သ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္
တိ, နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ; ကော ပန ဝါဒော ပရိတ္တာနံ! တံ ကိသ္သ ဟေတု? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေါ
သော နတ္ထိ , ယော ဒေါသော သော နတ္ထိ, ယော မောဟော သော နတ္ထိ, ယော ရာဂေါ သော ပဟီနော, ယော ဒေါသော သော
ပဟီနော, ယော မောဟော သော ပဟီနော''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ကောဋ္ဌိကသုတ္တံ

၂၃၂. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာကောဋ္ဌိကော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပ
တနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ
သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ
သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မန္တံ
သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

''ကိံ နု ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ။ပေ.။ ဇိဝှာ ရသာနံ သံ
ယောဇနံ, ရသာ ဇိဝှာယ သံယောဇနံ ။ပေ.။ မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, ဓမ္မာ မနသ္သ သံယောဇန''န္တိ?

''န ခော, အာဝုသော ကောဋ္ဌိက, စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, န ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ။ ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ
ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ပေ.။ န ဇိဝှာ ရသာနံ သံယောဇနံ, န ရသာ ဇိဝှာယ သံယောဇနံ။
ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ပေ.။ န မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, န ဓမ္
မာ မနသ္သ သံယောဇနံ။ ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။

''သေယျထာပိ , အာဝုသော, ကာဠော စ ဗလီဗဒ္ဒော [ဗလိဝဒ္ဒော (သီ. ပီ.), ဗလိဗဒ္ဒော (သျာ. ကံ. က.)] ဩဒါ
တော စ ဗလီဗဒ္ဒော ဧကေန ဒါမေန ဝါ ယောတ္တေန ဝါ သံယုတ္တာ အဿု။ ယော နု ခော ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ကာဠော
ဗလီဗဒ္ဒော ဩဒါတဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ, ဩဒါတော ဗလီဗဒ္ဒော ကာဠဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇန'န္တိ,
သမ္မာ နု ခော သော ဝဒမာနော ဝဒေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။ ''န ခော, အာဝုသော, ကာဠော ဗလီဗဒ္ဒော ဩ
ဒါတဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ, န ဩဒါတော ဗလီဗဒ္ဒော ကာဠဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ။ ယေန စ ခော တေ
ဧကေန ဒါမေန ဝါ ယောတ္တေန ဝါ သံယုတ္တာ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။

''ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, န စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, န ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ။ ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိ
စ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ပေ.။ န ဇိဝှာ ရသာနံ သံယောဇနံ။ပေ.။ န မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ,

န ဓမ္မာ မနသ္မ သံယောဇနံ။ ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။

“စက္ခု တ, အာဝုသော, ရူပာနံ သံယောဇနံ အဘဝိဿ, ရူပါ တ စက္ခုဿ သံယောဇနံ, နယိဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယေထ [ပညာယတိ (က.)] သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ ယသ္မာ စ ခေါ, အာဝုသော, န စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, န ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ ; ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ, တသ္မာ ဗြဟ္မ မစရိယဝါသော ပညာယတိ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ပေ.။။

“ဇိဝှာ, အာဝုသော, ရသာနံ သံယောဇနံ အဘဝိဿ, ရသာ တ ဇိဝှာယ သံယောဇနံ, နယိဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယေထ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ ယသ္မာ စ ခေါ, အာဝုသော, န ဇိဝှာ ရသာနံ သံယောဇနံ, န ရသာ ဇိဝှာယ သံယောဇနံ; ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ, တသ္မာ ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယတိ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ပေ.။။

“မနော တ, အာဝုသော, ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ အဘဝိဿ, ဓမ္မာ တ မနဿ သံယောဇနံ, နယိဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယေထ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ ယသ္မာ စ ခေါ, အာဝုသော, န မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, န ဓမ္မာ မနဿ သံယောဇနံ; ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ, တသ္မာ ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယတိ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။

“ဣမိနာပေတံ , အာဝုသော, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ န စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, န ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ။ ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ပေ.။ န ဇိဝှာ ရသာနံ သံယောဇနံ။ပေ.။ န မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, န ဓမ္မာ မနဿ သံယောဇနံ။ ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။

“သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော စက္ခု။ ပဿတိ ဘဂဝါ စက္ခုနာ ရူပံ။ ဆန္ဒရာဂေါ ဘဂဝတော နတ္ထိ။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဘဂဝါ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သောတံ။ သုဏာတိ ဘဂဝါ သောတေန သဒ္ဒံ။ ဆန္ဒရာဂေါ ဘဂဝတော နတ္ထိ။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဘဂဝါ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော ဃာနံ။ ဃာယတိ ဘဂဝါ ဃာနေန ဂန္ဓံ။ ဆန္ဒရာဂေါ ဘဂဝတော နတ္ထိ။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဘဂဝါ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော ဇိဝှာ။ သာယတိ ဘဂဝါ ဇိဝှာယ ရသံ။ ဆန္ဒရာဂေါ ဘဂဝတော နတ္ထိ။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဘဂဝါ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော ကာယော။ ဖုသတိ ဘဂဝါ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဆန္ဒရာဂေါ ဘဂဝတော နတ္ထိ။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဘဂဝါ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော မနော။ ဝိဇာနာတိ ဘဂဝါ မနသာ ဓမ္မံ။ ဆန္ဒရာဂေါ ဘဂဝတော နတ္ထိ။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဘဂဝါ။

“ဣမိနာ ခေါ ဧတံ, အာဝုသော, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ န စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, န ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ; ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ န သောတံ။ န ဃာနံ။ န ဇိဝှာ ရသာနံ သံယောဇနံ, န ရသာ ဇိဝှာယ သံယောဇနံ; ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ န ကာယော။ န မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, န ဓမ္မာ မနဿ သံယောဇနံ; ယဥ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇန”န္တိ။ ပဥ္စမံ။

## ၆. ကာမဘူသုတ္တံ

၂၃၃. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော အာယသ္မာ စ ကာမဘူ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရန္တိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ကာမဘူ သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ကာမဘူ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ –

“ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ။ပေ.။ ဇိဝှာ ရသာနံ သံယောဇနံ, ရသာ ဇိဝှာယ သံယောဇနံ။ပေ.။ မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, ဓမ္မာ မနဿ သံယောဇန”န္တိ?

“န ခော, အာဝုသော ကာမဘူ [ကာမဘု (သီ.) မောဂ္ဂလ္လာနေ ၆၅-ဧ တတိ သုတ္တံ ပဿိတဗ္ဗံ] , စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, န ရူပာ စက္ခုဿ သံယောဇနံ။ ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ပေ.။ န ဇိဝှာ ရသာနံ သံယောဇနံ, န ရသာ ဇိဝှာယ သံယောဇနံ။ပေ.။ န မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, န ဓမ္မာ မနဿ သံယောဇနံ။ ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။

“သေယျထာပိ , အာဝုသော, ကာဠော စ ဗလီဗဒ္ဒေါ ဩဒါတော စ ဗလီဗဒ္ဒေါ ဧကေန ဒါမေန ဝါ ယောတ္တေန ဝါ သံယုတ္တာ အဿု။ ယော နု ခော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ကာဠော ဗလီဗဒ္ဒေါ ဩဒါတဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ, ဩဒါတော ဗလီဗဒ္ဒေါ ကာဠဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇန’န္တိ, သမ္မာ နု ခော သော ဝဒမာနော ဝဒေယျာ”တိ? “နော ဟေတံ, အာဝုသော”။ “န ခော, အာဝုသော, ကာဠော ဗလီဗဒ္ဒေါ ဩဒါတဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ, နပိ ဩဒါတော ဗလီဗဒ္ဒေါ ကာဠဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ။ ယေန စ ခော တေ ဧကေန ဒါမေန ဝါ ယောတ္တေန ဝါ သံယုတ္တာ, တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ ဧဝမေဝ ခော , အာဝုသော, န စက္ခု ရူပာနံ သံယောဇနံ, န ရူပာ စက္ခုဿ သံယောဇနံ။ပေ.။ န ဇိဝှာ။ပေ.။ န မနော။ပေ.။ ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ တတ္ထ သံယောဇန”န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဥဒာယီသုတ္တံ

၂၃၄. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော အာယသ္မာ စ ဥဒာယီ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရန္တိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခော အာယသ္မာ ဥဒာယီ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ ဥဒာယီ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ –

“ယထေဝ နု ခော, အာဝုသော အာနန္ဒ, အယံ ကာယော ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန အက္ခာတော ဝိဝဋော ပကာသိတော – ‘ဣတိပါယံ ကာယော အနတ္တာ’တိ, သက္ကာ ဧဝမေဝ ဝိညာဏံ ပိဒံ အာစိက္ခိတုံ ဒေသေတုံ ပညပေတုံ ပဋ္ဌပေတုံ ဝိဝရိတုံ ဝိဘဇိတုံ ဥတ္တာနီကာတုံ – ‘ဣတိပိဒံ ဝိညာဏံ အနတ္တာ’”တိ?

“ယထေဝ ခော, အာဝုသော ဥဒာယီ, အယံ ကာယော ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန အက္ခာတော ဝိဝဋော ပကာသိတော – ‘ဣတိပါယံ ကာယော အနတ္တာ’တိ, သက္ကာ ဧဝမေဝ ဝိညာဏံ ပိဒံ အာစိက္ခိတုံ ဒေသေတုံ ပညပေတုံ ပဋ္ဌပေတုံ ဝိဝရိတုံ ဝိဘဇိတုံ ဥတ္တာနီကာတုံ – ‘ဣတိပိဒံ ဝိညာဏံ အနတ္တာ’”တိ။

“စက္ခုဉ္စ, အာဝုသော, ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏ”န္တိ? “ဧဝမာဝုသော”တိ ။ “ယော စာဝုသော, ဟေတု, ယော စ ပစ္စယော စက္ခုဝိညာဏဿ ဥပ္ပာဒာယ, သော စ ဟေတု, သော စ ပစ္စယော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈေယျ။ အပိ နု ခော စက္ခုဝိညာဏံ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ, အာဝုသော”။ “ဣမိနာပိ ခော ဧတံ, အာဝုသော, ပရိယာယေန ဘဂဝတာ အက္ခာတံ ဝိဝဋံ ပကာသိတံ – ‘ဣတိပိဒံ ဝိညာဏံ အနတ္တာ’”တိ။ပေ.။

“ဇိဝှဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏ”န္တိ? “ဧဝမာဝုသော”တိ။ “ယော စာဝုသော, ဟေတု ယော စ ပစ္စယော ဇိဝှာဝိညာဏဿ ဥပ္ပာဒာယ, သော စ ဟေတု, သော စ ပစ္စယော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈေယျ, အပိ နု ခော ဇိဝှာဝိညာဏံ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ, အာဝုသော”။ “ဣမိနာပိ ခော ဧတံ, အာဝုသော, ပရိယာယေန ဘဂဝတာ အက္ခာတံ ဝိဝဋံ ပကာသိတံ – ‘ဣတိပိဒံ ဝိညာဏံ အနတ္တာ’”တိ။ပေ.။

“မနဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏ”န္တိ? “ဧဝမာဝုသော”တိ။ “ယော စာဝုသော, ဟေတု, ယော စ ပစ္စယော မနောဝိညာဏဿ ဥပ္ပာဒာယ, သော စ ဟေတု, သော စ ပစ္စယော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈေယျ, အပိ နု ခော မနောဝိညာဏံ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ, အာဝုသော”။ “ဣမိနာပိ ခော ဧတံ, အာဝုသော, ပရိယာယေန ဘဂဝတာ အက္ခာတံ ဝိဝဋံ ပကာသိတံ – ‘ဣတိပိဒံ ဝိညာဏံ အနတ္တာ’”တိ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော တိဏှံ ကုဌာရိံ အာဒာယ ဝနံ ပဝိသေယျ။ သော တတ္ထ ပဿေယျ မဟန္တံ ကဒလိက္ခန္ဓံ ဥဇုံ နဝံ အကုက္ကုကဇာတံ [အကုက္ကုဇ္ဇ

ကဇာတံ (သျာ. ကံ.), အကုက္ကုဇင္ဓဇာတံ (က.)]။ တမေနံ မူလေ ဆိန္ဒေယျ ; မူလေ ဆေတွာ အဂ္ဂေ ဆိန္ဒေယျ; အဂ္ဂေ ဆေတွာ ပတ္တဝဋ္ဋိံ ဝိနိဗ္ဘုဇေယျ [ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇေယျ (ပီ.), ဝိနိဗ္ဘဇ္ဇေယျ (သျာ. ကံ.)] ။ သော တတ္ထ ဖေဂ္ဂုမ္ပိ နာဓိဂစ္ဆေယျ, ကုတော သာရံ! ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခူ ဆသု ဖဿာယတနေသု နေဝတ္တာနံ န အတ္တနိယံ သမနုပဿတိ။ သော ဧဝံ အသမနုပဿန္တော [ဧဝံ သမနုပဿန္တော (သျာ. ကံ. က.)] န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပာဒိယတိ။ အနုပာဒိယံ န ပရိတဿတိ။ အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အာဒိတ္တပရိယာယသုတ္တံ

၂၃၅. ''အာဒိတ္တပရိယာယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဒိတ္တပရိယာယော, ဓမ္မပရိယာယော? ဝရံ, ဘိက္ခဝေ, တတ္တာယ အယောသလာကာယ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ [သဉ္ဇောတိဘူတာယ (သျာ. ကံ.)] စက္ခုန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ, န တွေဝ စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော။ နိမိတ္တဿာဒဂထိတံ [နိမိတ္တဿာဒဂဓိတံ (သျာ. ကံ. က.) မ. နိ. ၃.၃၁၆-၃၁၇] ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌေယျ, အနုဗျဉ္ဇနဿာဒဂထိတံ ဝါ တသ္မိံ စေ သမယေ ကာလံ ကရေယျ, ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒ္ဝိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဂစ္ဆေယျ – နိရယံ ဝါ, တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ။ ဣမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝံ ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒါမိ။

''ဝရံ, ဘိက္ခဝေ, တိဏှေန အယောသင်္ကုနာ အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန သောတိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ, န တွေဝ သောတဝိညေယျေသု သဒ္ဒေသု အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော။ နိမိတ္တဿာဒဂထိတံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌေယျ , အနုဗျဉ္ဇနဿာဒဂထိတံ ဝါ တသ္မိံ စေ သမယေ ကာလင်္ကရေယျ, ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒ္ဝိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဂစ္ဆေယျ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ။ ဣမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝံ ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒါမိ ။

''ဝရံ , ဘိက္ခဝေ, တိဏှေန နခစ္ဆေဒနေန အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန ဃာနိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ, န တွေဝ ဃာနဝိညေယျေသု ဂန္ဓေသု အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော။ နိမိတ္တဿာဒဂထိတံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌေယျ, အနုဗျဉ္ဇနဿာဒဂထိတံ ဝါ တသ္မိံ စေ သမယေ ကာလံ ကရေယျ။ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒ္ဝိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဂစ္ဆေယျ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ။ ဣမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝံ ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒါမိ။

''ဝရံ, ဘိက္ခဝေ, တိဏှေန ခုရေန အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန ဇိဝှိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ, န တွေဝ ဇိဝှာဝိညေယျေသု ရသေသု အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော။ နိမိတ္တဿာဒဂထိတံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌေယျ, အနုဗျဉ္ဇနဿာဒဂထိတံ ဝါ တသ္မိံ စေ သမယေ ကာလံ ကရေယျ။ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒ္ဝိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဂစ္ဆေယျ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ။ ဣမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝံ ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒါမိ။

''ဝရံ, ဘိက္ခဝေ, တိဏှာယ သတ္တိယာ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ ကာယိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ, န တွေဝ ကာယဝိညေယျေသု ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော။ နိမိတ္တဿာဒဂထိတံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌေယျ, အနုဗျဉ္ဇနဿာဒဂထိတံ ဝါ တသ္မိံ စေ သမယေ ကာလံ ကရေယျ။ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒ္ဝိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဂစ္ဆေယျ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ။ ဣမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝံ ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒါမိ။

''ဝရံ, ဘိက္ခဝေ, သောတ္တံ။ သောတ္တံ ခေါ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဝဉ္ဈံ ဇီဝိတာနံ ဝဒါမိ, အဖလံ ဇီဝိတာနံ ဝဒါမိ, မောမူဟံ ဇီဝိတာနံ ဝဒါမိ, န တွေဝ တထာရူပေ ဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေယျ ယထာရူပါနံ ဝိတက္ကာနံ ဝသံ ဂတော သင်္ဃံ ဘိန္ဒေယျ။ ဣမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ , ဝဉ္ဈံ ဇီဝိတာနံ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒါမိ။

“တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘တိဋ္ဌတု တာဝ တတ္တာယ အယော သလာကာယ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ စက္ခုန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ ဟန္ဒာဟံ ဣဒမေဝ မနသိ ကရောမိ – ဣတိ စက္ခု အနိစ္စံ, ရူပါ အနိစ္စာ, စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စံ, စက္ခုသမ္ဖဿော အနိစ္စော, ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ’’’ [အနိစ္စ’’န္တိ (?)] ။

“တိဋ္ဌတု တာဝ တိဏှေန အယောသင်္ကုနာ အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန သောတိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ ဟန္ဒာဟံ ဣဒမေဝ မနသိ ကရောမိ – ဣတိ သောတံ အနိစ္စံ, သဒ္ဒါ အနိစ္စာ, သောတဝိညာဏံ အနိစ္စံ, သောတသမ္ဖဿော အနိစ္စော, ယမ္ပိဒံ သောတသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ။

“တိဋ္ဌတု တာဝ တိဏှေန နခစ္ဆေဒနေန အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန ဃာနိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ ဟန္ဒာဟံ ဣဒမေဝ မနသိ ကရောမိ – ဣတိ ဃာနံ အနိစ္စံ, ဂန္ဓာ အနိစ္စာ, ဃာနဝိညာဏံ အနိစ္စံ, ဃာနသမ္ဖဿော အနိစ္စော, ယမ္ပိဒံ ဃာနသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ။ပေ။ တမ္ပိ အနိစ္စံ။

“တိဋ္ဌတု တာဝ တိဏှေန ခုရေန အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန ဇိဝှိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ ဟန္ဒာဟံ ဣဒမေဝ မနသိ ကရောမိ – ဣတိ ဇိဝှာ အနိစ္စာ, ရသာ အနိစ္စာ, ဇိဝှာဝိညာဏံ အနိစ္စံ, ဇိဝှာသမ္ဖဿော အနိစ္စော, ယမ္ပိဒံ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ တမ္ပိ အနိစ္စံ။

“တိဋ္ဌတု တာဝ တိဏှာယ သတ္တိယာ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ ကာယိန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ ဟန္ဒာဟံ ဣဒမေဝ မနသိ ကရောမိ – ဣတိ ကာယော အနိစ္စော, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ အနိစ္စာ , ကာယဝိညာဏံ အနိစ္စံ, ကာယသမ္ဖဿော အနိစ္စော, ယမ္ပိဒံ ကာယသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ။ပေ။ တမ္ပိ အနိစ္စံ။

“တိဋ္ဌတု တာဝ သောတ္တံ။ ဟန္ဒာဟံ ဣဒမေဝ မနသိ ကရောမိ – ဣတိ မနော အနိစ္စော, ဓမ္မာ အနိစ္စာ, မနောဝိညာဏံ အနိစ္စံ, မနောသမ္ဖဿော အနိစ္စော, ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တမ္ပိ အနိစ္စံ’’။

“ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ။ ယမ္ပိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ တသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာဒိတ္တပရိယာယော, ဓမ္မပရိယာယော’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ပဌမဟတ္ထပါဒောပမသုတ္တံ

၂၃၆. “ဟတ္ထေသု , ဘိက္ခဝေ, သတိ အာဒာနနိက္ခေပနံ ပညာယတိ; ပါဒေသု သတိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမော ပညာယတိ; ပဗ္ဗေသု သတိ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ ပညာယတိ; ကုစ္ဆိသ္မိံ သတိ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ ပညာယတိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုသ္မိံ သတိ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ။ပေ။ ဇိဝှာယ သတိ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ။ပေ။ မနသ္မိံ သတိ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ။ပေ။။

“ဟတ္ထေသု, ဘိက္ခဝေ, အသတိ အာဒာနနိက္ခေပနံ န ပညာယတိ; ပါဒေသု အသတိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမော န ပညာယတိ; ပဗ္ဗေသု အသတိ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ န ပညာယတိ; ကုစ္ဆိသ္မိံ အသတိ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ န ပညာယတိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုသ္မိံ အသတိ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ နုပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ။ပေ။ ဇိဝှာယ အသတိ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ မနသ္မိံ အသတိ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ နုပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခ’’န္တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒုတိယဟတ္ထပာဒောပမသုတ္တံ

၂၄၇. ‘‘ဟတ္ထေသု, ဘိက္ခဝေ, သတိ အာဒါနနိက္ခေပနံ ပညာယတိ; ပါဒေသု သတိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမော ပညာယတိ; ပဗ္ဗေသု သတိ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ ပညာယတိ; ကုစ္ဆိသ္မိံ သတိ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ ပညာယတိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုသ္မိံ သတိ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ…ပေ.… ဇိဝှာယ သတိ…ပေ.… မနသ္မိံ သတိ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ…ပေ.…။

‘‘ဟတ္ထေသု, ဘိက္ခဝေ, အသတိ အာဒါနနိက္ခေပနံ န ပညာယတိ; ပါဒေသု အသတိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမော န ပညာယတိ; ပဗ္ဗေသု အသတိ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ န ပညာယတိ; ကုစ္ဆိသ္မိံ အသတိ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ န ပညာယတိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုသ္မိံ အသတိ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ နုပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခံ…ပေ.… ဇိဝှာယ အသတိ ဇိဝှာသမ္ဖဿပစ္စယာ နုပ္ပဇ္ဇတိ…ပေ.… မနသ္မိံ အသတိ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ နုပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခ’’န္တိ။ ဒသမံ။

သမုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေ သမုဒ္ဒါ ဗာဠိသိကော၊ ခီရရုက္ခေန ကောဋ္ဌိကော။
ကာမဘူ ဥဒာယီ စေဝ၊ အာဒိတ္တေန စ အဋ္ဌမံ။
ဟတ္ထပါဒူပမာ ဒွေဝတိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

## ၁၉. အာသီဝိသဝဂ္ဂေါ

## ၁. အာသီဝိသောပမသုတ္တံ

၂၃၈. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဥဂ္ဂတေဇာ ဃောရဝိသာ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဣမေ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဥဂ္ဂတေဇာ ဃောရဝိသာ ကာလေန ကာလံ ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ, ကာလေန ကာလံ နှာပေတဗ္ဗာ, ကာလေန ကာလံ ဘောဇေတဗ္ဗာ, ကာလေန ကာလံ သံဝေသေတဗ္ဗာ [ပဝေသေတဗ္ဗာ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ။ ယဒါ စ ခော တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဣမေသံ စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ဥဂ္ဂတေဇာနံ ဃောရဝိသာနံ အညတရော ဝါ အညတရော ဝါ ကုပိဿတိ, တတော တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆသိ, မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ ယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကရဏီယံ တံ ကရောဟီ’’’တိ။

‘‘အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဘီတော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ဥဂ္ဂတေဇာနံ ဃောရဝိသာနံ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယေထ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဣမေ ခော, အမ္ဘော ပုရိသ, ပဉ္စ ဝဓကာ ပစ္စတ္ထိကာ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ, ယတ္ထေဝ နံ ပဿိဿာမ တတ္ထေဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမာတိ။ ယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကရဏီယံ တံ ကရောဟီ’’’တိ။

‘‘အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဘီတော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ဥဂ္ဂတေဇာနံ ဃောရဝိသာနံ, ဘီတော ပဉ္စန္နံ ဝဓကာနံ ပစ္စတ္ထိကာနံ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယေထ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဆဋ္ဌော အန္တရစရော ဝဓကော ဥက္ခိတ္တာသိကော ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓော ယတ္ထေဝ နံ ပဿိဿာမိ တတ္ထေဝ သိရော ပါတေဿာမီတိ။ ယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကရဏီယံ တံ ကရောဟီ’’’တိ။

‘‘အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဘီတော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ဥဂ္ဂတေဇာနံ ဃောရဝိသာနံ, ဘီတော ပဉ္စန္နံ ဝဓကာနံ ပစ္စတ္ထိကာနံ, ဘီတော ဆဋ္ဌဿ အန္တရစရဿ ဝဓကဿ ဥက္ခိတ္တာသိကဿ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပ

လာယေထ။ သော ပဿေယျ သုညံ ကမံ။ ယညဒေဝ ဃရံ ပဝိသေယျ ရိတ္တကညေဝ ပဝိသေယျ တုစ္ဆကညေဝ ပ ဝိသေယျ သုညကညေဝ ပဝိသေယျ။ ယညဒေဝ ဘာဇနံ ပရိမသေယျ ရိတ္တကညေဝ ပရိမသေယျ တုစ္ဆကညေဝ ပရိမသေယျ သုညကညေဝ ပရိမသေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ဣဒါနိ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဣမံ သုညံ ကမံ စောရာ ကမဃာတကာ ပဝိသန္တိ [ဝဓိဿန္တိ (သီ. ပီ.)] ။ ယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကရဏီယံ တံ ကရောဟီ'''တိ။

''အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဘီတော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ဥဂ္ဂတေဇာနံ ဃောရဝိသာနံ, ဘီတော ပဉ္စန္နံ ဝဓကာနံ ပစ္စတ္ထိကာနံ, ဘီတော ဆဋ္ဌဿ အန္တရစရဿ ဝဓကဿ ဥက္ခိတ္တာသိကဿ, ဘီတော စောရာနံ က မဃာတကာနံ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယေထ။ သော ပဿေယျ မဟန္တံ ဥဒကဏ္ဏဝံ ဩရိမံ တီရံ သာသင်္ကံ သပ္ပ ဋိဘယံ, ပါရိမံ တီရံ ခေမံ အပ္ပဋိဘယံ။ န စဿ နာဝါ သန္တာရဏီ ဥတ္တရသေတု ဝါ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ဧဝမဿ – 'အယံ ခေါ မဟာဥဒကဏ္ဏဝေါ ဩရိမံ တီရံ သာသင်္ကံ သပ္ပဋိဘယံ, ပါရိမံ တီ ရံ ခေမံ အပ္ပဋိဘယံ, နတ္ထိ စ [န စဿ (သီ. က.), နတ္ထဿ (သျာ. ကံ.)] နာဝါ သန္တာရဏီ ဥတ္တရသေတု ဝါ အပါရာ ပါ ရံ ဂမနာယ။ ယံနူနာဟံ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ သံကဍ္ဎိတွာ ကုလ္လံ ဗန္ဓိတွာ တံ ကုလ္လံ နိဿာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယမမာနော သောတ္ထိနာ ပါရံ ဂစ္ဆေယျ'''န္တိ။

''အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ သံကဍ္ဎိတွာ ကုလ္လံ ဗန္ဓိတွာ တံ ကုလ္လံ နိ ဿာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယမမာနော သောတ္ထိနာ ပါရံ ဂစ္ဆေယျ, တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော [ပါရဂ တော (သီ. သျာ. ကံ.)] ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော။

''ဥပမာ ခေါ မျာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကတာ အတ္ထဿ ဝိညာပနာယ။ အယဉ္စေတ္ထ [အယံ စေဝေတ္ထ (သီ.)] အ တ္ထော – စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဥဂ္ဂတေဇာ ဃောရဝိသာတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နေတံ မဟာဘူတာနံ အဓိဝစနံ – ပထဝီဓာတုယာ, အာပောဓာတုယာ, တေဇောဓာတုယာ, ဝါယောဓာတုယာ။

''ပဉ္စ ဝဓကာ ပစ္စတ္ထိကာတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နေတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစနံ, သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါန က္ခန္ဓဿ, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓဿ, သညုပါဒါနက္ခန္ဓဿ, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓဿ, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓဿ။

''ဆဋ္ဌော အန္တရစရော ဝဓကော ဥက္ခိတ္တာသိကောတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။

''သုညော ဂါမောတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဆန္နေတံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ။ စက္ခုတော စေပိ နံ, ဘိက္ခ ဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဥပပရိက္ခတိ ရိတ္တကညေဝ ခါယတိ, တုစ္ဆကညေဝ ခါယတိ, သုညကညေဝ ခါ ယတိ။ပေ.။ ဇိဝှာတော စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ မနတော စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဥပပရိက္ ခတိ ရိတ္တကညေဝ ခါယတိ, တုစ္ဆကညေဝ ခါယတိ, သုညကညေဝ ခါယတိ။

''စောရာ ဂါမဃာတကာတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဆန္နေတံ ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ။ စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ဟညတိ မနာပါမနာပေသု ရူပေသု; သောတံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဃာနံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဇိဝှာ, ဘိက္ခဝေ, ဟညတိ မနာပါမနာပေသု ရသေသု; ကာယော, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ မနော, ဘိက္ခဝေ, ဟညတိ မနာပါမနာပေသု ဓမ္မေသု။

''မဟာ ဥဒကဏ္ဏဝေါတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နေတံ ဩဃာနံ အဓိဝစနံ – ကာမောဃဿ, ဘဝေါဃဿ, ဒိဋ္ဌော ဃဿ, အဝိဇ္ဇောဃဿ။

''ဩရိမံ တီရံ သာသင်္ကံ သပ္ပဋိဘယန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သက္ကာယဿေတံ အဓိဝစနံ။

''ပါရိမံ တီရံ ခေမံ အပ္ပဋိဘယန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနဿေတံ အဓိဝစနံ။

“ကုလ္လတ္တိ    ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသ္သေတံ အင္ဂင္ဂိကသ္သ မဂ္ဂသ္သ အဓိဝစနံ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

“တသ္သ ဟတ္ထေဟိ စ ဟဒေဟိ စ တယာမောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယာရမ္ဘဿေတံ အဓိဝစနံ။

“တိဏ္ဏော ပာရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရဟတော ဧတံ အဓိဝစန”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၂. ရထောပမသုတ္တံ

၂၃၉. “တီဟိ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခသောမနဿဗဟုလော ဝိဟရတိ, ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓာ ဟောတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကတမေဟိ တီဟိ? ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရော ဟောတိ, ဘောဇနေ မတ္တညူ, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော။

“ကထဉ္စ   , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္ဝာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ, နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ၊ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ; ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ; စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ; ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ; မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သုဘူမိယံ စာတုမဟာပထေ အာဇညရထော ယုတ္တော အဿ ဌိတော ဩဓဿ္တပတောဒေ [ဩဓတပတောဒေ (သျာ. ကံ.), ဩဓသတပတောဒေ (ပီ.)]။ တမေနံ ဒက္ခော ယောဂ္ဂါစရိယော အဿဒမ္မသာရထိ အဘိရုဟိတွာ ဝါမေန ဟတ္ထေန ရသ္မိယော ဂဟေတွာ, ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ပတောဒံ ဂဟေတွာ, ယေနိစ္ဆကံ ယဒိစ္ဆကံ သာရေယျပိ ပစ္စာသာရေယျပိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမေသံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ အာရက္ခာယ သိက္ခတိ , သံယမာယ သိက္ခတိ, ဒမာယ သိက္ခတိ, ဥပသမာယ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ – ‘နေဝ ဒဝါယ, န မဒါယ, န မဏ္ဍနာယ, န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ, ယာပနာယ, ဝိဟိံသူပရတိယာ, ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ, ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခာမိ, နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပါဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ, အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာ’တိ။ သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဝဏံ အာလိမ္ပေယျ ယာဝဒေဝ ရောပနတ္ထာယ [ရောပနတ္ထာယ (သီ. ပီ.), သောဝနတ္ထာယ (သျာ. ကံ.), ကေပနတ္ထာယ (က.)], သေယျထာ ဝါ ပန အက္ခံ အဗ္ဘဉ္ဇေယျ ယာဝဒေဝ ဘာရဿ နိတ္ထရဏတ္ထာယ; ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ – ‘နေဝ ဒဝါယ, န မဒါယ, န မဏ္ဍနာယ, န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ, ယာပနာယ, ဝိဟိံသူပရတိယာ, ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ, ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခာမိ, နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပါဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ, အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာ’တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ ပာဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ။ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခသောမနဿဗဟုလော ဝိဟရတိ, ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓာ ဟောတိ အာသဝါနံ ခယာယာ”တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ကုမ္မောပမသုတ္တံ

၂၄၀. ‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ကုမ္မော ကစ္ဆပော သာယန္ဟသမယံ အနုနဒီတီရေ ဂောစရပသုတော အဟောသိ။ သိင်္ဂါလောပိ [သိဂါလောပိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ခော, ဘိက္ခဝေ, သာယန္ဟသမယံ အနုနဒီတီရေ ဂောစရပသုတော အဟောသိ။ အဒ္ဒသာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကုမ္မော ကစ္ဆပော သိင်္ဂါလံ ဒူရတောဝ ဂောစရပသုတံ။ ဒိသွာန သောဏ္ဍိပဉ္စမာနိ အင်္ဂါနိ သကေ ကပာလေ သမောဒဟိတွာ အပ္ပောသ္သုက္ကော တုဏှီဘူတော သင်္ကသာယတိ။ သိင်္ဂါလောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဒသ ကုမ္မံ ကစ္ဆပံ ဒူရတောဝ ဂောစရပသုတံ။ ဒိသွာန ယေန ကုမ္မော ကစ္ဆပော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ကုမ္မံ ကစ္ဆပံ ပစ္စုပဋ္ဌိတော အဟောသိ – ‘ယဒာယံ ကုမ္မော ကစ္ဆပော သောဏ္ဍိပဉ္စမာနံ အင်္ဂါနံ အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ အင်္ဂံ အဘိနိန္နာမေဿတိ, တတ္ထေဝ နံ ဂဟေတွာ ဥဒ္ဒါလိတွာ ခါဒိဿာမီ’တိ။ ယဒါ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကုမ္မော ကစ္ဆပော သောဏ္ဍိပဉ္စမာနံ အင်္ဂါနံ အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ အင်္ဂံ န အဘိနိန္နာမိ, အထ သိင်္ဂါလော ကုမ္မမှာ နိဗ္ဗိဇ္ဇ ပက္ကာမိ, ဩတာရံ အလဘမာနော။

‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, တုမှေပိ မာရော ပါပိမာ သတတံ သမိတံ ပစ္စုပဋ္ဌိတော – ‘အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဣမေသံ စက္ခုတော ဝါ ဩတာရံ လဘေယျံ…ပေ… ဇိဝှာတော ဝါ ဩတာရံ လဘေယျံ…ပေ… မနတော ဝါ ဩတာရံ လဘေယျ’န္တိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာ ဝိဟရထ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ မာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိနော အဟုဝတ္ထ, မာ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟိနော။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇထ, ရက္ခထ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇထ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ မာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိနော အဟုဝတ္ထ, မာ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟိနော။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇထ, ရက္ခထ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇထ။ ယတော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာ ဝိဟရိဿထ, အထ တုမှေဟိပိ မာရော ပါပိမာ နိဗ္ဗိဇ္ဇ ပက္ကမိဿတိ, ဩတာရံ အလဘမာနော – ကုမ္မမှာဝ သိင်္ဂါလော’’တိ။

‘‘ကုမ္မော အင်္ဂါနိ သကေ ကပာလေ၊
သမောဒဟံ ဘိက္ခု မနောဝိတက္ကေ။
အနိဿိတော အညမဟေဌယာနော၊
ပရိနိဗ္ဗုတော နူပဝဒေယျ ကဉ္စီ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. ပဌမဒါရုက္ခန္ဓောပမသုတ္တံ

၂၄၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ တီရေ။ အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝါ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယှမာနံ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, အမုံ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယှမာန’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘သစေ သော, ဘိက္ခဝေ, ဒါရုက္ခန္ဓော န ဩရိမံ တီရံ ဥပဂစ္ဆတိ, န ပါရိမံ တီရံ ဥပဂစ္ဆတိ, န မဇ္ဈေ သံသီဒိဿတိ, န ထလေ ဥဿီဒိဿတိ, န မနုဿဂ္ဂါဟော ဂဟေဿတိ, န အမနုဿဂ္ဂါဟော ဂဟေဿတိ, န အာဝဋ္ဋဂ္ဂါဟော ဂဟေဿတိ, န အန္တောပူတိ ဘဝိဿတိ; ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဒါရုက္ခန္ဓော သမုဒ္ဒနိန္နော ဘဝိဿတိ သမုဒ္ဒပေါဏော သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရော။ တံ ကိဿ ဟေတု? သမုဒ္ဒနိန္နော, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတော သမုဒ္ဒပေါဏော သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရော။

‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သစေ တုမှေပိ န ဩရိမံ တီရံ ဥပဂစ္ဆထ, န ပါရိမံ တီရံ ဥပဂစ္ဆထ; န မဇ္ဈေ သံသီဒိဿထ, န ထလေ ဥဿီဒိဿထ, န မနုဿဂ္ဂါဟော ဂဟေဿတိ, န အမနုဿဂ္ဂါဟော ဂဟေဿတိ, န အာဝဋ္ဋဂ္ဂါဟော ဂဟေဿတိ, န အန္တောပူတီ ဘဝိဿထ; ဧဝံ တုမှေ , ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနနိန္နာ ဘဝိဿထ နိဗ္ဗာနပေါဏာ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နိဗ္ဗာနနိန္နာ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ နိဗ္ဗာနပေါဏာ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရာ’’တိ။
ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကိံ နု ခော, ဘန္တေ, ဩရိမံ တီရံ, ကိံ ပါရိမံ တီရံ, ကော မဇ္ဈေ

ဈေ သံသာဒေ [သံသီဒေ (က.), သံသီဒိတော (သျာ. ကံ.)] , ကော ထလေ ဥဿာဒေ, ကော မနုဿဂ္ဂဟော, ကော အမနုဿဂ္ဂဟော, ကော အာဝဋ္ဋဂ္ဂဟော, ကော အန္တောပူတိဘာဝေါ”တိ?

“‘ဩရိမံ တီရ’န္တိ ခေါ, ဘိက္ခု, ဆန္နေတံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ။ ‘ပါရိမံ တီရ’န္တိ ခေါ , ဘိက္ခု, ဆန္နေတံ ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ။ ‘မဇ္ဈေ သံသာဒေါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခု, နန္ဒိရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ ‘ထလေ ဥဿာဒေါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခု, အသ္မိမာနဿေတံ အဓိဝစနံ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခု, မနုဿဂ္ဂဟော? ဣဓ, ဘိက္ခု, ဂိဟီဟိ သံသဋ္ဌော [ဂိဟိသံသဋ္ဌော (က.)] ဝိဟရတိ, သဟနန္ဒီ သဟသောကီ, သုခိတေသု သုခိတော, ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခိတော, ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု အတ္တနာ တေသု ယောဂံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခု, မနုဿဂ္ဂဟော။

“ကတမော စ, ဘိက္ခု, အမနုဿဂ္ဂဟော? ဣဓ, ဘိက္ခု, ဧကစ္စော အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ – ‘ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ’တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခု, အမနုဿဂ္ဂဟော။ ‘အာဝဋ္ဋဂ္ဂဟော’တိ ခေါ, ဘိက္ခု, ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခု, အန္တောပူတိဘာဝေါ? ဣဓ, ဘိက္ခု, ဧကစ္စော ဒုဿီလော ဟောတိ ပါပဓမ္မော အသုစိသင်္ကဿရသမာစာရော ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော အဿမဏော သမဏပဋိညော အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော အန္တောပူတိ အဝဿုတော ကသမ္ဗုဇာတော။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခု, ‘အန္တောပူတိဘာဝေါ’”တိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန နန္ဒော ဂောပါလကော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ ဌိတော ဟောတိ။ အထ ခေါ နန္ဒော ဂောပါလကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဟံ ခေါ, ဘန္တေ, န ဩရိမံ တီရံ ဥပဂစ္ဆာမိ, န ပါရိမံ တီရံ ဥပဂစ္ဆာမိ, န မဇ္ဈေ သံသီဒိဿာမိ, န ထလေ ဥဿီဒိဿာမိ, န မံ မနုဿဂ္ဂဟော ဂဟေဿတိ, န အမနုဿဂ္ဂဟော ဂဟေဿတိ, န အာဝဋ္ဋဂ္ဂဟော ဂဟေဿတိ, န အန္တောပူတိ ဘဝိဿာမိ။ လဘေယျာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။ “တေန ဟိ တွံ, နန္ဒ, သာမိကာနံ ဂါဝေါ နိယျာတေဟီ”တိ [နိယျာဒေဟီတိ (သီ.), နိယျာဒေဟီတိ (သျာ. ကံ. ပီ.)]။ “ဂမိဿန္တိ, ဘန္တေ, ဂါဝေါ ဝစ္ဆဂိဒ္ဓိနိယော”တိ။ “နိယျာတေဟေဝ တွံ, နန္ဒ, သာမိကာနံ ဂါဝေါ”တိ။ အထ ခေါ နန္ဒော ဂောပါလကော သာမိကာနံ ဂါဝေါ နိယျာတေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “နိယျာတိတာ [နိယျာတာ (သျာ. ကံ. က. သီ. အဋ္ဌ.)] , ဘန္တေ, သာမိကာနံ ဂါဝေါ။ လဘေယျာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။ အလတ္ထ ခေါ နန္ဒော ဂောပါလကော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော စ ပနာယသ္မာ နန္ဒော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော…ပေ.… အညတရော စ ပနာယသ္မာ နန္ဒော အရဟတံ အဟောသီတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ဒုတိယဒါရုက္ခန္ဓောပမသုတ္တံ

၂၄၂. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကိမိလာယံ [ကိမ္ဗိလာယံ (သီ. ပီ.), ကိမ္ဗိလာယံ (သျာ. ကံ.)] ဝိဟရတိ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ တီရေ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယှမာနံ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, အမုံ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယှမာန”န္တိ? “ဧဝံ ဘန္တေ”။ပေ.။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ ကိမိလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဩရိမံ တီရံ။ပေ.။ ကတမော စ, ကိမိလ, အန္တောပူတိဘာဝေါ။ ဣဓ, ကိမိလ, ဘိက္ခု အညတရံ သံကိလိဋ္ဌံ အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတိ ယထာရူပာယ အာပတ္တိယာ န ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကိမိလ, အန္တောပူတိဘာဝေါတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. အဝဿုတပရိယာယသုတ္တံ

၂၄၃. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကာပိလဝတ္ထဝါနံ သကျာနံ နဝံ သန္ထာဂါရံ [သန္ဓာဂါရံ (က.)] အစိရကာရိတံ ဟောတိ အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ [အနဇ္ဈာဝုတ္ထံ (သီ.

သ္သာ. ကံ. ပီ.)] သမဏေန ဝာ ဗ္ရာဟ္မဏေန ဝာ ကေနစိ ဝါ မနုဿဘူတေန။ အထ ခေါ ကာပိလဝတ္ထဝါ သက္ယာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ ကာပိလဝတ္ထဝါ သက္ယာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – "ဣဓ, ဘန္တေ, ကာပိလဝတ္ထဝါနံ သက္ယာနံ နဝံ သန္ထာဂါ ရံ အစိရကာရိတံ [အစိရကာရိတံ ဟောတိ (က.)] အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ သမဏေန ဝာ ဗ္ရာဟ္မဏေန ဝာ ကေနစိ ဝါ မနုဿဘူတေ န ။ တံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပဌမံ ပရိဘုဉ္ဇတု။ ဘဂဝတာ ပဌမံ ပရိဘုတ္တံ ပစ္ဆာ ကာပိလဝတ္ထဝါ သက္ယာ ပရိဘုဉ္ဇိဿ န္တိ။ တဒဿ ကာပိလဝတ္ထဝါနံ သက္ယာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ"တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာ ဝေန။

အထ ခေါ ကာပိလဝတ္ထဝါ သက္ယာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန နဝံ သန္ထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သဗ္ဗသန္ထရိံ [သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (က.)] သန္ထာဂါရံ သန္ထရိတွာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေလပ္ပဒီပံ အာရောပေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – "သဗ္ဗသန္ထရိသန္ထတံ [သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (သီ. ပီ. က.)], ဘန္တေ, သန္ထာဂါရံ, အာသနာနိ ပညတ္တာနိ, ဥဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာပိတော, တေလပ္ပဒီပေါ အာရောပိတော။ ယဿ ဒါနိ , ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန နဝံ သန္ထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ထာဂါရံ ပဝိ သိတွာ မဇ္ဈိမံ ထမ္ဘံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒိ။ ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ ခေါ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒိ ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ။ ကာပိလဝတ္ထဝါ သက္ယာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပုရတ္ထိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပစ္ဆိမာဘိမုခါ နိသီဒိံသု ဘဂဝန္တံ ယေဝ ပုရက္ခတွာ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ကာပိလဝတ္ထဝေ သက္ယေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥယျောဇေသိ – "အဘိက္ကန္တာ ခေါ, ဂေါတမာ, ရတ္တိ။ ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညထာ"တိ ။ "ဧဝံ , ဘန္တေ"တိ ခေါ ကာပိလဝတ္ထဝါ သက္ယာ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာ ယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေသု ကာပိလဝတ္ထဝေသု သက္ယေသု အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာ မန္တေသိ – "ဝိဂတထိနမိဒ္ဓော ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခုသင်္ဃော။ ပဋိဘာတု တံ, မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခူနံ ဓမ္မီ ကထာ။ ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတိ; တမဟံ အာယမိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ, ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာ နော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေ ယျံ ကပ္ပေသိ , ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ, သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – "အာဝုသော ဘိက္ခဝေ"တိ။ "အာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မ တော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ – "အဝဿုတပရိ ယာယဉ္စ ဝေါ, အာဝုသော, ဒေသေဿာမိ, အနဝဿုတပရိယာယဉ္စ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိ ဿာမီ"တိ။ "ဧဝမာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

"ကထံ, အာဝုသော, အဝဿုတော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသ္သတိ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာ ဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ ။ ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသ္သတိ စ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပ ဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အဝဿုတော စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု။ပေ.။ အဝဿုတော ဇိဝှာဝိညေယျေသု ရသေသု။ပေ.။ အဝဿု တော မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု။ ဧဝံဝိဟာရိဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခုံ စက္ခုတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ လဘတေဝ မာရော ဩတာရံ, လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ပေ.။ ဇိဝှာတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, လဘတေဝ [လဘေထ

(က.)] မာရော ဩတာရံ , လဘတိ [လဘေထ (က.)] မာရော အာရမ္မဏံ။ပေ.။ မနတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, လဘတေဝ မာရော ဩတာရံ, လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, နဠာကရံ တ တိဏာကရံ တ သုက္ခံ ကောလာပံ တေရောဝဿိကံ။ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ နံ ဒိသာယ ပုရိသော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဥပသင်္ကမေယျ, လဘေထေဝ [လဘေထ (က.)] အဂ္ဂိ ဩတာရံ, လဘေထ အဂ္ဂိ အာရမ္မဏံ; ပစ္ဆိမာယ စေပိ နံ ဒိသာယ ပုရိသော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဥပသင်္ကမေယျ။ပေ.။ ဥတ္တရာယ စေပိ နံ ဒိသာယ။ပေ.။ ဒက္ခိဏာယ စေပိ နံ ဒိသာယ။ပေ.။ ဟေဋ္ဌိမတော စေပိ နံ။ပေ.။ ဥပရိမတော စေပိ နံ။ ယတော ကုတောစိ စေပိ နံ ပုရိသော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဥပသင်္ကမေယျ, လဘေထေဝ အဂ္ဂိ ဩတာရံ လဘေထ အဂ္ဂိ အာရမ္မဏံ။ ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ဧဝံဝိဟာရိံ ဘိက္ခုံ စက္ခုတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, လဘတေဝ မာရော ဩတာရံ, လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ပေ.။ ဇိဝှာတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ။ပေ.။ မနတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, လဘတေဝ မာရော ဩတာရံ, လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ဧဝံဝိဟာရိဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခုံ ရူပာ အဓိဘံသု, န ဘိက္ခု ရူပေ အဓိဘောသိ; သဒ္ဒါ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု, န ဘိက္ခု သဒ္ဒေ အဓိဘောသိ; ဂန္ဓာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု, န ဘိက္ခု ဂန္ဓေ အဓိဘောသိ; ရသာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု, န ဘိက္ခု ရသေ အဓိဘောသိ; ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု, န ဘိက္ခု ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ အဓိဘောသိ ; ဓမ္မာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု, န ဘိက္ခု ဓမ္မေ အဓိဘောသိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဘိက္ခု ရူပာဓိဘူတော, သဒ္ဒါဓိဘူတော, ဂန္ဓာဓိဘူတော, ရသာဓိဘူတော, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဓိဘူတော, ဓမ္မာဓိဘူတော, အဓိဘူတော, အနဓိဘူ, [အနဓိဘူတော (သီ. သျာ. ကံ. က.)] အဓိဘံသု နံ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပောနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, အဝဿုတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, အနဝဿုတော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော , တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဘိက္ခု အနဝဿုတော စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု။ပေ.။ အနဝဿုတော မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု။ ဧဝံဝိဟာရိဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခုံ စက္ခုတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, နေဝ လဘတိ မာရော ဩတာရံ, န လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ပေ.။ ဇိဝှာတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ။ပေ.။ မနတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, နေဝ လဘတိ မာရော ဩတာရံ, န လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကူဋာကရံ တ သာလာ တ ဗဟလမတ္တိကာ အဒ္ဒါဝလေပနာ။ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ နံ ဒိသာယ ပုရိသော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဥပသင်္ကမေယျ, နေဝ လဘေထ အဂ္ဂိ ဩတာရံ, န လဘေထ အဂ္ဂိ အာရမ္မဏံ။ပေ.။ ပစ္ဆိမာယ စေပိ နံ။ ဥတ္တရာယ စေပိ နံ။ ဒက္ခိဏာယ စေပိ နံ။ ဟေဋ္ဌိမတော စေပိ နံ။ ဥပရိမတော စေပိ နံ။ ယတော ကုတောစိ စေပိ နံ ပုရိသော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဥပသင်္ကမေယျ, နေဝ လဘေထ အဂ္ဂိ ဩတာရံ, န လဘေထ အဂ္ဂိ အာရမ္မဏံ။ ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ဧဝံဝိဟာရိံ ဘိက္ခုံ စက္ခုတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, နေဝ လဘတိ မာရော ဩတာရံ, န လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ပေ.။ မနတော စေပိ နံ မာရော ဥပသင်္ကမတိ, နေဝ လဘတိ မာရော ဩတာရံ, န လဘတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ဧဝံဝိဟာရီ စာဝုသော, ဘိက္ခု ရူပေ အဓိဘောသိ, န ရူပါ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု; သဒ္ဒေ ဘိက္ခု အဓိဘောသိ, န သဒ္ဒါ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု; ဂန္ဓေ ဘိက္ခု အဓိဘောသိ, န ဂန္ဓာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု; ရသေ ဘိက္ခု အဓိဘောသိ, န ရသာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု; ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ဘိက္ခု အဓိဘောသိ, န ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု; ဓမ္မေ ဘိက္ခု အဓိဘောသိ, န ဓမ္မာ ဘိက္ခုံ အဓိဘံသု။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဘိက္ခု ရူပာဓိဘူ, သဒ္ဒါဓိဘူ, ဂန္ဓာဓိဘူ, ရသာဓိဘူ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဓိဘူ, ဓမ္မာဓိဘူ, အဓိဘူ, အနဓိဘူတော [အနဓိဘူတော ကေဟိစိ ကိလေသေဟိ (က.)], အဓိဘောသိ တေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ သံကိလေသိကေ ပောနောဗ္ဘဝိကေ သဒရေ ဒုက္ခဝိပါကေ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယေ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, အနဝဿုတော ဟောတီ”တိ။

အထ ခော ဘဂဝတ ဝုဋ္ဌဟိတွတ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာမန္တေသိ – ''သာဓု သာဓု, မောဂ္ဂလ္လာန! သာဓု ခော တွံ, မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခူနံ အဝဿုတပရိယာယဉ္စ အနဝဿုတပရိယာယဉ္စ အဘာသီ''တိ။

ဣဒမဝေါစ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော။ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဒုက္ခဓမ္မသုတ္တံ

၂၄၄. ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗေသံယေဝ ဒုက္ခဓမ္မာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တထာ ခော ပနဿ ကာမာ ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ, ယထာဿ ကာမေ ပဿတော, ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမသ္နေဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမပရိဠာဟော, သော နာနုသေတိ။ တထာ ခော ပနဿ စာရော စ ဝိဟာရော စ အနုဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ, ယထာ စရန္တံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ နာနုသေန္တိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗေသံယေဝ ဒုက္ခဓမ္မာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ? 'ဣတိ ရူပံ, ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော, ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝေဒနာ။ ဣတိ သညာ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ဝိညာဏံ, ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော, ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော'တိ – ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗေသံယေဝ ဒုက္ခဓမ္မာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ကာမာ ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ? ယထာဿ ကာမေ ပဿတော, ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမသ္နေဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမပရိဠာဟော, သော နာနုသေတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂါရကာသု သာဓိကပေါရိသာ ပုဏ္ဏာ အင်္ဂါရာနံ ဝီတစ္စိကာနံ ဝီတဓူမာနံ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော။ တမေနံ ဒွေ ဗလဝန္တော ပုရိသာ နာနာဗာဟာသု ဂဟေတွာ, တံ အင်္ဂါရကာသုံ ဥပကဍ္ဎေယျုံ။ သော ဣတိစီတိစေဝ ကာယံ သန္နာမေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဉာတ [ဉာဏံ (က.)] ဉှိ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ [ပုရိသဿ ဟောတိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.), ပုရိသဿ ဟေတု ဟောတိ (က.) မ. နိ. ၂.၄၅] ဣမံ စာဟံ အင်္ဂါရကာသုံ ပပတိဿာမိ, တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆိဿာမိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော , ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခုနော အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ, ယထာဿ ကာမေ ပဿတော, ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမသ္နေဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမပရိဠာဟော, သော နာနုသေတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စာရော စ ဝိဟာရော စ အနုဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ, ယထာ စရန္တံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ နာနုဿဝန္တိ [နာနုသေန္တိ (က.)] ? သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဗဟုကဏ္ဋကံ ဒာယံ ပဝိသေယျ။ တဿ ပုရတောပိ ကဏ္ဋကော, ပစ္ဆတောပိ ကဏ္ဋကော, ဥတ္တရတောပိ ကဏ္ဋကော, ဒက္ခိဏတောပိ ကဏ္ဋကော, ဟေဋ္ဌတောပိ ကဏ္ဋကော, ဥပရိတောပိ ကဏ္ဋကော။ သော သတောဝ အဘိက္ကမေယျ, သတောဝ ပဋိက္ကမေယျ – 'မာ မံ ကဏ္ဋကော'တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, အယံ ဝုစ္စတိ အရိယဿ ဝိနယေ ကဏ္ဋကော''တိ။ ဣတိ ဝိဒိတွာ [ကဏ္ဍကော။ တံ ကဏ္ဍကောတိ ဣတိ ဝိဒိတွာ (သီ.)] သံဝရော စ အသံဝရော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသံဝရော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယဿတိ စ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယဿတိ စ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, အသံဝရော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သံဝရော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံဝရော ဟောတိ။

‘‘တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံ စရတော ဧဝံ ဝိဟရတော ကဒါစိ ကရဟစိ သတိသမ္မောသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ပာပကာ အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ, ဒန္ဓော, ဘိက္ခဝေ, သတုပ္ပာဒော။ အထ ခေါ နံ ခိပ္ပမေဝ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဒိဝသံသန္တတ္တေ [ဒိဝသသန္တတ္တေ (သီ.)] အယောကဋာဟေ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ နိပါတေယျ။ ဒန္ဓော, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကဖုသိတာနံ နိပါတော, အထ ခေါ နံ ခိပ္ပမေဝ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တဿ စေ ဘိက္ခုနော ဧဝံ စရတော, ဧဝံ ဝိဟရတော ကဒါစိ ကရဟစိ သတိသမ္မောသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အကုသလာ သရသင်္ကပ္ပာ သံယောဇနိယာ, ဒန္ဓော, ဘိက္ခဝေ, သတုပ္ပာဒော။ အထ ခေါ နံ ခိပ္ပမေဝ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စာရော စ ဝိဟာရော စ အနုဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ; ယထာ စရန္တံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ နာနုဿဝေန္တိ။ တဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ ဧဝံ စရန္တံ ဧဝံ ဝိဟရန္တံ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ, ဘောဂေဟိ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျုံ – ‘ဟေ [ဧဝံ (သီ.)], ဘော ပုရိသ, ကိံ တေ ဣမေ ကာသာဝါ အနုဒဟန္တိ, ကိံ မုဏ္ဍော ကပါလမနုစရသိ, ဧဟိ ဟီနာယာဝတ္တိတွာ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇဿု, ပုညာနိ စ ကရောဟီ’တိ။ သော ဝတ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ စရန္တော ဧဝံ ဝိဟရန္တော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ။ အထ မဟာဇနကာယော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလ-ပိဋကံ အာဒာယ – ‘မယံ ဣမံ ဂင်္ဂံ နဒိံ ပစ္ဆာနိန္နံ ကရိဿာမ ပစ္ဆာပောဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရ’န္တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု ခေါ သော မဟာဇနကာယော ဂင်္ဂံ နဒိံ ပစ္ဆာနိန္နံ ကရေယျ ပစ္ဆာပောဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရ’’န္တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘ဂင်္ဂါ, ဘန္တေ, နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; သာ န သုကရာ ပစ္ဆာနိန္နာ ကာတုံ ပစ္ဆာပောဏာ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရာ။ ယာဝဒေဝ စ ပန သော မဟာဇနကာယော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တဉ္စေ ဘိက္ခုံ ဧဝံ စရန္တံ ဧဝံ ဝိဟရန္တံ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ ဘောဂေဟိ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျုံ – ‘ဟေ, ဘော ပုရိသ, ကိံ တေ ဣမေ ကာသာဝါ အနုဒဟန္တိ, ကိံ မုဏ္ဍော ကပါလမနုစရသိ, ဧဟိ ဟီနာယာဝတ္တိတွာ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇဿု, ပုညာနိ စ ကရောဟီ’တိ။ သော ဝတ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ စရန္တော ဧဝံ ဝိဟရန္တော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယဉှိ တံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ ဒီဃရတ္တံ ဝိဝေကနိန္နံ ဝိဝေကပောဏံ ဝိဝေကပဗ္ဘာရံ, တထာ [ကဉ္စ (သျာ. ကံ. က.)] ဟီနာယာဝတ္တိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ’’တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ကိံသုကောပမသုတ္တံ

၂၄၅. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေနညတရော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ယတော ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ’’တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု အသန္တံ့ပြေဘော တသ္မ ဘိက္ခုသ္မ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန [ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန (သ္မာ. ကံ. က.)], ယေနညတရော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေစ – ''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ''တိ? ''ယတော ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စန္နံ ဥပာဒါနက္ခန္ဓာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ''တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု အသန္တံ့ပြေဘော တသ္မ ဘိက္ခုသ္မ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန, ယေနညတရော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေစ – ''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ''တိ? ''ယတော ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ''တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု အသန္တံ့ပြေဘော တသ္မ ဘိက္ခုသ္မ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန, ယေနညတရော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေစ – ''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ''တိ? ''ယတော ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ , သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဧတ္တာဝတာ, ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ''တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု အသန္တံ့ပြေဘော တသ္မ ဘိက္ခုသ္မ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ – ''ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ယေနညတရော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေစံ – ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, သော ဘိက္ခု မံ ဧတဒဝေစ – 'ယတော ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ'တိ။ အထ ခွာဟံ, ဘန္တေ, အသန္တံ့ပြေဘော တသ္မ ဘိက္ခုသ္မ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန , ယေနညတရော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေစံ – 'ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, သော ဘိက္ခု မံ ဧတဒဝေစ – 'ယတော ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စန္နံ ဥပာဒါနက္ခန္ဓာနံ။ပေ။ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ'တိ။ အထ ခွာဟံ, ဘန္တေ, အသန္တံ့ပြေဘော တသ္မ ဘိက္ခုသ္မ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံ ( ) [(ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစံ) (က.)]။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတီ''တိ?

''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခု, ပုရိသဿ ကိံသုကော အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော အဿ။ သော ယေနညတရော ပုရိသော ကိံသုကဿ ဒဿာဝီ တေနုပသင်္ကမေယ္ယ။ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပုရိသံ ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'ကီဒိသော, ဘော ပုရိသ, ကိံသုကော'တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'ကာဠကော ခေါ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကိံသုကော – သေယ္ယထာပိ ဈာမခါဏူ'တိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခု, သမယေန တာဒိသောဝဿ ကိံသုကော ယထာပိ [ယထာ (သီ. သ္မာ. ကံ.) ဒုတိယတရာဒီသု ပန ''ယထာပိ''တွေဝ ဒိဿတိ] တဿ ပုရိသဿ ဒဿနံ။ အထ ခေါ, သော ဘိက္ခု, ပုရိသော အသန္တံ့ပြေဘော တဿ ပုရိသဿ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန, ယေနညတရော ပုရိသော ကိံသုကဿ ဒဿာဝီ တေနုပသင်္ကမေယ္ယ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပုရိသံ ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'ကီဒိသော , ဘော ပုရိသ, ကိံသုကော'တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'လောဟိတကော ခေါ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကိံသုကော – သေယ္ယထာပိ မံသပေသီ'တိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခု, သမယေန တာဒိသောဝဿ ကိံသုကော ယထာပိ တဿ ပုရိသဿ ဒဿနံ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ပုရိသော အသန္တံ့ပြေဘော တဿ ပုရိသဿ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန, ယေနညတရော ပုရိသော ကိံသုကဿ ဒဿာဝီ တေနုပသင်္ကမေယ္ယ ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပုရိသံ ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'ကီဒိသော, ဘော ပုရိသ, ကိံသုကော'တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'ဩစီရကဇာတော [ဩဓိရကဇာတော (သီ.), ဩဒိရကဇာတော (ပီ.)] ခေါ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကိံသုကော အာဒိန္နသိပာဋိကော – သေယ္ယထာပိ သိရီသော'တိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခု, သမယေန တာဒိသောဝဿ ကိံသုကော, ယထာပိ တဿ ပုရိသဿ ဒဿနံ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ပုရိသော အသန္တံ့ပြေဘော တဿ ပုရိသဿ ပဥှာဟဝေယ္ယာကရဏေန , ယေနညတရော ပုရိသော ကိံသုကဿ ဒဿာဝီ တေနုပသင်္ကမေယ္ယ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပုရိသံ ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'ကီဒိသော, ဘော ပုရိသ, ကိံသုကော'တိ? သော ဧဝံ

ဝဒေယျ – ‘ဗဟလပတ္တပလာသော သန္ဒစ္ဆာယော [သဏ္ဍစ္ဆာယော (သျာ. ကံ.)] ခော, အမ္ဘော ပုရိသ, ကိံသု ကော – သေယျထာပိ နိဂ္ရောဓော’တိ။ တေန ခော ပန, ဘိက္ခု, သမယေန တာဒိသောဝဿ ကိံသုကော, ယထာပိ တဿ သ ပုရိသဿ ဒဿနံ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခု, ယထာ ယထာ အဓိမုတ္တာနံ တေသံ သပ္ပုရိသာနံ ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတိ, တထာ တထာ ခော တေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ ဗျာကတံ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခု, ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ ဒဠှုဒ္ဒာပံ [ဒဠှဟုဒ္ဒာပံ (သီ. ပီ.)] ဒဠှပာကာရတောရဏံ ဆဒ္ဒွာရံ။ တတြဿ ဒေါဝါရိကော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ, အညာတာနံ နိဝာရေတာ, ဉာတာနံ ပဝေသေတာ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ အာဂန္တွာ သီဃံ ဒူတယုဂံ တံ ဒေါဝါရိကံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ကဟံ, ဘော ပုရိသ, ဣမဿ နဂရဿ နဂရဿာမီ’တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဧသော, ဘန္တေ, မဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကေ နိသိန္နော’တိ။ အထ ခော တံ သီဃံ ဒူတယုဂံ နဂရဿာမိကဿ ယထာဘူတံ ဝစနံ နိယျာတေတွာ ယထာဂတမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ အာဂန္တွာ သီဃံ ဒူတယုဂံ။ပေ.။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ အာဂန္တွာ သီဃံ ဒူတယုဂံ တံ ဒေါဝါရိကံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ကဟံ, ဘော ပုရိသ, ဣမဿ နဂရဿာမီ’တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဧသော, ဘန္တေ, မဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကေ နိသိန္နော’တိ။ အထ ခော တံ သီဃံ ဒူတယုဂံ နဂရဿာမိကဿ ယထာဘူတံ ဝစနံ နိယျာတေတွာ ယထာဂတမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ။

“ဥပမာ ခော မျာယံ, ဘိက္ခု, ကတာ အတ္ထဿ ဝိညာပနာယ။ အယဉ္စေတ္ထ အတ္ထော – ‘နဂရ’န္တိ ခော, ဘိက္ခု, ဣမဿေတံ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ အဓိဝစနံ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဿ ဩဒနကုမ္မာသူပစယဿ အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မဿ။ ‘ဆ ဒွာရာ’တိ ခော, ဘိက္ခု, ဆန္နေတံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ။ ‘ဒေါဝါရိကော’တိ ခော, ဘိက္ခု, သတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ‘သီဃံ ဒူတယုဂ’န္တိ ခော, ဘိက္ခု, သမထဝိပဿနာနေတံ အဓိဝစနံ။ ‘နဂရဿာမီ’တိ ခော, ဘိက္ခု, ဝိညာဏဿေတံ အဓိဝစနံ။ ‘မဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကော’တိ ခော , ဘိက္ခု, စတုန္နေတံ မဟာဘူတာနံ အဓိဝစနံ – ပထဝီဓာတုယာ, အာပောဓာတုယာ, တေဇောဓာတုယာ, ဝါယောဓာတုယာ။ ‘ယထာဘူတံ ဝစန’န္တိ ခော, ဘိက္ခု, နိဗ္ဗာနဿေတံ အဓိဝစနံ။ ‘ယထာဂတမဂ္ဂော’တိ ခော, ဘိက္ခု, အရိယဿေတံ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ အဓိဝစနံ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိဿာ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဝီဏောပမသုတ္တံ

၂၄၆. “ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုဿ ဝာ ဘိက္ခုနိယာ ဝာ စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဆန္ဒော ဝာ ရာဂေါ ဝာ ဒေါသော ဝာ မောဟော ဝာ ပဋိဃံ ဝာပိ [ပဋိဃံ ဝာ (သီ.)] စေတသော, တတော စိတ္တံ နိဝာရေယျ။ သဘယော စေသော မဂ္ဂေါ သပ္ပဋိဘယော စ သကဏ္ဋကော စ သဂဟနော စ ဥမ္မဂ္ဂေါ စ ကုမ္မဂ္ဂေါ စ ဒုဟိတိကော စ။ အသပ္ပုရိသသေဝိတော စေသော မဂ္ဂေါ, န စေသော မဂ္ဂေါ သပ္ပုရိသေဟိ သေဝိတော။ န တွံ ဧတံ အရဟာသီတိ။ တတော စိတ္တံ နိဝာရယေ စက္ခုဝိညေယျေဟိ ရူပေဟိ။ပေ.။ ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုဿ ဝာ ဘိက္ခုနိယာ ဝာ ဇိဝှာဝိညေယျေသု ရသေသု။ပေ.။ မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဆန္ဒော ဝာ ရာဂေါ ဝာ ဒေါသော ဝာ မောဟော ဝာ ပဋိဃံ ဝာပိ စေတသော တတော စိတ္တံ နိဝာရေယျ။ သဘယော စေသော မဂ္ဂေါ သပ္ပဋိဘယော စ သကဏ္ဋကော စ သဂဟနော စ ဥမ္မဂ္ဂေါ စ ကုမ္မဂ္ဂေါ စ ဒုဟိတိကော စ။ အသပ္ပုရိသသေဝိတော စေသော မဂ္ဂေါ, န စေသော မဂ္ဂေါ သပ္ပုရိသေဟိ သေဝိတော။ န တွံ ဧတံ အရဟာသီတိ။ တတော စိတ္တံ နိဝာရယေ မနောဝိညေယျေဟိ ဓမ္မေဟိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကိဋ္ဌံ သမ္ပန္နံ။ ကိဋ္ဌာရက္ခော [ကိဋ္ဌာရက္ခကော (သီ.)] စ ပမတ္တော, ဂေါဏော စ ကိဋ္ဌာဒေါ အဒုံ ကိဋ္ဌံ ဩတရိတွာ ယာဝဒတ္ထံ မဒံ အာပဇ္ဇေယျ ပမာဒံ အာပဇ္ဇေယျ ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဆသု ဖဿာယတနေသု အသံဝုတကာရီ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ယာဝဒတ္ထံ မဒံ အာပဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကိဋ္ဌံ သမ္ပန္နံ ကိဋ္ဌာရက္ခော စ အပ္ပမတ္တော ဂေါဏော စ ကိဋ္ဌာဒေါ အဒုံ ကိဋ္ဌံ ဩတရေယျ။ တမေနံ ကိဋ္ဌာရက္ခော နာသာယံ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှေယျ။ နာသာယံ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဟေတွာ ဥပရိဃဋာ

ယံ သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှေဟျ။ ဥပရိဃဋ္ဋာယံ သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ ဒဏ္ဍေန သုတာဠိတံ တာဠေယျ။ ဒဏ္ဍေန သုတာဠိတံ တာဠေတွာ ဩသဇ္ဇေယျ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ ။ပေ။ တတိယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကေဏော ကိဋ္ဌာဒော အဒုံ ကိဋ္ဌံ ဩတရေယျ။ တမေနံ ကိဋ္ဌာရက္ခော နာသာယံ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှေဟျ။ နာသာယံ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဟေတွာ ဥပရိဃဋ္ဋာယံ သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှေဟျ။ ဥပရိဃဋ္ဋာယံ သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ ဒဏ္ဍေန သုတာဠိတံ တာဠေယျ။ ဒဏ္ဍေန သုတာဠိတံ တာဠေတွာ ဩသဇ္ဇေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, ကေဏော ကိဋ္ဌာဒော ကာမံ ဂါမဂတော ဝါ အရညဂတော ဝါ, ဌာနဗဟုလော ဝါ အဿ နိသဇ္ဇဗဟုလော ဝါ န တံ ကိဋ္ဌံ ပုန ဩတရေယျ – တမေဝ ပုရိမံ ဒဏ္ဍသမ္ဖဿံ သမနုဿရန္တော။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယတော ခော ဘိက္ခုနော ဆသု ဖဿာယတနေသု စိတ္တံ ဥဒုဇိတံ ဟောတိ သုဒုဇိတံ, အဇ္ဈတ္တမေဝ သန္တိဋ္ဌတိ, သန္နိသီဒတိ, ဧကောဒိ ဟောတိ, သမာဓိယတိ။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ ဝီဏာယ သဒ္ဒော အဿုတပုဗ္ဗော အဿ။ သော ဝီဏာသဒ္ဒံ သုဏေယျ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အမ္ဘော, ကဿ [ကိဿ (သီ. ပီ.)] နု ခော ဧသော သဒ္ဒော ဧဝံ ရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော'တိ? တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ဧသော ခော, ဘန္တေ, ဝီဏာ နာမ, ယဿာ ဧသော သဒ္ဒော ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော'တိ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ဂစ္ဆထ မေ, ဘော, တံ ဝီဏံ အာဟရထာ'တိ။ တဿ တံ ဝီဏံ အာဟရေယျုံ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အယံ ခော သာ, ဘန္တေ, ဝီဏာ ယဿာ ဧသော သဒ္ဒော ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော'တိ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အလံ မေ, ဘော, တာယ ဝီဏာယ, တမေဝ မေ သဒ္ဒံ အာဟရထာ'တိ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အယံ ခော, ဘန္တေ, ဝီဏာ နာမ အနေကသမ္ဘာရာ မဟာသမ္ဘာရာ။ အနေကေဟိ သမ္ဘာရေဟိ သမာရဒ္ဓါ ဝဒတိ , သေယျထိဒံ – ဒောဏိဉ္စ ပဋိစ္စ စမ္မဉ္စ ပဋိစ္စ ဒဏ္ဍဉ္စ ပဋိစ္စ ဥပဓာရဏေ စ ပဋိစ္စ တန္တိယော စ ပဋိစ္စ ကောဏဉ္စ ပဋိစ္စ ပုရိသဿ စ တဇ္ဇံ ဝါယာမံ ပဋိစ္စ ဧဝာယံ, ဘန္တေ, ဝီဏာ နာမ အနေကသမ္ဘာရာ မဟာသမ္ဘာရာ။ အနေကေဟိ သမ္ဘာရေဟိ သမာရဒ္ဓါ ဝဒတီ'တိ။ သော တံ ဝီဏံ ဒသဓာ ဝါ သတဓာ ဝါ ဖာလေယျ, ဒသဓာ ဝါ သတဓာ ဝါ တံ ဖာလေတွာ သကလိကံ သကလိကံ ကရေယျ။ သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ အဂ္ဂိနာ ဍဟေယျ, အဂ္ဂိနာ ဍဟိတွာ မသိံ ကရေယျ။ မသိံ ကရိတွာ မဟာဝါတေ ဝါ ဩဖုနေယျ [ဩပုနေယျ (သီ. ပီ.), ဩဖုဏေယျ (?)], နဒိယာ ဝါ သီဃသောတာယ ပဝါဟေယျ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အသတီ ကိရာယံ, ဘော, ဝီဏာ နာမ, ယထေဝံ ယံ [ယထေတယံ (သီ.), ယထေဝယံ (ပီ.)] ကိဉ္စိ ဝီဏာ နာမ ဧတ္ထ စ ပနာယံ ဇနော [ဧတ္ထ ပနာယံ ဇနော (သျာ. ကံ.), ဧတ္ထ စ မဟာဇနော (ပီ. က.)] အတိဝေလံ ပမတ္တော ပလဠိတော'တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပံ သမန္နေသတိ [သမန္နေသတိ (သီ. သျာ. ကံ.), သမနေသတိ (ပီ.)] ယာဝတာ ရူပဿ ဂတိ, ဝေဒနံ သမန္နေသတိ ယာဝတာ ဝေဒနာယ ဂတိ, သညံ သမန္နေသတိ ယာဝတာ သညာယ ဂတိ, သင်္ခါရေ သမန္နေသတိ ယာဝတာ သင်္ခါရာနံ ဂတိ, ဝိညာဏံ သမန္နေသတိ ယာဝတာ ဝိညာဏဿ ဂတိ။ တဿ ရူပံ သမန္နေသတော ယာဝတာ ရူပဿ ဂတိ, ဝေဒနံ သမန္နေသတော။ပေ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ သမန္နေသတော ယာဝတာ ဝိညာဏဿ ဂတိ။ ယမ္ပိဿ တံ ဟောတိ အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ အသ္မီတိ ဝါ တမ္ပိ တဿ န ဟောတီ"တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဆပ္ပာဏကောပမသုတ္တံ

၂၄၇. "သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အရုဂတ္တော ပက္ကဂတ္တော သရဝနံ ပဝိသေယျ။ တဿ ကုသကဏ္ဋကာ စေဝ ပါဒေ ဝိဇ္ဈေယျုံ, သရပတ္တာနိ စ ဂတ္တာနိ [သရပတ္တာနိ ပက္ကဂတ္တာနိ (သျာ. ကံ.), အရုပက္ကာနိ ဂတ္တာနိ (ပီ. က.)] ဝိလေခေယျုံ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဘိယျောသောမတ္တာယ တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒိယေထ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဂါမဂတော ဝါ အရညဂတော ဝါ လဘတိ ဝတ္တာရံ – 'အယဉ္စ သော [အယဉ္စ ခော (ပီ. က.), အယံ သော (?)] အာယသ္မာ ဧဝံကာရီ ဧဝံသမာစာရော အသုစိဂါမကဏ္ဋကော'တိ။ တံ ကဏ္ဋကောတိ [တံ "အသုစိဂါမကဏ္ဋကော"တိ (က.)] ဣတိ ဝိဒိတွာ သံဝရော စ အသံဝရော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, အသံဝရော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသ္သတိ စ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော။ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈ

ဗျန္တိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ အဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသ္သတိ စ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဆပ္ပာဏကေ ဂဟေတွာ နာနာဝိသယေ နာနာဂောစရေ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ အဟိံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ သုသုမာရံ [သုံသုမာရံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ ပက္ခိံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ ကုက္ကုရံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ ။ သိင်္ဂါလံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ မက္ကဋံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓိတွာ မဇ္ဈေ ဂဏ္ဌိံ ကရိတွာ ဩဿဇ္ဇေယျ။ အထ ခေါ, တေ, ဘိက္ခဝေ , ဆပ္ပာဏကာ နာနာဝိသယာ နာနာဂောစရာ သကံ သကံ ဂောစရဝိသယံ အာဝိဉ္ဆေယျုံ [အာဝိဉ္ဆေယျုံ (သီ.)] – အဟိ အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဝမ္မိကံ ပဝေက္ခာမီ’တိ, သုသုမာရော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဥဒကံ ပဝေက္ခာမီ’တိ, ပက္ခီ အာဝိဉ္ဆေယျ ‘အာကာသံ ဍေဿာမီ’တိ, ကုက္ကုရော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဂါမံ ပဝေက္ခာမီ’တိ, သိင်္ဂါလော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘သီဝထိကံ [သိဝထိကံ (က.)] ပဝေက္ခာမီ’တိ, မက္ကဋော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဝနံ ပဝေက္ခာမီ’တိ။ ယဒါ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဆပ္ပာဏကာ ဇျတ္တာ အဿု ကိလန္တာ, အထ ခေါ ယော နေသံ ပာဏကာနံ ဗလဝတရော အဿ တဿ တေ အနုဝတ္တေယျုံ, အနုဝိဓာယေယျုံ ဝသံ ဂစ္ဆေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော ကာယဂတာသတိ အဘာဝိတာ အဗဟုလီကတာ, တံ စက္ခု အာဝိဉ္ဆတိ မနာပိယေသု ရူပေသု, အမနာပိယာ ရူပါ ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ပေ.။ မနော အာဝိဉ္ဆတိ မနာပိယေသု ဓမ္မေသု, အမနာပိယာ ဓမ္မာ ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အသံဝရော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သံဝရော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသ္သတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ နာဓိမုစ္စတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသ္သတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဆပ္ပာဏကေ ဂဟေတွာ နာနာဝိသယေ နာနာဂောစရေ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ အဟိံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ သုသုမာရံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ ပက္ခိံ ဂဟေတွာ။ပေ.။ ကုက္ကုရံ ဂဟေတွာ။ သိင်္ဂါလံ ဂဟေတွာ။ မက္ကဋံ ဂဟေတွာ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓေယျ။ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓိတွာ ဒဠှေ ခီလေ ဝါ ထမ္ဘေ ဝါ ဥပနိဗန္ဓေယျ။ အထ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဆပ္ပာဏကာ နာနာဝိသယာ နာနာဂောစရာ သကံ သကံ ဂောစရဝိသယံ အာဝိဉ္ဆေယျုံ – အဟိ အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဝမ္မိကံ ပဝေက္ခာမီ’တိ, သုသုမာရော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဥဒကံ ပဝေက္ခာမီ’တိ, ပက္ခီ အာဝိဉ္ဆေယျ ‘အာကာသံ ဍေဿာမီ’တိ, ကုက္ကုရော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဂါမံ ပဝေက္ခာမီ’တိ, သိင်္ဂါလော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘သီဝထိကံ ပဝေက္ခာမီ’တိ, မက္ကဋော အာဝိဉ္ဆေယျ ‘ဝနံ ပဝေက္ခာမီ’တိ ။ ယဒါ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဆပ္ပာဏကာ ဇျတ္တာ အဿု ကိလန္တာ, အထ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌေယျုံ, ဥပနိသီဒေယျုံ, ဥပနိပဇ္ဇေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော ကာယဂတာသတိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ, တံ စက္ခု နာဝိဉ္ဆတိ မနာပိယေသု ရူပေသု, အမနာပိယာ ရူပါ နပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ပေ.။ ဇိဝှာ နာဝိဉ္ဆတိ မနာပိယေသု ရသေသု။ပေ.။ မနော နာဝိဉ္ဆတိ မနာပိယေသု ဓမ္မေသု, အမနာပိယာ ဓမ္မာ နပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံဝရော ဟောတိ။

“‘ဒဠှေ ခီလေ ဝါ ထမ္ဘေ ဝါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာယဂတာယ သတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ တသ္မာတိဟ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကာယဂတာ နော သတိ ဘာဝိတာ ဘဝိဿတိ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ’တိ။ ဧဝဉှိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ယဝကလာပိသုတ္တံ

၂၄၈. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယဝကလာပီ စာတုမဟာပထေ နိက္ခိတ္တာ အဿ။ အထ ဆ ပုရိသာ အာဂစ္ဆေယျုံ ဗျာဘင်္ဂိဟတ္ထာ။ တေ ယဝကလာပိံ ဆဟိ ဗျာဘင်္ဂီဟိ ဟနေယျုံ။ ဧဝဉ္ဟိ သာ, ဘိက္ခဝေ, ယဝကလာပီ သုဟတာ အဿ ဆဟိ ဗျာဘင်္ဂီဟိ ဟညမာနာ။ အထ သတ္တမော ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဗျာဘင်္ဂိဟတ္ထော။ သော တံ ယဝကလာပိံ သတ္တမာယ ဗျာဘင်္ဂိယာ ဟနေယျ။ ဧဝဉ္ဟိ သာ ဘိက္ခဝေ, ယဝကလာပီ သုဟတတရာ အဿ, သတ္တမာယ ဗျာဘင်္ဂိယာ ဟညမာနာ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော စက္ခုသ္မိံ ဟညတိ မနာပာမနာပေဟိ ရူပေဟိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ ဟညတိ မနာပာမနာပေဟိ ရသေဟိ။ပေ.။ မနသ္မိံ ဟညတိ မနာပာမနာပေဟိ ဓမ္မေဟိ။ သစေ သော, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝာယ စေတေတိ, ဧဝဉ္ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, မောဃပုရိသော သုဟတတရော ဟောတိ, သေယျထာပိ သာ ယဝကလာပီ သတ္တမာယ ဗျာဘင်္ဂိယာ ဟညမာနာ။

‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝာသုရသင်္ဂါမော သမုပဗျူဠှော အဟောသိ [သမုပဗျူဠှော (သီ. ပီ.)] ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေပစိတ္တိ အသုရိန္ဒော အသုရေ အာမန္တေသိ – ‘သစေ, မာရိသာ, ဒေဝါသုရသင်္ဂါမေ သမုပဗျူဠှေ အသုရာ ဇိနေယျုံ ဒေဝါ ပရာဇိနေယျုံ, ယေန နံ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ကဏ္ဌပဉ္စမေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗန္ဓိတွာ မမ သန္တိကေ အာနေယျာထ အသုရပုရ’န္တိ။ သက္ကောပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – ‘သစေ, မာရိသာ, ဒေဝါသုရသင်္ဂါမေ သမုပဗျူဠှေ ဒေဝါ ဇိနေယျုံ အသုရာ ပရာဇိနေယျုံ, ယေန နံ ဝေပစိတ္တိံ အသုရိန္ဒံ ကဏ္ဌပဉ္စမေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗန္ဓိတွာ မမ သန္တိကေ အာနေယျာထ သုဓမ္မံ ဒေဝသဘ’န္တိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ဇိနိံသု, အသုရာ ပရာဇိနိံသု ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဝေပစိတ္တိံ အသုရိန္ဒံ ကဏ္ဌပဉ္စမေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗန္ဓိတွာ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ သန္တိကေ အာနေသုံ သုဓမ္မံ ဒေဝသဘံ။ တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝေပစိတ္တိ အသုရိန္ဒော ကဏ္ဌပဉ္စမေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗဒ္ဓော [ဗန္ဓော (သီ. သျာ. ကံ. က.)] ဟောတိ။ ယဒါ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေပစိတ္တိဿ အသုရိန္ဒဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဓမ္မိကာ ခေါ ဒေဝါ, အဓမ္မိကာ အသုရာ , ဣဓေဝ ဒါနာဟံ ဒေဝပုရံ ဂစ္ဆာမီ’တိ။ အထ ကဏ္ဌပဉ္စမေဟိ ဗန္ဓနေဟိ မုတ္တံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ, ဒိဗ္ဗေဟိ စ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ ယဒါ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေပစိတ္တိဿ အသုရိန္ဒဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဓမ္မိကာ ခေါ အသုရာ, အဓမ္မိကာ ဒေဝါ, တတ္ထေဝ ဒါနာဟံ အသုရပုရံ ဂမိဿာမီ’တိ, အထ ကဏ္ဌပဉ္စမေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗဒ္ဓံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ။ ဒိဗ္ဗေဟိ စ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ ပရိဟာယတိ။ ဧဝံ သုခုမံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေပစိတ္တိဗန္ဓနံ။ တတော သုခုမတရံ မာရဗန္ဓနံ။ မညမာနော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗဒ္ဓော မာရဿ, အမညမာနော မုတ္တော ပါပိမတော။

‘‘‘အသ္မီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, မညိတမေတံ, ‘အယမဟမသ္မီ’တိ မညိတမေတံ, ‘ဘဝိဿ’န္တိ မညိတမေတံ, ‘န ဘဝိဿ’န္တိ မညိတမေတံ, ‘ရူပီ ဘဝိဿ’န္တိ မညိတမေတံ, ‘အရူပီ ဘဝိဿ’န္တိ မညိတမေတံ, ‘သညီ ဘဝိဿ’န္တိ မညိတမေတံ, ‘အသညီ ဘဝိဿ’န္တိ မညိတမေတံ, ‘နေဝသညီနာသညီ ဘဝိဿ’န္တိ မညိတမေတံ။ မညိတံ, ဘိက္ခဝေ, ရောဂေါ, မညိတံ ဂဏ္ဍော, မညိတံ သလ္လံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘အမညမာနေန [အမညိတမာနေန (ပီ. က.)] စေတသာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ – ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

‘‘‘အသ္မီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘အယမဟမသ္မီ’တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘ဘဝိဿ’န္တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘န ဘဝိဿ’န္တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘ရူပီ ဘဝိဿ’န္တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘အရူပီ ဘဝိဿ’န္တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘သညီ ဘဝိဿ’န္တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘အသညီ ဘဝိဿ’န္တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ, ‘နေဝသညီနာသညီ ဘဝိဿ’န္တိ ဣဉ္ဇိတမေတံ။ ဣဉ္ဇိတံ, ဘိက္ခဝေ , ရောဂေါ, ဣဉ္ဇိတံ ဂဏ္ဍော, ဣဉ္ဇိတံ သလ္လံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘အနိဉ္ဇမာနေန [အနိဉ္ဇိယမာနေန (သျာ. ကံ. က.)] စေတသာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ – ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

‘‘‘အသ္မီ’တိ , ဘိက္ခဝေ, ဖန္ဒိတမေတံ, ‘အယမဟမသ္မီ’တိ ဖန္ဒိတမေတံ, ‘ဘဝိဿ’န္တိ။ပေ.။ ‘န ဘဝိဿ’န္တိ။ ‘ရူပီ ဘဝိဿ’န္တိ။ ‘အရူပီ ဘဝိဿ’န္တိ။ ‘သညီ ဘဝိဿ’န္တိ။ ‘အသညီ ဘဝိဿ’န္တိ။ ‘နေဝသညီနာသညီ ဘဝိဿ’န္တိ ဖန္ဒိတမေတံ။ ဖန္ဒိတံ, ဘိက္ခဝေ, ရောဂေါ, ဖန္ဒိတံ ဂဏ္ဍော, ဖန္ဒိတံ သလ္လံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘အဖန္ဒမာနေန [အဖန္ဒိယမာနေန (သျာ. ကံ. က.)] စေတသာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ – ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

‘‘‘အသ္မီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ပပဉ္စိတမေတံ, ‘အယမဟမသ္မီ’တိ ပပဉ္စိတမေတံ, ‘ဘဝိႆ’န္တိ။ပေ.။ ‘န ဘဝိႆ’န္တိ။ ‘ရူပီ ဘဝိႆ’န္တိ။ ‘အရူပီ ဘဝိႆ’န္တိ။ ‘သညီ ဘဝိႆ’န္တိ။ ‘အသညီ ဘဝိႆ’န္တိ။ ‘နေဝသညီနာသညီ ဘဝိႆ’န္တိ ပပဉ္စိတမေတံ ။ ပပဉ္စိတံ, ဘိက္ခဝေ, ရောဂေါ, ပပဉ္စိတံ ဂဏ္ဍော, ပပဉ္စိတံ သလ္လံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘နိပ္ပပဉ္စေန စေတသာ ဝိဟရိႆာမာ’တိ – ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

‘‘‘အသ္မီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, မာနဂတမေတံ, ‘အယမဟမသ္မီ’တိ မာနဂတမေတံ, ‘ဘဝိႆ’န္တိ မာနဂတမေတံ, ‘န ဘဝိႆ’န္တိ မာနဂတမေတံ, ‘ရူပီ ဘဝိႆ’န္တိ မာနဂတမေတံ, ‘အရူပီ ဘဝိႆ’န္တိ မာနဂတမေတံ, ‘သညီ ဘဝိႆ’န္တိ မာနဂတမေတံ, ‘အသညီ ဘဝိႆ’န္တိ မာနဂတမေတံ, ‘နေဝသညီနာသညီ ဘဝိႆ’န္တိ မာနဂတမေတံ။ မာနဂတံ, ဘိက္ခဝေ, ရောဂေါ, မာနဂတံ ဂဏ္ဍော, မာနဂတံ သလ္လံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘နိဟတမာနေန စေတသာ ဝိဟရိႆာမာ’တိ – ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ဒသမံ။

အာသီဝိသဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

အာသီဝိသော ရထော ကုမ္မော, ဒွေ ဒါရုက္ခန္ဓာ အဝဿုတော။
ဒုက္ခဓမ္မာ ကိံသုကာ ဝီဏာ, ဆပ္ပာဏာ ယဝကလာပီတိ။

သဠာယတနဝဂ္ဂေ စတုတ္ထပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

တဿ ဝဂ္ဂုဒ္ဒာနံ –

နန္ဒိက္ခယော သဋ္ဌိနယော, သမုဒ္ဒေါ ဥရဂေန စ။
စတုပဏ္ဏာသကာ ဧတေ, နိဟတေသု ပကာသိတာတိ။

သဠာယတနသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

# ၂. ဝေဒနာသံယုတ္တံ

## ၁. သဂာထာဝဂ္ဂော

### ၁. သမာဓိသုတ္တံ

၂၄၉. ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာတိ။

‘‘သမာဟိတော သမ္ပဇာနော, သတော ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
ဝေဒနာ စ ပဇာနာတိ, ဝေဒနာနဉ္စ သမ္ဘဝံ။

‘‘ယတ္ထ စေတာ နိရုဇ္ဈန္တိ, မဂ္ဂဉ္စ ခယဂါမိနံ။
ဝေဒနာနံ ခယာ ဘိက္ခု, နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော’’တိ။ ပဌမံ။

### ၂. သုခသုတ္တံ

၂၅၀. ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာတိ။

‘‘သုခံ ဝါ ယဒိ ဝါ ဒုက္ခံ, အဒုက္ခမသုခံ သဟ။
အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ, ယံ ကိဉ္စိ အတ္ထိ ဝေဒိတံ။

‘‘ဧတံ ဒုက္ခန္တိ ဉတွာန, မောသဓမ္မံ ပလောကိနံ။
ဖုဿ ဖုဿ ဝယံ ပဿံ, ဧဝံ တတ္ထ ဝိရဇ္ဇတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. ပဟာနသုတ္တံ

၂၅၁. ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ သုခါယ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော ပဟာတဗ္ဗော, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော, အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော။ ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော ပဟီနော ဟောတိ, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ, အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဘိက္ခု နိရနုသယော သမ္မဒ္ဒသော အစ္ဆေစ္ဆိ [အစ္ဆေဇ္ဇိ (ဗဟူသု)] တဏှံ, ဝိဝတ္တယိ [ဝါဝတ္တယိ (သီ.)] သံယောဇနံ, သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿ’’’တိ။

‘‘သုခံ ဝေဒယမာနဿ [ဝေဒိယမာနဿ (သီ. ပီ.)], ဝေဒနံ အပ္ပဇာနတော။
သော ရာဂါနုသယော ဟောတိ, အနိဿရဏဒဿိနော။

‘‘ဒုက္ခံ ဝေဒယမာနဿ, ဝေဒနံ အပ္ပဇာနတော။
ပဋိဃာနုသယော ဟောတိ, အနိဿရဏဒဿိနော။

‘‘အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ, ဘူရိပညေန ဒေသိတံ။
တဉ္စာပိ အဘိနန္ဒတိ, နေဝ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

‘‘ယတော စ ဘိက္ခု အာတာပီ၊ သမ္ပဇညံ န ရိဉ္စတိ။
တတော သော ဝေဒနာ သဗ္ဗာ၊ ပရိဇာနာတိ ပဏ္ဍိတော။

‘‘သော ဝေဒနာ ပရိညာယ၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ အနာသဝေါ။
ကာယဿ ဘေဒာ ဓမ္မဋ္ဌော၊ သင်္ချံ နောပေတိ ဝေဒဂူ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. ပါတာလသုတ္တံ

၂၅၂. ‘‘အဿုတဝာ , ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော ယံ တစံ ဘာသတိ – ‘အတ္ထိ မဟာသမုဒ္ဒေ ပါတာလော’တိ။ တံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အသန္တံ အဝိဇ္ဇမာနံ ဧဝံ တစံ ဘာသတိ – ‘အတ္ထိ မဟာသမုဒ္ဒေ ပါတာလော’တိ။ သာရီရိကာနံ ခော ဧတံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခာနံ ဝေဒနာနံ အဓိဝစနံ ယဒိဒံ ‘ပါတာလော’တိ။ အဿုတဝာ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော သာရီရိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘အဿုတဝာ ပုထုဇ္ဇနော ပါတာလေ န ပစ္စုဋ္ဌာသိ, ဂါဓဉ္စ နာဇ္ဈဂါ’။ သုတဝါ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သာရီရိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော နေဝ သောစတိ, န ကိလမတိ, န ပရိဒေဝတိ, န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ, န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘သုတဝါ အရိယသာဝကော ပါတာလေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ, ဂါဓဉ္စ အဇ္ဈဂါ’’’တိ။

‘‘ယော ဧတာ နာဓိဝါသေတိ၊ ဥပ္ပန္နာ ဝေဒနာ ဒုခါ။
သာရီရိကာ ပါဏဟရာ၊ ယာဟိ ဖုဋ္ဌော ပဝေဓတိ။

‘‘အက္ကန္ဒတိ ပရောဒတိ၊ ဒုဗ္ဗလော အပ္ပထာမကော။
န သော ပါတာလေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ၊ အထော ဂါဓမ္ပိ နာဇ္ဈဂါ။

‘‘ယော စေတာ အဓိဝါသေတိ၊ ဥပ္ပန္နာ ဝေဒနာ ဒုခါ။
သာရီရိကာ ပါဏဟရာ၊ ယာဟိ ဖုဋ္ဌော န ဝေဓတိ။
သ ဝေ ပါတာလေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ၊ အထော ဂါဓမ္ပိ အဇ္ဈဂါ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တံ

၂၅၃. ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ သုခါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒိဋ္ဌာ ဟောတိ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒိဋ္ဌာ ဟောတိ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ဒိဋ္ဌာ ဟောတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဘိက္ခု သမ္မဒ္ဒသော အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှံ, ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနံ, သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ’’’တိ။

‘‘ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒ၊ ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ သလ္လတော။
အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ အဒ္ဒက္ခိ နံ အနိစ္စတော။

‘‘သ ဝေ သမ္မဒ္ဒသော ဘိက္ခု၊ ပရိဇာနာတိ ဝေဒနာ။
သော ဝေဒနာ ပရိညာယ၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ အနာသဝေါ။
ကာယဿ ဘေဒာ ဓမ္မဋ္ဌော၊ သင်္ချံ နောပေတိ ဝေဒဂူ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. သလ္လသုတ္တံ

၂၅၄. ‘‘အဿုတဝာ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော သုခမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ [ဝေဒိယတိ (သီ. ပီ.)], ဒုက္ခမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, အဒုက္ခမသုခမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ။ သုတဝါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သုခမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ , ဒုက္ခမ္ပိ

ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, အဒုက္ခမသုခမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, ကော ဝိသေသော ကော အဓိပ္ပယာသော [အဓိပ္ပဟယော (သီ. က.), အဓိပ္ပာယသော (သျာ. ကံ.), အဓိပ္ပာယောသော (ပီ.)] ကိံ နာနာကရဏံ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အဿုတဝတာ ပုထုဇ္ဇနေနာ”တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ.။ အဿုတဝာ၊ ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဒ္ဝေ ဝေဒနာ ဝေဒယတိ – ကာယိကဉ္စ, စေတသိကဉ္စ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသံ သလ္လေန ဝိဇ္ဈေယျ [သလ္လေန အနုဝိဇ္ဈေယျုံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ။ တမေနံ ဒုတိယေန သလ္လေန အနုဝေဓံ ဝိဇ္ဈေယျ [သလ္လေန အနုဝိဇ္ဈေယျုံ (သီ.), သလ္လေန အနုဝေဓံ ဝိဇ္ဈေယျုံ (သျာ. ကံ.), သလ္လေန ဝိဇ္ဈေယျုံ (ပီ.)]။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဒ္ဝိသလ္လေန ဝေဒနံ ဝေဒယတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝာ ပုထုဇ္ဇနော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဒ္ဝေ ဝေဒနာ ဝေဒယတိ – ကာယိကဉ္စ, စေတသိကဉ္စ။ တဿာယေဝ ခေါ ပန ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော ပဋိဃဝါ ဟောတိ။ တမေနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃဝန္တံ, ယော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော, သော အနုသေတိ။ သော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော ကာမသုခံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? န ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ပဇာနာတိ အဿုတဝာ ပုထုဇ္ဇနော အညတြ ကာမသုခါ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ နိဿရဏံ, တဿ ကာမသုခဉ္စ အဘိနန္ဒတော, ယော သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော, သော အနုသေတိ။ သော တာသံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ တဿ တာသံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနတော, ယော အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော, သော အနုသေတိ။ သော သုခဉ္စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ ဒုက္ခဉ္စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ အဒုက္ခမသုခဉ္စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘အဿုတဝာ ပုထုဇ္ဇနော သညုတ္တော ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, သညုတ္တော ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ။

“သုတဝါ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော န သောစတိ, န ကိလမတိ, န ပရိဒေဝတိ, န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ, န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဧကံ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ – ကာယိကံ, န စေတသိကံ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသံ သလ္လေန ဝိဇ္ဈေယျ။ တမေနံ ဒုတိယေန သလ္လေန အနုဝေဓံ န ဝိဇ္ဈေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဧကသလ္လေန ဝေဒနံ ဝေဒယတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော န သောစတိ, န ကိလမတိ, န ပရိဒေဝတိ, န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ, န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဧကံ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ – ကာယိကံ, န စေတသိကံ။ တဿာယေဝ ခေါ ပန ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော ပဋိဃဝါ န ဟောတိ။ တမေနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အပ္ပဋိဃဝန္တံ, ယော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော, သော နာနုသေတိ။ သော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော ကာမသုခံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပဇာနာတိ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အညတြ ကာမသုခါ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ နိဿရဏံ။ တဿ ကာမသုခံ နာဘိနန္ဒတော ယော သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော, သော နာနုသေတိ။ သော တာသံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝံ စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ တာသံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနတော, ယော အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော, သော နာနုသေတိ။ သော သုခဉ္စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ ဒုက္ခဉ္စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ , ဝိသညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ အဒုက္ခမသုခဉ္စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘သုတဝါ အရိယသာဝကော ဝိသညုတ္တော ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ , ဝိသညုတ္တော ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိသေသော, အယံ အဓိပ္ပယာသော, ဣဒံ နာနာကရဏံ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အဿုတဝတာ ပုထုဇ္ဇနေနာ”တိ။

“န ဝေဒနံ ဝေဒယတိ သပညော၊
သုခမ္ပိ ဒုက္ခမ္ပိ ဗဟုဿုတောပိ။
အယဉ္စ ဓီရဿ ပုထုဇ္ဇနေန၊
မဟာ [အယံ (သျာ. ကံ. က.)] ဝိသေသော ကုသလဿ ဟောတိ။

“သင်္ခါတဓမ္မဿ ဗဟုဿုတဿ၊
ဝိပဿတော [သမ္ပဿတော (သီ. ပီ.)] လောကမိမံ ပရဉ္စ။
ကြဋ္ဌဿ ဓမ္မာ န မထေန္တိ စိတ္တံ၊
အနိဋ္ဌတော နော ပဋိဃာတမေတိ။

“တဿာနုရောဓာ အထဝ ဝိရောဓာ၊
ဝိဓူပိတာ အတ္ထင်္ဂတာ န သန္တိ။
ပဒဉ္စ ဉတွာ ဝိရဇံ အသောကံ၊
သမ္မာ ပဇာနာတိ ဘဝဿ ပါရဂူ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ပဌမဂေလညသုတ္တံ

၂၅၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဂိလာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဉပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

“သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ကာလံ အာဂမေယျ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခာယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဉစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ကာလံ အာဂမေယျ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။

“တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံ သတဿ သမ္ပဇာနဿ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဉပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ, သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဉပ္ပန္နာ ခေါ မျာယံ သုခါ ဝေဒနာ။ သာ စ ခေါ ပဋိစ္စ, နော အပ္ပဋိစ္စ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဣမမေဝ ကာယံ ပဋိစ္စ။ အယံ ခေါ ပန ကာယော အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော။ အနိစ္စံ ခေါ ပန သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ကာယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ ကုတော နိစ္စာ ဘဝိဿတီ’တိ! သော ကာယေ စ သုခါယ စ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ တဿ ကာယေ စ သုခါယ စ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿိနော ဝိဟရတော, ဝယာနုပဿိနော ဝိဟရတော, ဝိရာဂါနုပဿိနော ဝိဟရတော, နိရောဓာနုပဿိနော ဝိဟရတော, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိနော ဝိဟရတော, ယော ကာယေ စ သုခါယ စ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော, သော ပဟီယတိ။

“တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံ သတဿ သမ္ပဇာနဿ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဉပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဉပ္ပန္နာ ခေါ မျာယံ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သာ စ ခေါ ပဋိစ္စ, နော အပ္ပဋိစ္စ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဣမမေဝ ကာယံ ပဋိစ္စ။ အယံ ခေါ ပန ကာယော အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော။ အနိစ္စံ ခေါ ပန သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ကာယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ကုတော နိစ္စာ ဘဝိဿတီ’တိ! သော ကာယေ စ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ တဿ ကာယေ စ ဒုက္ခာယ စ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿိနော ဝိ

ဟရတော။ပေ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီနော ဝိဟရတော, ယော ကာယေ စ ဒုက္ခာယ စ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော, သော ပဟီယတိ။

“တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံ သတဿ သမ္ပဇာနဿ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ, သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဥပ္ပန္နာ ခေါ မျာယံ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ သာ စ ခေါ ပဋိစ္စ, နော အပ္ပဋိစ္စ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဣမမေဝ ကာယံ ပဋိစ္စ။ အယံ ခေါ ပန ကာယော အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော။ အနိစ္စံ ခေါ ပန သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ကာယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ကုတော နိစ္စာ ဘဝိဿတီ’တိ! သော ကာယေ စ အဒုက္ခမသုခါယ စ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ တဿ ကာယေ စ အဒုက္ခမသုခါယ စ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿိနော ဝိဟရတော။ပေ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိနော ဝိဟရတော, ယော ကာယေ စ အဒုက္ခမသုခါယ စ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော, သော ပဟီယတိ။

“သော သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သာ အနိစ္စာတိ ပဇာနာတိ, အနဇ္ဈောသိတာတိ ပဇာနာတိ, အနဘိနန္ဒိတာတိ ပဇာနာတိ; ဒုက္ခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သာ အနိစ္စာတိ ပဇာနာတိ, အနဇ္ဈောသိတာတိ ပဇာနာတိ, အနဘိနန္ဒိတာတိ ပဇာနာတိ; အဒုက္ခမသုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သာ အနိစ္စာတိ ပဇာနာတိ, အနဇ္ဈောသိတာတိ ပဇာနာတိ, အနဘိနန္ဒိတာတိ ပဇာနာတိ။ သော သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ; ဒုက္ခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ; အဒုက္ခမသုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ သော ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ ‘ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တီ’တိ [သီတိဘဝိဿန္တီတိ (သီ. ပီ. က.)] ပဇာနာတိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တေလဉ္စ ပဋိစ္စ ဝဋ္ဋိဉ္စ ပဋိစ္စ တေလပ္ပဒီပေါ ဈာယေယျ, တဿေဝ တေလဿ စ ဝဋ္ဋိယာ စ ပရိယာဒါနာ အနာဟာရော နိဗ္ဗာယေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ ‘ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တီ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဒုတိယဂေလညသုတ္တံ

၂၅၆. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဂိလာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

“သတော , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ကာလံ အာဂမေယျ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ပေ။ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ကာလံ အာဂမေယျ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။

“တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံ သတဿ သမ္ပဇာနဿ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဥပ္ပန္နာ ခော မျာယံ သုခါ ဝေဒနာ; သာ စ ခော ပဋိစ္စ, နော အပ္ပဋိစ္စ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဣမမေဝ ဖဿံ ပဋိစ္စ။ အယံ ခော ပန ဖဿော အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော။ အနိစ္စံ ခော ပန သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ ကုတော နိစ္စာ ဘဝိဿတီ’တိ! သော ဖဿေ စ သုခါယ စ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ တဿ ဖဿေ စ သုခါယ စ ဝေဒနာယ အနိစ္စာနုပဿိနော ဝိဟရတော, ဝယာနုပဿိနော ဝိဟရတော, ဝိရာဂါနုပဿိနော ဝိဟရတော, နိရောဓာနုပဿိနော ဝိဟရတော, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိနော ဝိဟရတော ယော ဖဿေ စ သုခါယ စ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော, သော ပဟီယတိ။

“တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံ သတဿ။ပေ။ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဥပ္ပန္နာ ခော မျာယံ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ; သာ စ ခော ပဋိစ္စ, နော အပ္ပဋိစ္စ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဣမမေဝ ဖဿံ ပဋိစ္စ။ပေ။ ကာယဿ ဘေဒါ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တီ’တိ ပဇာနာတိ”။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တေလဉ္စ ပဋိစ္စ ဝဋ္ဋိဉ္စ ပဋိစ္စ တေလပ္ပဒီပေါ ဈာယေယျ, တဿေဝ တေလဿ စ ဝဋ္ဋိယာ စ ပရိယာဒါနာ အနာဟာရော နိဗ္ဗာယေယျ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ ‘ကာယဿ ဘေဒါ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တီ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. အနိစ္စသုတ္တံ

၂၅၇. “တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ”တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဖဿမူလကသုတ္တံ

၂၅၈. “တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ ဖဿဇာ ဖဿမူလကာ ဖဿနိဒါနာ ဖဿပစ္စယာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ သုခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ တဿေဝ သုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ, ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ သုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ, သာ ဝူပသမ္မတိ။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ တဿေဝ ဒုက္ခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ, ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ ဒုက္ခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ, သာ ဝူပသမ္မတိ။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ တဿေဝ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ, ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ, သာ ဝူပသမ္မတိ။ သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဒွိန္နံ ကဋ္ဌာနံ သင်္ဃဋ္ဋနသမောဓာနာ [သင်္ဃတ္တာ တဿ သမောဓာနာ (သျာ. ကံ.) သင်္ဃတ္တာ တဿ သမောဓာနာ (က.) သံ. နိ. ၂.၆၂ ပဿိတဗ္ဗံ] ဥသ္မာ ဇာယတိ, တေဇော အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ။ တေသံယေဝ ကဋ္ဌာနံ နာနာဘာဝါ ဝိနိက္ခေပါ, ယာ တဇ္ဇာ ဥသ္မာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ, သာ ဝူပသမ္မတိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမာ တိဿော ဝေဒနာ ဖဿဇာ ဖဿမူလကာ ဖဿနိဒါနာ ဖဿပစ္စယာ။ တဇ္ဇံ ဖဿံ ပဋိစ္စ တဇ္ဇာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တဇ္ဇဿ ဖဿဿ နိရောဓာ တဇ္ဇာ ဝေဒနာ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိ။ ဒသမံ။

သဂါထာဝဂ္ဂေါ ပဌမော ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သမာဓိ သုခံ ပဟာနေန၊ ဟာတာလံ ဒဌဗ္ဗေန စ။
သလ္လေန စေဝ ဂေလညာ၊ အနိစ္စ ဖဿမူလကာတိ။

## ၂. ရဟောဂတဝဂ္ဂေါ

### ၁. ရဟောဂတသုတ္တံ

၂၅၉. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓ မယှံ, ဘန္တေ, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ ဘဂဝတာ – 'ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ တံ ဒုက္ခသ္မိ'န္တိ။ ကိံ နု ခေါ ဧတံ ဘဂဝတာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ – 'ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ တံ ဒုက္ခသ္မိ'''န္တိ?

''သာဓု သာဓု, ဘိက္ခု! တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခု, ဝေဒနာ ဝုတ္တာ မယာ။ သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ မယာ။ ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ, ဘိက္ခု, မယာ – 'ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ, တံ ဒုက္ခသ္မိ'န္တိ။ တံ ခေါ ပနေတံ, ဘိက္ခု, မယာ သင်္ခါရာနံယေဝ အနိစ္စတံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ – 'ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ တံ ဒုက္ခသ္မိ'န္တိ ။ တံ ခေါ ပနေတံ, ဘိက္ခု, မယာ သင်္ခါရာနံယေဝ ခယဓမ္မတံ။ပေ။ ဝယဓမ္မတံ။ပေ။ ဝိရာဂဓမ္မတံ ။ပေ။ နိရောဓဓမ္မတံ။ပေ။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ – 'ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ တံ ဒုက္ခသ္မိ'န္တိ။ အထ ခေါ ပန, ဘိက္ခု, မယာ အနုပုဗ္ဗသင်္ခါရာနံ နိရောဓော အက္ခာတော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝါစာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ အဿာသပဿာသာ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ, ဒေါသော နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ, မောဟော နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခု, မယာ အနုပုဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ဝူပသမော အက္ခာတော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝါစာ ဝူပသန္တာ ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝူပသန္တာ ဟောန္တိ။ပေ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ ဝူပသန္တာ ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ ဝူပသန္တော ဟောတိ, ဒေါသော ဝူပသန္တော ဟောတိ, မောဟော ဝူပသန္တော ဟောတိ။ ဆယိမာ, ဘိက္ခု, ပဿဒ္ဓိယော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝါစာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောတိ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ အဿာသပဿာသာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ, ဒေါသော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ, မောဟော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတီ''တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ပဌမအာကာသသုတ္တံ

၂၆၀. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာကာသေ ဝိဝိဓာ ဝါတာ ဝါယန္တိ။ ပုရတ္ထိမာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ပစ္ဆိမာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ဥတ္တရာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ဒက္ခိဏာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, သရဇာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, အရဇာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, သီတာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ဥဏှာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ပရိတ္တာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, အဓိမတ္တာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမသ္မိံ ကာယသ္မိံ ဝိဝိဓာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, သုခါပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဒုက္ခာပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အဒုက္ခမသုခါပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

''ယထာပိ ဝါတာ အာကာသေ၊ ဝါယန္တိ ဝိဝိဓာ ပုထူ။
ပုရတ္ထိမာ ပစ္ဆိမာ စာပိ၊ ဥတ္တရာ အထ ဒက္ခိဏာ။

‘‘သရဇာ အရဇာ စပိ၊ သီတာ ဥဏှာ ဟာ စ ကေအ။
အဓိမတ္တာ ပရိတ္တာ စ၊ ပုထူ တယန္တိ မာလုတာ။

‘‘တထေဝိမသ္မိံ ကာယသ္မိံ၊ သမုပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝေဒနာ။
သုခဒုက္ခသမုပ္ပတ္တိ၊ အဒုက္ခမသုခာ စ ယာ။

‘‘ယတော စ ဘိက္ခု အာတာပီ၊ သမ္ပဇညံ န ရိဉ္စတိ [သမ္ပဇာနော နိရူပဓိ (က.)] ။
တတော သော ဝေဒနာ သဗ္ဗာ၊ ပရိဇာနာတိ ပဏ္ဍိတော။

‘‘သော ဝေဒနာ ပရိညာယ၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ အနာသဝေါ။
ကာယဿ ဘေဒာ ဓမ္မဋ္ဌော၊ သင်္ချံ နောပေတိ ဝေဒဂူ’’တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဒုတိယအာကာသသုတ္တံ

၂၆၁. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, အာကာသေ ဝိဝိဓာ ဝါတာ ဝါယန္တိ။ ပုရတ္ထိမာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ။ပေ.။ အဓိမတ္တာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမသ္မိံ ကာယသ္မိံ ဝိဝိဓာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, သုခာပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဒုက္ခာပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အဒုက္ခမသုခာပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. အဂါရသုတ္တံ

၂၆၂. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာဂန္တုကာဂါရံ။ တတ္ထ ပုရတ္ထိမာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ပစ္ဆိမာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ဥတ္တရာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ဒက္ခိဏာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ။ ခတ္တိယာပိ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ဗြာဟ္မဏာပိ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ဝေဿာပိ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, သုဒ္ဒာပိ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမသ္မိံ ကာယသ္မိံ ဝိဝိဓာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သုခာပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဒုက္ခာပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အဒုက္ခမသုခာပိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သာမိသာပိ သုခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သာမိသာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သာမိသာပိ အဒုက္ခမသုခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နိရာမိသာပိ သုခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, နိရာမိသာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, နိရာမိသာပိ အဒုက္ခမသုခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဌမအာနန္ဒသုတ္တံ

၂၆၃. အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ , ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကတမာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော, ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကော ဝေဒနာယ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏန္တိ? တိဿော ဣမာ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ – သုခာ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခာ ဝေဒနာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော; ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ယံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ ဝေဒနာယ အဿာဒော။ ယာ ဝေဒနာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, အယံ ဝေဒနာယ အာဒီနဝေါ။ ယော ဝေဒနာယ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ ဝေဒနာယ နိဿရဏံ။ အထ ခေါ ပနာနန္ဒ, မယာ အနုပုဗ္ဗသင်္ခါရာနံ နိရောဓော အက္ခာတော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝါစာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ပေ.။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ, ဒောသော နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ, မောဟော နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အထ ခေါ ပနာနန္ဒ, မယာ အနုပုဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ဝူပသမော အက္ခာတော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝါစာ ဝူပသန္တာ ဟောတိ။ပေ.။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ ဝူပသန္တာ ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ ဝူပသန္တော ဟောတိ, ဒောသော ဝူပသန္တော ဟောတိ, မောဟော ဝူပသန္တော ဟောတိ။ အထ ခေါ ပနာနန္ဒ, မယာ အနုပုဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ အက္ခာတာ။ ပဌ

မံ ဈာနံ သမာပန္နဿ တစာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ ဟောတိ။ပေ.။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ ဟောတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ ဟောတိ။ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ ဟောတိ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ ဟောတိ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတိ, ဒေါသော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတိ, မောဟော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဒုတိယအာနန္ဒသုတ္တံ

၂၆၄. အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ကတမာ နု ခော, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော , ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကော ဝေဒနာယ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ''န္တိ? ''ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။ ''တေန ဟိ, အာနန္ဒ, သုဏောဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''တိဿော ဣမာ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ။ပေ.။ ဖဿသမုဒယာ။ ပေ.။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတိ, ဒေါသော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတိ, မောဟော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ပဌမသမ္ဗဟုလသုတ္တံ

၂၆၅. အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကတမာ နု ခော, ဘန္တေ, ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော, ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကော ဝေဒနာယ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ''န္တိ? ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော; ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ယံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ ဝေဒနာယ အဿာဒော။ ယာ ဝေဒနာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, အယံ ဝေဒနာယ အာဒီနဝေါ။ ယော ဝေဒနာယ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ ဝေဒနာယ နိဿရဏံ။

''အထ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, မယာ အနုပုဗ္ဗသင်္ခါရာနံ နိရောဓော အက္ခာတော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ တစာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ပေ.။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ, ဒေါသော နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ, မောဟော နိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အထ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, မယာ အနုပုဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ဝူပသမော အက္ခာတော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ တစာ ဝူပသန္တာ ဟောတိ။ပေ.။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ ဝူပသန္တော ဟောတိ, ဒေါသော ဝူပသန္တော ဟောတိ, မောဟော ဝူပသန္တော ဟောတိ။ ဆယိမာ, ဘိက္ခဝေ, ပဿဒ္ဓိယော။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ တစာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောတိ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ အဿာသပဿာသာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတိ, ဒေါသော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတိ, မောဟော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော ဟောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဒုတိယသမ္ဗဟုလသုတ္တံ

၂၆၆. အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကတမာ နု ခော, ဘန္တေ, ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော, ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကော ဝေဒနာယ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ’’န္တိ? ‘‘ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ။’’ ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ပေ။ ဖဿသမုဒယာ။ပေ။။ (ယထာ ပုရိမသုတ္တန္တေ, တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။) အဋ္ဌမံ။

# ၉. ပဉ္စကင်္ဂသုတ္တံ

၂၆၇. အထ ခော ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတိ ယေနာယသ္မာ ဥဒါယီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတိ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကတိ နု ခော, ဘန္တေ ဥဒါယိ, ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ’’တိ? ‘‘တိဿော ခော, ထပတိ, ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခော, ထပတိ, တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ’’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတိ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘န ခော, ဘန္တေ ဥဒါယိ, တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ဒွေ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ယာယံ, ဘန္တေ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ, သန္တသ္မိံ ဧသာ ပဏီတေ သုခေ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ’’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော အာယသ္မာ ဥဒါယီ ပဉ္စကင်္ဂံ ထပတိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘န ခော, ထပတိ, ဒွေ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ’’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတိ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘န ခော, ဘန္တေ ဥဒါယိ, တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ဒွေ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ယာယံ, ဘန္တေ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ, သန္တသ္မိံ ဧသာ ပဏီတေ သုခေ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ’’တိ။ တတိယမ္ပိ ခော အာယသ္မာ ဥဒါယီ ပဉ္စကင်္ဂံ ထပတိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘န ခော, ထပတိ, ဒွေ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ’’တိ။ တတိယမ္ပိ ခော ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတိ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘န ခော, ဘန္တေ ဥဒါယိ, တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ဒွေ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ယာယံ, ဘန္တေ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ, သန္တသ္မိံ ဧသာ ပဏီတေ သုခေ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ’’တိ။ နေဝ သက္ခိ အာယသ္မာ ဥဒါယီ ပဉ္စကင်္ဂံ ထပတိံ သညာပေတုံ, န ပနာသက္ခိ ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတိ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ သညာပေတုံ။ အဿောသိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မတော ဥဒါယိဿ ပဉ္စကင်္ဂေန ထပတိနာ သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။

အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယာဝတကော အာယသ္မတော ဥဒါယိဿ ပဉ္စကင်္ဂေန ထပတိနာ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ကထာသလ္လာပော တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။

‘‘သန္တမေဝ, အာနန္ဒ, ပရိယာယံ ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတိ ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော နာဗ္ဘနုမောဒိ; သန္တဉ္စ ပနာနန္ဒ, ပရိယာယံ ဥဒါယီ ဘိက္ခု ပဉ္စကင်္ဂဿ ထပတိနော နာဗ္ဘနုမောဒိ။ ဒွေပိ မယာ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ တိဿောပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ ပဉ္စပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ ဆပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ အဋ္ဌာရသာပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ ဆတ္တိံသာပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ အဋ္ဌသတမ္ပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတော ခော, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မော။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတေ ခော, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မေ ယေ အညမညဿ သုဘာသိတံ သုလပိတံ, န သမနုမညိဿန္တိ, န သမနုဇာနိဿန္တိ, န သမနုမောဒိဿန္တိ, တေသံ ဧတံ ပာဋိကင်္ခံ – ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရိဿန္တီတိ [ဝိဟရိဿန္တိ (သီ. ပီ. က.)] ။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတော ခော, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မော။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတေ ခော, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မေ ယေ အညမညဿ သုဘာသိတံ သုလပိတံ သမနုမညိဿန္တိ သမနုဇာနိဿန္တိ သမနုမောဒိဿန္တိ, တေသံ ဧတံ ပာဋိကင်္ခံ – သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရိဿန္တီ’’တိ။

‘‘ပဥ္စိမေ, အာနန္ဒ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယ်ျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ပေ.။ ကာယဝိညေယ်ျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ခော, အာနန္ဒ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ။ ယံ ခော, အာနန္ဒ , ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကာမသုခံ။ ယေ ခော, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

‘‘ကတမဉ္စာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ယေ ခော, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

‘‘ကတမဉ္စာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု, ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ယေ ခော, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

‘‘ကတမဉ္စာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ယေ ခော, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

‘‘ကတမဉ္စာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ , ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ယေ ခော, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

‘‘ကတမဉ္စာနန္ဒ , ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ, ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ, ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ယေ ခော, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

‘‘ကတမဉ္စာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ, ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ယေ ခော, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, ဧတမှာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

“ကတမဉ္စာနန္ဒ, တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ, ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခေါ, အာနန္ဒ, တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ ။ ယေ ခေါ, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

“ကတမဉ္စာနန္ဒ , တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခေါ, အာနန္ဒ , တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ယေ ခေါ, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ဧတံပရမံ သတ္တာ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ’တိ – ဣဒံ နေသာဟံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထာနန္ဒ, တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

“ကတမဉ္စာနန္ဒ, တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခေါ, အာနန္ဒ, တေမ္ဟာ သုခာ အညံ သုခံ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

“ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာနန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမဏော ဂေါတမော အာဟ, တဉ္စ သုခသ္မိံ ပညပေတိ။ တယိဒံ ကိံသု, တယိဒံ ကထံသူ’တိ? ဧဝံဝါဒိနော, အာနန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – ‘န ခေါ, အာဝုသော , ဘဂဝါ သုခညေဝ ဝေဒနံ သန္ဓာယ သုခသ္မိံ ပညပေတိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ, အာဝုသော, သုခံ ဥပလဗ္ဘတိ, ယဟိံ ယဟိံ [ယံ ဟိယံ ဟိ သုခံ (သီ. ပီ.), ယဟိံ ယဟိံ သုခံ (သျာ. ကံ. က.) မ. နိ. ၂.၉၁], တံ တံ တထာဂတော သုခသ္မိံ ပညပေတီ’’’တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၂၆၈. “ဒွေပိ မယာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန, တိဿောပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန, ပဉ္စပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန, ဆပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန, အဋ္ဌာရသာပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန, ဆတ္တိံသာပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန, အဋ္ဌသတမ္ပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ယေ အညမညဿ သုဘာသိတံ သုလပိတံ န သမနုမညိဿန္တိ, န သမနုဇာနိဿန္တိ, န သမနုမောဒိဿန္တိ, တေသံ ဧတံ ပာဋိကင်္ခံ – ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒာပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရိဿန္တီတိ။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော။ ဧဝံ ပရိယာယဒေသိတေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ယေ အညမညဿ သုဘာသိတံ သုလပိတံ သမနုမညိဿန္တိ သမနုဇာနိဿန္တိ သမနုမောဒိဿန္တိ, တေသံ ဧတံ ပာဋိကင်္ခံ – သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရိဿန္တီတိ။

“ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဂုဏာ။ပေ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမဏော ဂေါတမော အာဟ, တဉ္စ သုခသ္မိံ ပညပေတိ။ တယိဒံ ကိံသု, တယိဒံ ကထံသူ’တိ? ဧဝံဝါဒိနော, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – ‘န ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ သုခညေဝ ဝေဒနံ သန္ဓာယ သုခသ္မိံ ပညပေတိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ, အာဝုသော, သုခံ ဥပလဗ္ဘတိ ယဟိံ ယဟိံ [ယံ ဟိ ယံ ဟိ (သီ. ပီ.)], တံ တံ တထာဂတော သုခသ္မိံ ပညပေတီ’’’တိ။ ဒသမံ။

ရဟောဂတဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ရဟောဂတံ ဒွေ အာကာသံ၊ အဂာရံ ဒွေ စ အာနန္ဒာ။

သမ္ဗဟုလာ ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊ ပဥ္စကင္ဂေ စ ဘိက္ခုနာတိ။

## ၃. အဋ္ဌသတပရိယာယဝဂ္ဂေါ

## ၁. သီဝကသုတ္တံ

၂၆၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ အထ ခေါ မောဠိယသီဝကော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မောဠိယသီဝကော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သန္တိ, ဘော ဂောတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – 'ယံ ကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ'တိ။ ဣဓ [ဣဓ ပန (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ဘဝံ ဂောတမော ကိမာဟာ''တိ?

''ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခေါ, သီဝက, ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သာမမ္ပိ ခေါ ဧတံ, သီဝက, ဝေဒိတဗ္ဗံ [ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ (သျာ. ကံ. က.)] ယထာ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ; လောကဿပိ ခေါ ဧတံ, သီဝက, သစ္စသမ္မတံ ယထာ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတြ, သီဝက, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – 'ယံ ကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ'တိ။ ယဉ္စ သာမံ ဉာတံ တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ, ယဉ္စ လောကေ သစ္စသမ္မတံ တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ။ တသ္မာ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာတိ ဝဒာမိ။

''သေမှသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခေါ, သီဝက။ပေ.။ ဝါတသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခေါ, သီဝက။ပေ.။ သန္နိပါတိကာနိပိ ခေါ, သီဝက။ပေ.။ ဥတုပရိဏာမဇာနိပိ ခေါ, သီဝက။ပေ.။ ဝိသမပရိဟာရဇာနိပိ ခေါ, သီဝက။ပေ.။ ဩပက္ကမိကာနိပိ ခေါ, သီဝက။ပေ.။ ကမ္မဝိပါကဇာနိပိ ခေါ, သီဝက, ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သာမမ္ပိ ခေါ ဧတံ, သီဝက, ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ ကမ္မဝိပါကဇာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ; လောကဿပိ ခေါ ဧတံ, သီဝက, သစ္စသမ္မတံ။ ယထာ ကမ္မဝိပါကဇာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ; တတြ, သီဝက, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – 'ယံ ကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ'တိ။ ယဉ္စ သာမံ ဉာတံ တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ ယဉ္စ လောကေ သစ္စသမ္မတံ တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ။ တသ္မာ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာတိ ဝဒာမီတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, မောဠိယသီဝကော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – 'အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ ။ပေ.။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂောတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ'''န္တိ။

''ပိတ္တံ သေမှဉ္စ ဝါတော စ၊ သန္နိပါတာ ဥတူနိ စ။
ဝိသမံ ဩပက္ကမိကံ၊ ကမ္မဝိပါကေန အဋ္ဌမီ''တိ။ ပဌမံ။

## ၂. အဋ္ဌသတသုတ္တံ

၂၇၀. ''အဋ္ဌသတပရိယာယံ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌသတပရိယာယော, ဓမ္မပရိယာယော? ဒွေပိ မယာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန; တိဿောပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန; ပဉ္စပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန; ဆပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန; အဋ္ဌာရသာပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန; ဆတ္တိံသာပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန; အဋ္ဌသတမ္ပိ မယာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန။ ''ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ ဝေဒနာ? ကာယိကာ စ စေတသိကာ စ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ ဝေဒနာ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ဝေဒနာ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ဝေဒနာ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဆ ဝေဒနာ? စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ပေ.။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဆ ဝေဒနာ။ ကတမာ

စ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈာရသ ဝေဒနာ? ဆ သောမနဿူပဝိစာရာ, ဆ ဒေါမနဿူပဝိစာရာ, ဆ ဥပေက္ခူပဝိစာရာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌာရသ ဝေဒနာ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဆတ္တိံသ ဝေဒနာ? ဆ ဂေဟသိတာနိ [ဂေဟဿိတာနိ (အဋ္ဌ.)] သောမနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ [နေက္ခမ္မဿိတာနိ (အဋ္ဌ.)] သောမနဿာနိ, ဆ ဂေဟသိတာနိ ဒောမနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ ဒောမနဿာနိ, ဆ ဂေဟသိတာ ဥပေက္ခာ , ဆ နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဆတ္တိံသ ဝေဒနာ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌသတံ ဝေဒနာ? အတီတာ ဆတ္တိံသ ဝေဒနာ, အနာဂတာ ဆတ္တိံသ ဝေဒနာ, ပစ္စုပ္ပန္နာ ဆတ္တိံသ ဝေဒနာ – ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌသတံ ဝေဒနာ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌသတပရိယာယော ဓမ္မပရိယာယော''တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. အညတရဘိက္ခုသုတ္တံ

၂၇၁. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကတမာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမာ ဝေဒနာသမုဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော, ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကော ဝေဒနာယ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ''န္တိ?

''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခု, ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခု, ဝေဒနာ။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။ တဏှာ ဝေဒနာသမုဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ယံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ ဝေဒနာယ အဿာဒော; ယာ ဝေဒနာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, အယံ ဝေဒနာယ အာဒီနဝေါ; ယော ဝေဒနာယ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ ဝေဒနာယ နိဿရဏ''န္တိ။ တတိယံ။

## ၄. ပုဗ္ဗသုတ္တံ

၂၇၂. ''ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – 'ကတမာ နု ခေါ ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမာ ဝေဒနာသမုဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ, ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော, ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကော ဝေဒနာယ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ'န္တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'တိဿော ဣမာ ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာ ဝုစ္စန္တိ ဝေဒနာ။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။ တဏှာ ဝေဒနာသမုဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ပေ.။ ယော ဝေဒနာယ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ။ ဣဒံ ဝေဒနာယ နိဿရဏ'''န္တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ဉာဏသုတ္တံ

၂၇၃. '''ဣမာ ဝေဒနာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'အယံ ဝေဒနာသမုဒယော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ။ပေ.။ အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'အယံ ဝေဒနာသမုဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ။ပေ.။ 'အယံ ဝေဒနာနိရောဓော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ ။ပေ.။ 'အယံ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ။ ပေ.။ 'အယံ ဝေဒနာယ အဿာဒော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု။ပေ.။ 'အယံ ဝေဒနာယ အာဒီနဝေါ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု။ပေ.။ 'ဣဒံ ခေါ နိဿရဏ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. သမ္ဗဟုလဘိက္ခုသုတ္တံ

၂၇၄. အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကတမာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမာ ဝေဒနာသမုဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော, ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ကော ဝေဒနာယ အဿာဒေါ, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ''န္တိ? ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။ တဏှာ ဝေဒနာသမုဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ ဖဿနိရောဓာ။ပေ။ ယော ဝေဒနာယ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ။ ဣဒံ ဝေဒနာယ နိဿရဏ''န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၂၇၅. ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ၊ န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပန တေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝံ စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ၊ တေ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ။ တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၂၇၆. ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ ပဇာနန္တိ။ပေ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. တတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၂၇၇. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဝေဒနံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဝေဒနာသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဝေဒနာနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ ပဇာနန္တိ။ပေ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. သုဒ္ဓိကသုတ္တံ

၂၇၈. ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. နိရာမိသသုတ္တံ

၂၇၉. ''အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသာ ပီတိ, အတ္ထိ နိရာမိသာ ပီတိ, အတ္ထိ နိရာမိသာ နိရာမိသတရာ ပီတိ; အတ္ထိ သာမိသံ သုခံ, အတ္ထိ နိရာမိသံ သုခံ, အတ္ထိ နိရာမိသာ နိရာမိသတရံ သုခံ; အတ္ထိ သာမိသာ ဥပေက္ခာ, အတ္ထိ နိရာမိသာ ဥပေက္ခာ, အတ္ထိ နိရာမိသာ နိရာမိသတရာ ဥပေက္ခာ; အတ္ထိ သာမိသော ဝိမောက္ခော, အတ္ထိ နိရာမိသော ဝိမောက္ခော, အတ္ထိ နိရာမိသာ နိရာမိသတရော ဝိမောက္ခော။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသာ ပီတိ? ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ပေ။ ကာယ

ဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ယာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသာ ပီတိ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ ပီတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ ပီတိ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရာ ပီတိ? ယာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော, ဒေါသာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော, မောဟာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရာ ပီတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသံ သုခံ? ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ပေ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသံ သုခံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသံ သုခံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသံ သုခံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရံ သုခံ? ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော, ဒေါသာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော , မောဟာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရံ သုခံ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသာ ဥပေက္ခာ? ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ပေ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ယာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသာ ဥပေက္ခာ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ ဥပေက္ခာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ, ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ ဥပေက္ခာ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရာ ဥပေက္ခာ? ယာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော, ဒေါသာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော, မောဟာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရာ ဥပေက္ခာ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သာမိသော ဝိမောက္ခော? ရူပပ္ပဋိသံယုတ္တော ဝိမောက္ခော သာမိသော ဝိမောက္ခော။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသော ဝိမောက္ခော? အရူပပ္ပဋိသံယုတ္တော ဝိမောက္ခော နိရာမိသော ဝိမောက္ခော။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရော ဝိမောက္ခော? ယော ခော, ဘိက္ခဝေ, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော, ဒောသာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော, မောဟာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိမောက္ခော, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နိရာမိသာ နိရာမိသတရော ဝိမောက္ခော”တိ။ ကောဒသမံ။

အဋ္ဌသတပရိယာယဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သီဝကအဋ္ဌသတံ ဘိက္ခု၊ ပုဗ္ဗေ ဉာဏဉ္စ ဘိက္ခုနာ။
သမဏဗြာဟ္မဏာ တီဏိ၊ သုဒ္ဓိကဉ္စ နိရာမိသန္တိ။

ဝေဒနာသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

# ၃. မာတုကမသံယုတ္တံ

## ၁. ပဌမပေယျာလဝဂ္ဂေါ

### ၁. မာတုကမသုတ္တံ

၂၈၀. ''ပဉ္စဟိ , ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ဧကန္တအမနာပော ဟောတိ ပုရိသဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? န စ ရူပဝါ ဟောတိ, န စ ဘောဂဝါ ဟောတိ, န စ သီလဝါ ဟောတိ, အလသော စ ဟောတိ, ပဇံ စဿ န လဘတိ – ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ဧကန္တအမနာပော ဟောတိ ပုရိသဿ။ ပဉ္စဟိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ဧကန္တမနာပော ဟောတိ ပုရိသဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ရူပဝါ စ ဟောတိ, ဘောဂဝါ စ ဟောတိ, သီလဝါ စ ဟောတိ, ဒက္ခော စ ဟောတိ အနလသော, ပဇံ စဿ လဘတိ – ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ဧကန္တမနာပော ဟောတိ ပုရိသဿာ''တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ပုရိသသုတ္တံ

၂၈၁. ''ပဉ္စဟိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ပုရိသော ဧကန္တအမနာပော ဟောတိ မာတုကမဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? န စ ရူပဝါ ဟောတိ, န စ ဘောဂဝါ ဟောတိ, န စ သီလဝါ ဟောတိ, အလသော စ ဟောတိ, ပဇံ စဿ န လဘတိ – ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ပုရိသော ဧကန္တအမနာပော ဟောတိ မာတုကမဿ။ ပဉ္စဟိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ပုရိသော ဧကန္တမနာပော ဟောတိ မာတုကမဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ရူပဝါ စ ဟောတိ, ဘောဂဝါ စ ဟောတိ, သီလဝါ စ ဟောတိ, ဒက္ခော စ ဟောတိ အနလသော, ပဇံ စဿ လဘတိ – ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ပုရိသော ဧကန္တမနာပော ဟောတိ မာတုကမဿာ''တိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. အာဝေဏိကဒုက္ခသုတ္တံ

၂၈၂. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ အာဝေဏိကာနိ ဒုက္ခာနိ, ယာနိ မာတုကမော ပစ္စနုဘောတိ, အညတ္ရေဝ ပုရိသေဟိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ , မာတုကမော ဒဟရောဝ သမာနော ပတိကုလံ ဂစ္ဆတိ, ဉာတကေဟိ ဝိနာ ဟောတိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ပဌမံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ, ယံ မာတုကမော ပစ္စနုဘောတိ, အညတ္ရေဝ ပုရိသေဟိ။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ဥတုနီ ဟောတိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ဒုတိယံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ, ယံ မာတုကမော ပစ္စနုဘောတိ, အညတ္ရေဝ ပုရိသေဟိ။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ဂဗ္ဘိနီ ဟောတိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ တတိယံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ, ယံ မာတုကမော ပစ္စနုဘောတိ, အညတ္ရေဝ ပုရိသေဟိ။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ဝိဇာယတိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ စတုတ္ထံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ, ယံ မာတုကမော ပစ္စနုဘောတိ, အညတ္ရေဝ ပုရိသေဟိ။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ပုရိသဿ ပာရိစရိယံ ဥပေတိ။ ဣဒံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ပဉ္စမံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ, ယံ မာတုကမော ပစ္စနုဘောတိ, အညတ္ရေဝ ပုရိသေဟိ။ ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ မာတုကမဿ အာဝေဏိကာနိ ဒုက္ခာနိ, ယာနိ မာတုကမော ပစ္စနုဘောတိ, အညတ္ရေဝ ပုရိသေဟီ''တိ။ တတိယံ။

### ၄. တီဟိဓမ္မေဟိသုတ္တံ

၂၈၃. ''တီဟိ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ယေဘုယျေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ တီဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ပုဗ္ဗဏှသမယံ မစ္ဆေရမလပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဣဿာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ သာယနှသမယံ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ယေဘုယျေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ကောဓနသုတ္တံ

၂၈၄. အထ ခော အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, မာတုဂါမံ ပဿာမိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တံ။ ကတီဟိ နု ခော, ဘန္တေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ?

''ပဉ္စဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, ကောဓနော စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဥပနာဟီသုတ္တံ

၂၈၅. ''ပဉ္စဟိ , အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, ဥပနာဟီ စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဣဿုကီသုတ္တံ

၂၈၆. ''ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, ဣဿုကီ စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော , အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. မစ္ဆရီသုတ္တံ

၂၈၇. ''ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, မစ္ဆရီ စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော။ပေ။ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. အတိစာရီသုတ္တံ

၂၈၈. ''ပဉ္စဟိ , အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော။ပေ။ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, အတိစာရီ စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော။ပေ။ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒုဿီလသုတ္တံ

၂၈၉. ''ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော။ပေ။ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, ဒုဿီလော စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော။ပေ။ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. အပ္ပဿုတသုတ္တံ

၂၉၀. ''ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော...ပေ... နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, အပ္ပဿုတော စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော...ပေ... နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

## ၁၂. ကုသီတသုတ္တံ

၂၉၁. ''ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော...ပေ... နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, ကုသီတော စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော...ပေ... အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ ဒွါဒသမံ။

## ၁၃. မုဋ္ဌဿတိသုတ္တံ

၂၉၂. ''ပဉ္စဟိ , အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော...ပေ... နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓော စ ဟောတိ, အဟိရိကော စ ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, မုဋ္ဌဿတိ စ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော...ပေ... နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ တေရသမံ။

## ၁၄. ပဉ္စဝေရသုတ္တံ

၂၉၃. ''ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော...ပေ... နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတီ စ ဟောတိ, အဒိန္နာဒါယီ စ ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ စ ဟောတိ, မုသာဝါဒီ စ ဟောတိ, သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယီ စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ စုဒ္ဒသမံ။

ပဌမပေယျာလဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> မာတုဂါမော ပုရိသော စ၊ အာဝေဏိကာ တိဓမ္မော စ [ဒွေဝ မနာပာမနာပာစ၊ အာဝေဏိကာ တီဟိ အနုရုဒ္ဓော (သဗ္ဗတ္ထ)]။
> ကောဓနော ဥပနာဟီ စ၊ ဣဿုကီ မစ္ဆရေန စ။
> အတိစာရီ စ ဒုဿီလော၊ အပ္ပဿုတော စ ကုသီတော။
> မုဋ္ဌဿတိ ပဉ္စဝေရ၊ ကဏှပက္ခေ ပကာသိတော။

# ၂. ဒုတိယပေယျာလဝဂ္ဂေါ

## ၁. အက္ကောဓနသုတ္တံ

၂၉၄. အထ ခော အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ...ပေ... ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, မာတုဂါမံ ပဿာမိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နံ။ ကတီဟိ နု ခော, ဘန္တေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ?

‘‘ပဉ္စဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓော စ ဟောတိ, ဟိရိမာ စ ဟောတိ, ဩတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, အက္ကောဓနော စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီ’’တိ။ ပဌမံ။

## ၂. အနုပနာဟီသုတ္တံ

၂၉၅. ‘‘ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓော စ ဟောတိ, ဟိရိမာ စ ဟောတိ, ဩတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, အနုပနာဟီ စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. အနိဿုကီသုတ္တံ

၂၉၆. ‘‘ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓော စ ဟောတိ, ဟိရိမာ စ ဟောတိ, ဩတ္တပ္ပီ စ ဟောတိ, အနိဿုကီ စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. အမစ္ဆရီသုတ္တံ

၂၉၇. အမစ္ဆရီ စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ။ပေ။။ စတုတ္ထံ။

## ၅. အနတိစာရီသုတ္တံ

၂၉၈. အနတိစာရီ စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ။ပေ။။ ပဉ္စမံ။

## ၆. သုသီလသုတ္တံ

၂၉၉. သီလဝါ စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ။ပေ။။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဗဟုဿုတသုတ္တံ

၃၀၀. ဗဟုဿုတော စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ။ပေ။။ သတ္တမံ။

## ၈. အာရဒ္ဓဝီရိယသုတ္တံ

၃၀၁. အာရဒ္ဓဝီရိယော စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ။ပေ။။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဥပဋ္ဌိတဿတိသုတ္တံ

၃၀၂. ‘‘ဥပဋ္ဌိတဿတိ စ ဟောတိ, ပညဝါ စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီ’’တိ။ နဝမံ။

ဣမေ အဋ္ဌ သုတ္တန္တာ သဒ္ဒေဟာ။

## ၁၀. ပဉ္စသီလသုတ္တံ

၃၀၃. ''ပဉ္စဟိ, အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပာဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ, သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, အနုရုဒ္ဓ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ ဒသမံ။

ဒုတိယပေယျာလဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒုတိယေ စ [အနုရုဒ္ဓော (သဗ္ဗတ္ထ)] အက္ကောဓနော၊ အနုပနာဟီ အနိဿုကီ။
အမစ္ဆရီ အနတိစာရီ၊ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော။
ဝီရိယံ သတိ သီလဉ္စ၊ သုက္ကပက္ခေ ပကာသိတော။

## ၃. ဗလဝဂ္ဂေါ

### ၁. ဝိသာရဒသုတ္တံ

၃၀၄. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပဗလံ, ဘောဂဗလံ, ဉာတိဗလံ, ပုတ္တဗလံ, သီလဗလံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော ဝိသာရဒော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတီ''တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ပသယှသုတ္တံ

၃၀၅. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပဗလံ, ဘောဂဗလံ, ဉာတိဗလံ, ပုတ္တဗလံ, သီလဗလံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော သာမိကံ ပသယှ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. အဘိဘုယျသုတ္တံ

၃၀၆. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပဗလံ, ဘောဂဗလံ, ဉာတိဗလံ, ပုတ္တဗလံ, သီလဗလံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော မာတုကမော သာမိကံ အဘိဘုယျ ဝတ္တတီ''တိ။ တတိယံ။

### ၄. ဧကသုတ္တံ

၃၀၇. ''ဧကေန စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗလေန သမန္နာဂတော ပုရိသော မာတုကမံ အဘိဘုယျ ဝတ္တတိ။ ကတမေန ဧကေန ဗလေန? ဣဿရိယဗလေန အဘိဘူတံ မာတုကမံ နေဝ ရူပဗလံ တာယတိ, န ဘောဂဗလံ တာယတိ, န ဉာတိဗလံ တာယတိ, န ပုတ္တဗလံ တာယတိ, န သီလဗလံ တာယတီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

### ၅. အင်္ဂသုတ္တံ

၃၀၈. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပဗလံ, ဘောဂဗလံ, ဉာတိဗလံ, ပုတ္တဗလံ, သီလဗလံ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, န စ ဘောဂဗလေန – ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန အပရိပူရော ဟောတိ။ ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ရူပဗလေန စ သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ – ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပရိပူရော ဟောတိ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန

စ, န စ ဉာတိဗလေန – ဇဝံ သော တေနင္ဂေန အပရိပူရော ဟောတိ။ ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ရူပဗလေန စ သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, ဉာတိဗလေန စ – ဇဝံ သော တေနင္ဂေန ပရိပူရော ဟောတိ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, ဉာတိဗလေန စ, န စ ပုတ္တဗလေန – ဇဝံ သော တေနင္ဂေန အပရိပူရော ဟောတိ။ ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ရူပဗလေန စ သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, ဉာတိဗလေန စ, ပုတ္တဗလေန စ – ဇဝံ သော တေနင္ဂေန ပရိပူရော ဟောတိ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, ဉာတိဗလေန စ, ပုတ္တဗလေန စ, န စ သီလဗလေန – ဇဝံ သော တေနင္ဂေန အပရိပူရော ဟောတိ။ ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ရူပဗလေန စ သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, ဉာတိဗလေန စ, ပုတ္တဗလေန စ, သီလဗလေန စ – ဇဝံ သော တေနင္ဂေန ပရိပူရော ဟောတိ။ ဣမာနိ ခော , ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ မာတုကမဿ ဗလာနီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. နာသေန္တိသုတ္တံ

၂၀၉. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပဗလံ, ဘောဂဗလံ, ဉာတိဗလံ, ပုတ္တဗလံ, သီလဗလံ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, န စ သီလဗလေန, နာသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န တသေန္တိ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, န စ သီလဗလေန, နာသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န တသေန္တိ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, ဉာတိဗလေန စ, န စ သီလဗလေန, နာသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န တသေန္တိ။ ရူပဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဘောဂဗလေန စ, ဉာတိဗလေန စ , ပုတ္တဗလေန စ, န စ သီလဗလေန, နာသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န တသေန္တိ။ သီလဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, န စ ရူပဗလေန, တသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န နာသေန္တိ။ သီလဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, န စ ဘောဂဗလေန, တသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န နာသေန္တိ။ သီလဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, န စ ဉာတိဗလေန, တသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န နာသေန္တိ။ သီလဗလေန စ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော သမန္နာဂတော ဟောတိ, န စ ပုတ္တဗလေန, တသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န နာသေန္တိ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ မာတုကမဿ ဗလာနီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဟေတုသုတ္တံ

၂၁၀. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, မာတုကမဿ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပဗလံ, ဘောဂဗလံ, ဉာတိဗလံ, ပုတ္တဗလံ, သီလဗလံ။ န, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ရူပဗလဟေတု ဝါ ဘောဂဗလဟေတု ဝါ ဉာတိဗလဟေတု ဝါ ပုတ္တဗလဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ သီလဗလဟေတု ခော, ဘိက္ခဝေ, မာတုကမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ မာတုကမဿ ဗလာနီ''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဌာနသုတ္တံ

၂၁၁. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဌာနာနိ ဒုလ္လဘာနိ အကတပုညေန မာတုကမေန။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ ဌာနံ ဒုလ္လဘံ အကတပုညေန မာတုကမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ ပတိရူပံ ကုလံ ဂစ္ဆေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ ဌာနံ ဒုလ္လဘံ အကတပုညေန မာတုကမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ, ပတိရူပံ ကုလံ ဂန္တွာ, အသပတ္တိ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ ဌာနံ ဒုလ္လဘံ အကတပုညေန မာတုကမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ, ပတိရူပံ ကုလံ ဂန္တွာ, အသပတ္တိ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တီ ပုတ္တဝတီ အဿန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထံ ဌာနံ ဒုလ္လဘံ အကတပုညေန မာတုကမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ, ပတိရူပံ ကုလံ ဂန္တွာ, အသပတ္တိ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တီ ပုတ္တဝတီ သမာနာ သာမိကံ အဘိဘုယျ ဝတ္တေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စမံ ဌာနံ ဒုလ္လဘံ အကတပုညေန မာတုကမေန ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ဌာနာနိ ဒုလ္လဘာနိ အကတပုညေန မာတုကမေနာတိ။

‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဌာနာနိ သုလဘာနိ ကတပုညေန မာတုကာမေန။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ ဌာနံ သုလဘံ ကတပုညေန မာတုကာမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ ပတိရူပံ ကုလံ ဂစ္ဆေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ ဌာနံ သုလဘံ ကတပုညေန မာတုကာမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ ပတိရူပံ ကုလံ ဂန္တွာ အသပတ္တီ အဂာရံ အဇ္ဈာဝသေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ ဌာနံ သုလဘံ ကတပုညေန မာတုကာမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ ပတိရူပံ ကုလံ ဂန္တွာ အသပတ္တီ အဂာရံ အဇ္ဈာဝသန္တီ ပုတ္တဝတီ အဿန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထံ ဌာနံ သုလဘံ ကတပုညေန မာတုကာမေန။ ပတိရူပေ ကုလေ ဇာယိတွာ ပတိရူပံ ကုလံ ဂန္တွာ အသပတ္တီ အဂာရံ အဇ္ဈာဝသန္တီ ပုတ္တဝတီ သမာနာ သာမိကံ အဘိဘုယျ ဝတ္တေယျန္တိ – ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စမံ ဌာနံ သုလဘံ ကတပုညေန မာတုကာမေန။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ဌာနာနိ သုလဘာနိ ကတပုညေန မာတုကာမေနာ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ပဉ္စသီလဝိသာရဒသုတ္တံ

၃၁၂. ‘‘ပဉ္စဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ဝိသာရဒော အဂာရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ, မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ , သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော စ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ဝိသာရဒော အဂာရံ အဇ္ဈာဝသတီ’’တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဝဍ္ဎီသုတ္တံ

၃၁၃. ‘‘ပဉ္စဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဍ္ဎီဟိ ဝဍ္ဎမာနာ အရိယသာဝိကာ အရိယာယ ဝဍ္ဎိယာ ဝဍ္ဎတိ သာရာဒာယိနီ စ ဟောတိ ဝရာဒာယိနီ စ ကာယဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓာယ ဝဍ္ဎတိ, သီလေန ဝဍ္ဎတိ, သုတေန ဝဍ္ဎတိ, စာဂေန ဝဍ္ဎတိ, ပညာယ ဝဍ္ဎတိ – ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ ဝဍ္ဎီဟိ ဝဍ္ဎမာနာ အရိယသာဝိကာ အရိယာယ ဝဍ္ဎိယာ ဝဍ္ဎတိ, သာရာဒာယိနီ စ ဟောတိ, ဝရာဒာယိနီ စ ကာယဿာ’’တိ။

‘‘သဒ္ဓာယ သီလေန စ ယာဓ ဝဍ္ဎတိ၊
ပညာယ စာဂေန သုတေန စူဘယံ။
သာ တာဒိသီ သီလဝတီ ဥပါသိကာ၊
အာဒီယတိ သာရမိဓေဝ အတ္တနော’’တိ။ ဒသမံ။

ဗလဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဝိသာရဒာ ပသယှ အဘိဘုယျ၊ ဧကံ အင်္ဂေန ပဉ္စမံ။
နာသေန္တိ ဟေတု ဌာနဉ္စ၊ ဝိသာရဒော ဝဍ္ဎိနာ ဒသာတိ။

မာတုဂါမသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

# ၄. ဇမ္ဗုခာဒကသံယုတ္တံ

## ၁. နိဗ္ဗာနပဉှာသုတ္တံ

၃၁၄. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော မဂဓေသု ဝိဟရတိ နာလကဂါမကေ။ အထ ခေါ ဇမ္ဗုခာဒကော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဇမ္ဗုခာဒကော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

'''နိဗ္ဗာနံ, နိဗ္ဗာန'န္တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော, နိဗ္ဗာန''န္တိ? ''ယော ခေါ, အာဝုသော, ရာဂက္ခယော ဒောသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာန''န္တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ပဌမံ။

## ၂. အရဟတ္တပဉှာသုတ္တံ

၃၁၅. '''အရဟတ္တံ, အရဟတ္တ'န္တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော , အရဟတ္တ''န္တိ? ''ယော ခေါ, အာဝုသော, ရာဂက္ခယော ဒောသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ အရဟတ္တ''န္တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတဿ အရဟတ္တဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတဿ အရဟတ္တဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတဿ အရဟတ္တဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဧတဿ အရဟတ္တဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ အာဝုသော, မဂ္ဂေါ, အယံ ပဋိပဒါ ဧတဿ အရဟတ္တဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ ဧတဿ အရဟတ္တဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဓမ္မဝါဒီပဉှာသုတ္တံ

၃၁၆. ''ကေ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, လောကေ ဓမ္မဝါဒိနော, ကေ လောကေ သုပ္ပဋိပန္နာ, ကေ လောကေ သုဂတာ''တိ? ''ယေ ခေါ, အာဝုသော, ရာဂပ္ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ, ဒောသပ္ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ, မောဟပ္ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ, တေ လောကေ ဓမ္မဝါဒိနော။ ယေ ခေါ, အာဝုသော, ရာဂဿ ပဟာနာယ ပဋိပန္နာ, ဒောသဿ ပဟာနာယ ပဋိပန္နာ, မောဟဿ ပဟာနာယ ပဋိပန္နာ, တေ လောကေ သုပ္ပဋိပန္နာ။ ယေသံ ခေါ, အာဝုသော, ရာဂေါ ပဟီနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝင်္ကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော, ဒောသော ပဟီနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝင်္ကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော, မောဟော ပဟီနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝင်္ကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော, တေ လောကေ သုဂတာ''တိ။

''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ရာဂဿ ဒောသဿ မောဟဿ ပဟာနာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ရာဂဿ ဒောသဿ မောဟဿ ပဟာနာယာ''တိ။ ''ကတမော, ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ရာဂဿ ဒောသဿ မောဟဿ ပဟာနာယာ''တိ? ''အယမေ

ဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဧတေသံ ရာဂဿ ဒေါသဿ မောဟဿ ပဟာနာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ရာဂဿ ဒေါသဿ မောဟဿ ပဟာနာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ရာဂဿ ဒေါသဿ မောဟဿ ပဟာနာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ တတိယံ။

## ၄. ကိမတ္ထိယသုတ္တံ

၃၁၇. ''ကိမတ္ထိယံ , အာဝုသော သာရိပုတ္တ, သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ? ''ဒုက္ခဿ ခော, အာဝုသော, ပရိညတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတဿ ဒုက္ခဿ ပရိညာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ဒုက္ခဿ ပရိညာယာ''တိ? ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ဒုက္ခဿ ပရိညာယာ''တိ?

''အယမေဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ဧတဿ ဒုက္ခဿ ပရိညာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧတဿ ဒုက္ခဿ ပရိညာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ဒုက္ခဿ ပရိညာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. အဿာသပ္ပတ္တသုတ္တံ

၃၁၈. '''အဿာသပ္ပတ္တော, အဿာသပ္ပတ္တော'တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, အဿာသပ္ပတ္တော ဟောတီ''တိ? ''ယတော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဧတ္တာဝတာ ခော, အာဝုသော, အဿာသပ္ပတ္တော ဟောတီ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ အဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ အဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ အဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဧတဿ အဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော, အာဝုသော , မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတဿ အဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ အဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ပရမဿာသပ္ပတ္တသုတ္တံ

၃၁၉. '''ပရမဿာသပ္ပတ္တော, ပရမဿာသပ္ပတ္တော'တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, ပရမဿာသပ္ပတ္တော ဟောတီ''တိ? ''ယတော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ, ဧတ္တာဝတာ ခော, အာဝုသော, ပရမဿာသပ္ပတ္တော ဟောတီ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ပရမဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ပရမဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ကတမော ပန, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ပရမဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဧတဿ ပရမဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ပရမဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ ပရမဿာသဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဝေဒနာပဉှာသုတ္တံ

၃၂၀. “‘ဝေဒနာ, ဝေဒနာ’တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမာ နု ခေါ, အာဝုသော, ဝေဒနာ”တိ? “တိဿော ဣမာဝုသော, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခေါ, အာဝုသော, တိဿော ဝေဒနာ”တိ။ “အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယာ”တိ? “အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယာ”တိ။ “ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယာ”တိ? “အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ဧတာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယာ”တိ။ “ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ”တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အာသဝပဉှာသုတ္တံ

၃၂၁. “‘အာသဝေါ, အာသဝေါ’တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခေါ, အာဝုသော, အာသဝေါ”တိ? “တယော မေ, အာဝုသော, အာသဝါ ။ ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ – ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, တယော အာသဝါ”တိ။ “အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတေသံ အာသဝါနံ ပဟာနာယာ”တိ? “အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတေသံ အာသဝါနံ ပဟာနာယာ”တိ။ “ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတေသံ အာသဝါနံ ပဟာနာယာ”တိ? “အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဧတေသံ အာသဝါနံ ပဟာနာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ အာသဝါနံ ပဟာနာယာ”တိ။ “ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ အာသဝါနံ ပဟာနာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. အဝိဇ္ဇာပဉှာသုတ္တံ

၃၂၂. “‘အဝိဇ္ဇာ, အဝိဇ္ဇာ’တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမာ နု ခေါ, အာဝုသော, အဝိဇ္ဇာ”တိ? “ယံ ခေါ, အာဝုသော, ဒုက္ခေ အညာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အညာဏံ – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အဝိဇ္ဇာ”တိ။ “အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတိဿာ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာနာယာ”တိ? “အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတိဿာ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာနာယာ”တိ။ “ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတိဿာ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာနာယာ”တိ? “အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ဧတိဿာ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာနာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတိဿာ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာနာယာ”တိ။ “ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတိဿာ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာနာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ”တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. တဏှာပဉှာသုတ္တံ

၃၂၃. “‘တဏှာ, တဏှာ’တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမာ နု ခေါ, အာဝုသော, တဏှာ”တိ? “တိဿော ဣမာ, အာဝုသော, တဏှာ။ ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ – ဣမာ ခေါ, အာဝုသော, တိဿော တဏှာ”တိ။ “အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တဏှာနံ ပဟာနာယာ”တိ? “အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တဏှာနံ ပဟာနာယာ”တိ။ “ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တဏှာနံ ပဟာနာယာ”တိ? “အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ဧတာသံ တဏှာနံ ပဟာနာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ တဏှာနံ ပဟာ

နာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂော ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ , တောသံ တဏှာနံ ပဟာနာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ဩဃပဥှာသုတ္တံ

၃၂၄. '''ဩဃော, ဩဃော'တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခော, အာဝုသော, ဩဃော''တိ? ''စတ္တာရောမေ, အာဝုသော, ဩဃာ။ ကာမောဃော, ဘဝေါဃော, ဒိဋ္ဌောဃော, အဝိဇ္ဇောဃော – ဣမေ ခော, အာဝုသော, စတ္တာရော ဩဃာ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဩဃာနံ ပဟာနာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဩဃာနံ ပဟာနာယာ''တိ။ ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂော ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဩဃာနံ ပဟာနာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော, ဧတေသံ ဩဃာနံ ပဟာနာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ ။ အယံ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂော အယံ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဩဃာနံ ပဟာနာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော , အာဝုသော, မဂ္ဂော ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဩဃာနံ ပဟာနာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

## ၁၂. ဥပါဒါနပဥှာသုတ္တံ

၃၂၅. '''ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါန'န္တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခော, အာဝုသော, ဥပါဒါန''န္တိ? ''စတ္တာရိမာနိ, အာဝုသော, ဥပါဒါနာနိ။ ကာမုပါဒါနံ, ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ – ဣမာနိ ခော, အာဝုသော, စတ္တာရိ ဥပါဒါနာနီ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဥပါဒါနာနံ ပဟာနာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဥပါဒါနာနံ ပဟာနာယာ''တိ ။ ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂော ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဥပါဒါနာနံ ပဟာနာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော, ဧတေသံ ဥပါဒါနာနံ ပဟာနာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂော အယံ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဥပါဒါနာနံ ပဟာနာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂော ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဥပါဒါနာနံ ပဟာနာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ဒွါဒသမံ။

## ၁၃. ဘဝပဥှာသုတ္တံ

၃၂၆. '''ဘဝေါ, ဘဝေါ'တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခော, အာဝုသော, ဘဝေါ''တိ? ''တယောမေ, အာဝုသော, ဘဝါ။ ကာမဘဝေါ, ရူပဘဝေါ, အရူပဘဝေါ – ဣမေ ခော, အာဝုသော, တယော ဘဝါ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဘဝါနံ ပရိညာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဘဝါနံ ပရိညာယာ''တိ။ ''ကတမော, ပနာဝုသော, မဂ္ဂော ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဘဝါနံ ပရိညာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော, ဧတေသံ ဘဝါနံ ပရိညာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂော အယံ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဘဝါနံ ပရိညာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂော ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတေသံ ဘဝါနံ ပရိညာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ တေရသမံ။

## ၁၄. ဒုက္ခပဥှာသုတ္တံ

၃၂၇. '''ဒုက္ခံ , ဒုက္ခ'န္တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခော, အာဝုသော, ဒုက္ခ''န္တိ? ''တိဿော ဣမာ, အာဝုသော, ဒုက္ခတာ။ ဒုက္ခဒုက္ခတာ, သင်္ခါရဒုက္ခတာ , ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ – ဣမာ ခော, အာဝုသော, တိဿော ဒုက္ခတာ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, တောသံ ဒုက္ခတာနံ ပရိညာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂော အတ္ထိ ပဋိပဒါ, တောသံ ဒုက္ခတာနံ ပရိညာယာ''တိ။ ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂော ကတမာ ပဋိပဒါ, တောသံ ဒုက္ခတာနံ ပရိညာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခော, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော, တောသံ ဒုက္ခတာနံ ပရိညာယ,

သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ ဒုက္ခတာနံ ပရိညာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတာသံ ဒုက္ခတာနံ ပရိညာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒာယာ''တိ။ စုဒ္ဒသမံ။

## ၁၅. သက္ကာယပဉှာသုတ္တံ

၃၂၈. '''သက္ကာယော , သက္ကာယော'တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခေါ, အာဝုသော, သက္ကာယော''တိ? ''ပဉ္စိမေ, အာဝုသော, ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သက္ကာယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော ။ ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ သက္ကာယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ''တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ သက္ကာယဿ ပရိညာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ သက္ကာယဿ ပရိညာယာ''တိ။ ''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ သက္ကာယဿ ပရိညာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ဧတဿ သက္ကာယဿ ပရိညာယ , သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတဿ သက္ကာယဿ ပရိညာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ သက္ကာယဿ ပရိညာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒာယာ''တိ။ ပန္နရသမံ။

## ၁၆. ဒုက္ကရပဉှာသုတ္တံ

၃၂၉. ''ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဒုက္ကရ''န္တိ? ''ပဗ္ဗဇ္ဇာ ခေါ, အာဝုသော, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဒုက္ကရာ''တိ။ ''ပဗ္ဗဇိတေန ပနာဝုသော, ကိံ ဒုက္ကရ''န္တိ? ''ပဗ္ဗဇိတေန ခေါ, အာဝုသော, အဘိရတိ ဒုက္ကရာ''တိ။ ''အဘိရတေန ပနာဝုသော, ကိံ ဒုက္ကရ''န္တိ? ''အဘိရတေန ခေါ, အာဝုသော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ ဒုက္ကရာ''တိ။ ''ကီဝစိရံ ပနာဝုသော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခု အရဟံ အဿာ''တိ? ''နစိရံ, အာဝုသော''တိ။ သောဠသမံ။

ဇမ္ဗုခါဒကသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

နိဗ္ဗာနံ အရဟတ္တဉ္စ, ဓမ္မဝါဒီ ကိမတ္ထိယံ။<br>
အဿာသော ပရမဿာသော, ဝေဒနာ အာသဝါဝိဇ္ဇာ။<br>
တဏှာ ဩဃာ ဥပါဒါနံ, ဘဝေ ဒုက္ခဉ္စ သက္ကာယော။<br>
ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဒုက္ကရန္တိ။

# ၅. သာမဏ္ဍကသံယုတ္တံ

## ၁. သာမဏ္ဍကသုတ္တံ

၃၃၀. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဝဇ္ဇီသု ဝိဟရတိ ဥက္ကစေလာယံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ တီရေ။ အထ ခေါ သာမဏ္ဍကော [သာမဏ္ဍကာနိ (သီ.)] ပရိဗ္ဗာဇကော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သာမဏ္ဍကော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

'''နိဗ္ဗာနံ, နိဗ္ဗာန'န္တိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော, နိဗ္ဗာန''န္တိ? ''ယော ခေါ, အာဝုသော, ရာဂက္ခယော ဒောသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာန''န္တိ။ ''အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။

''ကတမော ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ? ''အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ, ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒကော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ ဘဒ္ဒိကာ ပဋိပဒါ, ဧတဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ အလဉ္စ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အပ္ပမာဒါယာ''တိ။ ပဌမံ။

(ယထာ ဇမ္ဗုခါဒကသံယုတ္တံ, တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

## ၂. ဒုက္ကရသုတ္တံ

၃၃၁. ''ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဒုက္ကရ''န္တိ ? ''ပဗ္ဗဇ္ဇာ ခေါ, အာဝုသော, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဒုက္ကရာ''တိ။ ''ပဗ္ဗဇိတေန ပနာဝုသော, ကိံ ဒုက္ကရ''န္တိ? ''ပဗ္ဗဇိတေန ခေါ, အာဝုသော, အဘိရတိ ဒုက္ကရာ''တိ။ ''အဘိရတေန ပနာဝုသော, ကိံ ဒုက္ကရ''န္တိ? ''အဘိရတေန ခေါ, အာဝုသော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ ဒုက္ကရာ''တိ။ ''ကီဝစိရံ ပနာဝုသော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခု အရဟံ အဿာ''တိ? ''နစိရံ, အာဝုသော''တိ။ သောဠသမံ။

(ပုရိမကသဒိသံ ဥဒ္ဒါနံ။)

သာမဏ္ဍကသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

# ၆. မောဂ္ဂလ္လာနသံယုတ္တံ

## ၁. ပဌမဈာနပဉ္ဟာသုတ္တံ

၃၃၂. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော, ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

''ဣဓ မယှံ, အာဝုသော, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'ပဌမံ ဈာနံ, ပဌမံ ဈာန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ ပဌမံ ဈာနန္တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ပဌမံ ဈာန'န္တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော ကာမသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

''အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, ပဌမံ ဈာနံ ပမာဒေါ, ပဌမေ ဈာနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, ပဌမေ ဈာနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ [ဧကောဒိကရောဟိ (ပီ.)], ပဌမေ ဈာနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉ္ဟိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သတ္ထာရာနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော'တိ, မမံ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သတ္ထာရာနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော'''တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယဈာနပဉ္ဟာသုတ္တံ

၃၃၃. '''ဒုတိယံ ဈာနံ, ဒုတိယံ ဈာန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ ဒုတိယံ ဈာနန္တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒုတိယံ ဈာန'န္တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော ဝိတက္ကသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

''အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, ဒုတိယံ ဈာနံ ပမာဒေါ, ဒုတိယေ ဈာနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, ဒုတိယေ ဈာနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, ဒုတိယေ ဈာနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉ္ဟိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သတ္ထာရာနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော'တိ, မမံ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သတ္ထာရာနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော'''တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယဈာနပဉ္ဟာသုတ္တံ

၃၃၄. '''တတိယံ ဈာနံ, တတိယံ ဈာန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ တတိယံ ဈာနန္တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – ဣဓ ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

ဣဒံ ဝုစ္စတိ တတိယံ ဈာနန္တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရာမိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေမိ။ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော ပီတိသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

''အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, တတိယံ ဈာနံ ပမာဒေါ, တတိယေ ဈာနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, တတိယေ ဈာနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, တတိယေ ဈာနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရာမိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေမိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉှိ တံ အာဝုသော သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ပေ.။ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထဈာနပဉှာသုတ္တံ

၃၃၅. '''စတုတ္ထံ ဈာနံ , စတုတ္ထံ ဈာန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ စတုတ္ထံ ဈာနန္တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ စတုတ္ထံ ဈာန'န္တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော သုခသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

''အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, စတုတ္ထံ ဈာနံ ပမာဒေါ, စတုတ္ထေ ဈာနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, စတုတ္ထေ ဈာနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, စတုတ္ထေ ဈာနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉှိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ပေ.။ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. အာကာသာနဉ္စာယတနပဉှာသုတ္တံ

၃၃၆. '''အာကာသာနဉ္စာယတနံ, အာကာသာနဉ္စာယတန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ အာကာသာနဉ္စာယတနန္တိ ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အာကာသာနဉ္စာယတန'န္တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော ရူပသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

''အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, အာကာသာနဉ္စာယတနံ ပမာဒေါ, အာကာသာနဉ္စာယတနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, အာကာသာနဉ္စာယတနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, အာကာသာနဉ္စာယတနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉှိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ပေ.။ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဝိညာဏဉ္စာယတနပဉှာသုတ္တံ

၃၃၇. '''ဝိညာဏဉ္စာယတနံ, ဝိညာဏဉ္စာယတန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခော ဝိညာဏဉ္စာယတနန္တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဝိညာဏဉ္စာယတန'န္တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော အာကာသာနဉ္စာယတနသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

"အထ ခော မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ပမာဒေါ, ဝိညာဏဉ္စာယတနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉှိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ပေ.။ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. အာကိဉ္စညာယတနပဉှာသုတ္တံ

၃၃၈. '''အာကိဉ္စညာယတနံ, အာကိဉ္စညာယတန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခော အာကိဉ္စညာယတနန္တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နတ္ထိ ကိဉ္စီတိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အာကိဉ္စညာယတန'န္တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နတ္ထိ ကိဉ္စီတိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော ဝိညာဏဉ္စာယတနသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

"အထ ခော မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, အာကိဉ္စညာယတနံ ပမာဒေါ, အာကိဉ္စညာယတနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, အာကိဉ္စညာယတနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, အာကိဉ္စညာယတနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နတ္ထိ ကိဉ္စီတိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉှိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ပေ.။ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. နေဝသညာနာသညာယတနပဉှာသုတ္တံ

၃၃၉. '''နေဝသညာနာသညာယတနံ, နေဝသညာနာသညာယတန'န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခော နေဝသညာနာသညာယတနန္တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ နေဝသညာနာသညာယတန'န္တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော အာကိဉ္စညာယတနသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ။

"အထ ခော မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, နေဝသညာနာသညာယတနံ ပမာဒေါ, နေဝသညာနာသညာယတနေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, နေဝသညာနာသညာယတနေ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, နေဝသညာနာသညာယတနေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉှိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ပေ.။ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. အနိမိတ္တပဉှာသုတ္တံ

၃၄၀. '''အနိမိတ္တော စေတောသမာဓိ, အနိမိတ္တော စေတောသမာဓီ'တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခော အနိမိတ္တော စေတောသမာဓီတိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ အနိမိတ္တော စေတောသမာဓီ'တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, သဗ္ဗနိ

မိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တသ္သ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဟောတိ။

“အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန! မာ, ဗြာဟ္မဏ, အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ပမာဒေါ, အနိမိတ္တေ စေတောသမာဓိသ္မိံ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, အနိမိတ္တေ စေတောသမာဓိသ္မိံ စိတ္တံ ဧကောဒိံ ကရောဟိ, အနိမိတ္တေ စေတောသမာဓိသ္မိံ စိတ္တံ သမာဒဟာ’တိ။ သော ခွါဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ယဉှိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘သတ္ထာရာနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော’တိ, မမံ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘သတ္ထာရာနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော’”တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. သက္ကသုတ္တံ

၃၄၁. အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ – ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု ပာတုရဟောသိ ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ  ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

“သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ [ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနံ (သီ.)] ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓသရဏဂမနဟေတု [ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနဟေတု (သီ.)] ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဓမ္မသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဓမ္မသရဏဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃသရဏဂမနံ ဟောတိ။ သင်္ဃသရဏဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ”တိ။

“သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓသရဏဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဓမ္မသရဏဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃ။ပေ။ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ”တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဆဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သတ္တဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အဋ္ဌဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

“သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓသရဏဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဓမ္မသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဓမ္မသရဏဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃသရဏဂမနံ ဟောတိ။ သင်္ဃသရဏဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ”တိ။

“သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓသရဏဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂ

လ္လာန, ဓမ္မသရဏာဂမနံ ဟောတိ။ပေ။ သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃသရဏာဂမနံ ဟောတိ။ သင်္ဃသရဏာဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ'တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော , ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပာဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညုပ္ပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ။

''သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ'တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ

တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဆဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ.။။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သတ္တဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ.။။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အဋ္ဌဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ.။။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

''သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ ပေ.။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ.။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ ။

''သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ။

''သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ.။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ.။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ ။ပေ.။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

‘‘သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓသရဏဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

‘‘သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဓမ္မသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဓမ္မသရဏဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

‘‘သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃသရဏဂမနံ ဟောတိ။ သင်္ဃသရဏဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ’’တိ။

‘‘သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓသရဏဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

‘‘သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မသရဏဂမနံ ဟောတိ။ပေ.။။

‘‘သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃသရဏဂမနံ ဟောတိ။ သင်္ဃသရဏဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ’’တိ။

အထ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဆဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သတ္တဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အဋ္ဌဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခော သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝောစ –

‘‘သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓသရဏဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

‘‘သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဓမ္မသရဏဂမနံ ဟောတိ။ပေ.။။

‘‘သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃသရဏဂမနံ ဟောတိ။ သင်္ဃသရဏဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ , ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ’’တိ။

“သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓသရဏဂမနံ ဟောတိ။ပေ.။ သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မသရဏဂမနံ ဟောတိ။ပေ.။ သာဓု ခော မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃသရဏဂမနံ ဟောတိ။ သင်္ဃသရဏဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ”တိ။

အထ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခော သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

“သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ.။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

“သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ , ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ.။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ပေ.။။

“သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ.။ လောကဿာ’တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ပေ.။။

“သာဓု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ.။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ”တိ။

“သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ.။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

“သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ.။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ.။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

“သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ.။ လောကဿာ’တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန , ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ပေ.။။

“သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ

တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ''တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဆဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သတ္တဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အဋ္ဌဟိ ဒေဝတာသတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ'တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

''သာဓု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညုပ္ပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ''တိ။

''သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ'တိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

''သာဓု ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ, မာရိသ မော

ဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

''သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပေ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

''သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ – ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန , ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန, ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ, ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. စန္ဒနသုတ္တံ

၃၄၂. အထ ခော စန္ဒနော [နန္ဒနော (သီ.)] ဒေဝပုတ္တော။ပေ။။

အထ ခော သုယာမော ဒေဝပုတ္တော။ပေ။ ။

အထ ခော သန္တုသိတော ဒေဝပုတ္တော။ပေ။။

အထ ခော သုနိမ္မိတော ဒေဝပုတ္တော။ပေ။။

အထ ခော ဝသဝတ္တိ ဒေဝပုတ္တော။ပေ။။

(ယထာ သက္ကသုတ္တံ တထာ ဣမေ ပဉ္စ ပေယျာလာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။ ဧကာဒသမံ။

မောဂ္ဂလ္လာနသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒာနံ –

သဝိတက္ကာဝိတက္ကဉ္စ၊ သုခေန စ ဥပေက္ခကော။
အာကာသဉ္စေဝ ဝိညာဏံ၊ အာကိဉ္စ နေဝသညိနာ။
အနိမိတ္တော စ သက္ကော စ၊ စန္ဒနေကာဒသေန စာတိ။

# ၇. စိတ္တသံယုတ္တံ

## ၁. သံယောဇနသုတ္တံ

၃၄၃. ဧကံ သမယံ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ ဝိဟရန္တိ အမ္ဗာဋကဝနေ။ တေန ခော ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာနံ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တာနံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပာဒိ – ““သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ နာနာဗျဉ္ဇနာ ဥဒာဟု ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန””န္တိ? တတြေကစ္စေဟိ ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ဗျာကတံ ဟောတိ – ““သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စာ””တိ။ ဧကစ္စေဟိ ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ဗျာကတံ ဟောတိ – ““သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန””န္တိ။

တေန ခော ပန သမယေန စိတ္တော ဂဟပတိ မိဂပထကံ အနုပ္ပတ္တော ဟောတိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အဿောသိ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ သမ္ဗဟုလာနံ ကိရ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တာနံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပာဒိ – ““သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ နာနာဗျဉ္ဇနာ ဥဒာဟု ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန””န္တိ? တတြေကစ္စေဟိ ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ဗျာကတံ – ““သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော , ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စာ””တိ။ ဧကစ္စေဟိ ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ဗျာကတံ ‘သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနန္တိ။ အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ ယေန ထေရာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, သမ္ဗဟုလာနံ ကိရ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တာနံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပာဒိ – ‘သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ နာနာဗျဉ္ဇနာ ဥဒာဟု ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန”န္တိ? ဧကစ္စေဟိ ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ဗျာကတံ – ““သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စာ””တိ။ ဧကစ္စေဟိ ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ဗျာကတံ ““သံယောဇန’န္တိ တ, အာဝုသော, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန””န္တိ။ “ဧဝံ, ဂဟပတီ””တိ။

““သံယောဇန’န္တိ တ, ဘန္တေ, ‘သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ’တိ တ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ။ တေန ဟိ, ဘန္တေ, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယပိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ကာဠော စ ဗလီဗဒ္ဒေါ ဩဒာတော စ ဗလီဗဒ္ဒေါ ဧကေန ဒါမေန ဝါ ယောတ္တေန ဝါ သံယုတ္တာ အဿု။ ယော နု ခော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ကာဠော ဗလီဗဒ္ဒေါ ဩဒာတဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ , ဩဒာတော ဗလီဗဒ္ဒေါ ကာဠဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇန’န္တိ, သမ္မာ နု ခော သော ဝဒမာနော ဝဒေယျာ””တိ? “နော ဟေတံ, ဂဟပတိ! န ခော, ဂဟပတိ, ကာဠော ဗလီဗဒ္ဒေါ ဩဒာတဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ, နပိ ဩဒာတော ဗလီဗဒ္ဒေါ ကာဠဿ ဗလီဗဒ္ဒဿ သံယောဇနံ; ယေန ခော တေ ဧကေန ဒါမေန ဝါ ယောတ္တေန ဝါ သံယုတ္တာ တံ တတ္ထ သံယောဇန””န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ, န စက္ခု ရူပါနံ သံယောဇနံ, န ရူပါ စက္ခုဿ သံယောဇနံ; ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ န သောတံ သဒ္ဒါနံ။ န ဃာနံ ဂန္ဓာနံ။ န ဇိဝှာ ရသာနံ။ န ကာယော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ သံယောဇနံ, န ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ကာယဿ သံယောဇနံ; ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇနံ။ န မနော ဓမ္မာနံ သံယောဇနံ, န ဓမ္မာ မနဿ သံယောဇနံ; ယဉ္စ တတ္ထ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ သံယောဇန””န္တိ။ “လာဘာ တေ, ဂဟပတိ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဂဟပတိ, ယဿ တေ ဂမ္ဘီရေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ပညာစက္ခု ကမတီ””တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ပဌမဣသိဒတ္တသုတ္တံ

၃၄၄. ဧကံ သမယံ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ ဝိဟရန္တိ အမ္ဗာဋကဝနေ။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ယေန ထေရာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – “အဓိဝါသေန္တု မေ, ဘန္တေ, ထေရာ သွာတနာယ ဘတ္တ”န္တိ။ အဓိဝါသေသုံ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ တုဏှီဘာဝေန ။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန စိတ္တဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိံသု။

အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ယေန ထေရာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – “‘ဓာတုနာနတ္တံ, ဓာတုနာနတ္တ’န္တိ, ဘန္တေ ထေရ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ”တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ထေရော တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – “‘ဓာတုနာနတ္တံ, ဓာတုနာနတ္တ’န္တိ, ဘန္တေ ထေရ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ”တိ? ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ ထေရော တုဏှီ အဟောသိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – “‘ဓာတုနာနတ္တံ, ဓာတုနာနတ္တ’န္တိ, ဘန္တေ ထေရ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ”တိ? တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ ထေရော တုဏှီ အဟောသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဣသိဒတ္တော တသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ သဗ္ဗနဝကော ဟောတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဣသိဒတ္တော အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – “ဗျာကရောမဟံ, ဘန္တေ ထေရ, စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ဧတံ ပဉှ”န္တိ? “ဗျာကရောဟိ တွံ, အာဝုသော ဣသိဒတ္တ, စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ဧတံ ပဉှ”န္တိ။ “ဧဝဉှိ တွံ, ဂဟပတိ, ပုစ္ဆသိ – ‘ဓာတုနာနတ္တံ, ဓာတုနာနတ္တန္တိ, ဘန္တေ ထေရ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဓာတုနာနတ္တံ, ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ’”တိ? “ဧဝံ , ဘန္တေ”။ “ဣဒံ ခေါ, ဂဟပတိ, ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ – စက္ခုဓာတု, ရူပဓာတု, စက္ခုဝိညာဏဓာတု။ပေ.။ မနောဓာတု, ဓမ္မဓာတု, မနောဝိညာဏဓာတု။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဂဟပတိ, ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ”တိ။

အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မတော ဣသိဒတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ ဘုတ္တာဝိနော ဩနီတပတ္တပာဏိနော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ထေရော အာယသ္မန္တံ ဣသိဒတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “သာဓု ခေါ တံ, အာဝုသော ဣသိဒတ္တ , ဧသော ပဉှော ပဋိဘာသိ, နေသော ပဉှော မံ ပဋိဘာသိ။ တေနဟာဝုသော ဣသိဒတ္တ, ယဒာ အညထာပိ [ယဒါ အညဒါပိ (သီ. ပီ.) အညဒါပိ (?)] ဧဝရူပေါ ပဉှော အာဂစ္ဆေယျ, တညေဝေတ္တ ပဋိဘာသေယျာ”တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဒုတိယဣသိဒတ္တသုတ္တံ

၃၄၅. ဧကံ သမယံ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ ဝိဟရန္တိ အမ္ဗာဋကဝနေ။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ယေန ထေရာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – “အဓိဝါသေန္တု မေ, ဘန္တေ ထေရာ, သွာတနာယ ဘတ္တ”န္တိ။ အဓိဝါသေသုံ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန စိတ္တဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိံသု။

အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ယေန ထေရာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – “ယာ ဣမာ, ဘ

န္တေ ထေရ, အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ – 'သဿတော လောကောတိ တ, အသဿတော လောကောတိ တ, အန္တဝါ လောကောတိ တ, အနန္တဝါ လောကောတိ တ, တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ တ, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ တ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ တ။ ယာနိ စိမာနိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဗြဟ္မဇာလေ ဘဏိတာနိ; ကိသ္မိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဒိဋ္ဌိယော ကိသ္မိံ သတိ ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ အသတိ န ဟောန္တီ''တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ ထေရော တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – ''ယာ ဣမာ, ဘန္တေ ထေရ, အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ – သဿတော လောကောတိ တ, အသဿတော လောကောတိ တ, အန္တဝါ လောကောတိ တ, အနန္တဝါ လောကောတိ တ, တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ တ, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ တ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ။ ယာနိ စိမာနိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဗြဟ္မဇာလေ ဘဏိတာနိ; ကိသ္မိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဒိဋ္ဌိယော ကိသ္မိံ သတိ ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ အသတိ န ဟောန္တီ''တိ? တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ ထေရော တုဏှီ အဟောသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဣသိဒတ္တော တသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ သဗ္ဗနဝကော ဟောတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဣသိဒတ္တော အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – ''ဗျာကရောမဟံ, ဘန္တေ ထေရ, စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ဧတံ ပဉှ''န္တိ? ''ဗျာကရောဟိ တွံ, အာဝုသော ဣသိဒတ္တ, စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ဧတံ ပဉှ''န္တိ။ ''ဧဝံ ဥပုဟိ တွံ, ဂဟပတိ, ပုစ္ဆသိ – 'ယာ ဣမာ, ဘန္တေ ထေရ, အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ – သဿတော လောကောတိ တ။ပေ.။; ကိသ္မိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဒိဋ္ဌိယော ကိသ္မိံ သတိ ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ အသတိ န ဟောန္တီ'''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''ယာ ဣမာ, ဂဟပတိ, အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ – 'သဿတော လောကောတိ တ, အသဿတော လောကောတိ တ, အန္တဝါ လောကောတိ တ အနန္တဝါ လောကောတိ တ, တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ တ, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ တ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တ။ ယာနိ စိမာနိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဗြဟ္မဇာလေ ဘဏိတာနိ; ဣမာ ခေါ, ဂဟပတိ, ဒိဋ္ဌိယော သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဟောန္တိ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ အသတိ န ဟောန္တီ'''တိ။

''ကထံ ပန, ဘန္တေ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟောတီ''တိ? ''ဣဓ, ဂဟပတိ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, ရူပဝန္တံ တ အတ္တာနံ, အတ္တနိ တ ရူပံ, ရူပသ္မိံ တ အတ္တာနံ; ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ပေ.။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, ဝိညာဏဝန္တံ တ အတ္တာနံ, အတ္တနိ တ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏသ္မိံ တ အတ္တာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟောတီ''တိ။

''ကထံ ပန, ဘန္တေ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ န ဟောတီ''တိ? ''ဣဓ, ဂဟပတိ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အရိယာနံ ဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ သုဝိနီတော သပ္ပုရိသာနံ ဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ သုဝိနီတော န ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ရူပဝန္တံ တ အတ္တာနံ, န အတ္တနိ တ ရူပံ, န ရူပသ္မိံ တ အတ္တာနံ; န ဝေဒနံ။ န သညံ။ န သင်္ခါရေ။ န ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ဝိညာဏဝန္တံ တ အတ္တာနံ, န အတ္တနိ တ ဝိညာဏံ, န ဝိညာဏသ္မိံ တ အတ္တာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ န ဟောတီ''တိ။

''ကုတော , ဘန္တေ, အယျော ဣသိဒတ္တော အာဂစ္ဆတီ''တိ? ''အဝန္တိယာ ခေါ, ဂဟပတိ, အာဂစ္ဆာမီ''တိ။ ''အတ္ထိ, ဘန္တေ, အဝန္တိယာ ဣသိဒတ္တော နာမ ကုလပုတ္တော အမှာကံ အဒိဋ္ဌသဟာယော ပဗ္ဗဇိတော? ဒိဋ္ဌော သော အာယသ္မတာ''တိ? ''ဧဝံ, ဂဟပတီ''တိ။ ''ကဟံ နု ခေါ သော, ဘန္တေ, အာယသ္မာ ဧတရဟိ ဝိဟရတီ''တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ ဣသိဒတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။ ''အယျော နော, ဘန္တေ, ဣသိဒတ္တော''တိ? ''ဧဝံ, ဂဟပ

တီ''တိ။ ''အဘိရမတု, ဘန္တေ, အယျော ဣသိဒတ္တော မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ။ ရမဏီယံ အမ္ဗာဋကဝနံ။ အဟံ အယျဿ ဣသိဒတ္တဿ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန''န္တိ။ ''ကလျာဏံ ဝုစ္စတိ, ဂဟပတီ''တိ။

အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မတော ဣသိဒတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ ဘုတ္တာဝိနော ဩနီတပတ္တပာဏိနော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ထေရော အာယသ္မန္တံ ဣသိဒတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု ခေါ တံ, အာဝုသော ဣသိဒတ္တ, ဧသော ပဉှော ပဋိဘာသိ။ နေသော ပဉှော မံ ပဋိဘာသိ။ တေနဟာဝုသော ဣသိဒတ္တ, ယဒါ အညထာပိ ဧဝရူပေါ ပဉှော အာဂစ္ဆေယျ, တညေဝေတ္ထ ပဋိဘာသေယျာ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဣသိဒတ္တော သေနာသနံ သံသာမေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ မစ္ဆိကာသဏ္ဍမှာ ပက္ကာမိ။ ယံ မစ္ဆိကာသဏ္ဍမှာ ပက္ကာမိ, တထာ ပက္ကန္တောဝ အဟောသိ, န ပုန ပစ္စာဂစ္ဆီတိ။ တတိယံ။

## ၄. မဟကပါဋိဟာရိယသုတ္တံ

၃၄၆. ဧကံ သမယံ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ ဝိဟရန္တိ အမ္ဗာဋကဝနေ။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ယေန ထေရာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ''အဓိဝါသေန္တု မေ, ဘန္တေ ထေရာ, သွာတနာယ ဂေါကုလေ ဘတ္တ''န္တိ။ အဓိဝါသေသုံ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ထေရေ ဘိက္ခူ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ဂေါကုလံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိံသု။

အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ထေရေ ဘိက္ခူ ပဏီတေန သပ္ပိပါယာသေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ ဘုတ္တာဝိနော ဩနီတပတ္တပာဏိနော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။ စိတ္တောပိ ခေါ ဂဟပတိ 'သေသကံ ဝိဿဇ္ဇေထာ'တိ ဝတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဥဏှံ ဟောတိ ကုထိတံ [ကုဋ္ဌိတံ (သီ. ဿာ. ကံ. ပီ.)] ; တေ စ ထေရာ ဘိက္ခူ ပဝေလိယမာနေန မညေ ကာယေန ဂစ္ဆန္တိ, ယထာ တံ ဘောဇနံ ဘုတ္တာဝိနော။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟကော တသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ သဗ္ဗနဝကော ဟောတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟကော အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု ခွာဿ, ဘန္တေ ထေရ, သီတကော စ ဝါတော ဝါယေယျ, အဗ္ဘသမ္ပိလာပေ [အဗ္ဘသံဗိလာပေ (သီ.), အဗ္ဘသံဝိလာပေ (ပီ.)] စ အဿ, ဒေဝေါ စ ဧကမေကံ ဖုသာယေယျာ''တိ။

''သာဓု ခွာဿ, အာဝုသော မဟက, ယံ သီတကော စ ဝါတော ဝါယေယျ, အဗ္ဘသမ္ပိလာပေ စ အဿ, ဒေဝေါ စ ဧကမေကံ ဖုသာယေယျာ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟကော တထာရူပံ ဣဒ္ဓာဘိသင်္ခာရံ အဘိသင်္ခရိ [အဘိသင်္ခာသိ (သီ.)] ယထာ သီတကော စ ဝါတော ဝါယိ, အဗ္ဘသမ္ပိလာပေ စ အဿ [အာသိ (?)], ဒေဝေါ စ ဧကမေကံ ဖုသိ။ အထ ခေါ စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ဧတဒဟောသိ – ''ယော ခေါ ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ သဗ္ဗနဝကော ဘိက္ခု တဿာယံ ဧဝရူပေါ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ''တိ ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟကော အာရာမံ သမ္ပာပုဏိတွာ အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – ''အလမေတ္တာဝတာ, ဘန္တေ ထေရာ''တိ? ''အလမေတ္တာဝတာ, အာဝုသော မဟက! ကတမေတ္တာဝတာ, အာဝုသော မဟက! ပူဇိတမေတ္တာဝတာ, အာဝုသော မဟကော''တိ ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ ယထာဝိဟာရံ အဂမံသု။ အာယသ္မာပိ မဟကော သကံ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။

အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ယေနာယသ္မာ မဟကော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟကံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ မဟကံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, အယျော မဟကော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတူ''တိ။ ''တေန ဟိ တွံ, ဂ

ဟပတိ, အာလိန္ဒေ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပညပေတွာ တိဏကလာပံ သြကာသေဟီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော စိတ္တော ဂ ဟပတိ အာယသ္မတော မဟကဿ ပဋိဿုတွာ အာလိန္ဒေ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပညပေတွာ တိဏကလာပံ သြကာသေ သိ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟကော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ သူစိဃဋိကံ ဒတွာ တထာရူပံ ဣဒ္ဓာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရိ ယထာ တာလစ္ဆိဂ္ဂဠေန စ အဂ္ဂဠန္တရိကာယ စ အစ္စိ နိက္ခမိတွာ တိဏာနိ ဈာပေသိ, ဥတ္တရာသင်္ဂံ န ဈာပေသိ။ အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပပ္ဖောဋေတွာ သံဝိဂ္ဂော လောမဟဋ္ဌဇာတော ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟကော ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ စိတ္တံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေါစ – ''အလမေတ္တာဝတာ, ဂဟပ တီ''တိ?

''အလမေတ္တာဝတာ , ဘန္တေ မဟက! ကတမေတ္တာဝတာ, ဘန္တေ, မဟက! ပူဇိတမေတ္တာဝတာ, ဘန္တေ မဟက! အဘိရမတု, ဘန္တေ, အယျော မဟကော မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ။ ရမဏီယံ အမ္ဗာဋကဝနံ။ အဟံ အယျဿ မဟကဿ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန''န္တိ။ ''ကလျာဏံ ဝုစ္စတိ, ဂ ဟပတီ''တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟကော သေနာသနံ သံသာမေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ မစ္ဆိကာသဏ္ဍမှာ ပက္ကာမိ။ ယံ မစ္ဆိကာသဏ္ဍမှာ ပက္ကာမိ, တထာ ပက္ကန္တောဝ အဟောသိ; န ပုန ပစ္စာဂစ္ဆီတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဌမကာမဘူသုတ္တံ

၃၄၇. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ကာမဘူ မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ ဝိဟရတိ အမ္ဗာဋကဝနေ။ အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ ယေနာယသ္မာ ကာမဘူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ကာမဘုံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော စိတ္တံ ဂဟပတိံ အာယသ္မာ ကာမဘူ ဧတဒဝေါစ –

''ဝုတ္တမိဒံ , ဂဟပတိ –

''နေလင်္ဂေါ သေတပစ္ဆာဒေါ၊ ဧကာရော ဝတ္တတီ ရထော။
အနီဃံ ပဿ အာယန္တံ [အာယန္တိံ (သျာ. ကံ. က.)] ၊ ဆိန္နသောတံ အဗန္ဓန''န္တိ။

''ဣမဿ နု ခော, ဂဟပတိ, သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ကထံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ? ''ကိံ နု ခော ဧတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဘာသိတ''န္တိ? ''ဧဝံ, ဂဟပတီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘန္တေ, မုဟုတ္တံ အာဂမေဟိ ယာဝဿ အတ္ထံ ပေက္ခာမီ''တိ။ အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ မုဟုတ္တံ တုဏှီ ဟုတွာ အာယသ္မန္တံ ကာမဘုံ ဧတဒဝေ စ –

'''နေလင်္ဂ'န္တိ ခော, ဘန္တေ, သီလာနမေတံ အဓိဝစနံ။ 'သေတပစ္ဆာဒေါ'တိ ခော, ဘန္တေ, ဝိမုတ္တိယာ ဧတံ အဓိ ဝစနံ။ 'ဧကာရော'တိ ခော, ဘန္တေ, သတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ 'ဝတ္တတီ'တိ ခော, ဘန္တေ, အဘိက္ကမပဋိက္ကမဿေ တံ အဓိဝစနံ။ 'ရထော'တိ ခော, ဘန္တေ, ဣမဿေတံ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ အဓိဝစနံ မာတာပေတ္တိက သမ္ဘဝဿ ဩဒနကုမ္မာသူပစယဿ အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မဿ။ ရာဂေါ ခော, ဘန္တေ, နီ ဃော, ဒေါသော နီဃော, မောဟော နီဃော။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အန ဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ တသ္မာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု 'အနီဃော'တိ ဝုစ္စတိ။ 'အာယန္တ'န္တိ ခော, ဘန္တေ, အရဟတော ဧတံ အဓိဝစနံ။ 'သောတော'တိ ခော, ဘန္တေ, တဏှာယေတံ အဓိဝစနံ။ သာ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခု နော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ တသ္မာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု 'ဆိန္နသောတော'တိ ဝုစ္စတိ။ ရာဂေါ ခော, ဘန္တေ, ဗန္ဓနံ, ဒေါသော ဗန္ဓနံ, မောဟော ဗန္ဓနံ။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ တသ္မာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု 'အဗန္ဓနော'တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ ခော, ဘန္တေ, ယံ တံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ –

''နေလင်္ဂေါ သေတပစ္ဆာဒေါ၊ ဧကာရော ဝတ္တတီ ရထော။
အနီဃံ ပဿ အာယန္တံ၊ ဆိန္နသောတံ အဗန္ဓန''န္တိ။

‘‘ဣမဿ ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမီ’’တိ ။ ‘‘လာဘာ တေ, ဂဟပတိ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဂဟပတိ! ယဿ တေ ဂမ္ဘီရေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ပညာစက္ခု ကမတီ’’တိ။ ပဌမံ။

## ၆. ဒုတိယကာမဘူသုတ္တံ

၃၄၈. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ကာမဘူ မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ ဝိဟရတိ အမ္ဗာဋကဝနေ။ အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ ယေနာယသ္မာ ကာမဘူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ ကာမဘုံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကတိ နု ခော, ဘန္တေ, သင်္ခါရာ’’တိ? ‘‘တယော ခော, ဂဟပတိ, သင်္ခါရာ – ကာယသင်္ခါရော, ဝစီသင်္ခါရော, စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ’’တိ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မတော ကာမဘုဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ အာယသ္မန္တံ ကာမဘုံ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ‘‘ကတမော ပန, ဘန္တေ, ကာယသင်္ခါရော, ကတမော ဝစီသင်္ခါရော, ကတမော စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ? ‘‘အဿာသပဿာသာ ခော, ဂဟပတိ, ကာယသင်္ခါရော, ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော, သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။

‘‘သာဓု, ဘန္တေ’’တိ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ။ပေ.။ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ‘‘ကသ္မာ ပန, ဘန္တေ, အဿာသပဿာသာ ကာယသင်္ခါရော, ကသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော, ကသ္မာ သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ? ‘‘အဿာသပဿာသာ ခော, ဂဟပတိ, ကာယိကာ။ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါ, တသ္မာ အဿာသပဿာသာ ကာယသင်္ခါရော။ ပုဗ္ဗေ ခော, ဂဟပတိ, ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ပစ္ဆာ ဝါစံ ဘိန္ဒတိ, တသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော။ သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ။ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပ္ပဋိဗဒ္ဓါ, တသ္မာ သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။

သာဓု။ပေ.။ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ‘‘ကထံ ပန, ဘန္တေ, သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ ဟောတီ’’တိ? ‘‘န ခော, ဂဟပတိ, သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇန္တဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇိဿ’န္တိ ဝါ ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇာမီ’တိ ဝါ ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော’တိ ဝါ ။ အထ ခွာဿ ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ’’တိ။

သာဓု ။ပေ.။ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇန္တဿ ပန, ဘန္တေ , ဘိက္ခုနော ကတမေ ဓမ္မာ ပဌမံ နိရုဇ္ဈန္တိ, ယဒိ ဝါ ကာယသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ ဝစီသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ? ‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇန္တဿ ခော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခုနော ဝစီသင်္ခါရော ပဌမံ နိရုဇ္ဈတိ, တတော ကာယသင်္ခါရော, တတော စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။

သာဓု။ပေ.။ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ‘‘ယွာယံ, ဘန္တေ, မတော ကာလင်္ကတော, ယော စာယံ ဘိက္ခု သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော, ဣမေသံ ကိံ နာနာကရဏ’’န္တိ? ‘‘ယွာယံ ဂဟပတိ, မတော ကာလင်္ကတော တဿ ကာယသင်္ခါရော နိရုဒ္ဓော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, ဝစီသင်္ခါရော နိရုဒ္ဓော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဒ္ဓော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, အာယု ပရိက္ခီဏော, ဥသ္မာ ဝူပသန္တာ, ဣန္ဒြိယာနိ ဝိပရိဘိန္နာနိ။ ယော စ ခွာယံ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော, တဿပိ ကာယသင်္ခါရော နိရုဒ္ဓော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, ဝစီသင်္ခါရော နိရုဒ္ဓော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဒ္ဓော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, အာယု အပရိက္ခီဏော, ဥသ္မာ အဝူပသန္တာ, ဣန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနိ။ ယွာယံ, ဂဟပတိ, မတော ကာလင်္ကတော, ယော စာယံ ဘိက္ခု သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော, ဣဒံ နေသံ နာနာကရဏ’’န္တိ။

သာဓု။ပေ.။ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ‘‘ကထံ ပန, ဘန္တေ, သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတီ’’တိ? ‘‘န ခော, ဂဟပတိ, သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိဿ’န္တိ ဝါ ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟာမီ’တိ ဝါ ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတော’တိ ဝါ။ အထ ခွာဿ ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ, ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ’’တိ။

သာဓု , ဘန္တေ။ပေ။ ဥတ္တရိ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ''သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ပန, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော ကတမေ ဓမ္မာ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ယဒိ ဝါ ကာယသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ ဝစီသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ စိတ္တသင်္ခါရော''တိ? ''သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခုနော စိတ္တသင်္ခါရော ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတော ကာယသင်္ခါရော, တတော ဝစီသင်္ခါရော''တိ။

သာဓု။ပေ။ ဥတ္တရိ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ''သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတံ ပန, ဘန္တေ , ဘိက္ခုံ ကတိ ဖဿာ ဖုသန္တီ''? ''သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတံ ခော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခုံ တယော ဖဿာ ဖုသန္တိ – သုညတော ဖဿော, အနိမိတ္တော ဖဿော, အပ္ပဏိဟိတော ဖဿော''တိ။

သာဓု။ပေ။ ဥတ္တရိ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ''သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတဿ ပန, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော ကိံနိန္နံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကိံပောဏံ, ကိံပဗ္ဘာရ''န္တိ? ''သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတဿ ခော, ဂဟပတိ, ဘိက္ခုနော ဝိဝေကနိန္နံ စိတ္တံ ဟောတိ ဝိဝေကပောဏံ ဝိဝေကပဗ္ဘာရ''န္တိ။

''သာဓု, ဘန္တေ''တိ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ အာယသ္မတော ကာမဘူဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ အာယသ္မန္တံ ကာမဘုံ ဥတ္တရိ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – ''သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ပန, ဘန္တေ, ကတိ ဓမ္မာ ဗဟူပကာရာ''တိ? ''အဒ္ဓာ ခော တွံ, ဂဟပတိ, ယံ ပဌမံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ တံ ပုစ္ဆသိ။ အပိ စ တျာဟံ ဗျာကရိဿာမိ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ခော, ဂဟပတိ, ဒွေ ဓမ္မာ ဗဟူပကာရာ – သမထော စ ဝိပဿနာ စာ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဂောဒတ္တသုတ္တံ

၃၄၉. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ဂောဒတ္တော မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ ဝိဟရတိ အမ္ဗာဋကဝနေ။ အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ ယေနာယသ္မာ ဂောဒတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဂောဒတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော စိတ္တံ ဂဟပတိံ အာယသ္မာ ဂောဒတ္တော ဧတဒဝေါစ – ''ယာ စာယံ, ဂဟပတိ, အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ, ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ နာနာဗျဉ္ဇနာ ဥဒါဟု ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန''န္တိ? ''အတ္ထိ, ဘန္တေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ။ အတ္ထိ ပန, ဘန္တေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန''န္တိ။

''ကတမော စ, ဘန္တေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ? ဣဓ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ [စတုတ္ထိံ (?)] ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန [အဗျာပဇ္ဈေန (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.), အဗျာဗဇ္ဈေန (?)] ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘန္တေ, အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ။

''ကတမာ စ, ဘန္တေ, အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိ? ဣဓ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ, 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘန္တေ, အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိ။

''ကတမာ စ, ဘန္တေ, သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ? ဣဓ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'သုညမိဒံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ'တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘန္တေ, သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ။

“ကတမာ စ, ဘန္တေ, အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ? ဣဓ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘန္တေ, အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ။ အယံ ခော, ဘန္တေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ။

“ကတမော စ, ဘန္တေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ? ရာဂေါ, ဘန္တေ, ပမာဏကရဏော, ဒေါသော ပမာဏကရဏော, မောဟော ပမာဏကရဏော။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ယာဝတာ ခေါ, ဘန္တေ, အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိယော, အကုပ္ပာ တာသံ စေတောဝိမုတ္တိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သာ ခေါ ပန အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ သုညာ ရာဂေန, သုညာ ဒေါသေန, သုညာ မောဟေန။ ရာဂေါ ခေါ, ဘန္တေ, ကိဉ္စနံ, ဒေါသော ကိဉ္စနံ, မောဟော ကိဉ္စနံ။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ယာဝတာ ခေါ , ဘန္တေ, အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိယော, အကုပ္ပာ တာသံ စေတောဝိမုတ္တိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သာ ခေါ ပန အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ သုညာ ရာဂေန, သုညာ ဒေါသေန, သုညာ မောဟေန။ ရာဂေါ ခေါ, ဘန္တေ, နိမိတ္တကရဏော, ဒေါသော နိမိတ္တကရဏော, မောဟော နိမိတ္တကရဏော။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ယာဝတာ ခေါ, ဘန္တေ, အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိယော, အကုပ္ပာ တာသံ စေတောဝိမုတ္တိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သာ ခေါ ပန အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ သုညာ ရာဂေန, သုညာ ဒေါသေန, သုညာ မောဟေန။ အယံ ခေါ, ဘန္တေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ”န္တိ။ “လာဘာ တေ, ဂဟပတိ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဂဟပတိ! ယဿ တေ ဂမ္ဘီရေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ပညာစက္ခု ကမတီ”တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တသုတ္တံ

၃၅၀. တေန ခေါ ပန သမယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော [နာတပုတ္တော (သီ.)] မစ္ဆိကာသဏ္ဍံ အနုပ္ပတ္တော ဟောတိ မဟတိယာ နိဂဏ္ဌပရိသာယ သဒ္ဓိံ။ အဿောသိ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ – “နိဂဏ္ဌော ကိရ နာဋပုတ္တော မစ္ဆိကာသဏ္ဍံ အနုပ္ပတ္တော မဟတိယာ နိဂဏ္ဌပရိသာယ သဒ္ဓိ”န္တိ။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ သမ္ဗဟုလေဟိ ဥပါသကေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ နိဂဏ္ဌေန နာဋပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ စိတ္တံ ဂဟပတိံ နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော ဧတဒဝေါစ – “သဒ္ဒဟသိ တွံ, ဂဟပတိ, သမဏဿ ဂေါတမဿ – အတ္ထိ အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ, အတ္ထိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ နိရောဓော”တိ?

“န ခွာဟံ ဧတ္ထ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ။ အတ္ထိ အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ, အတ္ထိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ နိရောဓော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော ဥလ္လောကေတွာ [သကံ ပရိသံ အပလောကေတွာ (သီ. သျာ. ကံ.), ဩလောကေတွာ (သီ. အဋ္ဌ. သျာ. အဋ္ဌ.)] ဧတဒဝေါစ – “ဣဒံ ဘဝန္တော ပဿန္တု, ယာဝ ဥဇုကော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ အသဌော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ အမာယာဝီ စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ဝါတံ ဝါ သော ဇာလေန ဗာဓေတဗ္ဗံ မညေယျ, ယော ဝိတက္ကဝိစာရေ နိရောဓေတဗ္ဗံ မညေယျ , သကမုဋ္ဌိနာ ဝါ သော ဂင်္ဂါယ သောတံ အာဝါရေတဗ္ဗံ မညေယျ, ယော ဝိတက္ကဝိစာရေ နိရောဓေတဗ္ဗံ မညေယျာ”တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ဘန္တေ, ကတမံ နု ခေါ ပဏီတတရံ – ဉာဏံ ဝါ သဒ္ဓါ ဝါ”တိ? “သဒ္ဓါယ ခေါ, ဂဟပတိ, ဉာဏံယေဝ ပဏီတတရ”န္တိ။ “အဟံ ခေါ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခါမိ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ ။ အဟံ ခေါ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခါမိ, ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အဟံ ခေါ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခါမိ, ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အဟံ ခေါ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခါမိ, သုခဿ စ ပဟာနာ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ န သော ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဇာနန္တော ဧဝံ ပဿန္တော ကဿ အညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ သဒ္ဓါယ ဂမိဿာမိ? အတ္ထိ အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ, အတ္ထိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ နိရောဓော”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော သကံ ပရိသံ အပလောကေတွာ တေဒတေစ – ''ကြဒံ ဘဝန္တော ပဿန္တု, ယာဝ အနုဇုကော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ သဌော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ မာယာဝီ စာယံ စိတ္တော ဂဟပတီ''တိ။

''ကြအနေဝ ခေါ တေ [ကြအနေဝ စ ပန (သျာ. ကံ. က.)] မယံ, ဘန္တေ, ဘာသိတံ – 'ဧဝံ အာဇာနာမ ကြဒံ ဘဝန္တော ပဿန္တု, ယာဝ ဥဇုကော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ အသဌော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ အမာယာဝီ စာယံ စိတ္တော ဂဟပတီ'တိ။ ကြအနေဝ စ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘာသိတံ – 'ဧဝံ အာဇာနာမ ကြဒံ ဘဝန္တော ပဿန္တု, ယာဝ အနုဇုကော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ သဌော စာယံ စိတ္တော ဂဟပတိ, ယာဝ မာယာဝီ စာယံ စိတ္တော ဂဟပတီ'တိ။ သစေ တေ, ဘန္တေ, ပုရိမံ သစ္စံ, ပစ္ဆိမံ တေ မိစ္ဆာ။ သစေ ပန တေ, ဘန္တေ, ပုရိမံ မိစ္ဆာ, ပစ္ဆိမံ တေ သစ္စံ။ ကြမေ ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဒသ သဟဓမ္မိကာ ပဉှာ အာဂစ္ဆန္တိ။ ယဒာ နေသံ အတ္ထံ အာဇာနေယျာသိ, အထ မံ ပဋိဟရေယျာသိ သဒ္ဓိံ နိဂဏ္ဌပရိသာယ။ ဧကော ပဉှော, ဧကော ဥဒ္ဒေသော, ဧကံ ဝေယျာကရဏံ။ ဒွေ ပဉှာ, ဒွေ ဥဒ္ဒေသာ, ဒွေ ဝေယျာကရဏာနိ။ တယော ပဉှာ, တယော ဥဒ္ဒေသာ, တီဏိ ဝေယျာကရဏာနိ။ စတ္တာရော ပဉှာ, စတ္တာရော ဥဒ္ဒေသာ, စတ္တာရိ ဝေယျာကရဏာနိ။ ပဉ္စ ပဉှာ, ပဉ္စ ဥဒ္ဒေသာ, ပဉ္စ ဝေယျာကရဏာနိ။ ဆ ပဉှာ, ဆ ဥဒ္ဒေသာ, ဆ ဝေယျာကရဏာနိ။ သတ္တ ပဉှာ, သတ္တ ဥဒ္ဒေသာ, သတ္တ ဝေယျာကရဏာနိ ။ အဋ္ဌ ပဉှာ, အဋ္ဌ ဥဒ္ဒေသာ, အဋ္ဌ ဝေယျာကရဏာနိ။ နဝ ပဉှာ, နဝ ဥဒ္ဒေသာ, နဝ ဝေယျာကရဏာနိ။ ဒသ ပဉှာ, ဒသ ဥဒ္ဒေသာ, ဒသ ဝေယျာကရဏာနီ''တိ။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ ကြမေ ဒသ သဟဓမ္မိကေ ပဉှေ အာပုစ္ဆိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမီတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. အစေလကဿပသုတ္တံ

၃၅၃. တေန ခေါ ပန သမယေန အစေလော ကဿပော မစ္ဆိကာသဏ္ဍံ အနုပ္ပတ္တော ဟောတိ စိတ္တဿ ဂဟပတိဿ ပုရာဏဂိဟိသဟာယော။ အဿောသိ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ – ''အစေလော ကိရ ကဿပော မစ္ဆိကာသဏ္ဍံ အနုပ္ပတ္တော အမှာကံ ပုရာဏဂိဟိသဟာယော''တိ။ အထ ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ ယေန အစေလော ကဿပော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလေန ကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စိတ္တော ဂဟပတိ အစေလံ ကဿပံ တေဒတေစ – ''ကီဝစိရံ ပဗ္ဗဇိတဿ, ဘန္တေ, ကဿပာ''တိ? ''တိံသမတ္တာနိ ခေါ မေ, ဂဟပတိ, ဝဿာနိ ပဗ္ဗဇိတဿာ''တိ။ ''ကြမေဟိ ပန တေ, ဘန္တေ, တိံသမတ္တေဟိ ဝဿေဟိ အတ္ထိ ကောစိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ [ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော (သျာ. ကံ.)] အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော''တိ? ''ကြမေဟိ ခေါ မေ, ဂဟပတိ, တိံသမတ္တေဟိ ဝဿေဟိ ပဗ္ဗဇိတဿ နတ္ထိ ကောစိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော, အညတြ နဂ္ဂေယျာ စ မုဏ္ဍေယျာ စ ပဝဠနိပ္ဖောဋနာယ စာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, စိတ္တော ဂဟပတိ အစေလံ ကဿပံ တေဒတေစ – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! ဓမ္မဿ သွာက္ခာတတာ [သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ] ယတြ ဟိ နာမ တိံသမတ္တေဟိ ဝဿေဟိ န ကောစိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော အဘဝိဿ ဖာသုဝိဟာရော, အညတြ နဂ္ဂေယျာ စ မုဏ္ဍေယျာ စ ပဝဠနိပ္ဖောဋနာယ စာ''တိ!

''တုယှံ ပန, ဂဟပတိ, ကီဝစိရံ ဥပာသကတ္တံ ဥပဂတဿာ''တိ? ''မယှမ္ပိ ခေါ ပန, ဘန္တေ, တိံသမတ္တာနိ ဝဿာနိ ဥပာသကတ္တံ ဥပဂတဿာ''တိ။ ''ကြမေဟိ ပန တေ, ဂဟပတိ, တိံသမတ္တေဟိ ဝဿေဟိ အတ္ထိ ကောစိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော''တိ? ''ဂိဟိနောပိ သိယာ, ဘန္တေ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ, ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ, ပီတိယာ စ ဝိရာဂာ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ, သုခဿ စ ပဟာနာ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ သစေ ခေါ ပနာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော [ဘဂဝတာ (သျာ. ကံ.)] ပဌမတရံ ကာလံ ကရေယျံ, အနစ္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝံ ဗျာကရေယျ – 'နတ္ထိ တံ သံယောဇနံ ယေန သံယောဇနေန သံယုတ္တော

တော စိတ္တော ဂဟပတိ ပုန ဣမံ လောကံ အာဂန္တွေယျာ’’’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အစေလော ကဿပော စိတ္တံ ဂဟပ တိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော! ဓမ္မဿ သွာက္ခာတတာ, ယတြ ဟိ နာမ ဂိဟီ ဩဒါ တဝသနော [ဂိဟီ ဩဒာတဝသနော (သီ. ပီ.)] ဧဝရူပံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ အဓိဂမိဿ သတိ [အဓိဂမိဿတိ (သီ. ပီ.)] ဖာသုဝိဟာရံ။ လဘေယျာဟံ, ဂဟပတိ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥ ပသမ္ပဒ’’န္တိ။

အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ အစေလံ ကဿပံ အာဒါယ ယေန ထေရာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အယံ, ဘန္တေ, အစေလော ကဿပော အမှာကံ ပုရာဏဂိဟိသဟာယော။ ဣမံ ထေရာ ပဗ္ဗာဇေန္တု ဥပသမ္ပာဒေန္တု။ အဟမဿ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာန’’န္တိ။ အလတ္ထ ခော အစေလော ကဿပော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပ သမ္ပန္နော စ ပနာယသ္မာ ကဿပော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿ သေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိ ယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ‘‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’’တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ ကဿပော အရဟတံ အဟောသီတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဂိလာနဒဿနသုတ္တံ

၃၅၂. တေန ခော ပန သမယေန စိတ္တော ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ စိတ္တံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ပဏိဓေဟိ, ဂဟပတိ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ ရာဇာ အဿံ စက္ကဝတ္တီ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, စိတ္တော ဂဟပတိ တာ အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ ထာ ဒေဝတာ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တမ္ပိ အနိစ္စံ, တမ္ပိ အဒ္ဓုဝံ, တမ္ပိ ပဟာယ ဂမနီယ’’န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, စိတ္တဿ ဂဟ ပတိနော မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ စိတ္တံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘သတိံ, အယျပုတ္တ, ဥပဋ္ဌပေဟိ, မာ ဝိ ပ္ပလပီ’’တိ။ ‘‘ကိံ တာဟံ ဝဒါမိ ယံ မံ တုမှေ ဧဝံ ဝဒေထ – ‘သတိံ, အယျပုတ္တ, ဥပဋ္ဌပေဟိ, မာ ဝိပ္ပလပီ’’’တိ? ‘‘ဧဝံ ခော တွံ, အယျပုတ္တ, ဝဒေသိ – ‘တမ္ပိ အနိစ္စံ, တမ္ပိ အဒ္ဓုဝံ, တမ္ပိ ပဟာယ ဂမနီယ’’’န္တိ။ ‘‘တထာ ဟိ ပန မံ အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဧဝမာဟံသု – ‘ပဏိဓေဟိ, ဂ ဟပတိ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ ရာဇာ အဿံ စက္ကဝတ္တီ’တိ။ တာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘တမ္ပိ အနိစ္စံ။ပေ.။ တမ္ပိ ပဟာယ ဂမနီ ယ’’’န္တိ။ ‘‘ကိံ ပန တာ, အယျပုတ္တ, အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနာ ဧဝမာဟံသု – ‘ပဏိဓေဟိ, ဂဟပတိ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ ရာဇာ အဿံ စက္ကဝတ္ တီ’’’တိ? ‘‘တာသံ ခော အာရာမဒေဝတာနံ ဝနဒေဝတာနံ ရုက္ခဒေဝတာနံ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာနံ ဒေဝတာနံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အယံ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ, သီလဝါ [သီလဝန္တော (က.)] ကလျာဏဓမ္မော။ သစေ ပဏိဒဟိဿ သတိ – အနာဂတမဒ္ဓာနံ ရာဇာ အဿံ စက္ကဝတ္တီ’တိ, ‘တဿ ခော အယံ ဣဇ္ဈိဿတိ, သီလဝတော စေတောပဏိ ဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ ဓမ္မိကော ဓမ္မိကံ ဖလံ အနုပဿတီ’တိ။ ဣမံ ခော တာ အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩ သဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနာ ဧဝမာဟံသု – ‘ပဏိဓေဟိ, ဂဟပတိ, အနာဂတမ ဒ္ဓာနံ ရာဇာ အဿံ စက္ကဝတ္တီ’တိ။ တာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘တမ္ပိ အနိစ္စံ, တမ္ပိ အဒ္ဓုဝံ, တမ္ပိ ပဟာယ ဂမနီယ’’’န္တိ။

‘‘တေန ဟိ, အယျပုတ္တ, အမှေပိ ဩဝဒါဟီ’’တိ။ ‘‘တသ္မာ ဟိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာ ဒေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောက ဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂ တာ ဘဝိဿာမ – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိ ကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘ ဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္

ယော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’တိ။ ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ ကုလေ ဒေယျဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ ဘဝိဿတိ သီလဝန္တေဟိ ကလျာဏဓမ္မေဟီတိ ဧဝဉ္ဟိ တေ သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ အထ ခော စိတ္တော ဂဟပတိ မိတ္တာမစ္စေ ဉာတိသာလောဟိတေ ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စ သင်္ဃေ စ စာဂေ စ သမာဒပေတွာ ကာလမကာသီတိ။ ဒသမံ။

စိတ္တသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သံယောဇနံ ဒွေ ဣသိဒတ္တာ၊ မဟကော ကာမဘူပိ စ။
ကောဒတ္တော စ နိဂဏ္ဌော စ၊ အစေလေန ဂိလာနဒဿနန္တိ။

# ၈. ကာမဏိသံယုတ္တံ

## ၁. စဏ္ဍသုတ္တံ

၃၅၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခေါ စဏ္ဍော ကာမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စဏ္ဍော ကာမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စော စဏ္ဍော စဏ္ဍောတွေဝ [ယေန မိဓေကစ္စော စဏ္ဍောတေဝ (သီ. ပီ.)] သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စော သောရတော သောရတောတွေဝ [ယေန မိဓေကစ္စော သုရတောတေဝ (သီ. ပီ.)] သင်္ခံ ဂစ္ဆတီ''တိ? ''ဣဓ, ကာမဏိ, ဧကစ္စဿ ရာဂေါ အပ္ပဟီနော ဟောတိ။ ရာဂဿ အပ္ပဟီနတ္တာ ပရေ ကောပေန္တိ, ပရေဟိ ကောပိယမာနော ကောပံ ပါတုကရောတိ။ သော စဏ္ဍောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဒေါသော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။ ဒေါသဿ အပ္ပဟီနတ္တာ ပရေ ကောပေန္တိ, ပရေဟိ ကောပိယမာနော ကောပံ ပါတုကရောတိ။ သော စဏ္ဍောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ မောဟော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။ မောဟဿ အပ္ပဟီနတ္တာ ပရေ ကောပေန္တိ, ပရေဟိ ကောပိယမာနော ကောပံ ပါတုကရောတိ။ သော စဏ္ဍောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ အယံ ခေါ, ကာမဏိ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စော စဏ္ဍော စဏ္ဍောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ''။

''ဣဓ ပန, ကာမဏိ, ဧကစ္စဿ ရာဂေါ ပဟီနော ဟောတိ။ ရာဂဿ ပဟီနတ္တာ ပရေ န ကောပေန္တိ, ပရေဟိ ကောပိယမာနော ကောပံ န ပါတုကရောတိ။ သော သောရတောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဒေါသော ပဟီနော ဟောတိ။ ဒေါသဿ ပဟီနတ္တာ ပရေ န ကောပေန္တိ, ပရေဟိ ကောပိယမာနော ကောပံ န ပါတုကရောတိ။ သော သောရတောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ မောဟော ပဟီနော ဟောတိ။ မောဟဿ ပဟီနတ္တာ ပရေ န ကောပေန္တိ, ပရေဟိ ကောပိယမာနော ကောပံ န ပါတုကရောတိ။ သော သောရတောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ အယံ ခေါ, ကာမဏိ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စော သောရတော သောရတောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတီ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, စဏ္ဍော ကာမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။ ပဌမံ။

## ၂. တာလပုဋသုတ္တံ

၃၅၄. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ အထ ခေါ တာလပုဋော [တာလပုတော (သီ. သျာ. ကံ.)] နဋဂါမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ တာလပုဋော နဋဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ နဋာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော သော နဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ သစ္စာလိကေန ဇနံ ဟာသေတိ ရမေတိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပဟာသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'တိ။ ဣဓ ဘဂဝါ ကိမာဟာ''တိ? ''အလံ, ကာမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ။ မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ တာလပုဋော နဋဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ နဋာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော သော နဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ သစ္စာလိကေန ဇနံ ဟာသေတိ ရမေတိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပဟာသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'တိ။ ဣဓ ဘဂဝါ ကိမာဟာ''တိ? ''အလံ, ကာမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ။ မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ''တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ တာလပုဋော နဋဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ နဋာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော သော နဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ သစ္စာလိကေန ဇနံ ဟာသေတိ ရမေတိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပဟာသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'တိ။ ဣဓ ဘဂဝါ ကိမာဟာ''တိ?

“အဒ္ဒါ ခော တွာဟံ, ကမဏိ, န လဘာမိ [နာလတ္ထံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] – ‘အလံ, ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ, မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ’တိ။ အပိ စ တွာဟံ ဗျာကရိဿာမိ။ ပုဗ္ဗေ ခော, ကမဏိ, သတ္တာ အဝီတရာဂါ ရာဂဗန္ဓနဗဒ္ဓါ။ တေသံ နဋ္ဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ ယေ ဓမ္မာ ရဇနီယာ တေ ဥပသံဟရတိ ဘိယျောသောမတ္တာယ။ ပုဗ္ဗေ ခော, ကမဏိ, သတ္တာ အဝီတဒေါသာ ဒေါသဗန္ဓနဗဒ္ဓါ။ တေသံ နဋ္ဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ ယေ ဓမ္မာ ဒေါသနီယာ တေ ဥပသံဟရတိ ဘိယျောသောမတ္တာယ။ ပုဗ္ဗေ ခော, ကမဏိ , သတ္တာ အဝီတမောဟာ မောဟဗန္ဓနဗဒ္ဓါ။ တေသံ နဋ္ဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ ယေ ဓမ္မာ မောဟနီယာ တေ ဥပသံဟရတိ ဘိယျောသောမတ္တာယ။ သော အတ္တနာ မတ္တော ပမတ္တော ပရေ မဒေတွာ ပမာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပဟာသော နာမ နိရယော တတ္ထ ဥပပဇ္ဇတိ။ သစေ ခော ပနဿ ဧဝံဒိဋ္ဌိ ဟောတိ – ‘ယော သော နဋ္ဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ သစ္စာလိကေန ဇနံ ဟာသေတိ ရမေတိ, သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပဟာသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ’တိ, သာဿ ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ခော ပနာဟံ, ကမဏိ, ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဒွိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, တာလပုဋော နဋဂါမဏိ, ပရောဒိ, အဿူနိ ပဝတ္တေသိ။ “ဧတံ ခော တွာဟံ, ကမဏိ, နာလတ္ထံ – ‘အလံ, ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ; မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ’”တိ။ “နာဟံ, ဘန္တေ, ဧတံ ရောဒါမိ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ; အပိ စာဟံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကေဟိ အာစရိယပာစရိယေဟိ နဋေဟိ ဒီဃရတ္တံ နိကတော ဝဉ္စိတော ပလုဒ္ဓော – ‘ယော သော နဋ္ဋော ရင်္ဂမဇ္ဈေ သမဇ္ဇမဇ္ဈေ သစ္စာလိကေန ဇနံ ဟာသေတိ ရမေတိ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပဟာသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ’”တိ။ “အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။ အလတ္ထ ခော တာလပုဋော နဋဂါမဏိ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော စ ပနာယသ္မာ တာလပုဋော။ပေ.။ အရဟတံ အဟောသီတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ယောဓာဇီဝသုတ္တံ

၃၅၅. အထ ခော ယောဓာဇီဝေါ ဂါမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ယောဓာဇီဝေါ ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ယောဓာဇီဝါနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယော သော ယောဓာဇီဝေါ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပာဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ’တိ။ ကိမာဟ ဘဂဝါ ကိမာဟာ”တိ? “အလံ , ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ; မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ”တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခော ယောဓာဇီဝေါ ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ယောဓာဇီဝါနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယော သော ယောဓာဇီဝေါ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပာဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ’တိ။ ကိမာဟ ဘဂဝါ ကိမာဟာ”တိ?

“အဒ္ဒါ ခော တွာဟံ, ကမဏိ, န လဘာမိ – ‘အလံ, ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ; မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ’တိ။ အပိ စ တွာဟံ ဗျာကရိဿာမိ။ ယော သော, ကမဏိ, ယောဓာဇီဝေါ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တဿ တံ စိတ္တံ ပုဗ္ဗေ ဂဟိတံ [ဟီနံ (သီ. ပီ.)] ဒုက္ကဋံ ဒုပ္ပဏိဟိတံ – ‘ဣမေ သတ္တာ ဟညန္တု ဝါ ဗဇ္ဈန္တု ဝါ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တု ဝါ ဝိနဿန္တု ဝါ မာ ဝါ အဟေသုံ ဣတိ ဝါ’တိ။ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပာဒေန္တိ; သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပရဇိတော နာမ နိရယော တတ္ထ ဥပပဇ္ဇတီတိ။ သစေ ခော ပနဿ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ – ‘ယော သော ယောဓာဇီဝေါ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပာဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ’တိ, သာဿ ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ခော ပနာဟံ, ကမဏိ, ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဒွိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ယောဓာဇီဝေ ကမဏိ ပရောဒိ, အဿုနိ ပဝတ္တေသိ။ ''ဧတံ ခေါ တျာဟံ, ကမဏိ, နာလတ္ထံ – 'အလံ, ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ; မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ'''တိ။ ''နာဟံ, ဘန္တေ, ဧတံ ရောဒါမိ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ ; အပိစာဟံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကေဟိ အာစရိယပါစရိယေဟိ ယောဓာဇီဝေဟိ ဒီဃရတ္တံ နိကတော ဝဉ္စိတော ပလုဒ္ဓေါ – 'ယော သော ယောဓာဇီဝေ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပါဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'''တိ။ ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ပေ.။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။ တတိယံ။

## ၄. ဟတ္ထာရောဟသုတ္တံ

၃၅၆. အထ ခေါ ဟတ္ထာရောဟော ကမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ။ပေ.။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. အဿာရောဟသုတ္တံ

၃၅၇. အထ ခေါ အဿာရောဟော ကမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အဿာရောဟော ကမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ အဿာရောဟာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော သော အဿာရောဟော သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပါဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'တိ။ ဣဓ ဘဂဝါ ကိမာဟာ''တိ? ''အလံ, ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ; မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခေါ အဿာရောဟော ကမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ အဿာရောဟာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော သော အဿာရောဟော သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပါဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'တိ။ ဣဓ ဘဂဝါ ကိမာဟာ''တိ?

''အဒ္ဓါ ခေါ တျာဟံ, ကမဏိ, န လဘာမိ – 'အလံ, ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ; မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ'တိ။ အပိ စ ခေါ တျာဟံ ဗျာကရိဿာမိ။ ယော သော, ကမဏိ, အဿာရောဟော သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ တဿ တံ စိတ္တံ ပုဗ္ဗေ ဂဟိတံ ဒုက္ကဋံ ဒုပ္ပဏိဟိတံ – 'ဣမေ သတ္တာ ဟညန္တု ဝါ ဗဇ္ဈန္တု ဝါ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တု ဝါ ဝိနဿန္တု ဝါ မာ အဟေသုံ ဣတိ ဝါ'တိ။ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပါဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရဇိတော နာမ နိရယော တတ္ထ ဥပပဇ္ဇတိ။ သစေ ခေါ ပနဿ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ – 'ယော သော အဿာရောဟော သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပါဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'တိ, သာဿ ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ခေါ ပနာဟံ ကမဏိ, ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဒွိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဿာရောဟော ကမဏိ ပရောဒိ, အဿုနိ ပဝတ္တေသိ။ ''ဧတံ ခေါ တျာဟံ, ကမဏိ, နာလတ္ထံ – 'အလံ, ကမဏိ, တိဋ္ဌတေတံ; မာ မံ ဧတံ ပုစ္ဆီ'''တိ။ ''နာဟံ, ဘန္တေ, ဧတံ ရောဒါမိ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ။ အပိစာဟံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗကေဟိ အာစရိယပါစရိယေဟိ အဿာရောဟေဟိ ဒီဃရတ္တံ နိကတော ဝဉ္စိတော ပလုဒ္ဓေါ – 'ယော သော အဿာရောဟော သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ, တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာပါဒေန္တိ, သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရဇိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီ'''တိ။ ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ပေ.။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. အသိဗန္ဓကပုတ္တသုတ္တံ

၃၅၈. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။ အထ ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ကမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ကမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဗြာဟ္မဏာ, ဘန္တေ, ပစ္ဆာ ဘူမကာ ကာမဏ္ဍလုကာ သေဝါလ

မာလိကာ ဥဒကောရောဟကာ အဂ္ဂိပရိစာရကာ။ တေ မတံ ကာလင်္ကတံ ဥယျာပေန္တိ နာမ သညာပေန္တိ နာမ သဂ္ဂံ နာမ သြက္ကာမေန္တိ။ ဘဂဝါ ပန, ဘန္တေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပဟောတိ တထာ ကာတုံ ယထာ သဗ္ဗော လောကော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာ''တိ? ''တေန ဟိ, ဂါမဏိ, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသီ''တိ။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, ဣဓဿ ပုရိသော ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစော ဖရုသဝါစော သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလု ဗျာပန္နစိတ္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော။ တမေနံ မဟာ ဇနကာယော သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အာယာစေယျ ထောမေယျ ပဉ္ဇလိကော အနုပရိသက္ကေယျ – 'အယံ ပုရိသော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတူ'တိ။ တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ , အပိ နု သော ပုရိသော မဟတော ဇနကာယဿ အာယာစနဟေတု ဝါ ထောမနဟေတု ဝါ ပဉ္ဇလိကာ အနုပရိသက္ကနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ပုရိသော မဟတိံ ပုထုသိလံ ဂမ္ဘီရေ ဥဒကရဟဒေ ပက္ခိပေယျ။ တမေနံ မဟာ ဇနကာယော သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အာယာစေယျ ထောမေယျ ပဉ္ဇလိကော အနုပရိသက္ကေယျ – 'ဥမ္မုဇ္ဇ, ဘော ပုထုသိလေ, ဥပ္ပလဝ, ဘော ပုထုသိလေ , ထလမုပ္ပလဝ, ဘော ပုထုသိလေ'တိ။ တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, အပိ နု သာ ပုထုသိလာ မဟတော ဇနကာယဿ အာယာစနဟေတု ဝါ ထောမနဟေတု ဝါ ပဉ္ဇလိကာ အနုပရိသက္ကနဟေတု ဝါ ဥမ္မုဇ္ဇေယျ ဝါ ဥပ္ပလဝေယျ ဝါ ထလံ ဝါ ဥပ္ပလဝေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဂါမဏိ, ယော သော ပုရိသော ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစော ဖရုသဝါစော သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလု ဗျာပန္နစိတ္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော။ ကိဉ္စာပိ တံ မဟာ ဇနကာယော သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အာယာစေယျ ထောမေယျ ပဉ္ဇလိကော အနုပရိသက္ကေယျ – 'အယံ ပုရိသော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတူ'''တိ, အထ ခော သော ပုရိသော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, ဣဓဿ [ဣဓ (က.), ဣဓ စဿ (?)] ပုရိသော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော အနဘိဇ္ဈာလု အဗျာပန္နစိတ္တော သမ္မာဒိဋ္ဌိကော။ တမေနံ မဟာ ဇနကာယော သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အာယာစေယျ ထောမေယျ ပဉ္ဇလိကော အနုပရိသက္ကေယျ – 'အယံ ပုရိသော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတူ'တိ။ တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, အပိ နု သော ပုရိသော မဟတော ဇနကာယဿ အာယာစနဟေတု ဝါ ထောမနဟေတု ဝါ ပဉ္ဇလိကာ အနုပရိသက္ကနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ပုရိသော သပ္ပိကုမ္ဘံ ဝါ တေလကုမ္ဘံ ဝါ ဂမ္ဘီရေ ဥဒကရဟဒေ ဩဂါဟေတွာ ဘိန္ဒေယျ။ တတြ ယာဿ သက္ခရာ ဝါ ကဌလာ ဝါ သာ အဓောဂါမီ [အဓောဂါမိနီ (?)] အဿ; ယဉ္စ ခွ ဿ တတြ သပ္ပိ ဝါ တေလံ ဝါ တံ ဥဒ္ဓံ ဂါမိ အဿ။ တမေနံ မဟာ ဇနကာယော သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အာယာစေယျ ထောမေယျ ပဉ္ဇလိကော အနုပရိသက္ကေယျ – 'ဩသီဒ, ဘော သပ္ပိတေလ, သံသီဒ , ဘော သပ္ပိတေလ, အဓော ဂစ္ဆ, ဘော သပ္ပိတေလာ'တိ။ တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, အပိ နု တံ သပ္ပိတေလံ မဟတော ဇနကာယဿ အာယာစနဟေတု ဝါ ထောမနဟေတု ဝါ ပဉ္ဇလိကာ အနုပရိသက္ကနဟေတု ဝါ ဩသီဒေယျ ဝါ သံသီဒေယျ ဝါ အဓော ဝါ ဂစ္ဆေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဂါမဏိ, ယော သော ပုရိသော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော, ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော , သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော, အနဘိဇ္ဈာလု, အဗျာပန္နစိတ္တော, သမ္မာဒိဋ္ဌိကော, ကိဉ္စာပိ တံ မဟာ ဇနကာယော သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အာယာစေယျ ထောမေယျ ပဉ္ဇလိကော အနုပရိသက္ကေယျ – 'အယံ ပုရိသော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတူ'တိ, အထ ခော သော ပုရိသော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝောစ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ပေ.။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ခေတ္တူပမသုတ္တံ

၃၅၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။ အထ ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “နနု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတီ”တိ? “ဧဝံ, ဂါမဏိ, တထာဂတော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတီ”တိ။ “အထ ကိဉ္စရဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧကစ္စာနံ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဧကစ္စာနံ နော တထာ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ ဒေသေတီ”တိ? “တေန ဟိ, ဂါမဏိ, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, ဣဓဿု [ဣဓ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ကဿကဿ ဂဟပတိနော တီဏိ ခေတ္တာနိ – ဧကံ ခေတ္တံ အဂ္ဂံ, ဧကံ ခေတ္တံ မဇ္ဈိမံ, ဧကံ ခေတ္တံ ဟီနံ ဇင်္ဂလံ ဦသရံ ပါပဘူမိ။ တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, အသု ကဿကော ဂဟပတိ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော ကတ္ထ ပဌမံ ပတိဋ္ဌာပေယျ, ယံ ဝါ အဒုံ ခေတ္တံ အဂ္ဂံ , ယံ ဝါ အဒုံ ခေတ္တံ မဇ္ဈိမံ, ယံ ဝါ အဒုံ ခေတ္တံ ဟီနံ ဇင်္ဂလံ ဦသရံ ပါပဘူမီ”တိ? “အသု, ဘန္တေ, ကဿကော ဂဟပတိ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော ယံ အဒုံ ခေတ္တံ အဂ္ဂံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပေယျ ။ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ယံ အဒုံ ခေတ္တံ မဇ္ဈိမံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပေယျ။ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ယံ အဒုံ ခေတ္တံ ဟီနံ ဇင်္ဂလံ ဦသရံ ပါပဘူမိ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပေယျပိ, နောပိ ပတိဋ္ဌာပေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အန္တမသော ဂေါဘတ္တမ္ပိ ဘဝိဿတီ”တိ။

“သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ယံ အဒုံ ခေတ္တံ အဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ မယှံ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယော။ တေသာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ, သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧတေ ဟိ, ဂါမဏိ, မံဒီပါ မံလေဏာ မံတာဏာ မံသရဏာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ယံ အဒုံ ခေတ္တံ မဇ္ဈိမံ; ဧဝမေဝ မယှံ ဥပါသကဥပါသိကာယော။ တေသံ ဟာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ, သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧတေ ဟိ, ဂါမဏိ, မံဒီပါ မံလေဏာ မံတာဏာ မံသရဏာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ယံ အဒုံ ခေတ္တံ ဟီနံ ဇင်္ဂလံ ဦသရံ ပါပဘူမိ; ဧဝမေဝ မယှံ အညတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏပရိဗ္ဗာဇကာ ။ တေသံ ဟာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အပ္ပေဝ နာမ ဧကံ ပဒမ္ပိ အာဇာနေယျုံ တံ နေသံ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။

“သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ပုရိသဿ တယော ဥဒကမဏိကာ – ဧကော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော အဟာရီ အပရိဟာရီ, ဧကော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ, ဧကော ဥဒကမဏိကော ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ။ တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, အသု ပုရိသော ဥဒကံ နိက္ခိပိတုကာမော ကတ္ထ ပဌမံ နိက္ခိပေယျ, ယော ဝါ သော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော အဟာရီ အပရိဟာရီ, ယော ဝါ သော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ, ယော ဝါ သော ဥဒကမဏိကော ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ”တိ? “အသု, ဘန္တေ, ပုရိသော ဥဒကံ နိက္ခိပိတုကာမော, ယော သော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော အဟာရီ အပရိဟာရီ တတ္ထ နိက္ခိပေယျ, တတ္ထ နိက္ခိပိတွာ, ယော သော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ တတ္ထ နိက္ခိပေယျ, တတ္ထ နိက္ခိပိတွာ, ယော သော ဥဒကမဏိကော ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ တတ္ထ နိက္ခိပေယျပိ, နောပိ နိက္ခိပေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အန္တမသော ဘဏ္ဍဓောဝနမ္ပိ ဘဝိဿတီ”တိ။

“သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ယော သော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော အဟာရီ အပရိဟာရီ; ဧဝမေဝ မယှံ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယော။ တေသာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ , ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧတေ ဟိ, ဂါမဏိ, မံဒီပါ မံလေဏာ မံတာဏာ မံသရဏာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ယော သော ဥဒကမဏိကော အစ္ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ; ဧဝမေဝ မယှံ ဥပါသကဥပါသိကာယော။ တေသာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧတေ ဟိ, ဂါမဏိ, မံဒီပါ မံလေဏာ မံတာဏာ မံသရဏာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ယော သော ဥဒကမဏိကော ဆိဒ္ဒော ဟာရီ ပရိဟာရီ; ဧဝမေဝ မယှံ အညတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏပရိဗ္ဗာဇကာ။ တေသာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – အာဒိ

ကလ္လာဏံ မဇ္ဈေကလ္လာဏံ ပရိယောသာနကလ္လာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အပ္ပေဝ နာမ ဧကံ ပဒမ္ပိ အာဇာနေယျုံ၊ တံ နေသံ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ပေ.။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. သင်္ခဓမသုတ္တံ

၃၆၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။ အထ ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ နိဂဏ္ဌသာဝကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တံ ဂါမဏိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ကထံ နု ခေါ, ဂါမဏိ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီ''တိ? ''ဧဝံ ခေါ, ဘန္တေ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – 'ယော ကောစိ ပါဏံ အတိပါတေတိ, သဗ္ဗော သော အာပါယိကော နေရယိကော, ယော ကောစိ အဒိန္နံ အာဒိယတိ, သဗ္ဗော သော အာပါယိကော နေရယိကော , ယော ကောစိ ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိ, သဗ္ဗော သော အာပါယိကော နေရယိကော, ယော ကောစိ မုသာ ဘဏတိ သဗ္ဗော, သော အာပါယိကော နေရယိကော။ ယံဗဟုလံ ယံဗဟုလံ ဝိဟရတိ, တေန တေန နီယတီ'တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘန္တေ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီ''တိ။ '''ယံဗဟုလံ ယံဗဟုလဉ္စ, ဂါမဏိ, ဝိဟရတိ, တေန တေန နီယတိ', ဧဝံ သန္တေ န ကောစိ အာပါယိကော နေရယိကော ဘဝိဿတိ, ယထာ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ ဝစနံ''။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, ယော သော ပုရိသော ပါဏာတိပါတီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ, ကတမော ဗဟုတရော သမယော, ယံ ဝါ သော ပါဏမတိပါတေတိ, ယံ ဝါ သော ပါဏံ နာတိပါတေတီ''တိ? ''ယော သော, ဘန္တေ, ပုရိသော ပါဏာတိပါတီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ, အပ္ပတရော သော သမယော ယံ သော ပါဏမတိပါတေတိ, အထ ခေါ သွေဝ ဗဟုတရော သမယော ယံ သော ပါဏံ နာတိပါတေတီ''တိ။ '''ယံဗဟုလံ ယံဗဟုလဉ္စ, ဂါမဏိ, ဝိဟရတိ တေန တေန နီယတီ'တိ, ဧဝံ သန္တေ န ကောစိ အာပါယိကော နေရယိကော ဘဝိဿတိ, ယထာ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ ဝစနံ''။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, ယော သော ပုရိသော အဒိန္နာဒါယီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ, ကတမော ဗဟုတရော သမယော, ယံ ဝါ သော အဒိန္နံ အာဒိယတိ, ယံ ဝါ သော အဒိန္နံ နာဒိယတီ''တိ။ ''ယော သော, ဘန္တေ, ပုရိသော အဒိန္နာဒါယီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ အပ္ပတရော သော သမယော, ယံ သော အဒိန္နံ အာဒိယတိ, အထ ခေါ သွေဝ ဗဟုတရော သမယော, ယံ သော အဒိန္နံ နာဒိယတီ''တိ။ '''ယံဗဟုလံ ယံဗဟုလဉ္စ, ဂါမဏိ, ဝိဟရတိ တေန တေန နီယတီ'တိ, ဧဝံ သန္တေ န ကောစိ အာပါယိကော နေရယိကော ဘဝိဿတိ, ယထာ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ ဝစနံ''။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, ယော သော ပုရိသော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ, ကတမော ဗဟုတရော သမယော, ယံ ဝါ သော ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိ, ယံ ဝါ သော ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရတီ''တိ? ''ယော သော, ဘန္တေ, ပုရိသော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ, အပ္ပတရော သော သမယော ယံ သော ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိ, အထ ခေါ သွေဝ ဗဟုတရော သမယော, ယံ သော ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရတီ''တိ။ '''ယံဗဟုလံ ယံဗဟုလဉ္စ, ဂါမဏိ, ဝိဟရတိ တေန တေန နီယတီ'တိ , ဧဝံ သန္တေ န ကောစိ အာပါယိကော နေရယိကော ဘဝိဿတိ, ယထာ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ ဝစနံ''။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, ယော သော ပုရိသော မုသာဝါဒီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ, ကတမော ဗဟုတရော သမယော, ယံ ဝါ သော မုသာ ဘဏတိ, ယံ ဝါ သော မုသာ န ဘဏတီ''တိ? ''ယော သော, ဘန္တေ, ပုရိသော မုသာဝါဒီ ရတ္တိယာ ဝါ ဒိဝသဿ ဝါ သမယာသမယံ ဥပာဒါယ , အပ္ပတရော သော သမယော, ယံ သော မုသာ ဘဏတိ, အထ ခေါ သွေဝ ဗဟုတရော သမယော, ယံ သော မုသာ န ဘဏတီ''တိ။ '''ယံဗဟုလံ ယံဗဟုလဉ္စ, ဂါမဏိ, ဝိဟရတိ တေန တေန နီယတီ'တိ, ဧဝံ သန္တေ န ကောစိ အာပါယိကော နေရယိကော ဘဝိဿတိ, ယထာ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ ဝစနံ''။

“ဣဓ, ကမဏိ, ဧကစ္စော သတ္တာ ဇဝံတဒီ ဟောတိ ဇဝံဒိဋ္ဌိ [ဇဝံဒိဋ္ဌိ (က.)] – ‘ယော ကောစိ ဟဏမတိပာတေတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကော, ယော ကောစိ အဒိန္နံ အာဒိယတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကော, ယော ကောစိ ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကော, ယော ကောစိ မုသာ ဘဏတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကော’တိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန, ကမဏိ, သတ္တရိ သာဝကော အဘိပ္ပသန္နော ဟောတိ။ တဿ ဇဝံ ဟောတိ – ‘မယှံ ခေါ သတ္တာ ဇဝံတဒီ ဇဝံဒိဋ္ဌိ – ယော ကောစိ ဟဏမတိပာတေတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကောတိ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ ဟဏော အတိပာတိတော, အဟမ္ပိ အာဟာယိကော နေရယိကောတိ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိလဘတိ။ တံ, ကမဏိ, တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဇဝံ နိရယေ။ မယှံ ခေါ သတ္တာ ဇဝံတဒီ ဇဝံဒိဋ္ဌိ – ယော ကောစိ အဒိန္နံ အာဒိယတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကောတိ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ အဒိန္နံ အာဒိန္နံ အဟမ္ပိ အာဟာယိကော နေရယိကောတိ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိလဘတိ။ တံ, ကမဏိ, တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဇဝံ နိရယေ။ မယှံ ခေါ သတ္တာ ဇဝံတဒီ ဇဝံဒိဋ္ဌိ – ယော ကောစိ ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကော’တိ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ ကာမေသု မိစ္ဆာ စိဏ္ဏံ။ ‘အဟမ္ပိ အာဟာယိကော နေရယိကော’တိ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိလဘတိ။ တံ, ကမဏိ, တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဇဝံ နိရယေ။ မယှံ ခေါ သတ္တာ ဇဝံတဒီ ဇဝံဒိဋ္ဌိ – ယော ကောစိ မုသာ ဘဏတိ, သဗ္ဗော သော အာဟာယိကော နေရယိကောတိ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ မုသာ ဘဏိတံ။ ‘အဟမ္ပိ အာဟာယိကော နေရယိကော’တိ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိလဘတိ။ တံ, ကမဏိ, တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဇဝံ နိရယေ။

“ဣဓ ပန, ကမဏိ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ။ သော အနေကပရိယာယေန ဟဏာတိပာတံ ဂရဟတိ ဝိဂရဟတိ, ‘ဟဏာတိပာတာ ဝိရမထာ’တိ စာဟ။ အဒိန္နာဒာနံ ဂရဟတိ ဝိဂရဟတိ, ‘အဒိန္နာဒာနာ ဝိရမထာ’တိ စာဟ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ဂရဟတိ, ဝိဂရဟတိ ‘ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝိရမထာ’တိ စာဟ။ မုသာဝါဒံ ဂရဟတိ ဝိဂရဟတိ ‘မုသာဝါဒာ ဝိရမထာ’တိ စာဟ။ တသ္မိံ ခေါ ပန, ကမဏိ, သတ္တရိ သာဝကော အဘိပ္ပသန္နော ဟောတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ဘဂဝါ ခေါ အနေကပရိယာယေန ဟဏာတိပာတံ ဂရဟတိ ဝိဂရဟတိ, ဟဏာတိပာတာ ဝိရမထာတိ စာဟ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ ဟဏော အတိပာတိတော ယာဝတကော ဝါ တာဝတကော ဝါ။ ယော ခေါ ပန မယာ ဟဏော အတိပာတိတော ယာဝတကော ဝါ တာဝတကော ဝါ, တံ န သုဋ္ဌု, တံ န သာဓု။ အဟဉ္စေဝ [အဟဉ္စေ (?)] ခေါ ပန တပ္ပစ္စယာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဿံ။ န မေတံ ဟာပံ ကမ္မံ [ဟာပကမ္မံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] အကတံ ဘဝိဿတီ’တိ။ သော ဣတိ ပဋိသင်္ခာယ တဉ္စေဝ ဟဏာတိပာတံ ပဇဟတိ။ အာယတိဉ္စ ဟဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဇဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဇဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ သမတိက္ကမော ဟောတိ။

“‘ဘဂဝါ ခေါ အနေကပရိယာယေန အဒိန္နာဒာနံ ဂရဟတိ ဝိဂရဟတိ, အဒိန္နာဒာနာ ဝိရမထာတိ စာဟ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ အဒိန္နံ အာဒိန္နံ ယာဝတကံ ဝါ တာဝတကံ ဝါ။ ယံ ခေါ ပန မယာ အဒိန္နံ အာဒိန္နံ ယာဝတကံ ဝါ တာဝတကံ ဝါ တံ န သုဋ္ဌု, တံ န သာဓု။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန တပ္ပစ္စယာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဿံ, န မေတံ ဟာပံ ကမ္မံ အကတံ ဘဝိဿတီ’တိ။ သော ဣတိ ပဋိသင်္ခာယ တဉ္စေဝ အဒိန္နာဒာနံ ပဇဟတိ။ အာယတိဉ္စ အဒိန္နာဒာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဇဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဇဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ သမတိက္ကမော ဟောတိ။

“‘ဘဂဝါ ခေါ ပန အနေကပရိယာယေန ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ဂရဟတိ ဝိဂရဟတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝိရမထာတိ စာဟ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ ကာမေသု မိစ္ဆာ စိဏ္ဏံ ယာဝတကံ ဝါ တာဝတကံ ဝါ။ ယံ ခေါ ပန မယာ ကာမေသု မိစ္ဆာ စိဏ္ဏံ ယာဝတကံ ဝါ တာဝတကံ ဝါ တံ န သုဋ္ဌု, တံ န သာဓု။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန တပ္ပစ္စယာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဿံ, န မေတံ ဟာပံ ကမ္မံ အကတံ ဘဝိဿတီ’တိ။ သော ဣတိ ပဋိသင်္ခာယ တဉ္စေဝ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဇဟတိ, အာယတိဉ္စ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဇဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဇဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ သမတိက္ကမော ဟောတိ။

“‘ဘဂဝါ ခေါ ပန အနေကပရိယာယေန မုသာဝါဒံ ဂရဟတိ ဝိဂရဟတိ, မုသာဝါဒာ ဝိရမထာတိ စာဟ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မယာ မုသာ ဘဏိတံ ယာဝတကံ ဝါ တာဝတကံ ဝါ။ ယံ ခေါ ပန မယာ မုသာ ဘဏိတံ ယာဝတကံ ဝါ တာဝတကံ ဝါ တံ

န သုဋ္ဌု, တံ န သာဓု။ အဟဥ္စေ ခော ပန တပ္ပစ္စယာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဿံ, န မေတံ ဟာပံ ကမ္မံ အကတံ ဘဝိဿ သတီ’တိ။ သော ဣတိ ပဋိသင်္ခာယ တဉ္စေ မုသာဝါဒံ ပဇဟတိ, အာယတိဉ္စ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဧဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဧဝမေတဿ ဟာပဿ ကမ္မဿ သမတိက္ကမော ဟောတိ။

“သော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဟာယ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ အဘိဇ္ဈံ ပဟာယ အနဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ။ ဗျာပါဒပ္ပဒောသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ပဟာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။

“သ ခေါ သော, ဂါမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒော အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ဗလဝါ သင်္ခဓမော အပ္ပကသိရေနေဝ စတုဒ္ဒိသာ ဝိညာပေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဂါမဏိ, ဧဝံ ဘာဝိတာယ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာယ ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မံ, န တံ တတြာဝသိဿတိ, န တံ တတြာဝတိဋ္ဌတိ။

“သ ခေါ သော, ဂါမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒော အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ဗလဝါ သင်္ခဓမော အပ္ပကသိရေနေဝ စတုဒ္ဒိသာ ဝိညာပေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဂါမဏိ, ဧဝံ ဘာဝိတာယ ဥပေက္ခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာယ ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မံ န တံ တတြာဝသိဿတိ, န တံ တတြာဝတိဋ္ဌတီ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ပေ.။ ဥပာသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ကုလသုတ္တံ

၃၆၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန နာဠန္ဒာ တဒဝသရိ ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။

တေန ခေါ ပန သမယေန နာဠန္ဒာ ဒုဗ္ဘိက္ခာ ဟောတိ ဒွီဟိတိကာ သေတဋ္ဌိကာ သလာကာဝုတ္တာ။ တေန ခေါ ပန သမယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော နာဠန္ဒာယံ ပဋိဝသတိ မဟတိယာ နိဂဏ္ဌပရိသာယ သဒ္ဓိံ။ အထ ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ နိဂဏ္ဌသာဝကော ယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တံ ဂါမဏိံ နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော ဧတဒဝေါစ – “ဧဟိ တွံ, ဂါမဏိ, သမဏဿ ဂောတမဿ ဝါဒံ အာရောပေဟိ။ ဧဝံ တေ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိဿတိ – ‘အသိဗန္ဓကပုတ္တေန ဂါမဏိနာ သမဏဿ ဂောတမဿ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကဿ ဧဝံမဟာနုဘာဝဿ ဝါဒော အာရောပိတော’”တိ။

“ကထံ ပနာဟံ, ဘန္တေ, သမဏဿ ဂောတမဿ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကဿ ဧဝံမဟာနုဘာဝဿ ဝါဒံ အာရောပေဿာမီ”တိ ? “ဧဟိ တွံ, ဂါမဏိ, ယေန သမဏော ဂောတမော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ သမဏံ ဂောတမံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ‘နနု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အနေကပရိယာယေန ကုလာနံ အနုဒ္ဒယံ [အနုဒယံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ဝဏ္ဏေတိ, အနုရက္ခံ ဝဏ္ဏေတိ, အနုကမ္ပံ ဝဏ္ဏေတီ’တိ? သစေ ခေါ, ဂါမဏိ, သမဏော ဂောတမော ဧဝံ ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရောတိ – ‘ဧဝံ, ဂါမဏိ, တထာဂတော အနေကပရိယာယေန ကုလာနံ အနုဒ္ဒယံ ဝဏ္ဏေတိ, အနုရက္ခံ ဝဏ္ဏေတိ, အနုကမ္ပံ ဝဏ္ဏေ

ဏေတီ’တိ, တမေနံ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘အထ ကိဉ္စရဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဒုဗ္ဘိက္ခေ ဒွီဟိတိကေ သေတဋ္ဋိကေ သလာကာဝုတ္တေ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရတိ? ဥစ္ဆေဒာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော, အနယာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော, ဥပဃာတာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော’တိ! ဣမံ ခေါ တေ, ဂါမဏိ, သမဏော ဂေါတမော ဥဘတောကောဋိကံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော နေဝ သက္ခတိ [သက္ခိတိ (သီ.) မ. နိ. ၂.၈၃] ဥဂ္ဂိလိတုံ, နေဝ သက္ခတိ ဩဂိလိတု”န္တိ။ “ဧဝံ , ဘန္တေ”တိ ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“နနု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အနေကပရိယာယေန ကုလာနံ အနုဒ္ဒယံ ဝဏ္ဏေတိ, အနုရက္ခံ ဝဏ္ဏေတိ, အနုကမ္ပံ ဝဏ္ဏေတီ”တိ? “ဧဝံ, ဂါမဏိ, တထာဂတော အနေကပရိယာယေန ကုလာနံ အနုဒ္ဒယံ ဝဏ္ဏေတိ, အနုရက္ခံ ဝဏ္ဏေတိ, အနုကမ္ပံ ဝဏ္ဏေတီ”တိ။ “အထ ကိဉ္စရဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဒုဗ္ဘိက္ခေ ဒွီဟိတိကေ သေတဋ္ဋိကေ သလာကာဝုတ္တေ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရတိ? ဥစ္ဆေဒာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော, အနယာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော, ဥပဃာတာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော”တိ။ “ဣတော သော, ဂါမဏိ, ဧကနဝုတိကပ္ပေ [ဧကနဝုတော ကပ္ပော (သျာ. ကံ.), ဧကနဝုတိကပ္ပော (ပီ.)] ယမဟံ အနုဿရာမိ, နာဘိဇာနာမိ ကိဉ္စိ ကုလံ ပက္ကဘိက္ခာနုပ္ပဒာနမတ္တေန ဥပဟတပုဗ္ဗံ။ အထ ခေါ ယာနိ တာနိ ကုလာနိ အဍ္ဎာနိ မဟဒ္ဓနာနိ မဟာဘောဂါနိ ပဟူတဇာတရူပရဇတာနိ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏာနိ ပဟူတဓနဓညာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ဒါနသမ္ဘူတာနိ စေဝ သစ္စသမ္ဘူတာနိ စ သာမညသမ္ဘူတာနိ စ။ အဋ္ဌ ခေါ, ဂါမဏိ, ဟေတူ, အဋ္ဌ ပစ္စယာ ကုလာနံ ဥပဃာတာယ။ ရာဇတော ဝါ ကုလာနိ ဥပဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ, စောရတော ဝါ ကုလာနိ ဥပဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ, အဂ္ဂိတော ဝါ ကုလာနိ ဥပဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ , ဥဒကတော ဝါ ကုလာနိ ဥပဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ, နိဟိတံ ဝါ ဌာနာ ဝိဂစ္ဆတိ [နိဟိတံ ဝါ နာဓိဂစ္ဆန္တိ (သီ. ပီ.)] , ဒုပ္ပယုတ္တာ ဝါ ကမ္မန္တာ ဝိပဇ္ဇန္တိ, ကုလေ ဝါ ကုလင်္ဂါရောတိ [ကုလာနံ ဝါ ကုလင်္ဂါရော (သီ.)] ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ယော တေ ဘောဂေ ဝိကိရတိ ဝိဓမတိ ဝိဒ္ဓံသေတိ, အနိစ္စတာယေဝ အဋ္ဌမီတိ။ ဣမေ ခေါ, ဂါမဏိ, အဋ္ဌ ဟေတူ, အဋ္ဌ ပစ္စယာ ကုလာနံ ဥပဃာတာယ ။ ဣမေသု ခေါ, ဂါမဏိ, အဋ္ဌသု ဟေတူသု, အဋ္ဌသု ပစ္စယေသု သံဝိဇ္ဇမာနေသု ယော မံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဥစ္ဆေဒာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော, အနယာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော, ဥပဃာတာယ ဘဂဝါ ကုလာနံ ပဋိပန္နော’တိ, တံ, ဂါမဏိ, ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အသိဗန္ဓကပုတ္တော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ပေ.။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. မဏိစူဠကသုတ္တံ

၃၆၂. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇန္တေပုရေ ရာဇပရိသာယ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ – “ကပ္ပတိ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ဇာတရူပရဇတံ, သာဒိယန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတံ, ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတ”န္တိ!

တေန ခေါ ပန သမယေန မဏိစူဠကော ဂါမဏိ တဿံ ပရိသာယံ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ မဏိစူဠကော ဂါမဏိ တံ ပရိသံ ဧတဒဝေါစ – “မာ အယျော [အယျာ (သီ. ပီ.)] ဧဝံ အဝစုတ္ထ။ န ကပ္ပတိ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ဇာတရူပရဇတံ, န သာဒိယန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတံ, န ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတံ, နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏာ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ အပေတဇာတရူပရဇတာ”တိ။ အသက္ခိ ခေါ မဏိစူဠကော ဂါမဏိ တံ ပရိသံ သညာပေတုံ။ အထ ခေါ မဏိစူဠကော ဂါမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဏိစူဠကော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဣဓ, ဘန္တေ, ရာဇန္တေပုရေ ရာဇပရိသာယ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ – ‘ကပ္ပတိ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ဇာတရူပရဇတံ, သာဒိယန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတံ, ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတ’န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘန္တေ, တံ ပရိသံ ဧတဒဝေါစံ – ‘မာ အယျော ဧဝံ အဝစုတ္ထ။ န ကပ္ပတိ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ဇာတရူပရဇတံ, န သာဒိယန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိ

ယာ ဇာတရူပရဇတံ, နပ္ပဋိဂ္ဂဏှာတိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတံ, နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏာ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ အပေတဇာတရူပရဇတာ’တိ။ အသက္ခိံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, တံ ပရိသံ သညာပေတုံ။ ကစ္စာဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ ဘဂဝတော ဟောမိ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခာမိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောမိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတီ”တိ?

“တဂ္ဃ တွံ, ဂါမဏိ, ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ မေ ဟောသိ, န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခသိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောသိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ။ န ဟိ, ဂါမဏိ, ကပ္ပတိ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ဇာတရူပရဇတံ, န သာဒိယန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတံ, နပ္ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇတံ, နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏာ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ အပေတဇာတရူပရဇတာ။ ယဿ ခော, ဂါမဏိ, ဇာတရူပရဇတံ ကပ္ပတိ, ပဉ္စပိ တဿ ကာမဂုဏာ ကပ္ပန္တိ။ ယဿ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ကပ္ပန္တိ ( ) [(တဿပိ ဇာတရူပရဇတံ ကပ္ပတိ,) (သျာ. ကံ.)] , ဧကံသေနေတံ , ဂါမဏိ, ဓာရေယျာသိ အသမဏဓမ္မော အသကျပုတ္တိယဓမ္မောတိ။ အပိ စာဟံ, ဂါမဏိ, ဧဝံ ဝဒါမိ – တိဏံ တိဏတ္ထိကေန ပရိယေသိတဗ္ဗံ, ဒါရု ဒါရုတ္ထိကေန ပရိယေသိတဗ္ဗံ, သကဋံ သကဋတ္ထိကေန ပရိယေသိတဗ္ဗံ, ပုရိသော ပုရိသတ္ထိကေန ပရိယေသိတဗ္ဗော [ပရိယေသိတဗ္ဗော”တိ (?)] ။ နတွေဝါဟံ, ဂါမဏိ, ကေနစိ ပရိယာယေန ‘ဇာတရူပရဇတံ သာဒိတဗ္ဗံ ပရိယေသိတဗ္ဗ’န္တိ ဝဒါမီ”တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ဘဒြကသုတ္တံ

၃၆၃. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မလ္လေသု ဝိဟရတိ ဥရုဝေလကပ္ပံ နာမ မလ္လာနံ နိဂမော။ အထ ခော ဘဒြကော ဂါမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဘဒြကော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဒုက္ခဿ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေတူ”တိ။ “အဟဉ္စေ [အဟဉ္စ (သျာ. ကံ. က.)] တေ, ဂါမဏိ, အတီတမဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ဒုက္ခဿ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေယျံ – ‘ဧဝံ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါန’န္တိ, တတြ တေ သိယာ ကင်္ခါ, သိယာ ဝိမတိ။ အဟံ စေ [အဟဉ္စ (သျာ. ကံ. က.)] တေ, ဂါမဏိ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ဒုက္ခဿ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေယျံ – ‘ဧဝံ ဘဝိဿတိ အနာဂတမဒ္ဓါန’န္တိ, တတြာပိ တေ သိယာ ကင်္ခါ, သိယာ ဝိမတိ။ အပိ စာဟံ, ဂါမဏိ, ဣဓေဝ နိသိန္နော ဧတ္ထေဝ တေ နိသိန္နဿ ဒုက္ခဿ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာဟိ , သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော ဘဒြကော ဂါမဏိ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“တံ ကိံ မညသိ, ဂါမဏိ, အတ္ထိ တေ ဥရုဝေလကပ္ပေ မနုဿာ ယေသံ တေ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ”တိ? “အတ္ထိ မေ, ဘန္တေ, ဥရုဝေလကပ္ပေ မနုဿာ ယေသံ မေ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ”တိ။ “အတ္ထိ ပန တေ, ဂါမဏိ, ဥရုဝေလကပ္ပေ မနုဿာ ယေသံ တေ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ နုပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ”တိ? “အတ္ထိ မေ, ဘန္တေ, ဥရုဝေလကပ္ပေ မနုဿာ ယေသံ မေ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ နုပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ”တိ။ “ကော နု ခော, ဂါမဏိ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန တေ ဧကစ္စာနံ ဥရုဝေလကပ္ပိယာနံ မနုဿာနံ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ”တိ? “ယေသံ မေ, ဘန္တေ, ဥရုဝေလကပ္ပိယာနံ မနုဿာနံ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ, အတ္ထိ မေ တေသု ဆန္ဒရာဂေါ ။ ယေသံ ပန, ဘန္တေ, ဥရုဝေလကပ္ပိယာနံ မနုဿာနံ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ နုပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ, နတ္ထိ မေ တေသု ဆန္ဒရာဂေါ”တိ။ “ဣမိနာ တွံ, ဂါမဏိ, ဓမ္မေန ဒိဋ္ဌေန ဝိဒိတေန အကာလိကေန ပတ္တေန ပရိယောဂါဠှေန အတီတာနာဂတေ နယံ နေဟိ – ‘ယံ ခော ကိဉ္စိ အတီတမဒ္ဓါနံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ [ဥပ္ပဇ္ဇတိ (သဗ္ဗတ္ထ)] သဗ္ဗံ တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒါနံ။ ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿ။ ယမ္ပိ ဟိ ကိဉ္စိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, သဗ္ဗံ တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒါနံ။ ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာ’”တိ ။ “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ

တော! ယာဝ သုဘာသိတံ စိဒံ [သုဘာသိတမိဒံ (သီ. ပီ.)], ဘန္တေ, ဘဂဝတာ [ယဉ္စိဉ္စိ အတီတမဒ္ဓာနံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗန္တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒာနံ, ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာတိ, ယဉ္စိဉ္စိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ သဗ္ဗန္တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒာနံ, ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာ''တိ (သျာ. ကံ.)] – 'ယံ ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗံ တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒာနံ။ ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာ'တိ။ [''ယဉ္စိဉ္စိ အတီတမဒ္ဓာနံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗန္တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒာနံ, ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာတိ, ယဉ္စိဉ္စိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, သဗ္ဗန္တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒာနံ, ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာ''တိ (သျာ. ကံ)] အတ္ထိ မေ, ဘန္တေ, စိရဝါသီ နာမ ကုမာရော ဗဟိ အာဝသထေ [အာဝေသနေ (?)] ပဋိဝသတိ။ သော ခွာဟံ, ဘန္တေ, ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ပုရိသံ ဥယျောဇေမိ [ဥယျောဇေသိံ (က.)] – 'ဂစ္ဆ, ဘဏေ, စိရဝါသိံ ကုမာရံ ဇာနာဟီ'တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ, ဘန္တေ, သော ပုရိသော နာဂစ္ဆတိ, တဿေဝ မေ ဟောတေဝ အညထတ္တံ – 'မာ ဟေဝ စိရဝါသိဿ ကုမာရဿ ကိဉ္စိ အာဗာဓယိတ္ထာ'''တိ [အာဗာဓယေထာတိ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂာမဏိ, စိရဝါသိဿ ကုမာရဿ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ''တိ ? ''စိရဝါသိဿ မေ, ဘန္တေ, ကုမာရဿ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဇီဝိတဿပိ သိယာ အညထတ္တံ, ကိံ ပန မေ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ''တိ။ ''ဣမိနာပိ ခော ဧတံ, ဂာမဏိ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ – 'ယံ ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗံ တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒာနံ။ ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာ'''တိ။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂာမဏိ, ယဒာ တေ စိရဝါသိမာတာ [စိရဝါသိဿ မာတာ (သီ. ပီ.)] အဒိဋ္ဌာ အဟောသိ, အဿုတာ အဟောသိ, တေ စိရဝါသိမာတုယာ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ဒဿနံ ဝါ တေ, ဂာမဏိ, အာဂမ္မ သဝနံ ဝါ ဧဝံ တေ အဟောသိ – 'စိရဝါသိမာတုယာ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ'''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။

''တံ ကိံ မညသိ, ဂာမဏိ, စိရဝါသိမာတုယာ တေ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ''တိ? ''စိရဝါသိမာတုယာ မေ, ဘန္တေ, ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ဇီဝိတဿပိ သိယာ အညထတ္တံ, ကိံ ပန မေ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ''တိ! ''ဣမိနာပိ ခော ဧတံ, ဂာမဏိ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ – 'ယံ ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗံ တံ ဆန္ဒမူလကံ ဆန္ဒနိဒာနံ။ ဆန္ဒော ဟိ မူလံ ဒုက္ခဿာ'''တိ။ ဒုတိယံ။

## ၁၂. ရာသိယသုတ္တံ

၃၆၄. အထ ခော ရာသိယော ဂာမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ရာသိယော ဂာမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, 'သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗံ တပံ ဂရဟတိ, သဗ္ဗံ တပဿိံ လူခဇီဝိံ ဧကံသေန ဥပဝဒတိ ဥပက္ကောသတီ'တိ [ဥပက္ကောသတိ ဥပဝဒတီတိ (ဒီ. နိ. ၁.၃၈၁)]။ ယေ တေ, ဘန္တေ, ဧဝမာဟံသု – 'သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗံ တပံ ဂရဟတိ, သဗ္ဗံ တပဿိံ လူခဇီဝိံ ဧကံသေန ဥပဝဒတိ ဥပက္ကောသတီ'တိ, ကစ္စိ တေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဝုတ္တဝါဒိနော, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောန္တိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတီ''တိ? ''ယေ တေ, ဂာမဏိ, ဧဝမာဟံသု – 'သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗံ တပံ ဂရဟတိ, သဗ္ဗံ တပဿိံ လူခဇီဝိံ ဧကံသေန ဥပဝဒတိ ဥပက္ကောသတီ'တိ, န မေ တေ ဝုတ္တဝါဒိနော, အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ စ ပန မံ တေ အသတာ တုစ္ဆာ အဘူတေန''။

''ဒွေမေ, ဂာမဏိ, အန္တာ ပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ – ယော စာယံ ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဟီနော ဂမ္မော ပောထုဇ္ဇနိကော အနရိယော အနတ္ထသံဟိတော, ယော စာယံ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ ဒုက္ခော အနရိယော အနတ္ထသံဟိတော။ ဧတေ တေ, ဂာမဏိ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ – စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ကတမာ စ သာ, ဂာမဏိ, မဇ္ဈိ

ၵျိမာ ပဋိပဒာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ – စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ သာ, ကမဏိ, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ – စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

"တယော ခေါ မေ, ကမဏိ, ကာမဘောဂိနော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ တယော? ဣဓ, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ, သာဟသေန အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေန န အတ္တာနံ သုခေတိ န ပီဏေတိ န သံဝိဘဇတိ န ပုညာနိ ကရောတိ။ ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေန။ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ န ပုညာနိ ကရောတိ။ ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေန။ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ။

"ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ။ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ န အတ္တာနံ သုခေတိ, န ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ။ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ, သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ ။ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ။

"ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန။ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ အသာဟသေန န အတ္တာနံ သုခေတိ, န ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန။ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ အသာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန။ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ အသာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ။ တေ စ ဘောဂေ ဂဓိတော [ဂထိတော (သီ.)] မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အနာဒီနဝဒဿာဝီ အနိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန။ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ အသာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ။ တေ စ ဘောဂေ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။

"တတြ , ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေန, အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေန န အတ္တာနံ သုခေတိ, န ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ တီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော။ ကတမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော? အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဂါရယှော။ န အတ္တာနံ သုခေတိ န ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဂါရယှော။ န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ဂါရယှော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော။

"တတြ, ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေန, အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော, ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော? အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဂါရယှော။ န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဂါရယှော။ ကတမေန ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော? အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော။

“တတြ, ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေန, အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဧကေန ဌာနေန ကရယှော, ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော။ ကတမေန ဧကေန ဌာနေန ကရယှော? အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ကရယှော။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော? အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဟသံသော။ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဟသံသော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ကရယှော, ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော။

“တတြ, ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ, ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ န အတ္တာနံ သုခေတိ, န ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော, တီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော။ ကတမေန ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော? ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော။ ကတမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော? အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ကရယှော။ န အတ္တာနံ သုခေတိ, န ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ကရယှော။ န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ကရယှော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော, ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော။

“တတြ, ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ, ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော, ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော? ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဟသံသော။ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဟသံသော ။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော? အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ကရယှော။ န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ကရယှော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော, ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော။

“တတြ, ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ, ဓမ္မာဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ သာဟသေနပိ အသာဟသေနပိ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော, ဧကေန ဌာနေန ကရယှော။ ကတမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော? ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဟသံသော။ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဟသံသော။ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ဟသံသော။ ကတမေန ဧကေန ဌာနေန ကရယှော? အဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ သာဟသေနာတိ , ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ကရယှော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ကရယှော။

“တတြ, ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန , ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ အသာဟသေန, န အတ္တာနံ သုခေတိ, န ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော, ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော။ ကတမေန ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော? ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော? န အတ္တာနံ သုခေတိ, န ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ကရယှော။ န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ကရယှော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ဟသံသော, ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ကရယှော။

“တတြ , ကမဏိ, ယွာယံ ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန, ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိတွာ အသာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ, န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော, ဧကေန ဌာနေန ကရယှော။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော? ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေ

သတိ အသာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဟသံသော။ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဟသံသော။ ကတမေန ဌာနေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ ? န သံဝိဘဇတိ, န ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ ဌာနေန ဌာနေန ကရ ယေ့ဟာ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော, ဣမိနာ ဌာနေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ။

“တတြ, ကမဏိ, ယွတယံ ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန , ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေ သိတ္တတ အသာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ, တေ စ ဘောဂေ ဂဓိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အနာဒီနဝဒဿာဝီ အနိဿရဏပညော ပရိဘုဥ္ဇတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံ သော, ဌာနေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ။ ကတမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော? ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေ နာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဟသံသော။ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဟသံသော။ သံဝိဘ ဇတိ ပုညာနိ ကရောတီတိ, ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ဟသံသော ။ ကတမေန ဌာနေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ? တေ စ ဘော ဂေ ဂဓိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အနာဒီနဝဒဿာဝီ အနိဿရဏပညော ပရိဘုဥ္ဇတီတိ, ဣမိနာ ဌာနေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော, ဣမိနာ ဌာနေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ။

“တတြ, ကမဏိ, ယွတယံ ကာမဘောဂီ ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေန, ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသိ တွတ အသာဟသေန အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတိ။ တေ စ ဘောဂေ အဂဓိတော အမုစ္ဆိ တော အနဇ္ဈောပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဥ္ဇတိ။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ စတူဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော။ ကတမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော? ဓမ္မေန ဘောဂေ ပရိယေသတိ အသာဟသေနာတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဟသံသော။ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဟသံသော။ သံဝိဘဇတိ ပုညာနိ ကရောတီ တိ, ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ဟသံသော။ တေ စ ဘောဂေ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောပန္နော အာဒီနဝဒဿာ ဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဥ္ဇတီတိ, ဣမိနာ စတုတ္ထေန ဌာနေန ဟသံသော။ အယံ, ကမဏိ, ကာမဘောဂီ ဣမေဟိ စတူ ဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသော။

“တယောမေ, ကမဏိ, တပဿိနော လူခဇီဝိနော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ တယော? ဣဓ, က မဏိ, ဧကစ္စော တပဿီ လူခဇီဝီ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – ‘အပ္ပေဝ နာမ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျံ, အပ္ပေဝ နာမ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရေယျ’န္တိ။ သော အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ, ကုသလဥ္စ ဓမ္မံ နာဓိဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿ သနဝိသေသံ န သစ္ဆိကရောတိ။

“ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော တပဿီ လူခဇီဝီ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – ‘အပ္ပေဝ နာမ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျံ, အပ္ပေဝ နာမ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိက ရေယျ’န္တိ။ သော အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ, ကုသလဥ္ဟိ ခော ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ န သစ္ဆိကရောတိ။

“ဣဓ ပန, ကမဏိ, ဧကစ္စော တပဿီ လူခဇီဝီ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – ‘အပ္ပေဝ နာမ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျံ, အပ္ပေဝ နာမ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိက ရေယျ’န္တိ။ သော အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ , ကုသလဥ္စ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရောတိ။

“တတြ, ကမဏိ, ယွတယံ တပဿီ လူခဇီဝီ အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ, ကုသလဥ္စ ဓမ္မံ နာဓိဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ န သစ္ဆိကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, တပဿီ လူခဇီဝီ တီဟိ ဌာနေဟိ ကရဃေ့ဟာ။ ကတမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ကရဃေ့ဟာ? အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတီတိ, ဣမိနာ ပဌမေ န ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ။ ကုသလဥ္စ ဓမ္မံ နာဓိဂစ္ဆတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ။ ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္ မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ န သစ္ဆိကရောတီတိ, ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ကရဃေ့ဟာ။ အယံ, ကမဏိ, တပ ဿီ လူခဇီဝီ, ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ကရဃေ့ဟာ။

“တတ္ရ, ကမဏိ, ယွတယံ တပသ္သီ လူခဇီဝီ အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ, ကုသလဉ္စဟိ ခော ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ န သစ္ဆိကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, တပသ္သီ လူခဇီဝီ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော, ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော? အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတီတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ဂါရယှော။ ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ န သစ္ဆိကရောတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ဂါရယှော။ ကတမေန ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော? ကုသလဉ္စဟိ ခော ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆတီတိ, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော။ အယံ, ကမဏိ, တပသ္သီ လူခဇီဝီ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှော, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ပါသံသော။

“တတ္ရ , ကမဏိ, ယွတယံ တပသ္သီ လူခဇီဝီ အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ, ကုသလဉ္စ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရောတိ။ အယံ, ကမဏိ, တပသ္သီ လူခဇီဝီ ဧကေန ဌာနေန ဂါရယှော, ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ပါသံသော။ ကတမေန ဧကေန ဌာနေန ဂါရယှော? အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတီတိ, ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ဂါရယှော။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ပါသံသော? ကုသလဉ္စ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆတီတိ, ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ပါသံသော။ ဥတ္တရိ စ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရောတီတိ, ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ပါသံသော ။ အယံ, ကမဏိ, တပသ္သီ လူခဇီဝီ ဣမိနာ ဧကေန ဌာနေန ဂါရယှော, ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဌာနေဟိ ပါသံသော။

“တိဿော ဣမာ, ကမဏိ, သန္ဒိဋ္ဌိကာ နိဇ္ဇရာ အကာလိကာ ဧဟိပဿိကာ ဩပနေယျိကာ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဝိညူဟိ။ ကတမာ တိဿော? ယံ ရတ္တော ရာဂါဓိကရဏံ အတ္တဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, ပရဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ။ ရာဂေ ပဟီနေ နေဝတ္တဗျာဗာဓာယ စေတေတိ, န ပရဗျာဗာဓာယ စေတေတိ, န ဥဘယဗျာဗာဓာယ စေတေတိ။ သန္ဒိဋ္ဌိကာ နိဇ္ဇရာ အကာလိကာ ဧဟိပဿိကာ ဩပနေယျိကာ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဝိညူဟိ။ ယံ ဒုဋ္ဌော ဒောသာဓိကရဏံ အတ္တဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, ပရဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ။ ဒောသေ ပဟီနေ နေဝတ္တဗျာဗာဓာယ စေတေတိ, န ပရဗျာဗာဓာယ စေတေတိ, န ဥဘယဗျာဗာဓာယ စေတေတိ။ သန္ဒိဋ္ဌိကာ နိဇ္ဇရာ အကာလိကာ ဧဟိပဿိကာ ဩပနေယျိကာ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဝိညူဟိ။ ယံ မူဠှော မောဟာဓိကရဏံ အတ္တဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, ပရဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ။ မောဟေ ပဟီနေ နေဝတ္တဗျာဗာဓာယ စေတေတိ, န ပရဗျာဗာဓာယ စေတေတိ, န ဥဘယဗျာဗာဓာယ စေတေတိ။ သန္ဒိဋ္ဌိကာ နိဇ္ဇရာ အကာလိကာ ဧဟိပဿိကာ ဩပနေယျိကာ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဝိညူဟိ။ ဣမာ ခော, ကမဏိ, တိဿော သန္ဒိဋ္ဌိကာ နိဇ္ဇရာ အကာလိကာ ဧဟိပဿိကာ ဩပနေယျိကာ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဝိညူဟီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာသိယော ကမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ…ပေ.… ဥပာသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ ဒွါဒသမံ။

## ၁၃. ပါဋလိယသုတ္တံ

၃၆၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောလိယေသု ဝိဟရတိ ဥတ္တရံ နာမ [ဥတ္တရကံ နာမ (သီ.)] ကောလိယာနံ နိဂမော။ အထ ခော ပါဋလိယော ကမဏိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ပါဋလိယော ကမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘သမဏော ဂေါတမော မာယံ ဇာနာတီ’တိ။ ယေ တေ, ဘန္တေ, ဧဝမာဟံသု – ‘သမဏော ဂေါတမော မာယံ ဇာနာတီ’တိ, ကစ္စိ တေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဝုတ္တဝါဒိနော, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောန္တိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒာနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ? အနဗ္ဘာစိက္ခိတုကာမာ ဟိ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တ”န္တိ။ “ယေ တေ, ကမဏိ, ဧဝမာဟံသု – ‘သမဏော ဂေါတမော မာယံ ဇာနာတီ’တိ, ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ မေ, တေ န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောန္တိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒာနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတီတိ, သစ္စံယေဝ ကိရ, ဘော, မယံ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ န သဒ္ဒဟာမ – ‘သမဏော ဂေါတမော မာယံ ဇာနာတီတိ, သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော မာယာဝီ’တိ။ ယော နု ခော, ကမဏိ, ဧဝံ ဝဒေတိ – ‘အဟံ မာယံ ဇာနာမီ’တိ,

သော ဇဝံ ဝဒေတိ – 'အဟံ မာယာဝီ'တိ။ တထေဝ တံ ဘဂတ ဟောတိ, တထေဝ တံ သုဂတ ဟောတီ''တိ။ တေန ဟိ, ကမဏိ, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ; ယထာ တေ ခမေယျ, တထာ တံ ဗျာကရေယျာသိ –

''တံ ကိံ မညသိ, ကမဏိ, ဇာနာသိ တွံ ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကေ ဘဋေ''တိ? ''ဇာနာမဟံ, ဘန္တေ, ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကေ ဘဋေ''တိ။ ''တံ ကိံ မညသိ, ကမဏိ, ကိမတ္ထိယာ ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကာ ဘဋာ''တိ? ''ယေ စ, ဘန္တေ, ကောလိယာနံ စောရာ တေ စ ပဋိသေဓေတုံ, ယာနိ စ ကောလိယာနံ ဒူတေယျာနိ တာနိ စ ဝဟာတုံ [တာနိ စ ပဟာတုံ (သျာ. ကံ.), တာနိ စ ယာတုံ (ကတ္ထစိ), တာနိ စာဝဟာတုံ (?)], ဧတဒတ္ထိယာ, ဘန္တေ, ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကာ ဘဋာ''တိ။ ''တံ ကိံ မညသိ, ကမဏိ, ဇာနာသိ တွံ ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကေ ဘဋေ သီလဝန္တေ ဝါ တေ ဒုဿီလေ ဝါ''တိ? ''ဇာနာမဟံ, ဘန္တေ, ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကေ ဘဋေ ဒုဿီလေ ပာပဓမ္မေ ; ယေ စ လောကေ ဒုဿီလာ ပာပဓမ္မာ ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကာ ဘဋာ တေသံ အညတရာ''တိ။ ''ယော နု ခော, ကမဏိ, ဇဝံ ဝဒေယျ – 'ပါဋလိယော ကမဏိ ဇာနာတိ ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကေ ဘဋေ ဒုဿီလေ ပာပဓမ္မေ, ပါဋလိယောပိ ကမဏိ ဒုဿီလော ပာပဓမ္မော'တိ, သမ္မာ နု ခော သော ဝဒမာနော ဝဒေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ! အညေ, ဘန္တေ, ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကာ ဘဋာ, အညောဟမသ္မိ။ အညထာဓမ္မာ ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကာ ဘဋာ, အညထာဓမ္မောဟမသ္မီ''တိ။ ''တွံဝ ဥပ္ပတိ နာမ, ကမဏိ, လစ္ဆသိ – 'ပါဋလိယော ကမဏိ ဇာနာတိ ကောလိယာနံ လမ္ဗစူဠကေ ဘဋေ ဒုဿီလေ ပာပဓမ္မေ, န စ ပါဋလိယော ကမဏိ ဒုဿီလော ပာပဓမ္မော'တိ, ကသ္မာ တထာဂတော န လစ္ဆတိ – 'တထာဂတော မာယံ ဇာနာတိ, န စ တထာဂတော မာယာဝီ'တိ? မာယံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, မာယာယ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ မာယာဝီ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ''။

''ပါဏာတိပါတံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, ပါဏာတိပါတဿ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ ပါဏာတိပါတီ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ အဒိန္နာဒာနံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, အဒိန္နာဒာနဿ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ အဒိန္နာဒါယီ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ မုသာဝါဒံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, မုသာဝါဒဿ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ မုသာဝါဒီ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ ပိသုဏဝါစံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, ပိသုဏဝါစာယ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ ပိသုဏဝါစော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ ဖရုသဝါစံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, ဖရုသဝါစာယ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ ဖရုသဝါစော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ သမ္ဖပ္ပလာပံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, သမ္ဖပ္ပလာပဿ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ သမ္ဖပ္ပလာပီ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ အဘိဇ္ဈံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, အဘိဇ္ဈာယ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ အဘိဇ္ဈာလု ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ ဗျာပါဒပဒောသံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, ဗျာပါဒပဒောသဿ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ ဗျာပန္နစိတ္တော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ စာဟံ, ကမဏိ, ပဇာနာမိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စ ဝိပာကံ, ယထာပဋိပန္နော စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။

''သန္တိ ဟိ, ကမဏိ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – 'ယော ကောစိ ပါဏမတိပါတေတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ယော ကောစိ အဒိန္နံ အာဒိယတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ယော ကောစိ ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ယော ကောစိ မုသာ ဘဏတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတီ'''တိ။

''ဒိဿတိ ခော ပန, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော မာလီ ကုဏ္ဍလီ သုန္ဟာတော [သုနှာတော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿု ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေန္တော။ တမေနံ ဧဝမာဟံသု – 'အမ္ဘော!

အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ မာလီ ကုဏ္ဍလီ သုန္ဟာတော သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿု ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’တိ? တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ရညော ပစ္စတ္ထိကံ ပသယ္ဟ ဇီဝိတာ ဝေရောပေသိ။ တဿ ရာဇာ အတ္တမနော အဘိဟာရမဒါသိ။ တေနာယံ ပုရိသော မာလီ ကုဏ္ဍလီ သုန္ဟာတော သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿု, ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’’’တိ။

“ဒိဿတိ ခော, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိယာယ ရထိယံ [ရထိကာယ ရထိကံ (သီ.)] သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ, ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခာမေတွာ, ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိဇ္ဇမာနော။ တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ, ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိယာယ ရထိယံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခာမေတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိန္ဒန္တီ’တိ [ဆိဇ္ဇတီတိ (က.)] ? တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ရာဇဝေရီ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါ ဇီဝိတာ ဝေရောပေသိ, တေန နံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဧဝရူပံ ကမ္မကာရဏံ ကာရေန္တီ’’’တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ကမဏိ, အပိ နု တေ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ”တိ? “ဒိဋ္ဌဉ္စ နော, ဘန္တေ, သုတဉ္စ သုယျိဿတိ စာ”တိ။ “တတြ, ကမဏိ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ယော ကောစိ ပာဏမတိပာတေတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတီ’တိ, သစ္စံ ဝါ တေ အာဟံသု မုသာ ဝါ”တိ? “မုသာ, ဘန္တေ”။ “ယေ ပန တေ တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပန္တိ, သီလဝန္တော ဝါ တေ ဒုဿီလာ ဝါ”တိ? “ဒုဿီလာ , ဘန္တေ”။ “ယေ ပန တေ ဒုဿီလာ ပာပဓမ္မာ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ ဝါ တေ သမ္မာပဋိပန္နာ ဝါ”တိ? “မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, ဘန္တေ” ။ “ယေ ပန တေ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဝါ တေ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ ဝါ”တိ? “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ, ဘန္တေ”။ “ယေ ပန တေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ကလ္လံ နု တေသု ပသီဒိတု”န္တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဒိဿတိ ခော ပန, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော မာလီ ကုဏ္ဍလီ။ပေ။ ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေန္တော။ တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ မာလီ ကုဏ္ဍလီ။ပေ။ ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’တိ? တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ရညော ပစ္စတ္ထိကဿ ပသယ္ဟ ရတနံ အဟာသိ [ပသယ္ဟ အဒိန္နံ ရတနံ အာဒိယိ (က.)]။ တဿ ရာဇာ အတ္တမနော အဘိဟာရမဒါသိ။ တေနာယံ ပုရိသော မာလီ ကုဏ္ဍလီ။ပေ။ ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’’’တိ။

“ဒိဿတိ ခော, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ။ပေ။ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိဇ္ဇမာနော တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ။ပေ။ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိန္ဒန္တီ’တိ? တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိ။ တေန နံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဧဝရူပံ ကမ္မကာရဏံ ကာရေန္တီ’တိ။ တံ ကိံ မညသိ, ကမဏိ, အပိ နု တေ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ”တိ? “ဒိဋ္ဌဉ္စ နော, ဘန္တေ, သုတဉ္စ သုယျိဿတိ စာ”တိ။ “တတြ , ကမဏိ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ယော ကောစိ အဒိန္နံ အာဒိယတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတီ’တိ, သစ္စံ ဝါ တေ အာဟံသု မုသာ ဝါတိ။ပေ။ ကလ္လံ နု တေသု ပသီဒိတု”န္တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဒိဿတိ ခော ပန, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော မာလီ ကုဏ္ဍလီ။ပေ။ ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေန္တော။ တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ မာလီ ကုဏ္ဍလီ။ပေ။ ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’တိ? တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ရညော ပစ္စတ္ထိကဿ ဒါရေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိ။ တဿ ရာဇာ အတ္တမနော အဘိဟာရမဒါသိ။ တေနာယံ ပုရိသော မာလီ ကုဏ္ဍလီ။ပေ။ ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’’’တိ။

“ဒိဿတိ ခော, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ။ပေ။ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိဇ္ဇမာနော။ တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ။ပေ။ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိန္ဒန္တီ’တိ? တမေနံ ဧဝမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကုလိတ္ထီသု ကုလကုမာရီသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိ, တေန နံ

ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဝေရူပံ ကမ္မကာရဏံ ကာရေန္တိ’တိ။ တံ ကိံ မညသိ, ကမဏိ, အပိ နု တေ ဝေရူပံ ဒိဋ္ဌံ တ သုတံ တ’’တိ? ‘‘ဒိဋ္ဌဉ္စ နော, ဘန္တေ, သုတဉ္စ သုယ္ယိဿတိ စာ’’တိ။ ‘‘တတ္ရ, ကမဏိ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဇံ တဒိနော ဇံဒိဋ္ဌိနော – ‘ယော ကောစိ ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒ ယတီ’တိ, သစ္စံ တ တေ အာဟံသု မုသာ တတိ။ပေ.။ ကလ္လံ နု တေသု ပသီဒိတု’’န္တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဒိဿတိ ခော ပန, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော မာလီ ကုဏ္ဍလီ သုန္ဟာတော သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿု ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေန္တော။ တမေနံ ဝေမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ မာလီ ကုဏ္ဍလီ သုန္ဟာတော သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿု ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’တိ? တမေနံ ဝေမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ရာဇာနံ မုသာတဒေန ဟာသေသိ။ တဿ ရာဇာ အတ္တမနော အဘိဟာရမဒာသိ။ တေနာယံ ပုရိသော မာလီ ကုဏ္ဍလီ သုန္ဟာတော သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿု ဣတ္ထိကာမေဟိ ရာဇာ မညေ ပရိစာရေတီ’’’တိ။

‘‘ဒိဿတိ ခော, ကမဏိ, ဣဓေကစ္စော ဒဋ္ဌဟာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ကဋ္ဌဟဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိယာယ ရထိယံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွာရေန နိက္ခာမေတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိန္ဒမာနော။ တမေနံ ဝေမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ကိံ အကာသိ ဒဋ္ဌဟာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ကဋ္ဌဟဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိယာယ ရထိယံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ, ဒက္ခိဏေန ဒွာရေန နိက္ခာမေတွာ, ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိန္ဒတီ’တိ? တမေနံ ဝေမာဟံသု – ‘အမ္ဘော! အယံ ပုရိသော ဂဟပတိဿ တ ဂဟပတိပုတ္တဿ တ မုသာတဒေန အတ္ထံ ဘဉ္ဇိ, တေန နံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဝေရူပံ ကမ္မကာရဏံ ကာရေန္တိ’တိ။ တံ ကိံ မညသိ, ကမဏိ, အပိ နု တေ ဝေရူပံ ဒိဋ္ဌံ တ သုတံ တ’’တိ? ‘‘ဒိဋ္ဌဉ္စ နော , ဘန္တေ, သုတဉ္စ သုယ္ယိဿတိ စာ’’တိ။ ‘‘တတ္ရ, ကမဏိ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဇံတဒိနော ဇံဒိဋ္ဌိနော – ‘ယော ကောစိ မုသာ ဘဏတိ, သဗ္ဗော သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတီ’တိ, သစ္စံ တ တေ အာဟံသု မုသာ တ’’တိ ? ‘‘မုသာ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယေ ပန တေ တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပန္တိ သီလဝန္တော တ တေ ဒုဿီလာ တ’’တိ? ‘‘ဒုဿီလာ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယေ ပန တေ ဒုဿီလာ ဟာပဓမ္မာ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ တ တေ သမ္မာပဋိပန္နာ တ’’တိ? ‘‘မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယေ ပန တေ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ တ တေ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ တ’’တိ? ‘‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယေ ပန တေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ကလ္လံ နု တေသု ပသီဒိတု’’န္တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! အတ္ထိ မေ, ဘန္တေ, အာဝသထာကရံ။ တတ္ထ အတ္ထိ မဉ္စကာနိ, အတ္ထိ အာသနာနိ, အတ္ထိ ဥဒကမဏိကော, အတ္ထိ တေလပ္ပဒီပေါ။ တတ္ထ ယော သမဏော တ ဗ္ရာဟ္မဏော တ တ သံ ဥပေတိ, တေနာဟံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ သံဝိဘဇာမိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘန္တေ, စတ္တာရော သတ္ထာရော နာနာဒိဋ္ဌိကာ နာနာခန္တိကာ နာနာရုစိကာ, တသ္မိံ အာဝသထာကရေ တသံ ဥပဂစ္ဆုံ’’။

‘‘ဧကော သတ္ထာ ဇံတဒီ ဇံဒိဋ္ဌိ – ‘နတ္ထိ ဒိန္နံ, နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, နတ္ထိ ဟုတံ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပာကော။ နတ္ထိ အယံ လောကော, နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ မာတာ, နတ္ထိ ပိတာ, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ လောကေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ တ ပဝေဒေန္တီ’’’တိ။

‘‘ဧကော သတ္ထာ ဇံတဒီ ဇံဒိဋ္ဌိ – ‘အတ္ထိ ဒိန္နံ, အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, အတ္ထိ ဟုတံ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပာကော, အတ္ထိ အယံ လောကော, အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ မာတာ, အတ္ထိ ပိတာ, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, အတ္ထိ လောကေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ, ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ’’’တိ။

‘‘ဧကော သတ္ထာ ဇံတဒီ ဇံဒိဋ္ဌိ – ‘ကရောတော ကာရယတော, ဆိန္ဒတော ဆေဒာပယတော, ပစတော ဟာစာပယတော, သောစယတော သောစာပယတော, ကိလမတော ကိလမာပယတော, ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော, ပါဏမတိပာတယတော, အဒိန္နံ အာဒိယတော, သန္ဓိံ ဆိန္ဒတော, နိလ္လောပံ ဟရတော, ဧကာဂါရိကံ ကရောတော, ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော,

ပရဒာရံ ဂစ္ဆတော, မုသာ ဘဏတော, ကရောတော န ကရီယတိ ပာပံ။ ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန ယော ဣမိဿာ ပထဝိယာ ပာဏေ ဧကံ မံသခလံ ဧကံ မံသပုဉ္ဇံ ကရေယျ, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပာပံ, နတ္ထိ ပာပဿ အာဂမော။ ဒက္ခိဏံ စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒာပေန္တော ပစန္တော ပါစာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပာပံ, နတ္ထိ ပာပဿ အာဂမော။ ဥတ္တရံ စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဒဒန္တော ဒါပေန္တော ယဇန္တော ယဇာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော။ ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန နတ္ထိ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော'''တိ။

''ဧကော သတ္ထာ ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – 'ကရောတော ကာရယတော, ဆိန္ဒတော ဆေဒာပယတော, ပစတော ပါစာပယတော, သောစယတော သောစာပယတော, ကိလမတော ကိလမာပယတော, ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော, ပါဏမတိပါတယတော, အဒိန္နံ အာဒိယတော, သန္ဓိံ ဆိန္ဒတော, နိလ္လောပံ ဟရတော, ဧကာဂါရိကံ ကရောတော, ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော, ပရဒာရံ ဂစ္ဆတော , မုသာ ဘဏတော, ကရောတော ကရီယတိ ပာပံ။ ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန ယော ဣမိဿာ ပထဝိယာ ပာဏေ ဧကံ မံသခလံ ဧကံ မံသပုဉ္ဇံ ကရေယျ, အတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပာပံ, အတ္ထိ ပာပဿ အာဂမော။ ဒက္ခိဏံ စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒာပေန္တော ပစန္တော ပါစာပေန္တော, အတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပာပံ, အတ္ထိ ပာပဿ အာဂမော။ ဥတ္တရံ စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဒဒန္တော ဒါပေန္တော, ယဇန္တော ယဇာပေန္တော, အတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပုညံ, အတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော။ ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန အတ္ထိ ပုညံ, အတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော'''တိ။

''တဿ မယှံ, ဘန္တေ, အဟုဒေဝ ကင်္ခါ, အဟု ဝိစိကိစ္ဆာ – 'ကောသု နာမ ဣမေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အာဟ, ကော မုသာ'''တိ?

''အလဉှိ တေ, ကာမဏိ, ကင်္ခိတုံ, အလံ ဝိစိကိစ္ဆိတုံ။ ကင်္ခနီယေ စ ပန တေ ဌာနေ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပန္နာ''တိ။ ''ဧဝံ ပသန္နောဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ။ ပဟောတိ မေ ဘဂဝါ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ''န္တိ။

''အတ္ထိ, ကာမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ။ ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။ ကတမော စ, ကာမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ? ဣဓ, ကာမဏိ, အရိယသာဝကော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဟာယ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ , ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဘိဇ္ဈံ ပဟာယ အနဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ, ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ပဟာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။

''သ ခေါ သော, ကာမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒေါ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ, ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – နတ္ထိ ဒိန္နံ, နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, နတ္ထိ ဟုတံ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, နတ္ထိ အယံ လောကော, နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ မာတာ, နတ္ထိ ပိတာ, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ, သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ'တိ။ 'သစေ တဿ သ ဘောတော သတ္ထုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ [ယောဟံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] န ကိဉ္စိ [ကဉ္စိ (?)] ဗျာဗာဓေမိ တသံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ? ဥဘယမေတ္ထ [ဥဘယတ္ထ မေ (?) မ. နိ. ၂.၉၅ ပဋိုယာ သံသန္ဒေတဗ္ဗံ] ကဋဂ္ဂါဟော, ယံ စမှိ ကာယေန သံဝုတော ဝါစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော, ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ'တိ [ပရံ မရဏာ န ဥပပဇ္ဇိဿာမီတိ (?)] ။ တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိ

ယတိ။ အယံ ခော, ကမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခာဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။

"သ ခော သော, ကမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒော အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ, ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံ ဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – အတ္ထိ ဒိန္နံ, အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, အတ္ထိ ဟုတံ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, အတ္ထိ အယံ လောကော, အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ မာတာ, အတ္ထိ ပိတာ, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ, သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ'တိ။ 'သစေ တဿ ဘောတော သတ္ထုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ? ဥဘယမေတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော, ယံ စမှိ ကာယေန သံဝုတော ဝါစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော, ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ'တိ။ တဿ ပာမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ခော, ကမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခာဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။

"သ ခော သော, ကမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒော အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ, ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံ ဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ကရောတော ကာရယတော, ဆိန္ဒတော ဆေဒာပယတော, ပစတော ပါစာပယတော, သောစယတော သောစာပယတော, ကိလမတော ကိလမာပယတော, ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော, ပါဏမတိပါတယတော, အဒိန္နံ အာဒိယတော, သန္ဓိံ ဆိန္ဒတော, နိလ္လောပံ ဟရတော, ဧကာဂါရိကံ ကရောတော, ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော, ပရဒါရံ ဂစ္ဆတော, မုသာ ဘဏတော, ကရောတော န ကရီယတိ ပါပံ။ ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန ယော ဣမိဿာ ပထဝိယာ ပါဏေ ဧကံ မံသခလံ ဧကံ မံသပုဉ္ဇံ ကရေယျ, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ, နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော။ ဒက္ခိဏဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒါပေန္တော ပစန္တော ပါစာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ, နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော။ ဥတ္တရဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဒဒန္တော ဒါပေန္တော, ယဇန္တော ယဇာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော။ ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန နတ္ထိ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော'တိ။ 'သစေ တဿ ဘောတော သတ္ထုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ? ဥဘယမေတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော, ယံ စမှိ ကာယေန သံဝုတော ဝါစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော, ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ'တိ [ပရံ မရဏာ န ဥပပဇ္ဇိဿာမီတိ (?)] ။ တဿ ပာမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ခော, ကမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခာဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။

"သ ခော သော, ကမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒော အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော မေတ္တာသဟဂတေ စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ, ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံ ဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ကရောတော ကာရယတော, ဆိန္ဒတော ဆေဒာပယတော, ပစတော ပါစာပယတော, သောစယတော သောစာပယတော, ကိလမတော ကိလမာပယတော, ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော, ပါဏမတိပါတယတော, အဒိန္နံ အာဒိယတော, သန္ဓိံ ဆိန္ဒတော, နိလ္လောပံ ဟရတော, ဧကာဂါရိကံ ကရောတော, ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော, ပရဒါရံ ဂစ္ဆတော, မုသာ ဘဏတော, ကရောတော ကရီယတိ ပါပံ။ ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန ယော ဣမိဿာ ပထဝိယာ ပါဏေ ဧကံ မံသခလံ

ဇော် မံသပုဉ္ဇံ ကရေယျ, အတ္တိ တတောနိဒါနံ ဟပ်, အတ္တိ ဟပဿ အာဂမော။ ဒက္ခိဏာယ စေ ဒိသာယ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒာပေန္တော ပစန္တော ပါစာပေန္တော, အတ္တိ တတောနိဒါနံ ဟပ်, အတ္တိ ဟပဿ အာဂမော။ ဥတ္တရဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဒဒန္တော ဒါပေန္တော, ယဇန္တော ယဇာပေန္တော, အတ္တိ တတောနိဒါနံ ပုညံ, အတ္တိ ပုညဿ အာဂမော။ ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန အတ္တိ ပုညံ အတ္တိ ပုညဿ အာဂမောတိ။ သစေ တဿ ဘောတော သတ္တုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ တ ထာဝရံ တ? ဥဘယမေတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော, ယံ စမှိ ကာယေန သံဝုတော တစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော, ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ'တိ။ တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ခေါ, ကာမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။

"သ ခေါ သော, ကာမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒေါ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော ကရုဏာသဟဂတေ စေတသာ ဇော် ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ ဇော် ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ပေ.။။

"သ ခေါ သော, ကာမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒေါ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော ဥပေက္ခာသဟဂတေ စေတသာ ဇော် ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ, ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – နတ္ထိ ဒိန္နံ, နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, နတ္ထိ ဟုတံ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, နတ္ထိ အယံ လောကော နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီတိ။ သစေ တဿ ဘောတော သတ္တုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ တ ထာဝရံ တ? ဥဘယမေတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော, ယံ စမှိ ကာယေန သံဝုတော တစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော , ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ'တိ။ တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ခေါ, ကာမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။

"သ ခေါ သော, ကာမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒေါ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော ဥပေက္ခာသဟဂတေ စေတသာ ဇော် ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ, ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – အတ္တိ ဒိန္နံ, အတ္တိ ယိဋ္ဌံ, အတ္တိ ဟုတံ, အတ္တိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, အတ္ထိ အယံ လောကော အတ္တိ ပရော လောကော, အတ္တိ မာတာ အတ္တိ ပိတာ အတ္တိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္တိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီတိ။ သစေ တဿ ဘောတော သတ္တုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ တ ထာဝရံ တ? ဥဘယမေတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော, ယံ စမှိ ကာယေန သံဝုတော တစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော, ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ'တိ။ တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ခေါ, ကာမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။

"သ ခေါ သော, ကာမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒေါ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော ဥပေက္ခာသဟဂတေ စေတသာ ဇော် ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ,

ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ကရောတော ကာရယတော, ဆေဒတော ဆေဒါပယတော, ပစတော ပါစာပယတော, သောစယတော သောစာပယတော, ကိလမတော ကိလမာပယတော, ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော, ပါဏမတိပါတယတော, အဒိန္နံ အာဒိယတော, သန္ဓိံ ဆိန္ဒတော, နိလ္လောပံ ဟရတော, ဧကာဂါရိကံ ကရောတော, ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော, ပရဒါရံ ဂစ္ဆတော, မုသာ ဘဏတော, ကရောတော န ကရီယတိ ပါပံ ။ ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန ယော ဣမိဿာ ပထဝိယာ ပါဏေ ဧကံ မံသခလံ ဧကံ မံသပုဉ္ဇံ ကရေယျ, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ, နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော။ ဒက္ခိဏဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒါပေန္တော ပစန္တော ပါစာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ, နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော။ ဥတ္တရဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဒဒန္တော ဒါပေန္တော, ယဇန္တော ယဇာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော။ ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန နတ္ထိ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော’တိ။ ‘သစေ တဿ ဘောတော သတ္ထုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ? ဥဘယမေတ္ထ ကဋဂ္ဂါဟော, ယံ စာဟံ ကာယေန သံဝုတော ဝါစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော, ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ’တိ။ တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ခေါ, ဂါမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျာသိ။

“သ ခေါ သော, ဂါမဏိ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော ဝိဂတဗျာပါဒော အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ, ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယွာယံ သတ္ထာ ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ကရောတော ကာရယတော, ဆိန္ဒတော ဆေဒါပယတော, ပစတော ပါစာပယတော, သောစယတော သောစာပယတော, ကိလမတော ကိလမာပယတော, ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော, ပါဏမတိပါတယတော, အဒိန္နံ အာဒိယတော, သန္ဓိံ ဆိန္ဒတော, နိလ္လောပံ ဟရတော, ဧကာဂါရိကံ ကရောတော, ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော, ပရဒါရံ ဂစ္ဆတော, မုသာ ဘဏတော, ကရောတော ကရီယတိ ပါပံ။ ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန ယော ဣမိဿာ ပထဝိယာ ပါဏေ ဧကံ မံသခလံ ဧကံ မံသပုဉ္ဇံ ကရေယျ, အတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ, အတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော။ ဒက္ခိဏဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒါပေန္တော ပစန္တော ပါစာပေန္တော, အတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ, အတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော။ ဥတ္တရဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဒဒန္တော ဒါပေန္တော, ယဇန္တော ယဇာပေန္တော, အတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပုညံ, အတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော။ ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန အတ္ထိ ပုညံ, အတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော’တိ။ ‘သစေ တဿ ဘောတော သတ္ထုနော သစ္စံ ဝစနံ, အပဏ္ဏကတာယ မယှံ, ယွာဟံ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ? ဥဘယမေတ္ထ ကဋဂ္ဂါဟော, ယံ စာဟံ ကာယေန သံဝုတော ဝါစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော, ယဉ္စ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ’တိ။ တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ခေါ, ဂါမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ။ တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသိ, ဧဝံ တွံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျာသီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ပါဋလိယော ဂါမဏိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ ပေ.။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ တေရသမံ။

ဂါမဏိသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

စဏ္ဍော ပုဋော ယောဓာဇီဝေါ, ဟတ္ထဿော အသိဗန္ဓကော။

ဒေသနာ သင္ဃကုလံ မဏိစူဠံ၊ ဘဒ္ဒရာသိယဟာဠူလီတိ။

# ၉. အသင္ခတသံယုတ္တံ

## ၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

### ၁. ကာယဂတာသတိသုတ္တံ

၃၆၆. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''အသင္ခတဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အသင္ခတဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတံ? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ကာယဂတာသတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ''။

''ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသိတံ ဝေါ မယာ အသင္ခတံ, ဒေသိတော အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ, ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ။ ဈာယထ [နိဇ္ဈာယထ (က.)] , ဘိက္ခဝေ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ''တိ။ ပဌမံ။

### ၂. သမထဝိပဿနာသုတ္တံ

၃၆၇. ''အသင္ခတဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အသင္ခတဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတံ? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? သမထော စ ဝိပဿနာ စ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

### ၃. သဝိတက္ကသဝိစာရသုတ္တံ

၃၆၈. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? သဝိတက္ကသဝိစာရော သမာဓိ, အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော သမာဓိ, အဝိတက္ကအဝိစာရော သမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ တတိယံ။

### ၄. သုညတသမာဓိသုတ္တံ

၃၆၉. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? သုညတော သမာဓိ, အနိမိတ္တော သမာဓိ, အပ္ပဏိဟိတော သမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ စတုတ္ထံ။

### ၅. သတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ

၃၇၀. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

### ၆. သမ္မပ္ပဓာနသုတ္တံ

၃၇၁. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

### ၇. ဣဒ္ဓိပါဒသုတ္တံ

၇၇၂. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ သတ္တမံ။

## ၈. ဣန္ဒြိယသုတ္တံ

၇၇၃. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဗလသုတ္တံ

၇၇၄. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ပဉ္စ ဗလာနိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ နဝမံ။

## ၁၀. ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ္တံ

၇၇၅. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။ ဒသမံ။

## ၁၁. မဂ္ဂင်္ဂသုတ္တံ

၇၇၆. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ , ဒေသိတံ ဝေါ မယာ အသင်္ခတံ, ဒေသိတော အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ။ ဈာယထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။ အယံ ဝော အမှာကံ အနုသာသနီ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကာယော သမထော သဝိတက္ကော၊ သုညတော သတိပဋ္ဌာနာ။
သမ္မပ္ပဓာနာ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါ။
မဂ္ဂေန ဧကာဒသမံ၊ တဿုဒ္ဒါနံ ပဝုစ္စတိ။

## ၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

## ၁. အသင်္ခတသုတ္တံ

၇၇၇. ''အသင်္ခတဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အသင်္ခတဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတံ? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒောသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? သမထော။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသိတံ ဝေါ မယာ အသင်္ခတံ, ဒေသိတော အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ, ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ။ ဈာယထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။ အယံ ဝော အမှာကံ အနုသာသနီ''တိ။

“အသင်္ခတဉ္စ      တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အသင်္ခတဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတံ? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဝိပဿနာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသိတံ တေ မယာ အသင်္ခတံ။ပေ.။ အယံ တေ အမှာကံ အနုသာသနီတိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? သဝိတက္ကော            သဝိစာရော သမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? အဝိတက္ကော ဝိစာရမတ္တော သမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? သုညတော သမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? အနိမိတ္တော သမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? အပ္ပဏိဟိတော သမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီမံသသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော

စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမာဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓါဗလံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီရိယဗလံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိဗလံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမာဓိဗလံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပညာဗလံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ပေ.။။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာသင်္ကပ္ပံ ဘာဝေတိ ။ပေ.။ သမ္မာဝါစံ ဘာဝေတိ။ ပေ.။ သမ္မာကမ္မန္တံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာအာဇီဝံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာဝါယာမံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသတိံ ဘာဝေတိ။ ပေ.။ အသင်္ခတဉ္စ ဝေါ ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အသင်္ခတဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတံ။ပေ.။? ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသိတံ ဝေါ မယာ အသင်္ခတံ, ဒေသိတော အသင်္ခတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယ, ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ။ ဈာယထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။ အယံ ဝော အမှာကံ အနုသာသနီ''တိ။ ပဌမံ။

## ၂. အနတသုတ္တံ

၃၇၈. ''အနတဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, အနတဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနတံ။ပေ.။''။ (ယထာ အသင်္ခတံ တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဒုတိယံ။

## ၃-၃၂. အနာသဝာဒိသုတ္တံ

၃၇၉-၄၀၈. ''အနာသဝဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အနာသဝဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနာသဝံ။ပေ.။ သစ္စဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သစ္စဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သစ္စံ။ပေ.။ ပါရဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ပါရဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပါရံ။ပေ.။ နိ

ပုဏ္ဏာဋ္ဌ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ နိပုဏကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နိပုဏံ။ပေ.။ သုဒုဒ္ဒသ ဋ္ဌ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သုဒုဒ္ဒသကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သုဒုဒ္ဒသံ။ပေ.။ အဇဇ္ဇ ဇရဋ္ဌ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အဇဇ္ဇရကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အဇဇ္ဇရံ။ပေ.။ ဓုဝဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ဓုဝကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓုဝံ။ပေ.။ အပလောကိတဋ္ဌ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အပလောကိတကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အပလောကိတံ။ပေ.။ အနိဒဿနဋ္ဌ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အနိဒဿနကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနိဒဿ နံ။ပေ.။ နိပ္ပပဉ္စဋ္ဌ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ နိပ္ပပဉ္စကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နိပ္ ပပဉ္စံ။ပေ.။?

“သန္တဋ္ဌ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သန္တကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သန္တံ။ ပေ.။ အမတဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အမတကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အမတံ။ပေ.။ ပဏီတဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ပဏီတကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပဏီတံ။ပေ.။ သိဝ ဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ , ဒေသေဿာမိ သိဝကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သိဝံ။ပေ.။ ခေမဉ္စ တေ, ဘိ က္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ခေမကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ခေမံ။ပေ.။ တဏှက္ခယဉ္စ တေ, ဘိ က္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ တဏှက္ခယကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, တဏှက္ခယံ။ပေ.။?

“အစ္ဆရိယဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အစ္ဆရိယကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အ စ္ဆရိယံ။ပေ.။ အဗ္ဘုတဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အဗ္ဘုတကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အဗ္ဘုတံ။ပေ.။ အနီတိကဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အနီတိကကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခ ဝေ, အနီတိကံ။ပေ.။ အနီတိကဓမ္မဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အနီတိကဓမ္မကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမ ဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အနီတိကဓမ္မံ။ပေ.။ နိဗ္ဗာနဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ နိဗ္ဗာနကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ က တမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနံ။ပေ.။ အဗ္ယာပဇ္ဈဉ္စ [အဗ္ယာပဇ္ဈဉ္စ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာ မိ အဗ္ယာပဇ္ဈကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အဗ္ယာပဇ္ဈံ။ပေ.။ ဝိရာဂဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေ ဿာမိ ဝိရာဂကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဝိရာဂေါ။ပေ.။?

“သုဒ္ဓိဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သုဒ္ဓိကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သုဒ္ဓိ။ပေ.။ မု တ္တိဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ မုတ္တိကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, မုတ္တိ။ပေ.။ အနာ လယဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အနာလယကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာလယော။ ပေ.။ ဒီပဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ဒီပကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒီပံ။ပေ.။ လေဏဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ လေဏကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, လေဏံ။ပေ.။ တာဏဉ္စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ တာဏကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, တာဏံ။ပေ.။ သရဏဉ္စ တေ, ဘိက္ ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သရဏကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သရဏံ။ပေ.။အနုသာသနီ”တိ? ဗာတ္တိံ သတိမံ။

## ၃၃. ပရာယနသုတ္တံ

၄၀၉. “ပရာယနဉ္စ [ပရာယဏဉ္စ (ပီ. သီ. အဋ္ဌ.)] တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ပရာယနကမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ။ တံ သု ဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပရာယနံ? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒောသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဝုစ္စ တိ, ဘိက္ခဝေ, ပရာယနံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရာယနကမီ မဂ္ဂေါ? ကာယဂတာသတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပ ရာယနကမိမဂ္ဂေါ။ ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒေသိတံ တေ မယာ ပရာယနံ, ဒေသိတော ပရာယနကမိမဂ္ဂေါ။ ယံ, ဘိက္ခ ဝေ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယ, ကတံ တေ တံ မယာ။ ဧတာနိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ။ ဈာယထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ ထ။ အယံ ဝော အမှာကံ အနုသာသနီ”တိ။ (ယထာ အသင္ခတံ တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ တေတ္တိံသတိမံ။

## ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အသင်္ခတံ အနတံ အနာသဝံ၊ သစ္စဉ္စ ပါရံ နိပုဏံ သုဒုဒ္ဒသံ။
အဇဇ္ဇရံ ဓုဝံ အပလောကိတံ၊ အနိဒဿနံ နိပ္ပပဉ္စ သန္တံ။

အမတံ ပဏီတဉ္စ သိဝဉ္စ ခေမံ၊ တဏှာက္ခယော အစ္ဆရိယဉ္စ အဗ္ဘုတံ။
အနီတိကံ အနီတိကဓမ္မံ၊ နိဗ္ဗာနမေတံ သုဂတေန ဒေသိတံ။

အဗျာပဇ္ဈော ဝိရာဂေါ စ၊ သုဒ္ဓိ မုတ္တိ အနာလယော။
ဒီပေါ လေဏဉ္စ တာဏဉ္စ၊ သရဏဉ္စ ပရာယနန္တိ။

အသင်္ခတသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

# ၁၀. အဗျာကတသံယုတ္တံ

## ၁. ခေမာသုတ္တံ

၄၁၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ခေမာ ဘိက္ခုနီ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနာ အန္တရာ စ သာဝတ္ထိံ အန္တရာ စ သာကေတံ တောရဏဝတ္ထုသ္မိံ ဝါသံ ဥပဂတာ ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သာကေတာ သာဝတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တော, အန္တရာ စ သာကေတံ အန္တရာ စ သာဝတ္ထိံ တောရဏဝတ္ထုသ္မိံ ဧကရတ္တိဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ။ အထ ခေါ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, တောရဏဝတ္ထုသ္မိံ တထာရူပံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဇာန ယမဟံ အဇ္ဇ ပယိရုပါသေယျ''န္တိ။

''ဧဝံ, ဒေဝါ''တိ ခေါ သော ပုရိသော ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ ပဋိဿုဏိတွာ ကေဝလကပ္ပံ တောရဏဝတ္ထုံ အာဟိဏ္ဍန္တော [အနွာဟိဏ္ဍန္တော (သီ.)] နာဒ္ဒသ တထာရူပံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ယံ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ပယိရုပါသေယျ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သော ပုရိသော ခေမံ ဘိက္ခုနိံ တောရဏဝတ္ထုသ္မိံ ဝါသံ ဥပဂတံ။ ဒိသွာ ယေန ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ ပသေနဒိံ ကောသလံ ဧတဒဝေါစ –

''နတ္ထိ ခေါ, ဒေဝ, တောရဏဝတ္ထုသ္မိံ တထာရူပေါ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ယံ ဒေဝေါ ပယိရုပါသေယျ။ အတ္ထိ စ ခေါ, ဒေဝ, ခေမာ နာမ ဘိက္ခုနီ, တဿ ဘဂဝတော သာဝိကာ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ တဿာ ခေါ ပန အယျာယ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'ပဏ္ဍိတာ, ဝိယတ္တာ မေဓာဝိနီ ဗဟုဿုတာ စိတ္တကထာ ကလျာဏပဋိဘာနာ'တိ။ တံ ဒေဝေါ ပယိရုပါသတူ''တိ။

အထ ခေါ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ယေန ခေမာ ဘိက္ခုနီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ခေမံ ဘိက္ခုနိံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ခေမံ ဘိက္ခုနိံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိံ နု ခေါ, အယျေ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပနယျေ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''ဧတမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ နု ခေါ, အယျေ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပနယျေ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ။ ''ဧတမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။

'''ကိံ နု ခေါ, အယျေ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ, ဣတိ ပုဋ္ဌာ သမာနာ – 'အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ 'ကိံ ပနယျေ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဣတိ ပုဋ္ဌာ သမာနာ – 'ဧတမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ 'ကိံ နု ခေါ, အယျေ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဣတိ ပုဋ္ဌာ သမာနာ – 'အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ 'ကိံ ပနယျေ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဣတိ ပုဋ္ဌာ သမာနာ – 'ဧတမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ 'ကော နု ခေါ , အယျေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ'''တိ?

''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ တေ ကောစိ ဂဏကော ဝါ မုဒ္ဒိကော ဝါ သင်္ခါယကော ဝါ ယော ပဟောတိ ဂင်္ဂါယ ဝါလုကံ [ဝါလိကံ (သီ. သျာ. ကံ.)] ဂဏေတုံ – ဧတ္တကာ [ဧတ္တိကာ (သီ.)] ဝါလုကာ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝါလုကသတာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝါလုကသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝါလုကသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ''တိ? ''နော ဟေတံ, အယျေ''။ ''အတ္ထိ ပန တေ ကောစိ ဂဏကော ဝါ မုဒ္ဒိကော ဝါ သင်္ခါယကော ဝါ ယော ပဟောတိ

မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ဂဏေတုံ – ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠ္ဟကာနိ ဣတိ တ, ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠ္ဟကသတာနိ ဣတိ တ, ဧ တ္တကာနိ ဥဒကာဠ္ဟကသဟဿာနိ ဣတိ တ, ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠ္ဟကသတသဟဿာနိ ဣတိ တ''တိ? ''နော ဟေ တံ, အယျေ''။ ''တံ ကိဿ ဟေတု''? ''မဟာယျေ, သမုဒ္ဒော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေန ရူပေ တထာဂတံ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ တံ ရူပံ တထာဂတဿ ပဟီနံ ဥစ္ဆိန္န မူလံ တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝင်္ကတံ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မံ။ ရူပသင်္ခါယဝိမုတ္တော ခော, မဟာရာဇ, တထာဂ တော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော – သေယျထာပိ မဟာသမုဒ္ဒော။ 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ။

''ယာယ ဝေဒနာယ တထာဂတံ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ, သာ ဝေဒနာ တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ဝေဒနာသင်္ခါယဝိမုတ္တော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဂ မ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော – သေယျထာပိ မဟာသမုဒ္ဒော။ 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ။

''ယာယ သညာ တထာဂတံ။ပေ.။ ယေဟိ သင်္ခါရေဟိ တထာဂတံ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ, တေ သင်္ခါရာ တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝင်္ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ သင်္ခါရသင်္ခါ ယဝိမုတ္တော ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော – သေယျထာပိ မဟာသမု ဒ္ဒော။ 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ , 'ဟော တိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ။

''ယေန ဝိညာဏေ တထာဂတံ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ တံ ဝိညာဏံ တထာဂတဿ ပဟီနံ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာ လာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝင်္ကတံ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မံ။ ဝိညာဏသင်္ခါယဝိမုတ္တော ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဂမ္ ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော – သေယျထာပိ မဟာသမုဒ္ဒော။ 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတိ, 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိပိ န ဥပေတီ''တိ။ အထ ခော ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသ လော ခေမာယ ဘိက္ခုနိယာ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ခေမံ ဘိက္ခုနိံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိ ဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အထ ခော ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော အပရေန သမယေန ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝ န္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိံ နု ခော, ဘန္တေ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''အဗျာကတံ ခော ဧတံ, မဟာရာဇ, မယာ – 'ဟောတိ တ ထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပန, ဘန္တေ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''ဧတမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, အဗျာ ယာကတံ မယာ – 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ နု ခော, ဘန္တေ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂ တော ပရံ မရဏာ''တိ ? ''အဗျာကတံ ခော ဧတံ, မဟာရာဇ, မယာ – 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပန, ဘန္တေ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''ဧတမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, အ ဗျာကတံ မယာ – 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ နု ခော, ဘန္တေ, ဟောတိ တထာဂ တော ပရံ မရဏာ''တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော – 'အဗျာကတံ ခော ဧတံ, မဟာရာဇ, မယာ – ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ပေ.။။ '''ကိံ ပန, ဘန္တေ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သ မာနော – '''ဧတမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, အဗျာကတံ မယာ – နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေ သိ။ ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ''တိ?

‘‘တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တညေဝေတ္တ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ တေ ကောစိ ဂဏကော ဝာ မုဒ္ဒိကော ဝာ သင်္ခါယကော ဝာ ယော ပဟောတိ ဂင်္ဂါယ ဝာလုကံ ဂဏေတုံ – ‘ဧတ္တကာ ဝါလုကာ’ ဣတိ ဝါ…ပေ.… ‘ဧတ္တကာနိ ဝါလုကသတသဟဿာနိ’ ဣတိ ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘အတ္ထိ ပန တေ ကောစိ ဂဏကော ဝာ မုဒ္ဒိကော ဝာ သင်္ခါယကော ဝာ ယော ပဟောတိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ဂဏေတုံ – ‘ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကာနိ’ ဣတိ ဝါ…ပေ.… ‘ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကသတသဟဿာနိ’ ဣတိ ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘မဟာ, ဘန္တေ, သမုဒ္ဒေါ ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေန ရူပေန တထာဂတံ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ, တံ ရူပံ တထာဂတဿ ပဟီနံ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝင်္ကတံ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မံ။ ရူပသင်္ခါယဝိမုတ္တော ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော – သေယျထာပိ မဟာသမုဒ္ဒေါ။ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ န ဥပေတိ…ပေ.… ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ န ဥပေတိ။ ယာယ ဝေဒနာယ…ပေ.… ယာယ သညာယ…ပေ.… ယေဟိ သင်္ခါရေဟိ…ပေ.…’’။

‘‘ယေန ဝိညာဏေန တထာဂတံ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ, တံ ဝိညာဏံ တထာဂတဿ ပဟီနံ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝင်္ကတံ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မံ။ ဝိညာဏသင်္ခါယဝိမုတ္တော ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော – သေယျထာပိ မဟာသမုဒ္ဒေါ။ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ န ဥပေတိ, ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ န ဥပေတိ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ န ဥပေတိ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ န ဥပေတီ’’တိ။

‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စေဝ [သတ္ထုနော စေဝ (သီ.)] သာဝိကာယ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ, သမေဿတိ, န ဝိရောဓယိဿတိ [ဝိဟာယိဿတိ (သီ. သျာ. ကံ.), ဝိကာယိဿတိ (က.)] ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိံ။ ဧကမိဒာဟံ, ဘန္တေ, သမယံ ခေမံ ဘိက္ခုနိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ အပုစ္ဆိံ။ သာပိ မေ အယျာ ဧတေဟိ ပဒေဟိ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဧတမတ္ထံ ဗျာကာသိ, သေယျထာပိ ဘဂဝါ။ အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စေဝ သာဝိကာယ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ, သမေဿတိ, န ဝိရောဓယိဿတိ ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိံ။ ဟန္ဒ ဒါနိ မယံ, ဘန္တေ, ဂစ္ဆာမ။ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ’’တိ။ ‘‘ယဿ ဒါနိ တွံ, မဟာရာဇ, ကာလံ မညသီ’’တိ။ အထ ခော ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝာဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမီတိ။ ပဌမံ။

## ၂. အနုရာဓသုတ္တံ

၄၁၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ အနုရာဓော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ အရညကုဋိကာယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ယေနာယသ္မာ အနုရာဓော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အနုရာဓေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အာယသ္မန္တံ အနုရာဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ယော သော, အာဝုသော အနုရာဓ, တထာဂတော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော, တံ တထာဂတော ဣမေသု စတူသု ဌာနေသု ပညာပယမာနော ပညာပေတိ – ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ’’တိ? ‘‘ယော သော, အာဝုသော, တထာဂတော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော, တံ တထာဂတော အညတြ ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ပညာပယမာနော ပညာပေတိ – ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ, ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ’’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အာယသ္မန္တံ အနုရာဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘သော စာယံ [ယော စာယံ (သီ.)] ဘိက္ခု နဝေါ ဘဝိဿတိ အစိရပဗ္ဗဇိတော, ထေရော ဝါ ပန ဗာလော အဗျတ္တော’’တိ။ အထ ခော တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အာယသ္မန္တံ အနုရာဓံ နဝဝါဒေန စ ဗာလဝါဒေန စ အပသာဒေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။

အထ ခေါ အာယသ္မာတော အနုရာဓဿ အစိရပက္ကန္တဿ အညတိတ္ထိယေသု ပရိဗ္ဗာဇကေသု ဧတဒဟောသိ – ''သစေ ခေါ မံ တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဥတ္တရိံ ပုစ္ဆေယျုံ, ကထံ ဗျာကရမာနော နု ခွါဟံ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ ဘဂဝတော အဿံ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျံ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျံ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာ''တိ? အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရာဓော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အနုရာဓော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော အဝိဒူရေ အရညကုဋိကာယံ ဝိဟရာမိ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, သမ္ဗဟုလာ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မယာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ, ဘန္တေ, တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ယော သော, အာဝုသော အနုရာဓ, တထာဂတော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော, တံ တထာဂတော ဣမေသု စတူသု ဌာနေသု ပညာပယမာနော ပညာပေတိ – 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ။ပေ။ 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ''တိ? ဧဝံ ဝုတ္တာဟံ, ဘန္တေ, တေ အညတိတ္ထိယေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဧတဒဝေါစံ – ''ယော သော, အာဝုသော , တထာဂတော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော, တံ တထာဂတော အညတြ ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ပညာပယမာနော ပညာပေတိ – 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ။ပေ။ 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ''သော စာယံ ဘိက္ခု နဝေါ ဘဝိဿတိ အစိရပဗ္ဗဇိတော ထေရော ဝါ ပန ဗာလော အဗျတ္တော''တိ။ အထ ခေါ မံ, ဘန္တေ, တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ နဝဝါဒေန စ ဗာလဝါဒေန စ အပသာဒေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, အစိရပက္ကန္တေသု တေသု အညတိတ္ထိယေသု ပရိဗ္ဗာဇကေသု ဧတဒဟောသိ – ''သစေ ခေါ မံ တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဥတ္တရိံ ပုစ္ဆေယျုံ, ကထံ ဗျာကရမာနော နု ခွါဟံ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ ဘဂဝတော အဿံ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျံ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျံ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာ''တိ?

''တံ ကိံ မညသိ, အနုရာဓ, ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'''တိ?

''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ?။ပေ။ သညာ ။ပေ။ သင်္ခါရာ။ပေ။ ''ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ?

''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။

''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'''တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“တသ္မာတိဟ, အနုရာဓ, ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ရူပံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ။ပေ.။ ယာ ကာစိ သညာ။ပေ.။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ။ပေ.။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဿံ, အနုရာဓ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။

“တံ ကိံ မညသိ, အနုရာဓ, ရူပံ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “ဝေဒနံ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “သညံ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “သင်္ခါရေ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “ဝိညာဏံ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “တံ ကိံ မညသိ, အနုရာဓ, ရူပသ္မိံ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “အညတြ ရူပာ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “ဝေဒနာယ။ပေ.။ အညတြ ဝေဒနာယ။ပေ.။ သညာယ။ပေ.။ အညတြ သညာယ။ပေ.။ သင်္ခါရေသု။ပေ.။ အညတြ သင်္ခါရေဟိ။ပေ.။ ဝိညာဏသ္မိံ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “အညတြ ဝိညာဏာ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“တံ ကိံ မညသိ, အနုရာဓ, ရူပံ, ဝေဒနံ, သညံ, သင်္ခါရေ, ဝိညာဏံ တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “တံ ကိံ မညသိ, အနုရာဓ, အယံ သော အရူပီ အဝေဒနော အသညီ အသင်္ခါရော အဝိညာဏော တထာဂတောတိ သမနုပဿသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “ဧတ္ထ စ တေ, အနုရာဓ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သစ္စတော ထေတတော တထာဂတေ အနုပလဗ္ဘိယမာနေ [တထာဂတော အနုပလဗ္ဘိယမာနော (သျာ. က.), တထာဂတေ အနုပလဗ္ဘမာနေ (?)] ကလ္လံ နု တေ တံ ဝေယျာကရဏံ [ဝေယျာကရဏာယ (သီ.)] – ယောယံ, အာဝုသော, တထာဂတော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော, တံ တထာဂတော အညတြ ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ပညာပယမာနော ပညာပေတိ – “‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ။ပေ.။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “သာဓု သာဓု, အနုရာဓ! ပုဗ္ဗေ စာဟံ, အနုရာဓ, ဧတရဟိ စ ဒုက္ခဉ္စေဝ ပညာပေမိ ဒုက္ခဿ စ နိရောဓ”န္တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ပဌမသာရိပုတ္တကောဋ္ဌိကသုတ္တံ

၄၁၂. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော, အာယသ္မာ စ မဟာကောဋ္ဌိကော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ? “အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ – ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’”တိ။ “ကိံ ပနာဝုသော, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ? “ဧတမ္ပိ ခေါ, အာဝုသော, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’”တိ။ “ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ? “အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ – ‘ဟောတိ စ န စ

ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။ ‘‘ကိံ ပနာဝုသော, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခော, အာဝုသော, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။

‘‘‘ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော, ‘အဗျာကတံ ခော တေံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ – ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝဒေသိ။ပေ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော – ‘ဧတမ္ပိ ခော, အာဝုသော, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝဒေသိ။ ကော နု ခော, အာဝုသော, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ?

‘‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ခော, အာဝုသော, ရူပဂတမေတံ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ရူပဂတမေတံ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ရူပဂတမေတံ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ရူပဂတမေတံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ခော, အာဝုသော, ဝေဒနာဂတမေတံ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ဝေဒနာဂတမေတံ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ဝေဒနာဂတမေတံ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ဝေဒနာဂတမေတံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ခော, အာဝုသော, သညာဂတမေတံ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, သညာဂတမေတံ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, သညာဂတမေတံ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, သညာဂတမေတံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ခော, အာဝုသော, သင်္ခါရဂတမေတံ ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, သင်္ခါရဂတမေတံ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, သင်္ခါရဂတမေတံ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, သင်္ခါရဂတမေတံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ခော, အာဝုသော, ဝိညာဏဂတမေတံ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ဝိညာဏဂတမေတံ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ဝိညာဏဂတမေတံ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ, ဝိညာဏဂတမေတံ။ အယံ ခော, အာဝုသော, ဟေတု အယံ ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. ဒုတိယသာရိပုတ္တကောဋ္ဌိကသုတ္တံ

၄၁၃. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော, အာယသ္မာ စ မဟာကောဋ္ဌိကော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ပေ။ (သာယေဝ ပုစ္ဆာ) ‘‘ကော နု ခော, အာဝုသော, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ? ‘‘ရူပံ ခော, အာဝုသော, အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ရူပသမုဒယံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ရူပနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ , ရူပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ; ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ; ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ; ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ။ ဝေဒနံ။ပေ။ သညံ။ပေ။ သင်္ခါရေ။ပေ။ ဝိညာဏံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ဝိညာဏသမုဒယံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ဝိညာဏနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ; ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ; ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ; ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိပိဿ ဟောတိ။

‘‘ရူပဉ္စ ခော, အာဝုသော, ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ရူပသမုဒယံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ရူပနိရောဓံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ရူပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ ဝေဒနံ။ပေ။ သညံ။ပေ။ သင်္ခါရေ။ပေ။ ဝိညာဏံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ဝိညာဏသမုဒယံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ဝိညာဏနိရောဓံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ; ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ; ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ; ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ

တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ န ဟောတိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, ဟေတု အယံ ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. တတိယသာရိပုတ္တကောဋ္ဌိကသုတ္တံ

၄၁၄. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော, အာယသ္မာ စ မဟာကောဋ္ဌိကော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ပေ။ (သာယေဝ ပုစ္ဆာ) ‘‘ကော နု ခော, အာဝုသော, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ? ‘‘ရူပေ ခော, အာဝုသော, အဝိဂတရာဂဿ အဝိဂတစ္ဆန္ဒဿ အဝိဂတပေမဿ အဝိဂတပိပါသဿ အဝိဂတပရိဠာဟဿ အဝိဂတတဏှဿ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ။ ဝေဒနာယ။ပေ။ သညာယ။ပေ။ သင်္ခါရေသု။ပေ။ ဝိညာဏေ အဝိဂတရာဂဿ အဝိဂတစ္ဆန္ဒဿ အဝိဂတပေမဿ အဝိဂတပိပါသဿ အဝိဂတပရိဠာဟဿ အဝိဂတတဏှဟဿ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ။ ရူပေ စ ခော, အာဝုသော, ဝိဂတရာဂဿ။ပေ။ ဝေဒနာယ။ပေ။ သညာယ။ပေ။ သင်္ခါရေသု။ပေ။ ဝိညာဏေ ဝိဂတရာဂဿ ဝိဂတစ္ဆန္ဒဿ ဝိဂတပေမဿ ဝိဂတပိပါသဿ ဝိဂတပရိဠာဟဿ ဝိဂတတဏှဟဿ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ န ဟောတိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ န ဟောတိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. စတုတ္ထသာရိပုတ္တကောဋ္ဌိကသုတ္တံ

၄၁၅. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော, အာယသ္မာ စ မဟာကောဋ္ဌိကော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာကောဋ္ဌိကေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ မဟာကောဋ္ဌိကံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘ကိံ နု ခော, အာဝုသော ကောဋ္ဌိက, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ။ပေ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော – ‘ဧတမ္ပိ ခော, အာဝုသော, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝဒေသိ’’။ ‘‘ကော နု ခော, အာဝုသော, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ?

‘‘ရူပာရာမဿ ခော, အာဝုသော, ရူပရတဿ ရူပသမ္မုဒိတဿ ရူပနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ; ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ; ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ; ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ။ ဝေဒနာရာမဿ ခော, အာဝုသော, ဝေဒနာရတဿ ဝေဒနာသမ္မုဒိတဿ, ဝေဒနာနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ။ပေ။ သညာရာမဿ ခော, အာဝုသော။ပေ။ သင်္ခါရာရာမဿ ခော အာဝုသော။ပေ။ ဝိညာဏာရာမဿ ခော, အာဝုသော, ဝိညာဏရတဿ ဝိညာဏသမ္မုဒိတဿ ဝိညာဏနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ ဟောတိ’’။

‘‘န ရူပာရာမဿ ခော, အာဝုသော, န ရူပရတဿ န ရူပသမ္မုဒိတဿ, ရူပနိရောဓံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ န ဟောတိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ န ဟောတိ။ န ဝေဒနာရာမဿ ခော, အာဝုသော။ပေ။ န သညာရာမဿ ခော, အာဝုသော။ပေ။ န သင်္ခါရာရာမဿ ခော, အာဝုသော။ပေ။ န ဝိညာဏာရာမဿ ခော, အာဝုသော, န ဝိညာဏရတဿ န ဝိညာဏသမ္မုဒိတဿ, ဝိညာဏနိရောဓံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ သ္သ န ဟောတိ။ပေ။

‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ အယံ ခော, အာဝုသော, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ။

‘‘သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ? ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ဘဝါရာမဿ ခော, အာဝုသော, ဘဝရတဿ ဘဝသမ္မုဒိတဿ, ဘဝနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ။ပေ.။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ။ န ဘဝါရာမဿ ခော, အာဝုသော, န ဘဝရတဿ န ဘဝသမ္မုဒိတဿ, ဘဝနိရောဓံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ပေ.။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ အယမ္ပိ ခော, အာဝုသော, ပရိယာယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ။

‘‘သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ? ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ဥပါဒါနာရာမဿ ခော, အာဝုသော, ဥပါဒါနရတဿ ဥပါဒါနသမ္မုဒိတဿ, ဥပါဒါနနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ။ပေ.။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ။ န ဥပါဒါနာရာမဿ ခော, အာဝုသော, န ဥပါဒါနရတဿ န ဥပါဒါနသမ္မုဒိတဿ, ဥပါဒါနနိရောဓံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ပေ.။ ‘နေဝ, ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ အယမ္ပိ ခော အာဝုသော, ပရိယာယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ။

‘‘သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ? ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ တဏှာရာမဿ ခော, အာဝုသော, တဏှာရတဿ တဏှာသမ္မုဒိတဿ, တဏှာနိရောဓံ အဇာနတော အပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ။ပေ.။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ ဟောတိ။ န တဏှာရာမဿ ခော, အာဝုသော, န တဏှာရတဿ န တဏှာသမ္မုဒိတဿ, တဏှာနိရောဓံ ဇာနတော ပဿတော ယထာဘူတံ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ပေ. ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိဿ န ဟောတိ။ အယမ္ပိ ခော, အာဝုသော, ပရိယာယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ။

‘‘သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ’’တိ? ‘‘ဧတ္ထ ဒာနိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဥတ္တရိ ကိံ ဣစ္ဆသိ? တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တဿ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနော ဝဋ္ဋံ [ဝဋ္ဋံ (သျာ. ကံ. က.) ဝဋ္ဋံ (ပီ.)] နတ္ထိ ပညာပနာယာ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. မောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တံ

၄၁၆. အထ ခော ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝောစ –

‘‘ကိံ နု ခော, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, သဿတော လောကော’’တိ? ‘‘အဗျာကတံ ခော ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – ‘သဿတော လောကော’’’တိ။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, အသဿတော လောကော’’တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခော, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘အသဿတော လောကော’’’တိ။ ‘‘ကိံ နု ခော, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, အန္တဝါ လောကော’’တိ? ‘‘အဗျာကတံ ခော ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – ‘အန္တဝါ လောကော’’’တိ။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, အနန္တဝါ လောကော’’တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခော, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘အနန္တဝါ လောကော’’’တိ။ ‘‘ကိံ နု ခော, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’’န္တိ? ‘‘အဗျာကတံ ခော ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’’’န္တိ။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’’န္တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခော, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’’’န္တိ။ ‘‘ကိံ နု ခော, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ? ‘‘အဗျာကတံ ခော ဧတံ,

ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခော, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။ ‘‘ကိံ နု ခော, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ? ‘‘အဗျာကတံ ခော ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခော, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – သဿတော လောကောတိ ဝါ, အသဿတော လောကောတိ ဝါ, အန္တဝါ လောကောတိ ဝါ, အနန္တဝါ လောကောတိ ဝါ, တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဝါ, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ ဝါ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ? ကော ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေန သမဏဿ ဂောတမဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – သဿတော လောကောတိပိ, အသဿတော လောကောတိပိ, အန္တဝါ လောကောတိပိ, အနန္တဝါ လောကောတိပိ, တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိပိ, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိပိ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိပိ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိပိ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိပိ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိပီ’’တိ?

‘‘အညတိတ္ထိယာ ခော, ဝစ္ဆ, ပရိဗ္ဗာဇကာ စက္ခုံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿန္တိ။ပေ။ ဇိဝှံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿန္တိ။ပေ။ မနံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿန္တိ။ တသ္မာ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – သဿတော လောကောတိ ဝါ။ပေ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ။ တထာဂတော စ ခော, ဝစ္ဆ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စက္ခုံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ပေ။ ဇိဝှံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ပေ။ မနံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ တသ္မာ တထာဂတဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – သဿတော လောကောတိပိ။ပေ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိပီ’’တိ။

အထ ခော ဝစ္ဆဂောတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဝစ္ဆဂောတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကိံ နု ခော, ဘော ဂောတမ, သဿတော လောကော’’တိ? ‘‘အဗျာကတံ ခော ဧတံ, ဝစ္ဆ, မယာ – ‘သဿတော လောကော’တိ။ပေ။။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော ဂောတမ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခော, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ မယာ – ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘော ဂောတမ, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ? ကော ပန, ဘော ဂောတမ, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေန ဘောတော ဂောတမဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိပိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပီ’’တိ?

‘‘အညတိတ္ထိယာ ခော, ဝစ္ဆ, ပရိဗ္ဗာဇကာ စက္ခုံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿန္တိ။ပေ။ ဇိဝှံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿန္တိ။ပေ။ မနံ ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿန္တိ။ တသ္မာ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ။ တထာဂတော စ ခော, ဝစ္ဆ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စက္ခုံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ပေ။ ဇိဝှံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ပေ။ မနံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟ

မသို့, န မေသော အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ တသ္မာ တထာဂတဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိပိ, ‘အသဿတော လောကော’တိပိ, ‘အန္တဝါ လောကော’တိပိ, ‘အနန္တဝါ လောကော’တိပိ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိပိ, ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိပိ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ, ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပီ’’တိ။

‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘော ဂောတမ, အဗ္ဘုတံ, ဘော ဂောတမ! ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စ [သတ္ထုဿ စ (သီ. ပီ.), သတ္ထု စေဝ (ခေမာသုတ္တေ)] သာဝကဿ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ သမေဿတိ န ဝိရောဓယိဿတိ, ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိံ။ ဣဒါနာဟံ, ဘော ဂောတမ, သမဏံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ အပုစ္ဆိံ။ သမဏောပိ မေ မောဂ္ဂလ္လာနော ဧတေဟိ ပဒေဟိ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဧတမတ္ထံ ဗျာကာသိ, သေယျထာပိ ဘဝံ ဂောတမော။ အစ္ဆရိယံ, ဘော ဂောတမ, အဗ္ဘုတံ, ဘော ဂောတမ ! ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စ သာဝကဿ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ သမေဿတိ န ဝိရောဓယိဿတိ, ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိ’’န္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တံ

၄၁၇. အထ ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂောတမ, သဿတော လောကော’’တိ? အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ဝစ္ဆ, မယာ – ‘သဿတော လောကော’တိ။ပေ။။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော ဂောတမ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခေါ, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ မယာ – ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။

‘‘ကော နု ခေါ, ဘော ဂောတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ? ကော ပန, ဘော ဂောတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေန ဘောတော ဂောတမဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိပိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပီ’’တိ?

‘‘အညတိတ္ထိယာ ခေါ, ဝစ္ဆ, ပရိဗ္ဗာဇကာ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿန္တိ, ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, အတ္တနိ ဝါ ရူပံ, ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ ။ ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿန္တိ။ပေ။ သညံ။ပေ။ သင်္ခါရေ။ပေ။ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿန္တိ, ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ တသ္မာ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ။ တထာဂတော စ ခေါ, ဝစ္ဆ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော န ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, န အတ္တနိ ဝါ ရူပံ, န ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ န ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ပေ။ န သညံ။ပေ။ န သင်္ခါရေ။ပေ။ န ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, န အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ, န ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ တသ္မာ တထာဂတဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိပိ။ပေ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပီ’’တိ။

အထ ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, သဿတော လောကော’’တိ? အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – ‘သဿတော လောကော’တိ။ပေ။။ ‘‘ကိံ ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော

ပရံ မရဏာ’’’တိ? ‘‘တေမ္ပိ ခော, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’’တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ…ပေ… ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ? ကော ပန, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိပိ…ပေ… ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပီ’’တိ?

‘‘အညတိတ္ထိယာ ခော, ဝစ္ဆ, ပရိဗ္ဗာဇကာ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿန္တိ, ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, အတ္တနိ ဝါ ရူပံ, ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿန္တိ…ပေ… သညံ…ပေ… သင်္ခါရေ…ပေ… ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿန္တိ, ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ တသ္မာ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ…ပေ… ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ။ တထာဂတော စ ခော, ဝစ္ဆ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော န ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, န အတ္တနိ ဝါ ရူပံ, န ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ န ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ…ပေ… န သညံ…ပေ… န သင်္ခါရေ…ပေ… န ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, န အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ, န ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ တသ္မာ တထာဂတဿ ဧဝံ ပုဋ္ဌဿ န ဧဝံ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ – ‘သဿတော လောကော’တိပိ, ‘အသဿတော လောကော’တိပိ, ‘အန္တဝါ လောကော’တိပိ, ‘အနန္တဝါ လောကော’တိပိ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိပိ, ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိပိ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ, ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပိ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိပီ’’တိ။

‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, အဗ္ဘုတံ, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန! ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စ သာဝကဿ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ, သမေဿတိ, န ဝိရောဓယိဿတိ, ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိံ။ ဣဒါနာဟံ, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ အပုစ္ဆိံ။ သမဏောပိ မေ ဂေါတမော ဧတေဟိ ပဒေဟိ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဧတမတ္ထံ ဗျာကာသိ, သေယျထာပိ ဘဝံ မောဂ္ဂလ္လာနော။ အစ္ဆရိယံ, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန, အဗ္ဘုတံ, ဘော မောဂ္ဂလ္လာန! ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စ သာဝကဿ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ သမေဿတိ န ဝိရောဓယိဿတိ, ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိ’’န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ကုတူဟလသာလာသုတ္တံ

၄၁၈. အထ ခော ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ပုရိမာနိ , ဘော ဂေါတမ , ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ သမ္ဗဟုလာနံ နာနာတိတ္ထိယာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ကုတူဟလသာလာယံ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ – ‘အယံ ခော ပူရဏော ကဿပော သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ။ သောပိ သာဝကံ အဗ္ဘတီတံ ကာလင်္ကတံ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ – ‘အသု အမုတြ ဥပပန္နော, အသု အမုတြ ဥပပန္နော’တိ။ ယောပိဿ သာဝကော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော တမ္ပိ သာဝကံ အဗ္ဘတီတံ ကာလင်္ကတံ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ – ‘အသု အမုတြ ဥပပန္နော, အသု အမုတြ ဥပပန္နော’’’တိ။

‘‘အယမ္ပိ ခော မက္ခလိ ဂေါသာလော…ပေ… အယမ္ပိ ခော နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော…ပေ… အယမ္ပိ ခော သဉ္စယော [သဉ္ဇယော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဗေလဋ္ဌပုတ္တော…ပေ… အယမ္ပိ ခော ပကုဓော [ပကုဒ္ဓော (ပီ.)] ကစ္စာနော…ပေ… အယမ္ပိ ခော အဇိတော ကေသကမ္ဗလော သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓု

သမ္ဘတော ဗဟုဇနဿ။ သောပိ သာဝကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ – ‘အသု အမုတြ ဥပ ပန္နော, အသု အမုတြ ဥပပန္နော’တိ။ ယောပိဿ သာဝကော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော တမ္ပိ သာဝကံ အဗ္ဘတီတံ ကာလင်္ကတံ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ – ‘အသု အမုတြ ဥပပန္နော, အသု အမုတြ ဥပပန္နော’’’တိ။

“အယမ္ပိ ခေါ သမဏော ဂေါတမော သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ။ သောပိ သာဝကံ အဗ္ဘတီတံ ကာလင်္ကတံ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ – ‘အသု အမုတြ ဥပပန္နော, အသု အမုတြ ဥပပန္နော’တိ။ ယောပိဿ [ယော စ ခွဝဿ (ပီ.)] သာဝကော ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပတ္တော တဉ္စ သာဝကံ အဗ္ဘတီတံ ကာလင်္ကတံ ဥပပတ္တီသု န ဗျာကရောတိ – ‘အသု အမုတြ ဥပပန္နော, အသု အမုတြ ဥပပန္နော’တိ။ အပိ စ ခေါ နံ ဧဝံ ဗျာကရောတိ – ‘အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှံ, ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနံ, သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ’တိ။ တဿ မယှံ, ဘော ဂေါတမ, အဟု ဒေဝ ကင်္ခာ, အဟု ဝိစိကိစ္ဆာ – ‘ကထံ နာမ [ကထဉှိ နာမ (သျာ. ကံ. ပီ. က.) ကထံ ကထံ နာမ (ဆက္ကင်္ဂုတ္တရေ ပဥ္စမဝဂ္ဂေ ဒုတိယသုတ္တေ)] သမဏဿ ဂေါတမဿ ဓမ္မော အဘိညေယျော’’’တိ [ဓမ္မာဘိညေယျာတိ (ပီ. က.) ဓမ္မော။ အညေယျော (ဆက္ကင်္ဂုတ္တရေ)]?

“အလဉှိ တေ, ဝစ္ဆ, ကင်္ခိတုံ, အလံ ဝိစိကိစ္ဆိတုံ။ ကင်္ခနီယေ စ ပန တေ ဌာနေ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပန္နာ။ သဥပါဒါနဿ ခွာဟံ, ဝစ္ဆ, ဥပပတ္တိံ ပညာပေမိ နော အနုပါဒါနဿ။ သေယျထာပိ , ဝစ္ဆ, အဂ္ဂိ သဥပါဒါနော ဇလတိ, နော အနုပါဒါနော; ဧဝမေဝ ခွာဟံ, ဝစ္ဆ, သဥပါဒါနဿ ဥပပတ္တိံ ပညာပေမိ, နော အနုပါဒါနဿာ’’တိ။

“ယသ္မိံ , ဘော ဂေါတမ, သမယေ အစ္စိ ဝါတေန ခိတ္တာ ဒူရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, ဣမဿ ပန ဘဝံ ဂေါတမော ကိံ ဥပါဒါနသ္မိံ ပညာပေတီ’’တိ? “ယသ္မိံ ခေါ, ဝစ္ဆ, သမယေ အစ္စိ ဝါတေန ခိတ္တာ ဒူရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, တမဟံ ဝါတူပါဒါနံ ပညာပေမိ။ ဝါတော ဟိဿ, ဝစ္ဆ, တသ္မိံ သမယေ ဥပါဒါနံ ဟောတီ’’တိ။ “ယသ္မိဉ္စ ပန, ဘော ဂေါတမ, သမယေ ဣမဉ္စ ကာယံ နိက္ခိပတိ, သတ္တော စ အညတရံ ကာယံ အနုပပန္နော ဟောတိ, ဣမဿ ပန ဘဝံ ဂေါတမော ကိံ ဥပါဒါနသ္မိံ ပညာပေတီ’’တိ? “ယသ္မိံ ခေါ, ဝစ္ဆ, သမယေ ဣမဉ္စ ကာယံ နိက္ခိပတိ, သတ္တော စ အညတရံ ကာယံ အနုပပန္နော ဟောတိ, တမဟံ တဏှူပါဒါနံ ဝဒါမိ။ တဏှာ ဟိဿ, ဝစ္ဆ, တသ္မိံ သမယေ ဥပါဒါနံ ဟောတီ’’တိ [ဟောတီတိ။ပေ.။ (က.)]။ နဝမံ။

## ၁၀. အာနန္ဒသုတ္တံ

၄၁၉. အထ ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, အတ္ထတ္တာ’’တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘဂဝါ တုဏှီ အဟောသိ။ “ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, နတ္ထတ္တာ’’တိ? ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ တုဏှီ အဟောသိ။ အထ ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အစိရပက္ကန္တေ ဝစ္ဆဂေါတ္တေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဝစ္ဆဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကာသီ’’တိ? “အဟဉ္စာနန္ဒ, ဝစ္ဆဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ‘အတ္ထတ္တာ’တိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘အတ္ထတ္တာ’တိ ဗျာကရေယျံ, ယေ တေ, အာနန္ဒ, သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ တေသမေတံ သဒ္ဓိံ [တေသမေတံ လဒ္ဓိ (သီ.)] အဘဝိဿ။ အဟဉ္စာနန္ဒ, ဝစ္ဆဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ‘နတ္ထတ္တာ’တိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နတ္ထတ္တာ’တိ ဗျာကရေယျံ, ယေ တေ, အာနန္ဒ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ တေသမေတံ သဒ္ဓိံ အဘဝိဿ။ အဟဉ္စာနန္ဒ, ဝစ္ဆဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ‘အတ္ထတ္တာ’တိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘အတ္ထတ္တာ’တိ ဗျာကရေယျံ, အပိ နု မေ တံ, အာနန္ဒ, အနုလောမံ အဘဝိဿ ဉာဏဿ ဥပ္ပာဒါယ – ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ’’’တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ “အဟဉ္စာနန္ဒ, ဝစ္ဆဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ‘နတ္ထတ္တာ’တိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နတ္ထတ္တာ’တိ ဗျာကရေယျံ ,

သမ္မုဋ္ဌပဟသ္သ, အာနန္ဒ, ဝစ္ဆဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဘိယျော သမ္မောဟာယ အဘဝိဿ – 'အဟုတ မေ နူန ပုဗ္ဗေ အတ္တာ, သော ဧတရဟိ နတ္ထီ'''တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. သဘိယကစ္စာနသုတ္တံ

၄၂၀. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ သဘိယော ကစ္စာနော ဉာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ အထ ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေနာယသ္မာ သဘိယော ကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သဘိယေန ကစ္စာနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝစ္ဆဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ သဘိယံ ကစ္စာနံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိံ နု ခေါ ဘော, ကစ္စာန, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပန, ဘော ကစ္စာန, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''ဧတမ္ပိ ခေါ, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။

''ကိံ နု ခေါ, ဘော ကစ္စာန, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပန, ဘော ကစ္စာန, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''ဧတမ္ပိ ခေါ, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။

'''ကိံ နု ခေါ, ဘော ကစ္စာန, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ, ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော – 'အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ ။ 'ကိံ ပန, ဘော ကစ္စာန, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ, ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော – 'အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ဝစ္ဆ, ဘဂဝတာ – န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ 'ကိံ နု ခေါ, ဘော ကစ္စာန, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ, ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော – 'အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ဝစ္ဆ , ဘဂဝတာ – ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ 'ကိံ ပန, ဘော ကစ္စာန, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ, ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော – 'ဧတမ္ပိ ခေါ, ဝစ္ဆ, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝဒေသိ။ ကော နု ခေါ, ဘော ကစ္စာန, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေနေတံ အဗျာကတံ သမဏေန ဂေါတမေနာ''တိ? ''ယော စ, ဝစ္ဆ, ဟေတု, ယော စ ပစ္စယော ပညာပနာယ ရူပီတိ ဝါ အရူပီတိ ဝါ သညီတိ ဝါ အသညီတိ ဝါ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ, သော စ ဟေတု, သော စ ပစ္စယော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈေယျ။ ကေန နံ ပညာပယမာနော ပညာပေယျ ရူပီတိ ဝါ အရူပီတိ ဝါ သညီတိ ဝါ အသညီတိ ဝါ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ''တိ။ ''ကီဝစိရံ ပဗ္ဗဇိတောသိ, ဘော ကစ္စာနာ''တိ? ''နစိရံ, အာဝုသော, တီဏိ ဝဿာနီ''တိ။ ''ယဿပ'ဿ, အာဝုသော, ဧတမေတ္တကေန ဧတ္တကမေဝ တံပ'ဿ ဗဟု, ကော ပန ဝါဒော ဧဝံ [ကော ပန ဝါဒေါ ဧဝ (သီ. ပီ.)] အဘိက္ကန္တေ''တိ! ဧကာဒသမံ။

အဗျာကတသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ခေမာထေရီ အနုရာဓော၊ သာရိပုတ္တောတိ ကောဋ္ဌိကော။
မောဂ္ဂလ္လာနော စ ဝစ္ဆော စ၊ ကုတူဟလသာလာနန္ဒော။
သဘိယော ဧကာဒသမန္တိ။

သဠာယတနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

သဠာယတနဝေဒနာ၊ မာတုဂါမော ဇမ္ဗုခါဒကော။

သာမဏ္ဍကော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ စိတ္တော ကမဏိ သင္ဃတံ။
အဗ္ယာကတန္တိ ဒသဓာတိ။

သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ္တဟဋ္ဌိ နိဋ္ဌိတာ။